

KIYAM

YUSUF HAKIKİ BABA

ROMAN

Raziye SAĞLAM

NASHİHAT
AYRINTI

KIYAM

YUSUF HAKİKİ BABA

-ROMAN-

“Gel dürr-i hakayık al Hakiki

Red itmez anun işi keremdir”

(Ey Hakiki, Allah’ın ilim irfan ve hikmet deryasından hakikat incilerini al. O cömertlerin cömerdidir, kimseyi kapısından çevirmez.)

Raziye SAĞLAM

Nasihât Yayınları

2017

KIYAM
YUSUF HAKİKİ BABA -ROMAN-

Copyright © Nasihat Yayınları 2017

Bu kitaptaki metin ve resimlerin, tamamının veya bir kısmının, kitabı yayımlayan şirketin önceden yazılı izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi yada herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması ve depolanması yasaktır.

Yayın Numarası: 50

ISBN: 978-9944-774-44-4

Baskı:

SALMAT Basım Yayıncılık Ltd. Şti./ Ankara

Tel: (0312) 341 10 20

Eylül 2017

Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı

Visan İktisadi İşletmesi

Zaviye Mahallesi Hacı Hulûsi Efendi Cad. No:71 (44700)

Darende / MALATYA

Tel:(422) 615 15 54 Faks:(422) 615 28 79

www.nasihatyayinlari.com - facebook.com/nasihatyayinlari

twitter.com/NasihatYayin - visan@nasihatyayinlari.com

H. HAMİDEDDİN EFENDİ'YE...

Yazarın Notu

Bu roman yolu, düşü, fikri bir şekilde güzele uğramış ve o güzelin muhabbetinde buluşmuş gönüllerin hikâyesi. Gavs-1 Azam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin, Aksaray'daki oğlu Yusuf Hakiki Hazretleri'nin Aksaray sınırlarına taşan muhabbetini, gönüllerdeki sevgisini anlatmaya çalıştığım Kıyam'ı yazarken niyetim, bir gönül sultanının her yönden zor olan insan hayatına manevî olarak nasıl bir mükemmellik kattığını anlatmak.

Kaynaklarda, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin hayatına dair fazla bir ayrıntı yok. Bu sebepten, tasavvufun, muhabbet, teslimiyet, edeb ve hizmet gibi en belli başlı yapıtaşlarını insanların hikâyelerinde anlatmaya çalıştım.

Tüm bu kurguyu yaparken Yusuf Hakiki Hazretleri'nin manevî kişiliğine azamî saygı ve sevgimi korumaya çalıştım ama yine de o mübarek zatın huzurunda hatalarım olduysa da, bundan dolayı Allah'ın huzurunda Baba Yusuf'umuzdan helallik istiyorum.

Yusuf Hakiki Hazretleri'nin hayatını yazma noktasında, desteğini esirgemeyen Es- Seyyid Osman Hulûsi Efendi Vakfı Başkanı Sayın H. Hamideddin Ateş Efendi başta olmak üzere, emeği geçen diğer vakıf çalışanlarına çok teşekkür ediyorum. Allah (c.c.) onlardan razı olsun. Ayrıca Muhabbetname ve Yusuf Hakiki Baba Divanı adlı eserleri göndererek, çalışmam süresince kaynak oluşturan Aksaray Belediyesi Başkanı ve ilgili diğer kişilere de çok teşekkürler.

06.06.2017

Raziye SAĞLAM

DARENDE'DEN DÖNÜŞ

*Biz ne cennet bilürüz ne hod sevâb
Işkı bilürüz hemân rah- ı savâb*

“Şu anda hem çok üzgünüm hem de yüreğimde tarif edemediğim güzel bir duygu var. Hocamın kıymetli oğlu Yusuf Hakiki ile birlikte dergâha geliyoruz. Darende’de, gönlümüzün sultanı hocamızı ebedi âleme yolcu ettik. O, esas vatanında sevdiklerine kavuşurken, biz gurbette onun yokluğuna dayanmak zorundayız.

İlk karşılaştığımız an bizim için en mutlu andı. Şücaaddin Gardaşım bir gece kapımıza gelip “Hocamın selamı var. Sizi Kayseri’ye davet ediyor.” deyince daralan gönlümüzün birden genişlediğini hissetmiştik. Sonra at sırtında aldığımız o uzun yol boyunca, yüreğimiz yerine sığmaz oldu. Bir bayram sabahı bizi kapıda karşılaması ve “Bugün iki bayramı birlikte kutluyoruz.” diyerek kucaklaması... İşte o an hocamla gönüllerimiz sanki birbirine karışmıştı. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nden gelen muhabbet ırmağı gönlüme dolarken, Kara Medreseden Müderris Numan “Bayram” olarak yeniden doğuyordu.

Sonra da onun yanında geçen birbirinden güzel aylar. Kayseri bizim için bir cennetti artık. Maneviyatın bütün güzelliklerine onun kapısında kavuştuk. Gönlümüz güzeli görmüştü bir kez, o andan itibaren gayrısı ağıyar oldu bize.

Şimdi onun gözbebeği, emaneti Yusuf Hakiki yanımızda. Bu yolun sırlarını, güzellikleri ve çilelerini, hocamızdan öğrendiğimiz şekilde aktarma vazifesi ile yükümlüyüz. Onda hocamızdan miras öyle bir yürek var ki, bu vazifeye zaten evvelden hazır.”

Hacı Bayram bu düşünceler içinde Yusuf Hakiki ile yol alırken, dergâhta ise Veli hocasının olmadığı günler boyunca onun hasretiyle yanıp kavrulmuştu. Bu kadar uzun ayrılığa dayanmak çok zor olmuştu. Dergâhın günlük işleri ve hocasının giderken yüklediği sorumluluklar, gece yarısına kadar çalışmasını gerektiriyordu belki ama tüm bu meşguliyet bile firkat yükünü çekmesini kolaylaştırmıyordu.

- Selamün aleyküm. Afiyettesin inşallah Veli.

Hocası attan inerken atın başını tutan Veli'nin sevinçten gözlerinin içi gülüyordu.

- Aleyküm selam efendim. Safalar getirdiniz. Hasret odu ile dil perişan olmuşken teşrifinizle yeniden can bulduk efendim.

Saygıyla ellerini öperken “Sultanımıza kavuştuk elhamdülillah.” dedi içinden. O anda gözünden iki damla yaş düştü.

Hacı Bayram attan inen Yusuf Hakiki'yi işaret etti:

- Veli bak, çok kıymetli bir misafirimiz var.

Veli, gülümseyerek onun da eline vardı ve:

- Hoş geldiniz efendim. Safalar getirdiniz, dedi.

Yusuf Hakiki gülümseyerek karşılık verdi:

- Safa bulduk Veli Gardaş.

Hacı Bayram, elini bir baba şefkatiyle Yusuf Hakiki'nin omzuna koydu. Birlikte yürürlerken bir taraftan da Veli'ye dergâh hakkında merak ettiklerini sordu.

Nefise Hatun da o sırada bahçeye çıkmıştı. Önce eşi Hacı Bayram'a: “Safalar getirdiniz efendim.” dedi sonra da Yusuf Hakiki'ye hitaben:

- Siz de hoş geldiniz efendim. Sizi burada görmekten bahtiyar olduk. Afiyettesiniz inşallah, dedi.

Yusuf Hakiki hafifçe gülümsedi. Başını yerden kaldırmadan:

- Allah razı olsun efendim. Biz de burada bulunmaktan ziyadesiyle bahtiyarız.

Hacı Bayram Veli:

- Haydi, içeri geçelim, konuğumuz yorgun, biraz istirahat etmeli.

- Baş üstüne efendim. Biz hemen odasını hazırlarız.

Onlar hazırlanan sofrada yemeklerini yerken, Nefise Hatun ile Hayrunnisa misafir odasını hazırladılar. Hacı Bayram odasını gösterirken:

- İnşallah burada rahat edersiniz. Bir isteğiniz olursa Veli buralarda. Lütfen çekinmeyin.

- Eksik olmayın efendim. Efendi Hazretleri bizi size emanet etti. Allah biliyor ya gönlümüzün dileği de buydu. Bizim için bundan büyük bahtiyarlık olamaz. Artık bu kapının kulu ve kölesiyiz. Sizin de yardımınızla buna layık olmaya çalışacağız.

Hacı Bayram çok duygulandı. Gözlerinde biriken

yaşları sildikten sonra ellerini onun omuzlarına koydu:

- Estağfurullah Efendim. Dergâhımızda sizi, hem de bu vazifeye ağırlamak bizim için büyük şeref.

Bütün aile toplanmış onu bekliyordu. Hepsinde belirgin bir sevinç görülüyordu. Hacı Bayram, başta hanımı olmak üzere en küçük torununa kadar hepsiyle tek tek ilgilenip hatırlarını sordu. Yola çıktığı günlerde, doğması beklenen torunun kırkı çıkmıştı. Adını “Hamideddin” koyduklarını duyunca çok duygulandı.

Ethem:

- Çok üzüldük efendim. Hepimizin başı sağ olsun.

- Bizim de yüreğimiz yandı. Lakin Efendi Hazretleri öyle huzurluydu ki, böyle bir gidişe insan imreniyor doğrusu. Bu dünyadaki vazifesini layıkıyla yerine getirmek her kula nasip olmaz oğul.

Hacı Bayram derin derin içini çekti. Gözünden bir damla yaş düştü. Ethem anladı babasının irşadla vazifelendirildiğini. Kalktı saygıyla elini öpüp:

- Mübarek olsun babacığım. Elbette ki, bu vazifeye sizden daha münasibi yoktur.

Onu diğerleri izlediler.

Nefise Hatun eşine şefkatle baktı. Biraz zayıflamış süzölmüştü ama halinde bir başkalık olduğu da fark ediliyordu. Vazifenin vakarı çökmüştü üzerine. Sanki daha bir güzelleşmişti. O böyle dalmış eşini izlerken Hacı Bayram da aynı şefkatle:

- Hacı Hatun, maşallah buraları bıraktığımızdan daha âlâ bulduk. Allah sizden razı olsun.

Nefise Hatun mahcup olarak gözlerini yere indirdi ve:

- Eksik olmayın efendim. Başta dergâhınız olmak üzere, bütün Engürü yokluğunuzla mahzun oldu. Sevenleriniz çok özledi sizi. Gelişinizle bahtiyar olduk. Mahzun gönlümüz şenlendi. Yusuf Hakiki Efendi'nin gelmesinden de ziyadesiyle memnun olduk.

- Hep böyle güzel sözlerle gönlümüzü şad edersiniz.

Onlar böyle konuşurken çocuklar, gelinler izin isteyip kalktılar. Yalnız kaldıklarında:

- Efendim, Yusuf Hakiki Efendi besbelli çok üzülmüş, zayıflamış. Lakin o vakur haline daha bir güzellik gelmiş.

- Efendi Hazretleri'nin vefatı onu ziyadesiyle üzdü. Daha sonra ailesinden ayrılmak da çok zor geldi. O bana hocamın emaneti. Aman deyim hatun, hizmette kusur etmeyesiniz.

- Siz hiç kaygı duymayın Efendim. Yusuf Hakiki Efendi'yi, en güzel şekilde ağırlarız.

Nefise Hatun ayağa kalktı odadan çıkarken:

- Şimdi biraz da siz dinlenin, yol yorgunusunuz.

Hacı Bayram da ardı sıra kalktı ve:

- Yok, Hacı Hatun, dinlenmenin zamanı değil. Bir an önce Veli'yi bulup, işler ne durumdadır bir bakmak gerektir.

- Veli ile çocuklar vazifelerine layıkıyla sahip çıktılar elhamdülillah. Lakin siz de bilirsiniz ki Bayezid Han'dan sonra ortalık çok karıştı. Bu kardeş kavgası halkı da etkiliyor. Bir an önce sulh olmazsa zor günler var

önümüzde.

Hacı Bayram Veli kapıdan çıkarken içini çekti:

- Allah büyüktür hanım. Elbet bir yol gösterecek.

DARENDE

Biz ezel bezminden işbu âleme

Mest geldük giderüz mest ü harâb

Halil Taybi, babasının vefatının ardından abisi de gidince, Darendé’de kendisini çok yalnız hissetti. Birlikte güzel bir çocukluk geçirdikten sonra, abisi ilim için evden uzaklaşmıştı. Halil Taybi hep babasının yanında ve her an onunla birlikte olduğu için kendini çok şanslı görüyordu.

Aksaray’dan ayrılırken, abisi Yusuf Hakiki’yi orada bıraktıklarında gizli gizli çok ağlamıştı. Abisi de, babası “Sen burada kal oğul!” dediğinde hiç sesini çıkarmamış, büyük bir teslimiyetle boyun eğmişti.

Darendé’ye gelip yerleştiklerinde, Aksaray tarafından gelenlerden onun hakkında çok iyi haberler alıyorlardı. İnsanlar onu çok seviyor ve sayıyordu. Melik Mahmut Dergâhında, talebeler ve hocalar arasında ayrı bir yeri vardı. Devlet erkânından gelip ziyaret edenler fikirlerini alıyorlardı.

Babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri, bu haberleri duydukça seviniyor ve “Yusuf Hakiki ceddine layık bir evlat oldu elhamdülillah!” diye Allah’a şükrediyordu. Halil Taybi bir defasında bunu duyunca çok üzüldü. Dışarıdan onun bu halini gören biri, abisini kıskandığını sanabilirdi. Fakat o abisinin babasından bu kadar uzakta

olduğu halde, maneviyatta yol almasından dolayı kendini sorguluyordu. Böyle zamanlarda kanyona gider, Tohma'nın kenarında kendisiyle baş başa kalırdı. Tohma da sanki derdini dinlemek ister gibi durulur ve usul usul akmaya başlardı.

Bir gün yine bu düşüncelerle sıkıldı ve Tohma Kenarında bir süre yürüyerek her zaman derdini döktüğü yere gitti. Tohma'ya düşmüş ince bir dalın, suyun üzerinde ilerlemesini izledi bir süre. Abisi ile Kızılırmak'a girdiklerini hatırladı sonra. Gözleri doldu ve “Abim Yusuf, babamın yanında olmaya benden daha layık. Yazık ki Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'ne layık bir evlat olamadım. O Efendi Babamdan bu kadar uzakta iken, insanların gönlünde bunca yer etti. Bir de kendime bakıyorum...” diye düşünerek gözyaşı dökerken duyduğu sesle irkildi. Babası ona doğru geliyordu.

Hemen gözyaşlarını göyneğinin yenine silip ayağa kalktı:

- Selamün aleyküm oğul! Ne güzel böyle Tohma ile hemhal olmuşsunuz.

- Ve aleyküm selam efendim. Buyurun!

Halil Taybi oturması için yer gösterdi ve:

- Buraya kadar yoruldunuz efendim. Biz de birazdan gelecektik.

- İstedik ki Halil'imizle biraz baş başa olalım. Özledik birlikte sohbet etmeyi.

Halil Taybi başını yerden kaldırmadan:

- Gönül almak ve gönül yapmak sizin şanınızdandır

efendim. Allah razı olsun.

- Oğul bak, bu yol gönül yoludur. Bizim işimiz de gönül yapmaktır. Lakin hiç birimiz bu dar- ı dünyada kalıcı değiliz. Bizim size bırakacak bir dünyalığımız yoktur. Ancak bizden sonra da irşad vazifesi devam edecektir. İnşallah talebemiz Hacı Bayram ve onun kolundan büyüğün Yusuf Hakiki Anadolu’da bu yolun devamını getirecektir. Burada ise bizden sonra oğlumuz Halil’imiz bu vazifeye layıktır elhamdülillah.

Babası böyle konuşurken Halil Taybi de sürekli gözyaşı döküyordu. Çok garip duygular içindeydi. Bir yandan kendinden sonradan bahseden babasının acısını hissederek gönlü dağlandı. Bir yandan da gönlü garip garip çağlıyordu. Böyle bir göreve layık görüldüğü için sanki kanatlanıp uçmak istiyor, fakat gönlünde hem babası hem şeyhi olan Hamid-i Veli Hazretleri’ni görüp öylece kalmak istiyordu. Daha önceleri de babasıyla baş başa oturup sohbet etmişlerdi ama bu defa başkaydı. Halil Taybi sanki kâinatın sırrına ermiş gibi heyecanlı ve sevdiğine kavuşan âşık gibi mutluydu.

Bir arada gönül gönüle uzun bir süre kaldılar. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri oğluna ya da talebesi Halil Taybi’ye ilm-i ledünniden, marifet ve hakikatten dersler verdi. Belki dilden çok konuşmadılar ama gönülden bütün dersleri içine sindirdi Halil Taybi.

Birlikte kalkıp eve dönerken, Necmiye Sultan yolun yarısında karşıladı onları. Halil Taybi gülümseyerek annesine baktı. Annesi ne güzeldi. Ne güzel gülümsüyordu. Yanına yaklaşıp elini öptü. O da oğlunu

kucaklarken omzunun üstünden eşine baktı. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri “Evet.” anlamında başını salladı. Necmiye Sultan “Allah mübarek etsin oğul.” dedi. Sonra da hep birlikte eve döndüler. Halil Taybi’nin eşi Fatıma yemekleri hazırlamış, sofrayı kurmuştu.

Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri selam vererek önden içeri girerken;

- Gelen giden yok mu, diye sordu. Fatıma içeriyi işaret ederek;

- Başlamak için sizi beklediler efendim.

Gelenler Necmiye Sultanın köyü olan Gerimter’ dendi. Necmiye Sultan’ın gardaşı ile birlikte gelmişlerdi.

Necmiye Sultan geliniyle mutfak tarafına geçerken Şeyh Hamid-i Veli, misafir gelmesinden memnun neşeli sesiyle selam vererek içeri girdi. Halil Taybi de ardından.

Halil Taybi o gün ve daha sonraki günler hep aynı garip hal üzere geçirdi günlerini. İçinden bir sızı halinde gün gelip de bir gün babasını kaybedeceğini düşünüyor, sonra böyle vazifeye layık görülmenin garip hissiyle kalbi çarpıyordu.

...

Şimdi babasını, hocasını şeyhini ebedi âleme uğurlamışlar, abisini de yolcu etmişlerdi. Halil Taybi’nin omuzlarında büyük bir vazifenin ağırlığı vardı. Babasının yokluğu her geçen gün yüreğini daha çok acıtıyordu fakat Allah’ın emrine gösterdiği teslimiyetle sabrın en güzel örneğini veriyordu. Darende ve daha birçok yerden sevenleri gözyaşları içinde sürekli geliyorlardı. Halil

Taybi acısını yüreğinde yaşarken, babasının bıraktığı yerden onlara aynı şefkat ve samimiyetle muamele ediyor ve yaşı küçük olmasına rağmen, onları koruyup kollayan büyükleri gibi davranıyordu.

Tohma kenarı boyunca sofralar seriliyor, ardından Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin manevî huzurunda muhabbetli sohbetler yapıyordu.

ENGÜRÜ

Odı virdük yile toprağı şuya

Kıla sâkî bizi gark- ı şarâba

Hacı Bayram, akşamüstüne kadar dergâhta olan bitenler hakkında bilgi aldı. Gelen birkaç misafirle görüştü. Bahçede bir süre yalnız yürüdü ve hasret gidermek istercesine uzun uzun etrafa baktı. Ayrı kaldığı sürece buraları çok özlemişti. Sonra Efendi Hazretleri geldi gözlerinin önüne. Gülümseyerek ona bakıyor gibiydi. Şimdiden çok özlemişti. Gülümsemesiyle sanki “Kişi sevdiği ile beraberdir.” hadisini hatırlatmak ister gibiydi. Darende ne güzel bir diyardı. Boz ve cansız gibi görünen dağları ve bu dağların arasından çıkıp, etrafındaki her nesneye hayat verircesine coşkulu Tohma, zerdali ve dut ağaçları, üzüm bağları, mis kokan gülleriyle Darende ne güzel, insanları ne kadar bahtiyardı. Buranın güzelliğini bin kat artıran Şeyh Hamid-i Veli ve ailesiyle Darende ne güzeldi. Tüm mahlûkat bu güzellikten dolayı kendi dilleriyle şükürde gibiydiler.

Sonra Şeyh Hamid-i Veli'nin vefatıyla, dört bir yan

hüzne boyandı. İnsanın gönlünü yakan bu hüzün, hasreti gerçek manasıyla yaşamayı da öğretiyordu. Bu hüzünle ağaçların ve çiçeklerin de boynu bükülmüş gibiydi. İnsanların çağlayanlar gibi gelip teslimiyetle boyun bükmeleri, Şeyh Hamid-i Veli'nin muhabbetini taşımalarındandı. Bu muhabbetle sanki canlı cansız her şey manalanmıştı. Davud-ı Kayseri'nin dediği gibi: “Mademki bütün varlıklar Allah'ın Hayy isminin tecellisidir, o halde dağlar taşlar hiç bir şey cansız olamaz. Ancak bu canlılık, her varlıkta aynı şekilde yansımadığından, biz taş ve toprak gibi maddeleri cansız gibi görüyoruz. Aslında her şey canlıdır, biz onların canlılığını açık bir şekilde kavrayamamaktayız.”

Hocamın da hocası olan Hazret ne güzel söylemiş. Efendi Hazretleri henüz küçük bir çocukken onda gördüğü cevheri layıkıyla işlemek için babasından izin almış ve o cevher onun mübarek ellerinde daha bir kıymetlenmiş. Ah hocam! Gönlümüzdeki muhabbetin için Allah'a şükrediyoruz ve dahi acınıza dayanmak için de sabır diliyoruz.

Hacı Bayram, bahçesinde yalnız dolaşırken hep böyle düşüncelere daldı. Bazen kırmızı güllerin kokusuyla Rasûlullah'ı hatırlar ve ona olan muhabbetle kendinden geçerek insanların dillerinden düşüremeyeceği şiirlerini yazar, bazen de etrafa hikmet nazarıyla bakıp gözyaşı dökerdi. O gün de duyduğu bu muhabbetle hocası Şeyh Hamid-i Veli'nin şu dizeleri döküldü dilinden:

*Biz ol uşşak-ı serbazız
Akl-ı rüşd bize yar olmaz*

Mey- i aşk ile sermestiz
Bize hergiz humar olmaz
Diriyiz daim, ölmeyiz
Karanularda kalmayız
Çürüyüp toprak olmayız
Bize leyl ü nehar olmaz
Bizim illerde ay ü gün
Sebat üzre durur daim
Televoün erişip ona
Gehi bedr ü hilal olmaz
Bizim gülşendeki güller
Dururlar taze solmazlar
Hazan olup dökülmezler
Zemistan ü bahar olmaz
Şarabı-ı aşkı çün içtik
Feragat mülküne göçtük
Yanıp aşkınla tutuştuk
Bize tahrik ü tar olmaz
Ereliden şems nuruna
Vücudum zerreden katre
Ne katre ayn-i bahar oldu
Ona k'ar ü kenar olmaz
Bırak ey Hamida varı
Görsem desen sen ol yarı
Göricek ol tecellayı
Ondan özge kemal olmaz

DARENDE

Bize şol şekli ki göstermişdür ol

Görmemişdür düşde dahı afitab

Necmiye Sultan, Tohma kenarında oturmuş gözleri yaşlı uzaklara dalmıştı. Yeşille mavi arası Tohma aceleyle akarken, sanki çıkardığı sesle de onu teselli etmek ister gibiydi. Necmiye Sultan, hem Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ni çok özlüyor hem de derin bir yalnızlığın içinde hissediyordu kendini. Etrafında oğlu Halil Taybi, gelini ve torunları vardı. Bunun dışında, hem Darende hem Gerimter’de sevenleri ve akrabaları vardı ama bu yalnızlık başkaydı. On beş yaşında evlendiği Şeyh Hamid-i Veli ile çok mutlu ve huzurlu bir evlilikleri olmuştu. Şeyh Hamid-i Veli gibi sevgisi diyarları aşmış bir büyük zat ile evli olmak hiç kolay değildi ama o mübarek, her zaman anlayışı ve sevgisiyle yanında olmuştu. En sıkıldığı zamanlarda güzel sözlerle gönlünü alır ve ondan çok memnun olduğunu söyleyerek dua ederdi. Birlikte birçok yer dolaşmışlardı. Yolculuğa çıkmadan önce sevgiyle ellerini tutarak gülümser ve: “Hacı Hatun! Yine bize yol göründü. Bilirim ki kolay değildir, buradaki düzeni bırakıp bilmediğin yerlere gitmek. Lakin evelallah size güvencimiz tamdır.” O da kendisine “Eksik olmayın Efendim. Sizinle olduktan sonra her yer bizim için cennetten bir köşedir.” derdi.

Eşinin böyle demesine çok memnun olur ve Necmiye Sultan’ın gönlünü aydınlatan gülümsemesiyle gözlerinin içine bakardı.

Necmiye Sultan bunları hatırlayınca yine gözleri doldu. Yanaklarından süzülen yaşları silerken içini çekti ve şöyle dedi içinden: “Hiç ağrıyıp incinmedim senden Efendim. Şimdi beni burada bırakıp göçtün ya sevdiklerinin yanına, artık nasıl dayanırım hasretine Allah bilir. Oğlumuz Yusuf’u da yolcu ettik ardından. Şimdi senin hasretin sanki ikiye katlandı. Ben göremesem de burada olduğun besbelli. Yel senin olduğun zamanlardaki gibi esmeye başladı. Hem de etrafa gül kokuları saçarak. Sanki omuzlarımda ellerini hissederek gibiyim.”

Necmiye Sultan gözlerini kapatarak, esen yeldeki gül kokusunu içine çekti. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin gülümseyen yüzü karşısında bir süre o halde kaldı. Neden sonra gözlerini açtığı anda Halil Taybî’yi karşısında gülümseyerek kendine bakar buldu. Yanında da bakır azık sitili ile küçük bir çıkın vardı.

- Dalmışım bir süre. Ne vakit geldin oğul.

- Biraz oldu. Öyle güzel hal üzere idin ki, rahatsız etmek istemedim.

Halil Taybi bir yandan konuşurken bir yandan da sofraya bezini serip, üzerine yanında getirdiği yufka ekmek peynir, taze yağ ve balı koydu.

- Oğul ne zahmet ettin buralara kadar.

- Eee anaların hası. Sen değil miydin küçüklüğümüzden beri “Oğul öğün atlamayın.” diyen. Sabah bir şey yemeyince gelinin de bunları hazırlayıp “Sizin nazınız geçer validemize. Dün öğleden bu yana bir

lokma yemedi.” deyip elimize tutuşturdu.

Necmiye Sultan gülümseyerek:

- Eksik olmasın. Gelin geldiği günden beri, gelinimiz değil öz kızımız oldu bizim. Efendi Hazretleri’ne bunu söylediğimde gülümser ve “Gardaşım Lokman’ın teslimiyeti ve muhabbeti var onda hanım.” derdi.

Halil Taybi yufka ekmekten biraz bölüp, içine taze yağ ile peyniri koydu ve gülümseyerek dürerken:

- Çocukluğumuzdan beri bu düremeci düzgün yapamayız, dedi.

Necmiye Sultan düremeci oğlunun elinden alıp küçük bir parça kopardı. Gülümseyerek çiğnerken:

- Senin elinden yemek de ayrı bir tatlı oğul. Eksik olma. Haydi, bir tane de kendine yap da birlikte yiyelim.

Halil Taybi birer tas çalkama koydu. Sonra bir küçük dürum de kendine yaptı. Birlikte konuşmadan yediler. İkisi de aynı şeyi düşünüyordu şu anda. Darend’e de evlerine taşındıkları ilk günün sabahı, Necmiye Sultan Fatıma ile birlikte yufka ekmek pişirmiş ve şeyh Hamid-i Veli Hazretleri:

- Hanım hazırlayın da gidip Tohma’nın kenarında yiyelim, demişti.

O gün dördü birlikte Tohma kenarında yemeklerini yerken, şeyh Hamid-i Veli Hazretleri, bir süre sessiz Tohma’yı dinledikten sonra içini çekerek gülümsemiş ve “Buralar cennetten bir köşe. Bizden sonra sulbümüzden gelenlerin hizmetleriyle daha da güzelleşişip abad olacak inşallah.” demişti.

O gün Tohma kenarında ailece ilk yemeklerini yerken çok mutlu olmuşlardı. Onlar henüz yemekten kalkmadan, çevre köylerin birinden kalabalık bir kabile ziyaretlerine gelmiş, evde bulamayınca da mahzun bir şekilde bahçede beklemeye başlamışlardı. O sırada Tohma kenarında ise Şeyh Hamid-i Veli birden yekini kalkmış ve diğerleri kalkmasın diye işaret ederek: “Siz yemeğinizi bitirin. Misafirler gelmiş bahçede beklesir. Ben önden gideyim de mahzun olmasınlar.” demişti.

Şeyh Hamid-i Veli'nin ardından onlar da toparlanıp eve gelmişlerdi. On kadar misafir, Efendi Hazretleri'ni uzaktan görünce yüzleri sevinçle aydınlanıp hemen ayağa kalkmışlar ve onun yaklaşmasını beklemeden yanına varmışlardı. En öndeki İsmail Ağa eğilip elini öperken gözyaşlarını tutamamıştı.

- Efendim siz buradan giderken, ben henüz bıyıkları terleyen bir delikanlıydım. Şimdi torun sahibiyim hepsi yolunuza feda. Gittiğiniz günden beri yolunuzu gözleriz. Artık bizim için vuslat zamanıdır. Darende'nin taşı toprağı gelişinizle bayram etti. Tıpkı hasretinizle yanan gönüllerimiz gibi.

- Eksik olma Ağa. Darende gibi mübarek bir belde olmaktan biz de çok bahtiyarız.

Halil Taybi içini çekti ve:

- Ana hatırına gelir mi, Efendi Hazretleri o gün sohbetleyken şöyle demişti: “Hizmet murat olduğunda yapacak biri mutlaka bulunur. Biz isteriz ki cümlemler dâhil olmasın. Ümit varız ki Yüce Rabb'im'in inayeti ve lütfü dem be dem bizimle olur.”

Necmiye Sultan tülbindinin ucuyla gözlerinde biriken yaşları sildi. Bir süre Tohma’yı izledi. Sanki onun berrak sularında Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ni görür gibi gülümsedi. Halil Taybi annesinin elini tutup sevgiyle sıktı ve:

- Efendi Hazretleri’nin başlattığı hizmetleri ona layık bir şekilde devam ettirmek istiyorum.

Necmiye Sultan oğlu Halil Taybi’nin gözlerinde de aynı ışıltıyı gördü. Aynı babası gibi. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri hizmet adına sabahtan akşama at sırtında köyleri dolaşırdı. O günlerin akşamında yorgun argın eve geldiğinde ya da yeni bir hizmete başladığında, bir mazlumun derdine çare olup yarasını sardığında hep aynı ışıltı olurdu ela gözlerinde. Necmiye Sultan oğlu Halil Taybi’ye bakarken bir an Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ni gördü. Onun hayaline gülümserken aynı sıcaklıkla elini sıktı oğlunun ve:

- Oğul! Efendi oğul! Babandaki mana var gönlünde ve dahi her bir zerrende. Hizmete onun kaldığı yerden devam edecen ve hem de daha ileri götürecen Yüce Rabb’imin inayetiyle. Ben buna gönülden inanıyorum. Baban da inandı ki bu maddi manevî hizmeti miras olarak bıraktı sana.

Halil Taybi gözleri dolarak dinliyordu annesini.

- Hem sen bu işlere yaban değilsin ki? Çocukluğundan bu yana babanın yanında hep hizmetin içindesin. Nicedir Efendi Babamdan kalan cevizlik ile etrafındaki selviliği hayır için bağışlamak isterim oğul. Anamın çeyizidir ondan bana geçti diye daha önce hiç

düşünmemiştim ama Efendi Hazretleri'nin gayretleri geliyor da gözümün önüne, en doğrusunun bu olduğuna inanıyorum şimdi.

- Validem “Anamdan hatıra.” dediğin cevizlik ve etrafındaki selviler çok kıymetliydi sizin için.

- Oğul Allah'ın rızasından da kıymetli değil ya.

Halil Taybi annesinin elini öpüp saygıyla başına koyduktan sonra:

- Mademki sen bağışladın biz de aldık kabul ettik. Hemen kayda geçer evelallah. Arkadaşlarla bir konuşayım da havalar soğumadan servilerin bir kısmını kesip, istifleyelim. Efendi Hazretleri'nin sağlığında başladığı mescidin genişletilmesine gerek olacak.

Necmiye Sultan, oğlundaki bu heyecanı görmekten ayrıca çok memnun olarak, şefkatle sarıldı ve yavaşça ayağa kalkarken:

- Burada çok eğlendik oğul. Fatıma n'etti bir bakayım. Neredeyse öğlen olacak. Yemek yapmak lazımdır. Gidip geline yardım edeyim biraz. Senden de Allah razı olsun. Biraz gönlüm daralmıştı, sohbetinle ferahladı elhamdülillah.

- Ben de Ömer Ağalara varayım. Bilirsin; Efendi Babam hayır işlerinde de bir kayıt kuyut olmalı mutlaka derdi. Geleni gideni yazalım. Biz de emanete layık bir şekilde sahip çıkmalıyız.

- Aşını yiyip öyle gideydin.

- Yok, ana bekler şimdi. Hem akşam olmadan gidip, cevizliğe baksak iyi olur. Aldık hayır için kabul ettik, bir

de tetkiklerde bulunalım değil mi?

Necmiye Sultan güldü:

- Her ne kadar cevizlik anamdan kalmış olsa da, yetişen cevizlerde rahmetli babam Abdurrahman-ı Erzincanî Hazretleri'nin bereketi vardır bilirsin. Efendi Babam ceviz ağaçlarının çoğunu kendi elleriyle dikip yetiştirdi. Eee artık hayır için kullanılacağına göre, her yıl yetişen cevizlerden, bize de satarsınız inşallah.

- Satarız validem niye satmayalım. Hem şimdi bereketi daha çok artacaktır. O vakit cevizler daha kıymetli olur.

- Bize de artık bir iltimas geçersin zahir.

Halil Taybi gülererek elini annesinin omzuna koydu ve:

- Yok, öyle iltimas. Siz daha iyi bilirsiniz ki bu işlerde iltimas olmaz.

ENGÜRÜ – ÇİLEHANE

Işk eriniün ne yolın urdı cahim

Ne olur yolda ana cennet hicab

Yusuf Hakiki, Hacı Bayram dergâhında halvete girdi. O halvetteyken Hacı Bayram bağda bostanda çalışmaya devam etti. Elde ettikleri gelirler insanların hizmetine harcanıyordu. Yetiştirdiği ürünler arasında salatalık da vardı. Köylüler salatalık yetiştirmeye pek rağbet etmezdi ama Hacı Bayram “Şehirliler sever.” diyerek ekilmesini isterdi. Engürü'nün çarşısında iyi para ediyordu.

Bu arada dergâha çok gelen oluyordu. Onun

yokluğunda gerek talebeleri gerek diğer bütün sevenleri hocalarını çok özlemişlerdi.

Hacı Bayram Veli'nin Engürü'ye dönmesiyle, bahar gelmişti yeniden. Kadınlar ziyarete giderken en güzel yaptıkları yemekler, reçeller, çeşit çeşit peynirler, ballar götürüyorlar, Nefise Hatun dergâhta misafirlerin yiyeceği kadarını ayırıp geri kalanını güzelce sepetlere koyarak şehrin garip mahallelerindeki fakirlere gönderiyordu. Hacı Bayram'ın gelmesiyle dört bir yana bolluk gelmişti.

Dergâhta her gün yine burçak çorbası kaynıyor, sofralar kuruluyor ardından muhabbetli sohbetler yapılıyordu. Bunların dışında Hacı Bayram, yaşlı ve hastaları ziyaret ediyor, Peygamber Efendimiz'in sünneti icabınca ihtiyaçlarının görülmesi için ne lazım geliyorsa yapmaya çalışıyordu. Devlet erkânı ve eşraftan da ziyaretine çok gelen oluyor, onlarla Engürü halkı için yapılacak olanların mütalaasını yapıyordu. Hocası Şeyh Hamid-i Veli ve bu yolun ehli diğer bütün veliler gibi aklı fikri, gönlü hep Yaratan için yaratılana hizmette idi.

Yusuf Hakiki, halvete girmeden önceki birkaç gün çok gözyaşı döktü. Babasını kaybetmenin acısı, giderek içini daha çok yakıyordu. Sürekli son halleri geliyordu gözünün önüne. Büyük bir teslimiyetle acısını gönlünde yaşayıp belli etmemeye çalışıyordu fakat Hacı Bayram onu bu hallerini anlıyor gönlünün genişlemesi için dua ediyordu. Nihayet onun çaresinin halvette olmasına karar verdi. Yusuf Hakiki zaten bir süre sonra halvete girecekti fakat Hacı Bayram bu süreci hızlandırmak istedi. Onun bir an önce gönlünün genişlemesi gerekti. Ancak ondan

sonra manevî tatları almaya başladılar. Teslimiyetten doğan tat, muhabbetten doğan tat, halk içinde Hak ve Resulü ile birlikte olma tadı. Ondan sonra manevîyat yolunda mesafe kat etmeye başlar ve ledünni ilminin vahdet-i vücudun manasına ererdi.

Bize âlemden cemalün besdürür

Var ni sensüzdür cihan külli azab

Çilehane adının içerdiği anlam gibi çile çekilen yer değil, nefsanî çilelerden uzaklaşıp kalbin gerçek aşk ve bu aşktan doğan huzurla yıkandığı yerdi. Yusuf Hakiki, Hacı Bayram'ın öğrettiği şekilde çilehanede ilk zikrini çekiyordu. Zikrinin ilk hecesini söyleyip, ikinci heceyi kalbine vurarak “Allah” lafzını söylediği anda, daha doğrusu hissettiği anda müthiş bir genişleme ve aydınlık hissetmeye başladı. Sanki tomurcuk haline gelen bir gülün, Elif vakti tüm güzelliği ile birden açılıp etrafa Rasûlullah'ın kokusunu yayması gibi bir güzellikti. Bu güzellikle gönlünü sıkın ona hüznün veren her şey bir anda silindi gitti. Hafifledi. Dünyevî sıkıntılardan bir anda kurtuldu sanki.

Bu tadı bir daha yaşamak için tekrar ama bu defa daha istekle “Allah!” dedi. Yine ve daha fazla bu güzellikleri hissetti. Yine “Allah! Allah!” O aşk ile “Allah!” dedikçe Allah ona “Buyur kulum!” diyordu sanki. Yusuf Hakiki onu zikretmekten öyle bir zevk alıyordu ki, kaybetmemek için tekrar ve daha bir aşkla “Allah! Allah!” diyordu. Böyle bir süre devam edince, tatlı bir yorgunluk çöktü üzerine ama o devam etti. Dilde başlayıp, kalpte devam eden ve tüm hücrelerine dağılan

“Allah! Allah!”

Hacı Bayram onu o halde bırakıp çıkarken, Yusuf Hakiki bu âlemde değildi sanki. Dışarı çıktığında “Şükür Rabb’ime! Kalbi genişlemeye başladı. Acısını kalbine yoldaş edip, orayı gül bahçesine çevirdi.”

Evet, Yusuf Hakiki'nin gönlündeki muhabbet ırmağı, Hacı Bayram'ın gönlündeki ummana kavuşmuştu. Halvette kaldığı kırk gün boyunca, bu umman zerrelere halinde tüm hücrelerine dağıldı ve Yusuf Hakiki halvette yok olup yeniden doğmanın güzelliğini yaşadı.

Kırkıncı günün sabahında, Hacı Bayram sabah namazından sonra geldi ve kapıya yavaşça vurarak

- Vakit tamamdır Hakiki Yusuf!

Yusuf Hakiki'de bambaşka bir hal vardı. Babasınıninkine benzeyen iri ela gözlerinde sanki birer çıra yanıyordu. Bakışları derinleşmiş yüzüne huzurlu bir hal gelmişti. Hacı Bayram, çok özlediği talebesini görünce hasretle sarıldı. Aynı hasreti Yusuf Hakiki de hissetmişti.

Birlikte çıktılar. Bir süre bahçede ağır ağır yürüdüler. Yusuf'un daha önce gördüğü bahçedeydi fakat ağaçlar, çiçekler, ağarmaya başlayan gökyüzü hatta ayak bastığı toprak bile çok farklıydı. Sanki hepsi dile gelmiş, kendi dilinde bir şeyler anlatmaya başlamıştı. Yaratılarda Yaratan'ın izini görüyor gibiydi. O'nun muhabbetinin türlü mucizelerinin tecellisini gördükçe, O'na daha yakın olmanın hazzına eriyordu. Hacı Bayram, artık gözünde sadece babasının talebesi bir büyük veli değil, gönlünü elinde tutan, ona bu sırları gösteren bir rehber bir

sultandı. Tarikat yolunun sultanı.

Onun bir adım önünden ilerleyen Hacı Bayram, talebesinin gönlündeki fevkaladelikleri görerek gülümsedi ve “Hakiki Yusuf, hakiki aşk ile yoğruldu.” dedi kendi kendine.

Bu şekilde bir süre yürüdükten sonra, Hacı Bayram’ın altında en muhabbetli şiirlerini yazdığı Ulu çınarın yanına vardılar. Diz dize, gönül gönüle karşılıklı hiç konuşmadan bir süre öylece kaldılar. Şu an vaktin hiç ehemmiyeti yoktu. Yusuf Hakiki'nin gönlündeki muhabbetullah çağlayarak Hacı Bayram’ın gönlündeki ummana kavuşmuştu ya önemli olan buydu. Gönlünü hem yakan hem ferahlatıp genişleten bu ummanın adı “aşk”tı. Bu aşkla da kiminin küfrü imana yetecek, kimi derdine derman bulacak, kimi pervane olup ateş-i suzana düşecekti. Yusuf Hakiki bu aşkla, manası Hak huzurunda “Kıyam” olan hizmet halkasına dâhil olacaktı. O zaten babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nden aldığı mana ile hep hizmetteydi ama şimdi Hacı Bayram'dan irşad etme görevini almış bir Allah Dostu olarak, yoluna devam edecekti.

...

- Efendi Hazretleri ile Yusuf Efendi geldiler mi oğlum?

- Yok, ana henüz gelmediler. Sizin hazırlığınız tamam mı?

- Elhamdülillah oğlum. Çocuklar sofrayı hazırladılar bile.

Ethem çok heyecanlıydı. Odada bir ileri bir geri yürüyordu. Nefise Sultan, gülümseyerek oğlunun sırtını sıvazladı ve geçip otururken:

- Ethem gel biraz oturalım. Her şey hazır sen kayıtlanma.

Nefise Sultan gözlerini uzaklara dikerek:

- Efendi Hazretleri gece hiç yatmadı. Sabaha karşı “Biraz bahçede dolaşmak iyi gelir.” diyerek çıktı. Yusuf Efendi, bugün halvetten çıkacak. Bilirsin onu her zaman bir talebeden çok farklı görmüştür.

- Bilmez miyim ana? Geçenlerde Efendi Hazretleri “Oğul Hakiki Yusuf gerçekten bu yolun kıymetlisi.” demişti. Hem de hocasının emaneti. O’nu bir başka sevmesini çok iyi anlıyorum.

Nefise Hatun “Bir ses duydum. Herhalde geliyorlar.” diyerek ayağa kalktı. O mutfağa geçerken, Ethem de karşılamak için dışarı çıktı.

...

Kahvaltıda, yakın birkaç köyden ziyarete gelenlerle birlikte on kişiydiler. Ethem, babasının misafirlerle de tek tek ilgilendiğini görüyordu ama en çok da Yusuf Hakiki ile ilgileniyordu.

Yusuf ise başını sofradan kaldırmadan, usul usul birkaç lokma yedi. Küçüklüğünden beri çok az yedi. Halvet boyunca da, günde sadece bir öğün o da tek çeşit yiyip hatta bazı günler sadece biraz su ile geçirip, kalbi ve bedeni Allah’a ibadetle doyurduğu için, şimdi de yemeden doymanın tadına eriyordu.

Ethem “İlk geldiği gün ile bu sabahki hali arasında ne kadar fark var. Mübarek zaten çok güzeldi ama şimdi bir başka olmuş. Babamın ona bakışları ne kadar farklı. Bu bakışlarda kâh biz evlatlarına da gösterdiği şefkat, kâh hocası Şeyh Hamid-i Veli’den bahsederkenki saygı var. İki güzel gönül muhabbetle kaynaşır hemhal olmuşlar.”

Kahvaltıdan sonra, insanlar birer ikişer izin isteyip ayrıldılar. Ethem ile Veli de çıkınca, ikisi yalnız kaldılar. Hacı Bayram:

- Hakiki Yusuf’um! Bugün istirahat edin. Bizim tarlada ve çarşıda biraz işlerimiz var. İnşallah akşama görüşürüz.

Yusuf Hakiki başını yerden kaldırmadan: “Baş üstüne efendim.” dedi.

Aslında Efendi Hazretleri’nin yanında, her işte yardımcı olmak istiyordu ama mademki o “Kal!” dedi kalacaktı. Sevgili babası “Sözün şahı tutulandır!” derdi hep.

Onlar çıkınca; Yusuf da odasına geçti. Seccadenin başında uzun süre tefekküre dalıp gözünü mana âlemine açınca; gönlüne dolan muhabbetle şu dizeler döküldü dilinden:

Biz ne cennet bilürüz ne hod sevâb

Işkı bilürüz heman rah-ı savâb

Biz ezel bezminden işbu âleme

Mest geldük giderüz mest ü harâb

Odı virdük yile toprağı suya

Kıla saki bizi gark-ı şarâb

*Bize şol şekli ki göstermişdür ol
Görmemişdür düşde dahu afitâb
Işk erinün ne yolın urdı cahim
Ne olur yolda ana cennet hicâb
Bize âlemden cemalün besdürür
Var ni sensüzdür cihan külli azâb
Afitab-ı ıskun işrakatına
Aklula danişdürür kemter sehâb
Revnak-ı ashab-ı meclisdür gönül
Geh kebab olur geh inler çün rebâb
Gel ki la aynün ra'at hanı tolu
Gör bu meclisde cifanın ke'l-cevâb
Li-me'allah bezmidür sığmaz yörü
Ne veli vü ne adü ne şeyh u şâb
Gayr-ı hak sığmaz hakiki anda ki
Pasuban şühb ola derban afitâb*

İçini çekerken yaşaran gözlerini sildi ve biraz hava almak için bahçeye çıktı. Ethem onu uzaktan görünce bir ihtiyacı olup olmadığını öğrenmek için yanına yaklaştı. Babası, Yusuf Hakiki için onun da evde kalmasını istemişti.

- Selamün aleyküm Efendim.

Yusuf gülümsedi ve:

- Ve aleyküm selam veberakatuhu. Siz gitmediniz mi Efendi Hazretleri'yle?

Ethem gülümseyerek yaklaştı. Yusuf Hakiki, hocasının bütün çocuklarını severdi fakat Ethem'le daha

yakındılar. O’nu Efendi Hazretleri’ne benzetirdi. Yaşları da birbirine daha yakındı ve ilk gördükleri andan beri sıcak bir arkadaşlıkları olmuştu.

- Efendi Babam, sizin yalnız kalmanızı istemedi. Buraya geldiğiniz günden beri doğru düzgün bir görüşemedik. Akşamüstü çarşıya inene kadar, sizinle biraz konuşup dertleşiriz diye düşündüm.

- Ne iyi düşünmüşsün. Seninle sohbet etmeyi ben de isterim.

Ağaçlı yoldan aşağı yürümeye başladılar. Ethem:

- Efendi Hazretleri’yle birlikte gelmenize çok sevindik.

- Eksik olmayın. Hayatımızın en mesut kırk gününü geçirdik burada. Allah hocamdan da sizden de razı olsun.

- Zor bir dönem değil mi sizin için?

Yusuf Hakiki gülümsedi. Bu gülümsemede garip bir mahzunluk da vardı sanki.

- Dünya imtihan dünyası. Zordur elbet bizim için lakin insanın, Hacı Bayram Veli gibi bir mürşidi olursa zorluklar kolaylaşır, acılar baldan tatlı gelir.

Ethem ondaki teslimiyeti hayranlıkla izlerken bir süre daha yürüyerek ulu çınarın altına geldiler. Yusuf Hakiki:

- Şurada biraz oturalım mı?

- Siz nasıl isterseniz? Lakin biraz bekleyin bir minder getireyim.

Yusuf Hakiki; beklemeden oturdu ve onun da oturması için işaret ederek:

- Mindere ne hacet? Çimenler öyle güzel ki... Hem hocam da buraya mindersiz oturuyor değil mi?

Sonra elini ağaca sürerek:

- Bu ağaçta hocamdan geçen bir muhabbet var sanki.

Rüzgâr hafif esiyor, ağacın dalları hışırdıyordu. Rüzgârla birlikte gül ve hanımellerinin kokusu tüm bahçeye dağılıyordu. Bir süre sessiz oturup bahçeyi izledikten sonra, Ethem Darende'yi sordu. Aslında Şeyh Hamid-i Veli'yi sormak, böyle bir evlattan onun gibi bir veliyi dinlemek istiyordu ama Yusuf'un acısına dokunmaktan çekiniyordu.

Yusuf ise onun arzusunu anlamıştı. Gözleri uzaklara dalarak ağır ağır anlatmaya başladı:

- Darende'ye gittiğimizde; Efendi Hazretleri'yle gardaşım Halil Taybi, bizi Darende'nin çıkışında karşıladı. Haylidir görüşmüyorduk. Darende'ye yaklaşırken, artık hasretimin yüreğime sığmadığını düşünüyorum, sabır için mütemadiyen Cenab-ı Allah'a dua ediyordum. Uzaktan Efendi Hazretleri'ni gördük de, yekten gönlüme bir güneş doğduğunu hissettim. Bütün hasretim, kederim bir anda yok oldu. Lakin yüreğimin bir tarafında bir burukluk vardı. Zira Efendi Hazretleri, belli etmemeye çalışsa da çok bitkin görünüyordu. Uzun uzun sarıldık. Bu sarılma ile gençliğim ve sıhhatimin ona geçmesini istiyordum sanki. O ise anlamış gibi gülümsedi ve: "Allah O'dur ki, sizi güçsüz olarak yaratır, sonra güçsüzlüğün arkasından kuvvet verir. Sonra kuvvetin arkasından yine güçsüzlüğü ve ihtiyarlığı getirir. O dilediğini yaratır ve O her şeyi bilir, her şeye gücü yeter."

mealindeki ayeti okudu. O anda, sanki ulu emre karşı gelmiş gibi mahcubiyet hissettim. Birlikte eve vardık. Sevgili validem sofralar kurdu. Babamın bütün sevdikleri yanındaydı. Emir Sultan, talebeleri Hacı Bayram Veli, Şücaaddin Karamanî, çocukları, torunları... Akşam Gerimter’den dayımlar da geldiler. Darende’den insanlar rahatsız etmemek için gelmemişlerdi. Ethem Gardeş, Darende öyle güzel, insanları öyle anlayışlı ve asil ki “Burası cennetten bir köşe olmalı.” diye düşünmekten kendimi alamadım.

- Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin şavkı vurmuş olmalı.

- Doğru dersin. Velilerin bulunduğu yer, zaten cennetten bir köşe olur değil mi? Misal, burada aldığımız kokulara bak. Sanki başka bir diyardan geliyor gibi.

Ethem etrafa bakarak:

- Burayı dergâh yapmak üzere aldığımızda, çöl gibiydi; ne bir ağaç ne de bir damla su vardı. Sadece büyük bir arsanın ortasında, yıkık dökük bir virane vardı. Efendi Hazretleri, hemen birkaç yeri kazdırdı ve çok derine inmeden su çıktı. Hem de o kadar güzel bir su ki, sanki insanlara şifa dağıtmak ister gibi berrak ve şekerli.

- Hocam burayı ve bütün Engürü’yü insanlarıyla beraber irşad etmiş. Zahirde irşad, manada irşad.

Bir süre sessiz kaldıktan sonra Ethem:

- Efendibabam; Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ni hasta yatağında görmekten hepimizin çok müteessir olduğunuzu anlattı.

- Bütün Darendede, hatta çevre vilayetlerden gelen herkes bizimle aynı üzüntüyü paylaşıyordu. Akın akın gelen sevenleri; evin önündeki bahçeden çilehanesinin bulunduğu alana kadar oturup, büyük bir teslimiyet içinde dua ettiler. Validem “Efendi Hazretleri gelen kim olursa olsun ikramsız gönderilmesini istemez. Ocaklar yakılsın, kazanlar kaynasın. Herkese sofralar kuralım.” diyerek sabahtan akşama yemek kazanlarının başında uğraştı. Acısını yaşarken hizmetten de geri kalmak istemiyordu. Sevgili babacığım, o bitkin halinde bile “Misafirlere sofraya kurdunuz mu?” diye soruyordu.

Yusuf Hakiki anlatırken, Ethem de dinlerken gözyaşlarını tutamıyorlardı.

- Hastalığının üçüncü gününde, akşam geç vakit kendisini doğrultmamızı istedi. Arkasına minder koyarak, hafifçe doğrulttuk. Sonra hocamdan Kur’an-ı Kerim okumasını istedi. O okudukça, Efendi Hazretleri de kısık sesle tekrar etti. Okuma bitince, hepimizin yüzüne gülümseyerek tek tek baktı. O anda gariptir, yâdıma talebelik yıllarım geldi. İlim için evden uzaklaşıp da bayramlarda geri döndüğümde aynı gülümsemeye karşıldılar beni. Sanki babam birden, o günlerdeki gibi gençleşmişti. Sonra sırasıyla hepimizden helallik aldı. Emir Sultan’la musafaha ederken, gözlerinin içine baktı ve “Devlet-i Osmanî baki olsun inşallah.” diye dua etti. Ben onu üzmemek için, gözyaşlarımı tutmaya çalışarak ellerini öptüm. O gözlerimin içine baktı ve “Seni Hacı Bayram Veliye emanet ediyorum. Ona layık talebe ol. O seni vasl-ı dildare ulaştıracaktır.” Sonra da sımsıkı sarıldı.

Sanki kollarına tekrar can gelmiş gibiydi. Bu hali sonradan hocama söylediğimde, “Rabbine ve Rasûlü’ne kavuşmanın heyecanıyla bedenine can geldi.” dedi. Sonra hepimiz çıktık odadan. Bir tek hocam kaldı. Ziyarete gelenler bütün Tohma boyunca sıralanmış, sessizce dua ediyorlardı. Anacığımın yanına vardım. Gözlerinden akan yaşlar, yüzünde derin bir iz bırakmış gibiydi. Buna rağmen gül yüzünde hafif bir gülümseme de vardı. Beni görünce ayağa kalktı ve “Oğlum, dayanmak zor olacak ama Efendi Hazretleri inşallah dünya yükünden kurtuluyor.” diyerek sarıldı. Bir süre o şekilde kalıp ağladık.

Yusuf Hakiki bir süre durdu. İki de gözyaşları içindeydi. Ethem, onunla bu kadar uzun süre sohbet edebildiği için ayrıca çok da mutluydu.

Onlar sessiz bir halde dururken, Hacı Bayram’ın torunlarından biri, elinde bir yemek tepsiyle geldi. “Büyükannem, sizin bu tarafa geldiğinizi görmüş de.”

Yaygıyı serip, tepsiyi koydular üzerine. Başlamak için tuza uzanmışlardı ki, Hacı Bayram-ı Veli’nin neşeli sesini duydular.

- Duyduk ki burada muhabbetli bir sohbet kurulmuş.

Önde Hacı Bayram, ardında Veli ile iki derviş gülerек geliyordu. Hemen ayağa kalkıp sofraya buyur ettiler. Hacı Bayram otururken:

- Nasibimiz varmış, tam da yemeğin üzerinde geldik diyerek, Yusuf Hakiki’nin de yanına oturması için işaret etti.

Hepsi birden neşe içinde yemeklerini yediler. Sadece iki kişi için hazırlanan o yemek, bereketlendikçe bereketlendi ve sofradaki herkese yetti. Ardından halka oluşturup muhabbetli bir sohbet yaptılar. Çiçekler, ağaçlar kuşlar herkes kendi dilinde bu sohbebe iştirak etti.

O akşam Hacı Bayram-ı Veli ile Yusuf Hakiki, yatsıdan sonra sohbet odasına çekildiler. Sabah ezanları okununcaya dek, birlikte gönül gönüle muhabbetle sohbet ettiler. Hacı Bayram tasavvuf yolunun inceliklerini, irşad görevini, muhabbetin kaynağını anlattı. Arada kalkıp teheccüdü kıldılar. Sonrasında Hacı Bayram sohbebe devam etti ve en son:

- Hakiki Yusuf'um! Hocam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri, biz Kayseri'den ayrılırken şöyle demişti: "Kimse kendi kendine yüceliklere erişemez. Burada sen varsın ama aslında sen yoksun. Sen hep başkaları için başkalarına çalışacaksın ve öylece var olacaksın. İnsanların arasına gireceksin. Aşk ateşini tanyacaksın. Bu ateşle gördüğün her menfi şeyi, her kötülüğü yakacaksın. Sana yük olan her şeyi terk edeceksin. Terk-i dünya, Terk-i ukba, Terk-i terk. Var mısın, dayanabilir misin?" demiştir. O'na da hocası Sadreddin Erdebili, "Acem'den Anadolu'ya velayet emanetini taşıyacak adama burada rastlayamamıştık. Lakin şimdi bu emaneti Diyar-ı Rum'a siz taşıyacaksınız." demiş. "Şimdi sizin de omuzlarınıza Efendi Hazretleri ve bizim gibi aynı vazife intikal ediyor. Bu vazifeye sahip çıkacağınız, biiznillah malumumuzdur. Başta Aksaraylılar olmak üzere, yolunuzu gözleyen çok büyük bir halk var. Yükünüz ağır bundan sonra. Bu yükü

taşıyacak maneviyata sahiptiniz elhamdülillah. Bugünden tezi yok yola çıkın ve sevenlerinizi daha fazla bekletmeyin.”

Yusuf Hakiki, hocasını dinlerken, gözyaşlarına hâkim olamıyordu. En son “Bugünden tezi yok yola çıkın.” deyince, birden gönlüne çöken ayrılık acısıyla gözyaşları daha da çok akmaya başladı. Onu, gerçek muhabbete ulaştıran şeyhinden ayrılma fikri içini yakmıştı. Bugünün geleceğini biliyordu ama şu anki kadar gerçek olmamıştı. Kalktı edeple hocasının elini öptü. Hocası da saygıyla ama daha çok da şefkatle sarıldı bu kıymetli talebesine.

Kahvaltıdan sonra Yusuf Hakiki, dergâhtaki herkesle helalleşti. Nefise Sultan da yolcu etmek için bahçeye çıkmıştı. Yusuf Hakiki:

- Hakkınızı helal ediniz efendim. Bize çok emeğiniz geçti. Kaldığımız günler ve gecelerde kendi hanemizden daha çok rahat ettik. Allah Razı olsun sizden.

Nefise Sultan çok duygulandı. Bunca tevazu, tam da Yusuf Hakiki’ye göreydi. Aynı tevazu ile cevap verdi:

- Estağfurullah efendim. Hanemiz sizin gibi kıymetli bir konukla şereflendi. Yolunuz açık olsun.

Nefise Sultan onların arkasından bakarken gözlerinde biriken yaşları sildi. Eşinin, Yusuf Hakiki’ye karşı davranışlarından çok etkilenmişti. Sanki nadide bir çiçeği incitmekten korkar gibi, her sözü ve hareketi bir başkaydı. O başkalık Hacı Bayram’ı daha bir güzelleştirmişti gözünde. İçini çekti Nefise Sultan ve onlar dergâhtan çıkarken Yusuf Hakiki’nin Devlethaneye geldiği ilk gün

geldi gözlerinin önüne. O'nun çok üzgün hatta perişan halini düşündü ve gayr-ı ihtiyarı şu dizeler döküldü dilinden.

İlle muhabbet, ille muhabbet.

Har-ı gül bağçesine çevirir muhabbet.

Harda olmak nedir ki nedir yanmak?

İlle muhabbet ille muhabbet.

Dergâhın kapısında Yusuf Hakiki, hocasının elini öperken, gözyaşlarına hâkim olamadı. Hacı Bayram da kucaklarken onda hocası Şeyh Hamid-i Veli'nin gül kokusunu duydu sanki.

- Haydi, Hakiki Yusuf'um! Yolunuz uzun, vazifeniz çetindir. Aksaray sizi bekler. Allah yardımcınız, ol Resul-i Kibriya şefaatiniz olsun.

- Allah razı olsun efendim. Hakkınızı helal ediniz.

Hacı Bayram Veli, onlar gözden uzaklaşana kadar arkalarından baktı. Yusuf Hakiki'ye Ethem'le Veli yoldaşlık ederken, çok sayıda derviş de Engürü'nün çıkışına kadar onlarla birlikte geldiler. Yusuf Hakiki, devlethane gözden kaybolmadan arkasını döndü ve bir kez daha baktı. Huzur Diyarı olarak adlandırdığı devlethanede gönlüne ilahî muhabbetin dolmasına vesile olan şeyhi hâlâ arkalarından bakıyordu. Yusuf gülümseyerek elini kaldırdı ve hafifçe salladı. Hocası da aynı şekilde mukabele edince, bir süre öylece kalıp baktı. Bundan sonra aralarında çok uzun bir mesafe vardı ama ne gam. Onların gönlü muhabbetinde birbirine karışmıştı bir kez.

Önlerinde uzun bir yol vardı. Yusuf Hakiki için, Hacı Bayram Dergâhında geçirdiği günler hayatının dönüm noktası olmuştu. Şimdi Aksaray’a ailesinin yanına giderken, büyük bir vazifeyi de yüklenmişti. Kalp gözü açık bir veli olarak, herkesin maddi manevî dertlerine çare olmaya çalışan bir garip ama aynı zamanda mahzun bir veli. Gönlü muhabbetle birlikte, hasret oduyla da yanan, yandıkça daha çok yanmayı isteyen ve hocasının muhteşem deyişi ile yanmada derman bulacak bir veli.

ONLARA BİR BABA YUSUF GEREK

Afitab-ışkun işrakatına

Aklıla danışdürür kemter sehab

“Babamı; talebeleri Akbıyık Sultan, Akşemseddin, Hacı Bayram ve eşi Nefise Sultan olduğu halde uğurladık. Gülmahî’nin anne ve babası da onlarla beraber gitti. Alayı devlet bulmuş gibi mutluydu. Lakin Efendibabamla validem, gözümde biriken yaşları görünce çok mahzun oldular. Bilirim onlar da beni burada bırakmak istemezler, lakin sevgili babam da şöyle diyordu: “Böyle olması gerek oğul. Babam Şemseddin Musa Hazretleri de, yerinden yurdundan ayrılıp sevenleriyle Anadolu’ya geldi. Uzunca bir yoldan sonra, Kayseri’nin Akçakaya’sına yerleşti. Tüm sevenlerinin Baba Musa’sı olarak, muhabbeti bütün Diyar-ı Rum’a yayıldı. Yaralı gönüller ondaki muhabbetle şifa bulup, kalben mutmain oldu. Bak biz de yurdumuzdan ayrıldık Bursa’ya gittik. Sırrımız faş olana kadar, orada kalıp hizmet ettik. Sonra buralara geldik. Nereye gidersek gidelim, hizmetimiz hep

devam etti ve biiznillah devam da edecektir. İlim ve maneviyat ehlinin vazifesidir bu oğul. Sen de Aksaray ve çevresine, belki de bütün Rum illerine çare olacaksın evelallah. Onlara bir Baba Yusuf gerek.”

Gönlümün ışığı canım pederim. Bize bunları söylerken, gözlerinde biriken yaşlar, billur taneler halinde yanaklarından süzüldü. Eğildim, ellerini öptüm. O an medrese eğitimi için evden ilk ayrılışım geldi gözümün önüne. Geceleri el ayak çekilip de, yalnız kaldığımda ne çok ağlardım. Efendi Hazretleri’nin gül yüzü, şefkatli bakışlarını düşündükçe ağlayarak dua ederdim: “O tüm Diyar-ı Rum’un sevip saydığı, bir Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri. Oğlu Yusuf da hiç değilse ayağının tozu olabilmeli.”

Yalnız kaldığım gecelerde, ailemi düşünerek yine çok ağladım lakin babama layık bir evlat olabilme kaygısıyla çok da çalıştım. Şimdi yine ayrıldık! Hem de ebediyen. Sadece gönlümde sıcaklığını hissedeceğim. Eğer düşüme girmezse gül yüzünü bir daha görmeyeceğim. Ah firkat! Yüreğimi senden daha çok yakan ne var? Seninle baş etmek ne zor ne çetin bir cenk...”

Yusuf Hakiki, eve döndüklerinde odasına çekildi ve her zaman duygularını paylaştığı defterine bu satırları yazdı. Eşi Gülmahi böyle zamanlarda eşini hiç rahatsız etmez, evde gürültü olmamasına da dikkat ederdi. Çok severdi eşini. Üzgün olduğu zamanlar da onun da yüreği daralır “Ne yapsam da onu üzüntüsünü hafifletsem.” diye düşünerek aklı fikri hep onda olurdu. “Hepsini ben çekmeye razıyım ama olmuyor işte. Üzüntüsünü belki

biraz paylaşabiliyorsun ama onun yerine sadece ben acı çekemiyorum. Öyle olsa canımdan çok sevdiğim Yusuf Hakiki’yi, böyle üzgün bir halde bırakır mıyım hiç?”

Gülmahi bu düşünceler içinde, eşinin kapısında bekliyordu. Bir isteği olursa hemen yapmayı istiyordu. Bir süre beklediği halde, herhangi bir ses çıkmayınca “Yüce Rabbim! Sen onun gönlünü genişlet, kederini azalt.” diye dua ederek mutfağa gitti. Hazırlık yapılmalıydı. Akşama başsağlığına gelenler olurdu.

...

Şeyh Hamid-i Veli ve yanındakiler, sabahın erken saatlerinde yola çıkarken, Aksaray’dan büyük bir kalabalık uğurladı. Şehrin çıkışına kadar kafileye eşlik ettiler. Aksaraylılar, daha önce de gelip kendi şehirlerinde kalan Şeyh Hamid-i Veli’yi çok sevip gönülden bağlanmışlardı. Muhabbet ırmağında gönülleri yıkanırken, onlar Şeyh Hamid-i Veli’ye kul köle olmak istemişlerdi. Lakin bir sabah muhterem veli ve ailesi Bursa’ya göçtüler. Ondan öğrendikleri ilimle bu karara teslim olup boyun büktüler. Gözlerindeki yaşları göstermeyip, gönülden ağlayarak uğurladılar. O günden sonra, Aksaray çorak topraklara benzedi sanki. Görünüşte yine çok güzel ve bereketliydi ancak o olmadan hiçbir şeyin tadı yoktu Sürekli kendilerini sorguluyor hareketlerini gözden geçirip yanlış gördükleri en ufak bir davranışı düzeltmek için uğraşıyorlardı. O Aksaray’dayken yaptıkları her hareketi tekrar tekrar düşünüp, hatalı gördükleri için günlerce tevbe ediyorlardı. Belki tevbeleri Hak katında kabul görür de,

Hak Dostu geri gelirdi. Sadece rabıta halinde şeyhleriyle hemhal olunca gönülleri sükûnet buluyordu.

Bursa'yı yol etmişlerdi. Yaz kış demeden, atlarına atladıkları gibi düşüyorlardı yola. Yol meşakkatliymiş ne gam. Ziyaretlerini yapıp, muhabbet ırmağında gönülleri yıkandıktan sonra, dönüş yolunda bir daha ne zaman geleceklerinin hesabını yapıyorlardı.

Aksaraylıların günleri sevgilinin peşinde böyle geçerken, bir sabah onun ailesi ve talebeleriyle ansızın Aksaray'a döndüğünü duydular. İşte o gün onlar için “Bayram Günü” oldu. Hasret bitmişti. Artık sevdaları başlarına çıkıp “Yandım efendim, nar-ı hasretinle!” şiipleri okumayacaklardı. Kavuşmuşlardı sevdiklerine. Aksaray o anda bir cennet bahçesi olmuştu sanki. Zaten içinde sevdiğin olsun da tek viranede ol. Senin için orası gül bahçesi değil midir? Cennet nedir ki sahiden, gönlünün mihmanı ile içinde bir an geçirdiğin yer değil midir? Sevdiğin yoksa içinde, altından köşklerin ne manası vardır. İşte şimdi Şeyh Hamid-i Veli gelmişti ya şükür. Aksaray, Aksaraylılar için cennet bahçelerinden bir bahçe olmuştu. Değeri yeryüzünde hiçbir şeyle ölçülemeyen bir bahçe.

Şimdi Aksaray'a onun ciğerparesi Yusuf Hakiki dönüyordu. Bütün güzelliğiyle Aksaray'ı aydınlatmaya geliyordu. Geçen bütün aylar boyunca, korkuyla karışık bir tedirginlikle beklemişlerdi. Ya babası gibi o da gittiği gibi dönmez de, Darend'e'ye yerleşirse...

AKSARAY

Revnak-ı ashab-ı meclisdür gönül

Geh kebab olur geh inler çün rebab

- Teyzeeee! Neredesiin?

Ayşe heyecanla teyzesine seslenirken, o pencerenin önündeki sedirde oturmuş sanki hiçbir şeyi duymuyor gibiydi. Çok uzaklara dalmıştı. Ayşe kapıyı açıp da onu o halde görünce:

- Elif Teyze ne yapıyorsun burada?

Elif yeğenini görünce toparlanıp ayağa kalktı. Gülümsemeye çalışarak:

- Hiç öyle oturuyorum kızım. N’oldu? Bir şey mi diyecektin?

Ayşe onun yaşlı gözlerine baktı. “Zavallıcık nasıl da acı çekiyor. Aklı sıra belli etmemeye çalışıyor.”

Ayşe böyle düşünerek geçip, teyzesinin yanına oturdu. Gözlerinin içine bakarak:

- Güzel haberi duydun değil mi? Yusuf Hakiki Efendi dönmüş. Hem de irşad göreviyle, diyorlar.

Elif gözlerini yere dikti. Derin bir iç çekerek:

- Dün Hüseyin de söyledi. Heyecanını görmeliydin. Bugün çarşıda toplanıp yanına gideceklermiş.

Ayşe heyecanla:

- Sen de gitmek istiyor musun?

- Gitmeden olur mu? Tabii ki gidip eşiğine yüz sürmek istiyorum.

- Onu kastetmediğimi biliyorsun ya neyse.

Ayşe iki eliyle teyzesinin elini tuttu. Gülümseyerek gözlerinin içine baktı ve:

- Teyze sen anlatmaya çekinsen de ben her şeyi biliyorum.

Elif gülerek Ayşe'nin çenesini tutup hafifçe kaldırdı ve:

- Ne biliyormuşsun bakalım? Seni yaramaz bu yaşında.

Ayşe biraz çekinerek başını eğdi ve söyleyip söylememe arasında kısa bir tereddüt geçirdikten sonra:

- Neden utanıyorsun benim güzel teyzem. İnsan gönlüne söz geçiremez ki. Hem o zaman daha on altında bile değildin. Aksaray'ın tek mil kızlarının gönlü vardı onda.

- Ama o kimseye bakmazdı. Ben de gönlümden geçirmemeliydim. Bu hatamdan sonra affedilmem için çok dua ettim.

Teyze kafasını iki yana sallayarak:

- Bu hataya düşmemeliydim.

- Bence hata değil ya neyse... Teyze sen ilk ne zaman görmüştün Yusuf Hakiki'yi?

Elif, karşısında o varmış gibi heyecanlanarak hafifçe gülümsedi ve gözleri doldu:

- İlk bakırcılar çarşısında görmüştüm. Yanında babası Şeyh Hamid-i Veli ile Ahmet Münir Abi de vardı. Etraftan herkes büyük bir hürmetle selam veriyor, Efendi

Hazretleri nazikçe başını eğerek mukabele ediyordu. Derken yürüyüp bizim dükkâna girdiler. Ben öylece kalakaldım. Anacığın sana hamileydi. Abin de ancak altı yaşlarındaydı. Babanı yeni kaybettiğimiz için, deden abini biraz oyalansın diye dükkâna götürüyordu. Anam o gün sarma sarıp, kömbe yaptı. Rahmetli babamla, abin de yesin diye hazırladı ve bir çıkın yapıp elime verdi. Babam beni görünce çok sevindi. İçeri geçtim. Ben hazırlarken, dükkâna Yusuf Hakiki Hazretleri'yle Ahmet Münir Abi geldi. Babam sevinçten onları nasıl ağırlayacağını bilemiyordu. Sık sık içeri geçip Hay Allah razı olsun senden. Tam gününde getirmişsin.” diye sırtımı sıvazlıyordu. Ben hiç görünmeden içerde bekliyordum. Anam, “Bir nasiplisi çıkar.” diye biraz da fazla koymuştu. Yusuf Hakiki, arada abine bir şeyler soruyor, o doğru cevap verince de gülümseyerek sırtını sıvazlıyordu. Ne babam ne de Ahmet Münir Abi hiç lafa girmiyordu. Biraz sonra babam sofrayı toplayıp içeri getirdi, Bana da yavaşça “Onlar gidene kadar çıkma.” dedi. Ben de “Olur.” anlamında başımı salladım. Bu arada içeride koyu bir sohbet, güzel bir muhabbet başlamıştı.

- Demek ki muhabbetten senin de nasibin varmış. Doğrusu pek güzel olmuş.

- Ne demezsin canım Ayşe'm, hem de nasıl. Perdenin ardından gözümü ayırmadan izliyordum. Kalkarken Yusuf Hakiki babama “Efendi Babam sohbetleri ihmal etmeyin.” derdi. Gelirken bu güzel çocuğu da getirin inşallah. Haydi, ticaretiniz hayırlı ve bereketli olsun.” dedi ve cebinden çıkardığı bir akçeyi uğur parası olarak

abine verdi. Babam sohbetlere gitmemek için türlü bahaneler uydururdu. O günden sonra ise hiçbir sohbeti kaçırmadı. Tabi giderken yanında abini de götürdü hep. Yavrucuk o da çocukluktan alıştı bu yola. O gün bugündür “Efendi Hazretleri “ der de başka bir şey demez.

Elif pencereden uzaklara bakarak içini çekti. Bir süre öylece kalıp gözünde biriken yaşları sildi sonra da:

- Onlar çıkınca, abin koşarak yanıma geldi. Çok heyecanlıydı. Sevinçten gözleri parlıyordu sanki. Bana sarılıp “Allah razı olsun senden teyze. Ne iyi oldu bugün yemek getirmen. Ya Allah’ım ne güzel bir gün.” Sevinçten yerinde duramıyordu. Sonra elindeki akçeyi saygıyla cebindeki para kesesinin içine koydu. Babacığımın hali de farklı değildi. Beni alnımdan öperek: “İyi ki bugün yemek getirmişsin. Bak şeyhimizin oğluna da nasip oldu. Şükürler olsun.” Benim de heyecanım onlardan aşağı değildi. Elimde yemek boşlarıyla, onca yolu koşarcasına gelirken; bir an gördüğüm Yusuf Hakiki’nin yüzü gözlerimin önünden gitmiyordu. Günler ve geceler boyu, bu böyle devam etti. Lakin gün geçtikçe içimde bir huzursuzluk duymaya başladım. Bu halde olmam doğru değildi. Hayır, kesinlikle yanlış olan bir şey vardı. Öyle olmasa bu kadar rahatsız olmazdım fakat düşünmemek için bir çare de bulamıyordum.

Ayşe atılarak:

- Sonra da Gülmahi ile nişanlandığını duydunuz.

Elif şaşkın bir halde Ayşe’ye baktı. Ayşe umursamaz:

- Ooo teyze bilmeyen mi var?

- Nasıl bilmeyen mi var? Başka kim biliyor ki?

- Ya teyze kim bilecek? Tabii ki abim Hüseyin. Bir defasında bana “Teyzemin o zaman halleri hal değildi. Günlerce hasta yattı. O zaman sen yeni doğmuştun. Büyük anamla dedemin acısı daha çok tazeydi. Teyzem böyle kendini bilmeden yatınca, anamdan sonra onu da kaybetmekten çok korktular.” diye anlatmıştı.

Elif’in gözleri bir süre sabit bir noktaya takılıp kaldı. Sonra derin derin içini çekerek hafifçe gülümsedi:

- Gülmahi... En yakın arkadaşım ve Yusuf Hakiki’ye gerçekten layık olan tanıdığım en iyi insan.

- Canım teyzem, ne kadar gani gönüllüsün.

- Yok, canım. Gani gönüllü olmakla ilgili değil bu. O gerçekten Yusuf Efendi’ye layık biri.

- Senin de için yandı değil mi duyunca.

- Evet, abinin anlattığı gibi çok ağır hasta oldum ama iyi de oldu. O hastalıkla birlikte bir şey oldu tam şuramda. (Elif sağ elini göğsüne bastırды) O günden sonra her şey değişti benim için. Sanki gizli bir el kalbimi açtı ve Yusuf Hakiki’ye duyduğum aşkı alıp yerine gerçek aşkı koydu. Bu öyle bir aşk ki, Yusuf Hakiki’yi eskisinden daha çok düşünüyorum lakin onu her düşündüğümde, hem aklıma hem gönlüme. Önce Allah (c.c.) sonra habibi geliyor Bu öyle farklı bir duygu ki, o bana her an Allah (c.c.)’ı hatırlatıyor ve devamlı “Allah” demek geliyor içimden. Bunun yanında önceki duyduğum aşk ne ki, sadece gönlü kandırmakmış.

Ayşe, teyzesinin ellerini tutup sevgiyle öptü:

- Zaten Emin Ağa ile evlenmeden belli böyle olduğu. Yalnız, Emin Ağa senden çok büyüktü. İnsanın aklına geliyor ki, “Sen, evleneyim de ne olursa olsun.” diye düşündün.

Elif yalandan suratını asıp gülümsemeye çalıştı:

- Bak sen şuncacık kıza. Neler de bilirmiş böyle. Emin Ağa çok iyi bir insandı. O sene arka arkaya anamla babamı da kaybedince, üçümüze de sahip çıktı. Allah bize evlat vermedi ama o sizleri kendi evladı gibi sevip kolladı.

Ayşe'nin gözleri dolu:

- Teyzem benim, bilmez miyim hiç; sen bizim için vardın Emin Ağa'ya. Abim dediği çok isteyenin çıkmış ama...

Elif neşeli görünmeye çalışarak:

- Ya bu abin de ne çok şey demiş. Ben sorarım ona gelince.

- Teyze ya neyse işte... Sonunda Emin Ağa da göçtü bu diyardan kaldık yine üçümüz baş başa.

- Alın yazısı kızım, yapacak bir şey yok. Şunu iyice belle ki, ben her gün Rabb'ime şükrediyorum, sizler varsınız diye. Benim hayatta tutunduğum iki yeğen ki evlattan ileri.

Elif, yeğenine şefkatle sarıldı. İkisi de ağlıyordu.

Bir süre bu halde kaldıktan sonra:

- Deli kız sen de... Haydi, kalk da kahvaltımızı

yapalım. Çeneye daldık yemeği unuttuk.

...

Firuz Hoca:

- Ne dersiniz hocam, yarın uygun mudur?

Ali Selman Hoca:

- Elbette efendim. Hemen sabah gidelim. Yusuf Hakiki Hazretleri'ne hem başsağlığı verelim, hem de davet edelim. Gelsin tekrar başlasın derslere İnşallah. Talebeleri de hocamızın yolunu gözler.

- Yusuf Hakiki'nin döndüğünü duyunca “Aksaray’a yeniden güneş doğdu.” dedim. Bu hepimiz için büyük nimet.

- Elhamdülillah. Cenab-ı Allah Aksaray’ımıza çok cömert davranıyor.

- Onun vakar ve ilmine gerçekten çok ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Şeyh Hamid-i Veli, medresemizden ayrıldığından bu yana, yerini sadece Yusuf Hakiki doldurdu. Yusuf Hakiki, şimdi yüreğinde büyük bir acıyla döndü ama kendi yaralarını yine kendi saracak. Dergâhımız da, Yusuf Hakiki ile yeniden eski değerine kavuşacak.

- İnşallah hocam inşallah.

Bursa’ya göçmezden evvel, Şeyh Hamid-i Veli Melik Mahmud Hankahında hocalık yaparken, Yusuf Hakiki de ilim tahsil ediyordu. İki de hocalar ve talebeler tarafından çok sevilir ve sayılırdı. Yusuf Hakiki’ye ders veren hocalar bazen yetersiz kalırdı. Bazen de bazı meseleler üzerinde mutabık kalamadıklarında gelip

Yusuf Hakiki'ye danıştırlardı. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri ve yanındakiler Aksaray'dan ayrıldığında, dergâhtan gelen hocaların ricası üzerine orada ders vermeye başladı. Kısa sürede talebeleri arasında çok sevilen ve sayılan bir hoca oldu.

...

Yusuf Hakiki, oğlu Evhadüddin ile sabah namazından geldikten sonra her zaman yaptığı gibi odasına çekildi ve bir süre Kur'an okudu. O Kur'an okurken, Gülmahi dinlemeyi çok severdi. Ses tonundan, okuyuşundan eşinin ruh halini anlardı. Bir sıkıntısı varsa yardımcı olmak için uğraşırdı.

“Ne kadar da içli okuyor. Çok üzgün olduğu sesinden belli. Mübarek gece de hiç yatmadı. Onlarınki sıradan bir baba oğul ilişkisi değildi tabi. Böyle daraldığı zamanlarda ben ondan beter oluyorum. Gözüme hiçbir şey görünmüyor.”

Gülmahi böyle düşünürken, onu ilk gördüğü günü hatırladı. Hayatının en güzel anıydı ve ne zaman bir sıkıntısı olsa bu anı düşünürdü. Sanki bu güzel hatıraya bir can simidi gibi sarılmak gelirdi içinden.

Abisi Ahmet Münir hastaydı. Şehirde ne kadar hekim varsa bakmış ama bir çare bulamamıştı. Anası perişandı. Babası bile ona olan kızgınlığını unutmuş, iyileşmesi için her çareye başvurmuştu. Hiçbir şey fayda etmemişti de, Yusuf Hakiki'nin getirdiği bir tas çorba ile gözünü açmıştı. Efendi Hazretleri'nin gönderdiği çorbayı, Yusuf Efendi kaşık kaşık içirirken abisinin vücuduna can geliyordu sanki. O günden sonra iyileşen abisi hastalıkla

beraber, bütün kötü huylarını da atmıştı. İçkiden gözlerinin etrafı kızaran abisinin, bakışları bile bir çocuğunki gibi saf ve temiz olmuştu. En güzeli de, Yusuf Hakiki ve Halil Taybi ile çok iyi arkadaş olmuştu. Sık sık onlara gidiyor, onların haliyle hâlleniyordu sanki. Kendisi ise Yusuf'u gördükten sonra, her anı onunla dolmuştu. O ise yüzüne hiç bakmamıştı bile. Ondaki edebi görünce, Gülmahi kendi halinden utanmıştı. Hem mütemadiyen onu düşünüyor, hem de düşündüğü için utanıyordu. Bu kıyas-ı mukassemle geceleri uykusuz, gündüzleri tedirgindi. Sanki anasıyla babası bir bakışta içinde kopan fırtınaları anlayacaklardı. Ne zaman ki, babası anasına: “Şu Yusuf ne kadar başka bir genç. Böyle bir damadım olmasını bilsen ne çok isterdim dediğini duyduğunda, devlet bulmuş gibi sevinmişti. Sonra şu konuşmalar geçmişti babasıyla anası arasında:

- Efendi, ailesini yakından tanıydın, Yusuf'un neden bu kadar başka olduğunu anlardın.

- İnşallah tanıyacağız hatun. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri kabul ederse, gidip eşiğine yüz süreceğim.

- Onlar biiznillah oğlumuzu bize geri verdiler. Değil eşiğine yüz sürmek, canımızı versek azdır onlar için.

“Elhamdülillah onlar da benim gibi düşünüyorlar.” diye ne çok sevinmişim. Geceler boyu, Yusuf Hakiki'nin yüzü gözlerimin önünde, güzel sesi kulaklarımda, hiç uyumuyordum. ‘Acaba o da beni bir an olsun düşündü mü?’ diye aklımdan geçince heyecandan kalbim duracak gibi oluyordu.”

Gülmahi, Yusuf Hakiki'yi dinlerken bu düşünceler

içinde dalmış, eşinin okumasını bitirip yanına geldiğini bile hissetmemişti. Omzuna dokunarak:

- İyi misin Gülmahi? Çok uzaklarda gibisin deyince Gülmahi irkildi. Hemen toparlanarak ayağa kalktı ve gülümsemeye çalıştı:

- Öyle güzel okuyordunuz ki, sesiniz beni başka âlemlere sürükledi.

Yusuf gülümsedi.

- O âlemlerde biz de var mıydık hanım?

Gülmahi onun gülümsemesine çok sevindi. İçinden “Kur’an okumak iyi geldi inşallah.” diye geçirirken:

- Sizin olmadığınız bir an, ne gönlümüzde ne de fikrimizde yer alır efendim.

- Eksik olma hatun. Yemek hazırsa bir an önce yiyelim. Bugün gelen giden çok olur.

- Hazır efendim buyurun.

Konuşarak yemek yiyecekleri odaya geçtiler. Henüz sofraya oturmadan, Eymen’le eşi Sermende geldi.

Sermende bayram günü içeride misafir varken doğmuş, fakat sessizce ağlayıp sesini kimseye duyurmamıştı. Adını utangaç, mahcup anlamına “Sermende” koymuşlardı. Babası Abdülkerim Efendi, baş kadının akrabasıydı. Asil bir aileden geliyordu. İyi bir medrese eğitimi almıştı. Sermende’den başka çocukları olmayınca, ailesi bir daha evlenmesi için çok baskı yapmış fakat o “Allah böyle münasip görmüş. İsteseydi başka çocuklarımız olurdu. Şimdi, kızımızı hakkıyla yetiştirirsek bize yeter.” diyerek ailesine karşı çıkmıştı.

Abdülkerim Efendi, kızının iyi yetişmesi için dört yaşına geldiğinde bizzat eğitimine başladı. O zamana kadar kendisi bir taraftan at binmeyi, ok atıp kılıç tutmayı, bir taraftan Kur’an ilimlerini öğretiyordu. Sermende adının aksine çok cesur ve tuttuğunu koparan bir kızdı. Eymen’i görene kadar evlenmeye de karşıydı. “Evlenince istediğim gibi ne at binebilir ne de ok atabilirim.” diye düşünür, bir isteme lafı olduğunda hemen karşı çıkardı.

Eymenlerle çiftlikleri komşu sayılırdı. Eymen Gülmahi'nin hem amca hem teyze oğluydu. Şehirde ailesinin yanında kalırdı. Çiftlikte iki abisi ile onların aileleri kalırdı. Eymen, bir iş için çiftliğe gittiğinde görmüşlerdi birbirlerini. Herkese karşı çıkan Sermende, onlar istemeye gelecekleri zaman heyecandan yerinde duramıyordu. Annesi Selçuk Hatun “Kızım, sen buralarda serbest yetiştin. Şehre gelin gitmeyi nasıl münasip görürsün kendine?” demiş ama dinletememişti.

Sermende Eymen’in sözünden çıkmayan çok uysal bir gelin olmuştu. Eymen çok severdi karısını. Sık sık birlikte çiftliğe giderler, orada Sermende rüzgâr gibi at koşturur, birlikte bazen de kılıçlarını kuşanıp karşılıklı kılıç dövüşü ederlerdi. İkisinin anlaşmasına çevredekiler gıpta ile bakardı. Eymen'in annesi Zeynep Hanım gelinini çok sever, Eymen çiftliğe gitmeyi uzattığı zaman bir kenara çeker ve “Oğlum, hazırlanın da yarın gidin çiftliğe. Evde teze yağ ile bal azaldı. Belki ağalarının da ihtiyacı vardır sana.” derdi. Eymen annesinin ne demek istediğini anlar ve “Ben bilmez miyim gitmemizi neden

istediğini. Yine gelinini düşünürsün değil mi?” diye takılır sonra da anasının dediğini yapardı.

Sermende, Gülmahi ile Yusuf Hakiki’yi kardeş gibi sever ve yaşları yakın olmasına rağmen, çok saygı gösterirdi. Billhassa Yusuf Hakiki hatrını sorarken, başını yere eğer edebinden ağzını açıp bir kelime etmezdi.

Eymen içeri girerken:

- Rahatsız olmayın, biz yedik.

Yusuf Hakiki; sofrada biraz doğrularak, Eymen’e oturması için yer gösterdi. O oturunca da elini omzuna koydu ve:

- Hoş geldin gardaş. Buyurun, bacın çok güzel bir kömbe yapmış diyerek böldüğü hamur işinden bir parçayı Eymen’e uzattı.

Eymen:

- Namazda çok kederliydimiz. Sizi görmeden rahat edemedik.

- Allah razı olsun. Kederimiz gönlümüzde yer tuttu, lakin Aksaray hizmet bekler.

- Doğru dersiniz, bizim de size danışacağımız bazı meseleler var. Geldiğinizden bu yana konuşmaya fırsatımız olmadı.

...

Çok geçmeden, Firuz Hoca ile Ali Selman Hoca da Devlethaneye geldiler. Ali Selman Hoca biraz çekinerek:

- Hocam biraz erken oldu. Rahatsız etmeyelim Yusuf Efendi’yi?

- Ders başlamadan görüşmek iyi olacaktır. Zannedirim kendileri de bekler bizi.

Ali Selman Hoca bahçede göz gezdirerek:

- Burada uğurlamıştık Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'ni. Ne kadar kalabalıktı o gün. Şimdi bakıyorum da, sanki her bir köşesine hüznün yerleşmiş gibi.

- Öyledir efendim. Bu hüznün Yusuf Hakiki Hazretleri'nin gönlündeki hüznüdür. Lakin Hazret, yapacağı hizmetlerle bu hüznün üstesinden gelir.

- Biiznillah hizmet ve teslimiyetle efendim.

Yusuf Hakiki, Safiyuddin'den sofraya duasını yapmasını ister. Safiyuddin çocukluğunda verdiği bir heyecanla:

“Allahümme enzilil berekât ve dâif'ül- hasenât. Allahümme'r-ham âkileh, ve'r-ham sahibeh ve bi hüsnül hâtimeh, rızâ en lillahi'l-Fatiha”yı okudu ve akabinde Yusuf Hakiki kalktı sofradan. O kalkınca diğerleri de kalktılar. Onlar sohbet odalarına geçerken Yusuf Hakiki:

- Hazırlıklı olun. Konuklar yolda. Biz de geçip Eymen Gardaşımızla biraz sohbet edelim.

Erkekler henüz geçmişlerdi ki, Firuz Hoca ile Ali Selman Hoca geldi. Yusuf Hakiki gülümseyerek onları içeri davet etti.

Onların çocuklarının yaşında olmasına karşın, hocalar çok saygılıydılar. Her şeyden önce, o Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin oğluydu. Öyle büyük bir veliye layık, kıymetli bir oğul...

Musafaha yaparken Firuz Efendi “Mübarek ne kadar da güzel. Maşallah, hüzün bile yakışmış.” diye düşünmekten kendini alamadı.

Hocalar oturunca Yusuf Hakiki, oturması için Eymen’e de yer gösterdi. Kendi oturmadan dışarı çıktı ve bir tepside nar şerbeti ile geri döndü. Eymen, hemen ayağa kalkarak elinden tepsiyi aldı ve hepsine tattuktan sonra kendi de aldı.

- Ne zahmet ettiniz efendim?

- Zahmet mi olurmuş hocam. Narlar bizim bahçenin. Bu mevsimde çok güzel olurlar.

Sonra Eymen’e bakıp gülümsedi;

- Sağ olsun, Eymen yokluğumuzda bahçeleri hiç ihmal etmemiş.

- Estağfurullah efendim. Bahçe öyle güzeldi ki, bakımsız kalmasına gönlümüz elvermedi.

- Sizin bağdaki yemişlerin tadını bütün Aksaray bilir hocam. Bilir de tadına doyamaz.

- Evet, hocam doğru söyler. Sadece tadı doyulmaz değil, gönüllere de şifa olduğu cümlelerin malumudur.

Yusuf Hakiki gülümsedi.

Bu kısa sohbetten sonra; Firuz Hoca olduğu yerde toparlandı.

- Efendim kıymetli vaktinizi almadan, müsaade ederseniz hemen sebep-i ziyaretimizi söylemek isterim.

- Estağfurullah Hocam buyurun.

Firuz Hoca, kısaca onu yeniden Hankahta hoca

olması için davet etti. Zaten mizacı gereği lafı uzatmayı hiç sevmezdi. Konuşması bitince, cevap bekler gibi Yusuf Hakiki'nin yüzüne baktı. Yusuf Hakiki de hocaları fazla tutmak istemiyordu.

- Hocam davetiniz bizi ziyadesiyle bahtiyar etti. Berhudar olun. Bizim de gönlümüzde hankah var ancak, bütün vaktimizi orada geçirmek zor olacaktır. Başka birçok vazife bekler bizi.

- Efendim ders ve sohbet vakitlerini birlikte ayarlayabiliriz Allah'ın izniyle.

- Tabi Hocam, bu mümkündür. Sizce de uygun olursa yarından sonra sizi bir ziyaret eder üzerinde mütalaa ederiz inşallah.

O zamana kadar lafa hiç karışmayan Ali Selman Hoca, gülümseyerek ayağa kalktı ve musafaha yapar gibi Yusuf Hakiki'nin iki elini tuttu. Çok sevindiği gözlerinden belli oluyordu.

- Bilmeniz nasıl sevindim. İnşallah sizin tekrar aramızda olmanız, hangahımızın kıymetini kat be kat artıracaktır. Allah (c.c.) sizden razı olsun.

Yusuf Hakiki de aynı şekilde karşılık verdi.

- Cümlemizden hocam. Biz de çok isteriz sizlerle tekrar bir arada olmayı.

Hocalar müsaade isteyerek kalktılar. Onları uğurladıktan sonra Eymen:

- Hayırlı olsun efendim.

- Allah razı olsun gardaşım. Hankahta yeniden derslere başlamak, sürekli ilim içinde olmanın verdiği tat

vazgeçilmezdi bizim için

...

Hüseyin, o gün sevinçten yerinde duramıyordu. Altı aydır görmediği, Yusuf Hakiki, Eymen’le ziyaretine gelmişti. Bayrama ulaşmış çocuklar gibi mutluydu. Dükkâna geldiklerinde, uzun süre gözlerini alamamıştı ondan. O konuşurken, Hüseyin’in içi içine sığmıyordu. Bu duyguyu tarif et deseler imkânı yok kelimelere dökemezdi. Yusuf Hakiki de onun sevincini anlamış, gülümseyerek:

- Efendi Hazretleri’nin acısı yüreğimiz dağladı. Ardından, Sultan annem ve gardaşımın da ayrılınca kederimiz bir misli daha arttı. Hocamız Hacı Bayram Veli Hazretleri, ilm-i ledünniden hikmetleri em yapıp muhabbet pınarı ile yoğurdu ve yaralarımızı sardı elhamdülillah.

- Sizin kederiniz, bu garip bendelerin mahvına da sebeptir efendim.

- Gönlümüz bir biliriz. Şimdi hizmette de bir olmak isteriz.

- Başımızla beraber efendim. Deryaya kavuştuk ya şükür.

- Allah razı olsun. Biz müsaade isteyelim. Bilahare daha ayrıntılı konuşuruz.

Eymen konuşmaları boyunca, Yusuf Hakiki’ye duyduğu hürmetten lafa çok az karıştı. Sadece yanında olmak, gül kokusunu hissedip dinleyenin gönlüne işleyen sesini dinlemek, Eymen için dünyalara değerdi.

Onların ardından, Hüseyin de duyduğu heyecanla dükkânda daha fazla duramadı. Kapatıp çarşıdan hem teyzesi hem de kendileri için alışveriş yaptı. Eli kolu dolu bir halde teyzesine vardığında nefes nefeseydi.

- Erkencisin. Hasta mısın yoksa?

Hüseyin’in gözlerinin içi gülüyordu.

- Yok, teyzem ne hastası? Hiç olmadığım kadar iyiyim. Bugün Yusuf Hakiki ile Eymen ziyaretime geldiler. Sevinçten yerimde duramıyorum.

- Döndü he mi mübarek? Duyunca nasıl sevindim.

- Sorma ben de çok sevindim. Üstelik bu gün bana ne dedi biliyor musun?

- Gözlerinin parladığına bakılırsa, çok güzel bir şey demiş olmalı?

- Hem de nasıl güzel. “Gönlümüz bir, şimdi, hizmette de bir olmak isteriz.” dedi.

- Vay mübarek. Bak oğul sana sonsuz izin. Hizmet için mal mı lazım aha sana mal, can mı lazım aha sana can...

Elif böyle söylerken iki elini göğsünde birleştirmişti.

- Allah razı olsun teyzem benim. Neyse ben artık gideyim.

Onlar konuşurken Ayşe de aşağı inmiş, abisine hoş geldin etmeden mutfağa geçip soğuk şerbet hazırlamıştı. Elinde tepsiyle görünce Elif gülümseyerek:

- Bak bacın ne güzel şerbet hazırlamış. Önce iç biraz dinlen. Hem bu arada konuşuruz biraz. Şimdi onlara baş

sağlığına gitmek lazım gelir.

- Abi hemen gitme. Teyzemle çok güzel yemekler yaptık. Beraber yiyelim, kalanı da koyarız sepete götürürsün olmaz mı?

Hüseyin gülümseyerek bir bacısına bir de teyzesine baktı. İkisini de ne çok sevdiğini düşündü.

- Tamam. Böyle güzel iki hatuna karşı gelmek olmaz. Daha er. Hacer bilir burada olduğumu.

Elif yeğeninın sırtına iki kez arka arkaya vurarak:

- İşte böyle söz dinle işte. Haydi, Ayşe sen sofrayı hazırla.

- Baş üstüne teyze, lakin önce Zılhaların yemeğini götürsem mi?

- Hay aklınla bin yaşa. Ben unuttuydum. Yeni kaydattığımız pekmezden de bir tas koy. Çocuklara yedersin. Hepsini taşıyabilecen mi?

- Teyze sen de beni hepten sabi, sıbyan ettin.

Hüseyin gülümseyerek:

- Bacım aslan gibi olmuş da haberimiz yok.

Onlar gülerken, Ayşe yemek çıkınıını hazırlamış sepete de pekmezle ekmekten koyup kapıya yönelmişti bile.

Zılhalar onlara yakın oturuyordu. Zılha, oğlu gelini ve iki küçük torunuyla birlikte küçük eski bir evde oturuyordu. Önceleri geçimleri iyiydi. Lakin oğlu Cemal, birden bir hastalığa tutulup yerinden kalkamaz olmuştu. Gelin Pembe, zengin evlere çamaşıra giderken Zılha da evde oğluyla torunlara bakıyordu. Elif sık sık onları

yoklamaya gider, her yemekten önce de hazırladıkları yemeklerden götürürlerdi. Hüseyin arada hekim getirip Cemal’i muayene ettirir, ilaçlarını alırdı.

Zılha çok dua ederdi. Elif ile çok eskiye dayanırdı arkadaşlıkları. Elif, onların evini yaptırabilmek için uzun süredir para biriktiriyordu. Bazen kendine alacaklarını erteler onların ihtiyacını karşılamaya bakardı. Ayşe onun bu halini görünce:

- Teyze niye kendini bu kadar sıkıntıya sokuyorsun. Abime söylesek ya der, o ise içini çekerek:

- Kızım abinin de daim yardım ettiği yerler var. Onları aksatmasını istemem. Hem ben sıkıntıya girmiyorum ki, böyle daha çok içim rahat ediyor.

Ayşe yemekleri götürürken Hüseyin:

- Epeydir yoklayamıyorum. Cemal’in durumu nasıl? Bir iyileşme var mı teyze?

- Sabah yokladım. Sanki biraz daha iyi gördüm. Lakin hâlâ hiçbir yerini kımlıdatamıyor. Zavallı genç yaşta...

- Doğru. Çok zor bir durum ama ne yaparsın takdir-i İlahî.

- Yarın gidelim mi Yusuf Hakiki Efendilere? Hem biz baklava börek bir şeyler de yaparız Ayşe'yle.

- Olur teyze. Ben yine dükkânı erken kapatırım. Sabah erce arabayla buraya gelir, arabayı burada bırakırım. Akşamüstü de hep beraber gideriz inşallah.

- Gülistan Gelin de gelir mi?

- Elleham gelmez. Oğlan küçük, durmaz mırın kırın eder.

...

O gün sabahtan insanlar ziyarete gelmeye başladılar. Akşamüstüne kadar sofralar kurulup, ikramlar yapıldı. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin irtihalinden dolayı, ziyaretçiler de üzgündü Buna mukabil, Yusuf Hakiki'nin Aksaray'a dönmesinden çok büyük bir sevinç hissediliyordu. Gülmahi, mutfaktan hiç çıkmadan akşama kadar yemek hazırlığı ile uğraştı. Sermende de yardıma gelmişti. Yedi aylık hamile olduğu için Gülmahi ona kıyamıyordu.

Sermende sabah beri ayaktasın. Haydi, biraz otur da karnındaki bebe de dinensin.

Sermende, o sırada tandırda pişen kömbeyi getiriyordu. Kömbeyi mutfağın ortasındaki tahta masanın üzerine koydu. Bir taraftan keserken:

- Hiç yorulmadım ki abla. Hem ebe ana çok oturmak iyi değil, doğum zor olur sonra dedi.

Gülmahi kendini tutamayarak güldü.

- Allah iyiliğini versin Ebe ana oturmak iyi değil derken hiç oturma demedi zaar.

- Olsun abla. Ben yorulmadım ki. Bağda bile çalışıyorum bu halde yine de bir şey olmuyor şükür.

Sermende, sanki elinden işini alacaklarmış gibi çabuk çabuk kömbeyi kesti. Büyükçe bir tabağa dizdi. Başka bir işe bakacakken, Gülmahi elinden tutup, sedire doğru yürüdü.

- Hadi şimdi, ikimiz birlikte oturup birer soğuk şerbet içeceğiz. Sonra sana oturduğun yerden yapabileceğin iş

vereceğim.

Gülmahi o kadar kararlıydı ki onu oturtmaya, Sermende daha fazla karşı çıkmadı. İçeriye yeni bir sofraya kurulmuştu. Şu anda bir iş yoktu. Gülmahi birer bardak nar şerbeti koydu. Bir tabağa da, biraz sarma biraz da yeni pişen kömbeden koyarak Sermende'ye uzattı.

- Sen başla ben kapıdan bakayım. İçerde bir ihtiyaç var mı?

- Abla çabuk gel bak, sen gelmeden yemem sonra.

Sermende, bu kadar çok misafire aslında evlendikten sonra alışmıştı. Gülmahi'nin babası Hacı Rüstem, Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin eşğine yüz sürdükten sonra, eski kibir ve gururu gitmiş, insanlara daha çok karışır olmuştu. Ondaki bu değişikliği gören kardeşi Sarı Hasan da, Efendi Hazretleri'nin sohbetlerine katılmaya başlamıştı. Böylece evlerinde, şehirden uzakta olduğu halde sık sık muhabbetli sohbetler olmaya başlamıştı. Hiç misafir olmasa, gider birkaç kişiyi toplar getirirdi. Misafirlerin bilhassa yoksullar olmasına dikkat ederdi. Zeynep Hanım onlar için en güzel yemekleri yapar, giderken de dış kirası olarak yiyecek paketleri hazırlardı. Aslında, iki tane hizmetlileri vardı ama Zeynep Hanım yemekleri mutlaka kendi yapardı. Sermende anası gibi sevdiği kayınvalidesine yardım etmeyi çok severdi. Evlenmeden önce değil yemek yapmak, mutfağın yolunu bilmezdi. Çok zengin oldukları için her işi hizmetliler yapardı ama evlendikten sonra çok değişmişti. Eymen'i çok seviyordu ve yaptığı her işle onu mutlu etmek istiyordu.

Gülmahi ile Sermende, işlerini bitirdikten sonra şerbetleri içip bir şeyler yemişlerdi ki ellerinde tepsilerle Elif'le Ayşe geldi. Gülmahi gülümseyerek Elif'in elindeki tepsiyi alırken:

- Kurban olduğum, hiç duymadık ya geldiğinizi. Oy bacım ne zahmet ettiniz bu kadar.

O sırada Sermende de Ayşe'nin elindeki tepsiyeye uzandı. Fakat Ayşe gülümseyerek:

- Dur abla, bu biraz ağır, dedi ve masanın üzerine koydu.

Elif:

- Hepimizin başı sağ olsun. Yusuf Hakiki Hazretleri'nin dönmesiyle şaduman olduk. Sadece bu nimetin şükürü ile ne yapsak kâfi gelmez bacım. Gayrı, iki günün biri hazırlık yapar geliriz inşallah.

Gülmahi oturmaları için yer gösterirken:

- Canım Elif istediğiniz vakit gelin. Başımızın üstünde yeriniz var. Lakin böyle zahmete girmeyin n' olur.

Elif:

- Ne zahmeti bacım diye sarılırken Gülmahi:

- Oy! Canım arkadaşım. Seni nasıl da göresim gelmiş.

- Eksik olmayın.

Gülmahi kapıya gelen Eymen'e meyve tabağını uzattı. Sonra:

- Haydi, burada olmaz, içeri geçin siz. Sofra toplansın gelirim yanınıza.

- Bacım, buraya oturmaya gelmedik. Tatalım biz de

bir işin ucundan.

- Elif'im siz yorulmayın. Zaten dünyayı yapıp zahmete girmişsiniz.

Elif onu dinlemeyerek kollarını sıvamıştı bile.

Devlethaneden kim bir şey götürürse, evinin bereketinin arttığını hayretle müşahede ediyordu. Bu yüzden zengin ya da fakir olsun, devlethaneye gelen misafirler, küçük bir parça ekmek de olsa evlerine götürüp çoluk çocuğuna şifa niyetine yedirmek istiyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri, onların bu isteğini bildiğinden sofradan kalkmadan bazılarını kendi mübarek eliyle ekmek ya da her ne varsa verir ve:

- Bunu çoluk çocuğuna götür de onlar da bu sofradan nasiplensin derdi.

Büyük sohbet odasında eşikliğe kadar misafir doluydu. İnsanlar buldukları ortamdan memnun, gönüllerini muhabbetle yıkamanın heyecanıyla o akşamın bitmesini istemiyorlardı.

Gelenler arasında, Kadı efendiyle yardımcısı da vardı. Kadı Efendi:

- Efendim Engürü'den dönmenizi dört gözle bekledik. Siz olmayınca Aksaray'ın hiç tadı tuzu olmuyor. Yusuf Hakiki gülümsedi.

- Eksik olmayın Efendim. Biz de dostlar arasında olmaktan bahtiyarız.

Muhabet sürerken Yusuf Hakiki başıyla Hüseyin'e işaret etti. Hüseyin onun yazdığı şiirlerden birini okumaya başlayınca insanlar, daha derin bir sükût haline

geçtiler. Aşkı anlatan her bir sözün, muhabbet ırmağı halinde gönüllerine dolmalarına izin verdiler.

Yusuf Hakiki Engürü’den döneli on beş seneden fazla oldu. Engürü’de Hacı Bayram-ı Veli, Aksaray ve çevresinde Yusuf Hakiki Hazretleri Darende ve çevresinde gardaşı Halil Taybi Hazretleri, Çanakkale Gelibolu civarında Yazıcızade Muhammed ve Ahmed Bican kardeşler, Bursa çevresinde Akbıyık Sultan ve Çorum çevresinde Akşemseddin Hazretleri... Gönül sultanlarının tümü, bu kutlu Anadolu topraklarında halkın savaştan, yokluk ya da başka felaketler karşısında her şeye rağmen Allah’tan umut kesmeyip, birlik ve beraberliklerini korumalarını sağlamak için çalışıyorlardı. Onlar gönüllerindeki Allah sevgisinin verdiği şefkat ve merhametle, Hak için halka hizmet etmenin güzelliğini, önce kendileri yaşayarak hal diliyle anlatıyorlardı. Böylece, buldukları coğrafyada birlik ve beraberliği sağlarken, insanları muhabbet ve hizmet noktasında birleştiriyorlardı.

Yusuf Hakiki Hazretleri de, hankahta derslere başlamasının yanı sıra insanları hizmet halkasında buluşturmaya başladı. Bu işler kolay değildi elbet. Allah rızası için hizmetti adı ama gönlünde gerçekten muhabbet olanlar, benlikten geçip bu hizmet halkasında yerini alıyordu. Bu benlik denen canavar, nasıl da insanları tutsak etmişti. Yusuf Hakiki bu konu üzerinde uzun uzun düşünürdü. Dünyalığı olanlardan bazıları, parasıyla malıyla kendini ortaya koyuyor fakat kendi yaptıkları mutlaka bilinsin istiyordu. Ya da yaptıklarıyla her yerde

ön plana çıkarılsın istiyordu.

Varlığı olmayıp da bedeniyle hizmette bulunmak isteyenlerden bazıları da, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin fark edeceği işleri yapmak için uğraşıyordu. Bunun dışında, başta talip olduğu halde sonradan boş verebiliyordu. Bir yaptığını bin katarak anlatanlar da vardı. Yusuf Hakiki Hazretleri, bu kapıya gelip de yüz sürenlerin, bu gibi huylara sahip olmamasını dilerdi. Bu kapı yokluk kapısıydı ama yok olma da her yönüyle yeniden fakat nefsin tüm kötülüklerinden arınmış olarak doğma değil miydi zaten? Babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri “Nefs ile benlik ayrılmaz ikilidir. Hangisini beslersen diğeri de büyür.” demişti bir defasında. Yusuf Hakiki de dizelerine döktü bu üzüntüsünü.

Biz ezelden harab u mest olduk

Garka-ı bade-i elest olduk

Cam-ı vahdetden esridüp canı

İçmedin bade mey- perest olduk

Nuriyla biz ol rahikun uş

Hem harik u garik-ı pest olduk

Biz bu derya-yı rah içinde bugün

Mah-ı revh-ı ruha şest olduk

Bu ne tufan durur ki çün keşti

Mevcine düşdük uşşikest olduk

Açalum şevk kanadın uçalum

Dimesünler ki pay-ı best olduk

'İşk alıpdur hakiki varlığumuz

Biz eger nist ü ger hest olduk

Yusuf Hakiki insanların bu hallerine üzülüyor ve hal diliyle olması gerekeni gösterirken, Rabb’ine düzelmeleri için sürekli dua ediyordu. Gerek dergâhta, gerek diğer hizmetlerde bulunan ihvanların böyle olanların dışında bazıları vardı ki, bütün canını, malını Allah yoluna koymuş da bir daha dönüp bakmamıştı Bunların yüzü suyu hürmetine diğerleri için de uğraşılıyordu işte. Bu yol böyle bir yoldu. Bir insanın doğru yola ermesi için yeri gelir bütün bir şehrin insanının nazı çekilirdi.

Yusuf Hakiki, böyle düşünür ve bu düşüncesi doğrultusunda da sürekli maddi ve manevî hizmet içinde olurdu. Aynı hocası Hacı Bayram-ı Veli ve babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri gibi.

Geçen seneler süresince, Aksaray’da çok büyük değişiklikler, güzellikler olmuştu. İnsanların maneviyatlarındaki iyileşme buldukları çevreye de yansımış Aksaray ve çevresi hatta yakın iller bu güzelliklerden nasibini almıştı.

KIZILIRMAK YAKINLARINDA BİR KÖY AKÇAKÖY (Aksaray’a Dört Günlük Mesafede)

Afitab-ışkun işrakatına

Aklıla danışdürür kemter sehab

Emirşah’ın ailesi beş altı sene önce, uzak bir şehirden göçüp gelmişlerdi buraya. Bu uzak şehrin neresi olduğunu kimse bilmiyordu. Zira onlar kan davasından kaçıp gelmişlerdi ve gelirken babası, ahaliden nereden geldiklerini soran olursa kesinlikle söylememelerini sadece “Uzaklardan” deyip geçıştirmelerini

tembihlemişti. Emirşah'ın babası Salih Ağa çok iyi bir nalbanttı. Geldikten sonra köyde ahırını çok büyük bir ev aldılar ve ahırını bozup oğluyla birlikte nalları ve at koşumlarını yapabileceği bir kârgâh haline getirdiler. Kısa sürede, Salih Ağa'nın üzeri işlemeli koşum takımlarının ünü bütün çevre köylere yayıldı.

Emirşah da, babasının yanında bu zanaatı öğrenmişti ancak o daha ziyade gümüş ve bakırı işleyerek gerdanlıklar, kemer, tepelik ve fesin üzerine değişik bir süsleme yapıyordu. Aslında köyde fesin üzerine pullu kıvrak, oyali yemeni takılırdı. Emirşah'ın yaptığı bu süs kadınlara öyle güzel yakışıyordu ki, köydeki kadınlar hep bunu ister olmuştu. Önceleri Emirşah'ın annesinde görenler ondan ısmarlamaya başladılar. Bir iki kadında kızda derken bütün köye yayıldı.

Önce bazıları bunu, bu çok ağır görünüyor, bunu baş taşıyamaz gibi peşin hükümle yaklaşıyorlar, ellerine aldıklarında ise hafifliğine şaşırıyorlardı. Emirşah'ın Allah vergisi bir yeteneği vardı.

Emirşah, mütevazı duruşu ve yaptığı takılardan fazla para almamasıyla kısa sürede bütün köyde çok sevilir oldu. Eserlerini ortaya çıkarırken duyduğu haz ona yetiyordu. Sanatın kendine âşikti. Bütün tabiatta gördüğü desenleri gümüşe, bakıra işlerken kendinden geçiyordu. Köylerindeki derin okumuş bir hoca, çocukken yaptıklarını görünce şöyle demişti: “Bu oğlanda büyük bir cevher var. Gönlüne aşk dolduğu takdirde gerçek sanatçının farkına varır. O zaman sanata değil sanatçıya âşık olur, cevheri kat kat artar. Veleve ki bu aşk zahiri

olsun, bu sanatı onu ilahî aşka ulaştırır.”

Artık neredeyse bütün kadınlar, onun yaptığı takılardan almak için birbiriyle yarışlıyordu. Köyün delikanlıları sevdiği kızlara, bu takılardan hediye ediyorlardı. Bu hediyeler, kızlar arasında sevdiklerinin kendilerine karşı olan aşklarının ölçüsü olmaya başlamıştı.

Emirşah herkesin dilindeydi. Hatta bazı varlıklı aileler, kızlarını vermek için elçi bile gönderiyorlardı. Babası gibi onun da ünü çevre köylere yayılmış, herkes onların sanatını konuşur olmuştu. Babası bu durumdan çok tedirgin oluyordu. Kanlıları peşlerine düştüğü takdirde, ufak bir araştırma ile çok kolay bulabilirlerdi.

Emirşah ise bir kez gördüğü Gevher Banu’dan başkasını düşünmüyordu. Gece gündüz her anını onunla geçiriyordu sanki. Annesi ile babası onun bu halinin farkındalardı ancak birkaç kez konuşmayı denedikleri halde, Emirşah onlara ilk zamanlarda açılmamıştı. Sonra kız kardeşinin düğünü girdi araya. Konuşması bir süre daha ertelendi. Düğünden hemen sonra da arka arkaya anne ve babasını kaybedince derdini kimseye açmadan bir yandan acısı, bir yandan yüreğini yakan sevdası ile öylece tek başına kaldı.

Köyün en güzel kızlarından henüz on beşini süren Gevher Banu da, Emirşah’ı düşünmeden bir an geçirmiyordu. Perdenin arkasından ilk gördüğü gün, ateşlerde yanmıştı sanki. Emirşah da sanki Gevher Banu’nun ona baktığını fark edip o tarafa bakmış ve hafifçe gülümsemişti. Gevher’i o gece uyku tutmadı. Yatakta bir iki döndü, gözünün önüne hep bir an gördüğü

Emirşah’ın güzel yüzü geliyordu. Uyumaya çalışmaktan vazgeçip kalktı. Pencerenin önüne oturup Emirşah geçecekmiş gibi gözlemeye başladı. Bir yandan da farkında olmadan, sanki karşısındaymış gibi konuşmaya başladı:

“Aşk! Hangi uzak diyarlardan gelip de sakin yuvasında dünyadan bihaber bu kalbi yaktın. Sadece kalbi değil tüm melekelerini küle çevirdin. O andan sonra bu beden divane oldu. Divane oldu da sağa sola çarpıp ne yaptığını bilmeden dolanırken, gözünün önünde hep aşk oldu tüm bilinmezliğiyle.

Kalp o ateşle yanarken halinden hiç şikâyet etmedi. Aslında aşkı görmeden daha mı dermansızdı da, ateşle tanışınca mı farkına vardı. Yok, bu ateş bildik bir ateş değil. Dumanını dışarı salmayıp, mangaldaki köz gibi için için yanan bir ateş. Yanıp da yüreği büryan eden.

Aşk! Yoksa sen ıslıl ıslıl bir çift ela göz müsün? Bakılamayan ama tam da orada olduğu bilinen, içinde dünyalar saklı bir çift ela göz. Belki de sessiz bir duruş. Bir anda tüm cihanı anlatan sessiz bir duruş.

Aşk! Yoksa sen varla yok arası bir gülümseme misin? Öyle varla yok arası ki, varlığıyla kâinat bir anda aşkla var oluyor yokluğu ise... İşte o yokluk var ya, işte o yokluk tüm manayı anlatıyor gizlice. Bu yoklukla tanışınca gönül, nefesi tikanırcasına çabuk hep bu aşkı yaşamak istiyor. Kalbinin çırpınışları yanında ummanlar yetersiz, aşkın karşısında cümle âlem sessiz kalıyor. O sükûnetin içinde gizli olan coşkuyu seviyor kalp. O ışıltının ardındaki tevazua meftun oluyor. En çok da bir çift ela gözün

içindeki manaya. Bir çift ela göze bakamıyor ama iliklerine kadar hissediyor.

Ah! Aşk. Seni hazineler gibi saklayım da kimseler görmesin. Ya da apaçık yaşayım da kimse önünde duramasın. Herkes seni tanısin. Doyasıya baksın gül yüzüne lakin incitmeden.”

KIZILIRMAK’IN ÇOK AŞAĞILARINDA BAŞKA BİR KÖY (SEYYİD İLİ)

*Revnağ-ı ahab-ı meclisdür gönül
Geh kebab olur geh inler çün rebab*

Seyyid Ağa, her Cuma yaptığı gibi, teheccüdden sonra atına atladı ve aşağı köye doğru yola çıktı. Sabah namazını camide kıldıktan sonra cemaatle görüşüp, daha sonra damadıyla birlikte kızını ve torunlarını görecekti. Ortanca kızı Dilara köye gelin gitmişti. Yol boyunca Dilara’sını ve torunlarını tek tek gözünün önüne getirip kendi kendine gülümsüyordu. Havada hafif bir ayaz vardı. Efendi Hazretleri’ni ziyaret ettiği bir gün, evine döndüğünde doğmuştu Dilara. Seyyid Ağa Efendiyi ziyaret etmenin heyecanını yaşarken, bir de nur gibi bir bebeğinin olduğunu duyunca, iki kat sevinmişti. Bu sevinçle kızının adını “Dilara” koydu. Gönül avutan, süsleyen anlamında Dilara.

Seyyid Ağa, eşi dostu ziyaret eder, namazları cemaatle kılar ve yatsıdan sonra kızının evine ihvan arkadaşları da gelir teheccüd vaktine kadar sohbet ederlerdi. Daha sonra atına atladığı gibi köyünün yolunu tutardı. Peygamber Efendimiz’in gül neslinden geldiği

söylenirdi. O yüzden sülalesine “Seyyidler” denir ve köylünün arasında çok saygı görürlerdi.

Aydın ışığı gideceği yolu aydınlatıyordu. Evine yakın büyük bir üzüm bağı vardı. Gençken bir ara bu bağı satıp, köyün içinde bir ev almayı düşündüler ama sonra gözlerinin önünde alabildiğince uzanan üzümlerden ayrılmak zor geldi. Zaten arka arkaya beş oğlan üç kızları oldu. Oğlanlar büyüdükçe evlerinin yanına her biri için birer ev yaptılar. Şimdi beş oğlan beş gelin ve hepsinin yirmiye yakın çocuklarıyla küçük bir köy gibi olmuşlardı. Efendi Hazretleri bir geldiğinde, siz burada küçük bir köy olmuşsunuz. Zamanla ailen büyür, horantan artar. Burayı bırakmayın Seyyid Ağa.” dedi ve sonra da gülümseyerek “Şimdi sizin köye bir ad koymak lazım. Burası “Diyar-ı Seyyid” olsun. İlinize Peygamber Efendimiz’in bereketi uğrasın inşallah.”

Yusuf Hakiki Hazretleri böyle dua edince, yaşadıkları yeri daha çok benimsediler ve Seyyid Ağa hemen tahtadan iki tabela yapıp üzerine “Diyar-ı Seyyid” yazıp, alt ve üst baştan bağlarının başladığı yere çaktı.

Artık bu diyar onlarındı. Efendi Hazretleri “Horantan artar. Yeni aileler gelir çoğalırsınız.” demişti. O günden sonra en büyüğünden en küçüğüne daha çok çalışıp, topraklarını abad etmeye başladılar. Onlar emek verdikçe toprak da inkâr etmedi. Yusuf Hakiki’nin duası da olunca, dört bir yandan ürünler fıskırdı. İneklerinin sütleri ve arıların balları arttı.

Yusuf Hakiki Hazretleri, her yıl ailesiyle gelip birkaç gün kaldıktan sonra, bu bereket daha çok artıyordu.

Efendi Hazretleri için, en güzel bahçenin kenarına büyük iki oda bir mutfaktan oluşan bir ev yaptılar. Senede bir ailesiyle geldiğinde burada kalıyordu. Bahçesini Seyyid Ağa'nın büyük oğlu olan Selim Nadir nakış işler gibi işledi. Her bir köşesine çeşitli çiçekler, ağaçlar dikti. Bahçe girişinden eve kadar uzanan yolun ortasına mermer parçalardan döşeyerek, iki yanına kokusunu Hazreti Peygamber'den alan kırmızı güller dikti. Efendi Hazretleri gelip de bu yoldan geçerken kendi gül kokusu, kırmızı güllerin kokusuna karışıyordu. Evin içinin perde ve örtülerini, tezgâhta Seyyid Ağa'nın kızları gelinleri dokumuştular. Herkes bu işleri yaparken her an Efendi Hazretleri'ni düşünüp, gönül gözüyle görmüş gibi mutlu oluyorlardı. Seyyid Ağa ve ailesinde her şey çok güzel giderken, bir sabah erkenden en küçük kızlarının kocasının bir akrabası Emin geldi ve:

- Seyyid Ağa, diye bağırdı.

Seyyid Ağa hiç beklemediği Emin'i karşısında görünce çok şaşırıldı. Hemen içeri buyur ederken Emin sıkıntılı bir halde nasıl söyleyeceğini bilemeden söze girdi ve lafı dolandırdıkça daha zor olacağını düşünerek bir çırpıda:

- Bunu söylemek çok zordur ama Kurbet Bacıyı bu sabaha karşı kaybettik.

Seyyid Ağa duyduğu acıyla yüreğinin yandığını hissetti ama Takdir-i İlahiye karşı gelmekten korkarak:

- İna lillahi, ve inna ileyhi raciun, dedi ve gözünde biriken yaşları silerek nasıl olduğunu sordu.

Kızı bir aylık lohusaydı ve dün gece aniden ateşlenip seher vaktinde ruhunu teslim etmişti. Duyduğu acıyla birlikte, bunu eşine söylemesi de çok zor oldu. Kurbet en küçükleriydi ve annesi ona çok düşküdü. Yine de söylediğinde ummadığı kadar metanetle karşıladı Esm Hatun. Gözünden yağmur gibi yaş dökülüyordu ama “Lütfu da hoş, kahrı da. Veren Allah, alan Allah.” diyerek büyük bir teslimiyetle cenaze boyunca acısını yaşadı. Bir süre sonra bir aylık torunları Yusuf’la Seyyid iline döndüklerinde, acısının yüreğinde giderek büyüdüğünü hissediyordu. Diğer evlatları, damat ve gelinler, torunlar hepsi etrafında pervane oluyordu ama Esm Hatun onlara çok belli etmemeye çalışsa da evlat acısını bütün ağırlığınca içinde yaşıyordu.

...

Kurbet’i kaybettikten sonra, başsağılığına gelen gidenler arasında Esm Hatun acısını çok da yaşayamadı. Ne zaman ki gelen giden kesildi, artık kendi aileleriyle kaldılar, işte o zaman kızının acısı daha çok içine çökmeye başladı. Bu arada damadı, bebeği alıp köydeki evlerine dönecekti fakat Esm Hatun’un perişan halini görünce, torunundan ayırmaya kıyamadı. “Ben sık sık gelir görürüm. Siz Yusuf’uma benden daha iyi bakarsınız.” diyerek kendi tek başına döndü.

Esm Hatun gün geçtikçe takatten düşmeye, hayattan elini ayağını çekmeye başladı. Torununa bile bakmaya hali kalmadı.

Seyyid Ağa onun bu haline çok üzülmüyor sürekli bir çare düşünüyordu. Bir gün Selim Nadir’le konuşurken:

- Bence annemi tez vakitte, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin ziyaretine götürelim. Efendi Hazretleri'ni görüp, duasını almak ona iyi gelecektir. Gecedен yola çıkalım. Hem bebeği de götürelim. Ona da mübareğin bir nazarı dokunur belki.

- İyi düşündün oğul. Ben de düşünüyordum ama bu haliyle yola dayanır mı diye tereddüt ediyordum.

Esmе Hatun gitme lafını duyunca sevindi ama boş gözlerle bakıp:

- Onca yolu nasıl gitmeli? Hiç halim var mı ki? Hem Yusuf'uma yol boyunca kim bakacak?

- Sen onu hiç düşünme Hatun. Selim Nadir'in hatunu da gelecek bizimle. O bakar Yusuf'umuza.

Esmе Hatun bitkin:

- Peki, o vakit ben kalkayım da bir gusül abdesti alayım. Şeyhimizi ziyarete gidiyoruz madem...

AKÇAKÖY

Gel ki la aynün na'at hanı tolu

Gör bu meclisde cıfanin ke'l-cevab

Gevher bir taraftan bu şekilde aşkla yanıp tutuşuyor, bir taraftan da köydeki varlıklı ailelerin, kızlarını alması için Emirşah'a elçi gönderdiklerini duyup üzülyordu. “Onlar dururken Emirşah beni mi isteyecek?” diye düşünüp dururken uzun uzun dalıyordu. Nenesi, gözünden sakındığı torununun bir sıkıntısı olduğunun farkındaydı. Birkaç kez ağzını yoklamak istemiş ama Gevher Banu yüzü kızararak başını yere eğmişti. Nenesi

de daha fazla üzerine varmamıştı. Ta ki bir sabah kapıyı açtıklarında, eşikte gümüşten çok ince dokunmuş bir gerdanlık bulana kadar. Gerdanlığı eline alıp, yeni uyanan torunun yanına vardı ve:

- Eşiğimizde bak ne buldum?

- Neymiş ki o?

- Gördüğün gibi bir gerdanlık. Sence kim neye yaptı bunu?

Gevher Banu'nun heyecandan yüzü al al oldu. O kadar sevinmişti ki, daha fazla gizleyemedi. Nenesinin iki eline birden sımsıkı yapışarak:

- Ah nenem! Demek o da bana sevdalıymış.

- Bak hele! Kimmiş kız bu sevdalı?

Gevher bir an ne diyeceğini bilemedi. Aslında anlatacak pek bir şey de yoktu ortada. Sadece birkaç kez onu gördüğünü ama hiç konuşmadıklarını, ilk gördüğü andan bu yana yüreğinin her çarpmasında onu düşündüğünü anlattı.

O anlatırken Dürriye Hatun “Vah yavrum! Başından büyük sevdaya düşmüş de haberimiz yok. Ondan bahsederken, nasıl da gözlerinin içi parlıyor.” diye düşünüp dertleniyordu.

Torununu daha fazla utandırmak istemeyen Dürriye Hatun “Haydi, kalk bir iki lokma bir şeyler yiyelim de ben gideyim. Bağda iş çok bugün.”

Dürriye Hatun o gün akşama kadar nasıl hareket edeceğini düşünürken, Gevher'in de mutluluktan içi içine sığmıyordu. Hem Emirşah'ın da onda gönlü olduğunu

anlamış, hem de nenesine halini anlatarak hafiflemişti. Çocukluğundan beri ondan hiç bir şey gizlememişti. Anne baba sevgisi görmemişti ama nenesi ona bunun eksikliğini hissettirmemek için elinden geleni yapmıştı. Aralarında nene torun ilişkisinden çok farklı, çok daha kuvvetli bir bağ vardı.

Dürriye Hatun, hemen o akşam kararını verdi. Gidip Emirşah ile konuşacak ve niyetinin ciddi olup olmadığını öğrenecekti. Çocuğun başında ana yok baba yok kim ön ayak olacaktı. “Gevheri'm için benim bir şeyler yapmam lazım. Ah! Torunların en güzeli. Ne zaman büyüdün de böyle büyük bir sevdaya düştün?”

Dürriye Hatun o gün öğleden sonra, Emirşah'ı görmeye gitti. Bahçeye girince etrafına şöyle bir baktı. Ne tarafta olabileceğini düşünürken, ahır tarafından bir ses duyup o tarafa yöneldi. Emirşah arkası kapıya dönük, büyükçe bir pencerenin önünde oturuyordu. Kendini önündeki işe vermişti. Pencerenin iki tarafında asılı perdeler sırma işli dokumaydı. “Anası, elinden iş gelir bir avratmış doğrusu.” diye düşündü. Kârgâhın bir köşesinde büyükçe kumaş bir dokuma tezgâhını görünce yanılmadığını anladı.

Pencerenin olduğu duvarda, babasından hatıra at koşum takımları ile çalışırken kullandığı aletleri asılıydı. Bir köşede büyükçe bir sedir, önünde tahtadan ama üzerine deri geçirilmiş bir küçük masa duruyordu. Masanın üzerinde bir kitap, sanki babası çalışırken ara verip de okuyacakmış gibi açık duruyordu. Duvarda deri işleme bir kap içinde Kur'an-ı Kerim, onun biraz altında

ise ney asılıydı. Dürriye Hatun neye bakarken kendi babası geldi hatırına. O da çok güzel ney çalardı. Bazı akşamlar kandilin ışığında onun dizinin dibine dizilirler, babasının neyinden çıkan nağmeleri dinlerlerdi. Babası “Kızım bunda derin sırlar var. Bu sırta, gönlü dolu olanlar vakıf olurlar ancak!” derdi.

Dürriye Hatun o zamanlar gönlü dolu olmanın ne demek olduğunuz anlamazdı. Babasından çekindiği için ona sormazdı da... Sonra kocası İsmail Efendi'yle evlendiğinde ona karşı hissettiklerinden “Acaba babam bunu mu demek istedi?” diye zaman zaman kendine sordu. İsmail Efendi'yi severdi. İyi bir insandı ama zamanla ona karşı hissettiklerinin, babasının işaret ettiği gibi gönlünün dolmasıyla bir ilgisi olmadığını anladı. Sonra da üzerinde pek durmadı zaten.

Dürriye Hatun ses etmeden öylece durup izlerken, Emirşah onu fark etmeden bir süre çalıştı. Sonra derin bir iç çekerek başını kaldırıp uzaklara daldı. Belli ki derin düşünceler içindeydi. Dürriye Hatun onun ne düşündüğünü anlamakta zorlanmadı tabi. Emirşah, bir zaman sonra arkasında biri olduğunu hissetti. Dönüp de kapıda Dürriye Hatun'u görünce, telaşla ayağa kalktı ve içeri buyur etti. Oturması için köşedeki sediri göstererek:

- Safalar getirdiniz, buyurun şöyle geçin.

Dürriye Hatun, geçip otururken “Seni işinden alıkoymayım.” dedi. Nasıl davranacağını ne diyeceğini şaşırılmış bir halde geçti, Dürriye Hatun'un karşısına oturdu. Başı yerde onun konuşmasını bekledi. Dürriye Hatun lafı dolandırmadan:

- Anangilin sağlığında birkaç kez grtydk. Rahmetliler çok iyi insanlardı. Şimdi yalnız kaldın, başında bir büyüğün de yok. Yanlış anlamadıysam benim torunuma gönlünü dşrmsn.

Emirşah’ın utançtan yüzü kıpkırmızı oldu. Ellerini kızartana kadar ovuşturarak, başını daha çok yere eğdi. O kadar dikkatli bakıyordu ki, tahta döşemenin bütün çizgilerini ezberledi. Sorsalar kaç çizgi olduğunu, söyleyebilirdi sanki. Dürriye Hatun onun bu halini görünce “Lafa birden girince garibim neye uğradığını şaşardı.” diye düşünerek şefkatle gülümsedi.

- Söylediklerim seni şaşırtmasın. Ben yle lakırdıyı ağızda sndrmekten hiç hazzetmem. Şimdi başını kaldır yerden de bana doğruyu söyle; torunumda gerçekten gönlün var mı?

Emirşah ellerini ovuşturmayı bırakıp, başını ağır ağır yerden kaldırdı. Gözleri yaşarmıştı. Dürriye Hatun ona bakarken, Gevher’e duyduğu gibi bir sevgi ve acıma hissiyle yüreğinin titredığini hissetti.

- Torununuzu bir kez gördüm. O andan sonra gündüzüm de gecem de o oldu. Hacı Nene n’olur bana kızma. Anam babam olaydı önümde dağ gibi, derdime tercüman olurlar ve ne yapmak lazımdır yaparlardı. Lakin Allah’ın emrine gittiler. Şimdi ben yol yordam bilmem. Kusurumu bağışla.

Emirşah daha fazla konuşamadı. Kuşağından mendilini çıkarıp yaş dolu gözlerine bastırdı.

- Oğlum bu andan gayrı dertlenmenin bir gereği

yoktur. Şimdi çare bulma zamanıdır. Sen bizim caminin hocasına git bu akşam. İrfan Hoca iyi biridir, yol yordam bilir. Seni dinler. Ben de benim kızancıklarla konuşayım, uygun bir vakitte bir şerbet içeriz.

Emirşah sevinçten kalktı “Allah senden razı olsun nenem” diyerek Dürriye Hatun’un ellerine sarıldı. Dürriye Hatun “Tamam oğul, dur şimdi. Bir an önce ben gideyim de bir konuşayım bizimkilerle. Bakalım onlar ne der?”

Emirşah, bahçe kapısına kadar uğurladı. Uzaklaşana kadar arkasından baktı. Geri dönerken sanki yürümüyor uçuyordu. Sevinç ve heyecandan bacakları titriyordu. Yarım kalan işine dönmedi. Evin arka tarafından, üzüm bağlarına giden dar keçi yolundan yürümeye başladı. Yola doğru uzanan ağaç dallarının arasından yürürken, hafif bir rüzgâr esmeye başladı. Emirşah daha önce kaç kez geçtiği bu yoldan, ilk kez geçiyor gibi etrafa hayran hayran bakıyor, gördüğü her şeyde ağaçta, kuşta, yaprakta hatta kuru çalılarda bile farklı bir güzellik görüyordu. Sanki Gevher’in güzelliği gelmişti her nesneye. Etraftaki her nesneyi kucaklamak, avazı çıktığı kadar içindeki duyguları haykırmak istiyordu. Sonra hafiften bir yağmur başladı.

Emirşah, yağmur altında bir süre yürüdü. Bir süre sonra yağmur dindi. Her taraf Allah’ın rahmetiyle yıkanmış, parlak güneşin altında pırıl pırıl parlıyordu. Sonra muhteşem bir alâime-i sema çıktı. Evrendeki yedi renk, her nesnede ayrı ayrı kendini gösterme telaşında titreşirken, Emirşah birden hocaya gideceğini hatırlayarak

hızlı adımlarla eve döndü. Evden ne kadar uzaklaştığını fark etmemiştir. Dönüşü oldukça uzun sürdü. O eve geldiğinde uzaktan akşam ezanları duyulmaya başladı. “Cemaate yetişeyim bari. Sonra da İrfan Hoca ile konuşurum.” diye kendi kendine konuşarak, hemen abdest aldı, ıslanan üstünü değiştirip acele ile çıktı.

Cami o gün her zamankinden daha kalabalıktı. Belki de Emirşah’ın çok acelesi olduğu için ona öyle gelmişti. Namazdan sonra cemaatin dağılmasını bekledi. Sabırsızlanıyordu. Cemaatin de bugün ağırlığı üstündeydi sanki. Kimi oturmuş kendi aralarında bazı dinî mevzuları tartışıyor, bazıları da İrfan Hoca’nın etrafını almış, sorular soruyorlardı. Emirşah sıkıntıyla ellerini ovuşturarak onları izlerken “Bütün cemaatin sualleri gelip bu vakte toplandı sanki. İrfan Hoca’yı bıraksalar da meramımı anlatsam.” diye düşünüyordu.

En son Köşker Ali de çıkınca, Emirşah İrfan Hoca’nın yanına gitti. İrfan Hoca, camide pek sık görmediği Emirşah’a merakla baktı. Cemaat dağılmadan Emirşah’ın ikircikli halinden bir derdi olduğunu anlamıştı.

Kalın sesiyle:

- Buyur bakalım Emirşah, bir isteğin mi var?

- Şey! Hocam, hayırlı bir iş vardı da acaba diyorum...

Emirşah hemen konuya giremedi. Yüzü kızardı, gözlerini çoraplarının ucuna dikip bir süre öyle durunca, İrfan Hoca rahatlaması için elini omzuna attı ve:

- Gel oğul, bahçeye çıkalım da baştan anlat.

Dışarıya çıkınca yüzlerine çarpan serin hava ile

Emirşah biraz ferahladı. Hoca'ya nasıl anlatacağım diye düşünürken, sıkıntıdan kan tere batmıştı.

Pencerenin önündeki taş sekiye oturdular. İrfan Hoca “Haydi, anlat artık.” der gibi yüzüne bakınca Emirşah utana sıkıla başladı konuşmaya.

- Hocam Dürriye Hatun dedi ki “Git hoca ile konuş, o ne yapacağını söyler sana.”

- Hangi konuda oğul?

Emirşah “Konunun en zor yerine geldik.” diye düşündü. Bakışlarını yere dikerek bir çırpıda

- Şey hocam, hani Dürriye Hatun'un torunu var ya... İşte ben onunla...” Cümlesini tamamlayamadı.

Hoca'nın yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı.

- Deminden beri ne sancı çekersin be yavrum. Madem sevdin sen Gevher Banu'yu, gider isteriz. Kız da seni istiyorsa güzel bir düğün yaparız inşallah. Haydi, sen şimdi gidip Dürriye Hatun'a “Yarın akşam hayırlı bir iş için geleceğimizi söyle. Sonra da bir güzel hazırlığını yap. Akşama bizim hanımla gelir, birlikte gideriz.”

Emirşah sevinçle hocanın elini tuttu ve öpüp başına koydu.

- Allah razı olsun sizden hocam. Hemen gidip haber veriyim. Haydi, yarın görüşürüz.

Kalktı heyecanla yürürken, birden bir şey hatırlayarak geri döndü. Hoca gülerek ardından bakıyordu.

- Hocam kız evine giderken ne yapmak lazım gelir. Ben hiç bilmiyorum da.

- Biz hanımla ne lazım geliyorsa alırız yanımıza. Sen de kızın nenesi ve kendisi için kendi yaptıklarından güzel birer takı hazırla. “Kız evi naz evidir.” deyip, işi uzatmazlarsa inşallah yarın şerbetinizi içeriz.

Emirşah şerbet lafını duyunca yine heyecanlandı. İki eliyle hocanın ellerini tutup salladı. “Sağ ol hocam. Allah ne muradın varsa versin.”

Hoca gülererek arkasından bakarken “Senin de deli oğul senin de.”

Emirşah, Gevher Banu’ya hediye olarak ne götüreceğine bir türlü karar veremiyordu. Daha önce yaptığı bütün takıları eline alıp baktı. Hiçbirini bir kez görüp de, güzelliğini kalbine nakşettiği Gevher Banu’ya layık görmüyordu. Uzunca bir süre düşündü. Yeni bir takı yapsa, yarına kadar yetişmezdi.” Sabaha kadar uyumayıp, yeni bir kemer yapsam. Yok ben şaşırılmış olmalıyım. Üç gün üç gece hiç uyumadan yapsam yine bitmez. Ne yapacağım ben şimdi?” diye çaresiz bir halde başını iki elinin arasına aldı, gözlerini yere dikip kara kara düşünmeye başladı. Bir süre bu halde kaldıktan sonra, birden silkindi ve “Aklını başına devşir Emirşah. Muradın oldu işte. Yarın sevdiğini istemeye gidilecek. Sen sevinip şükredeceğine hediyeye takıldın kaldın.” diye söylendi. Takılar içinden su damlaları şeklinde desenleri olan bir kemeri aldı. “Sevdiğim çok daha iyilerine layık ama neyse...” diye düşünerek, kemeri bir güzel sildi. Sonra da yine kendi yaptığı gümüş bir kutuya özenle yerleştirdi.

Nenesi için de zarif ama çok sade hediye seçti. “Nene

belki kullanmaz ama kendi kullanmazsa torununa verir.”
Sonra da Gevher karşısında duruyormuş gibi gülümseyerek, “O’na da ne güzel yakıştır.”

O gün, akşam olmuyordu bir türlü. Heyecandan akşama kadar bir şey yememişti. Birden midesinin kazındığını hissetti. Pekmezele tandır ekmeği aldı, biraz da süzme yoğurt vardı, üçünü birlikte iştahla yedi. Ne kadar da acıkmıştı. Çocukken ablası ile de böyle yemeyi çok severlerdi. Annesi pekmezi çok güzel yapardı. Ablası geldi aklına. Ona da haber vermek lazım gelirdi. Daha önce heyecandan düşünmemişti.

Ablası Seniha, İsmaili Köyünde oturuyordu. Ancak ayda bir gelir, Emirşah’ı yoklar, evi barkı temizlemek isterdi ama Emirşah ablası yorulmasın diye, o gelmeden önce her tarafı temizlerdi. Ablası da birkaç günlük yemek yapardı. İki kardeş birlikte üzüm bağını dolaşır, sohbet eder, neşe içinde akşamı ederlerdi.

Eniştesi Ahmet Ağa iki kardeşi yalnız bırakmamak için sabahtan onu bırakır geri dönerdi. İki gün sonra almaya gelirdi. İyi insandı Ahmet Ağa. Ana ve babası o küçükken Trakya tarafından buralara göçmüşlerdi. Konuşmaları ve giyimleri yöre halkından çok farklıydı. Köylüler onları tanıyana kadar bir süre soğuk durmuşlar, zamanla çok iyi bir aile olduklarını görünce aralarına kabul etmişlerdi. Ahmet Ağa’nın ailesi çok görgülüydü ve babası hekimlikten anlıyordu. Vaktiyle köydeki bir salgını onun uyanık davranması ve yerinde birtakım tedbirler almasıyla zayi olmadan önleyebilmişlerdi. Çiftçilik yapmalarının yanı sıra, hekimliğine de devam ediyordu.

Tedavi ettiği hiçbir hastadan para almazdı. Ahmet Ağa’dan başka iki oğlu daha vardı ve hepsine hem hekimlikte bildiklerini öğretmiş, hem de iyi bir tahsil için medreseye göndermişti.

Ahmet Ağa, babasıyla Emirşah’ın babasına bakmak için geldiğinde görmüştü Seniha’yı ve birkaç ay sonra da evlenmişlerdi. Seniha Ahmet Ağa’yı çok seviyordu. Ailesiyle de iyi anlaşıyorlardı. Evlendiğinden beri Ahmet Ağa, ayda bir en güzel pekmez ve bal ile kendi yetiştirdikleri meyvelerden bir sepet yapar “Ya niyet yar yoluna!” diyerek yola çıkardı. Dediğine göre Aksaray’daki şeyhini ziyarete gidiyordu. Ona götüreceği hediyeleri hazırlarken öyle heyecanlanır, öyle özen gösterirdi ki, Seniha merak ederdi. Ahmet Ağa bir gün yanında onu da götürdü. Seniha, Efendi Hazretleri’ni ziyaretten sonra, anladı eşindeki bu muhabbet ve heyecanın sebebini. Aksaray’dan dönerken, Yusuf Hakiki Hazretleri’ni köye davet etmeyi tasarladılar. Yalnız o gelmeden köyde ona yaraşır bir hizmet yapmak gerekir diye düşünüyordu Ahmet Ağa. Efendi Hazretleri’ne layık bir hizmet.

Son günlerde kafası hep bununla meşguldü. Seniha da onun bu halini bildiğinden, bugünlerde gitmeyi çok istediği halde “Beni gardaşıma götür.” diyemiyordu. Ahmet Ağa, o gün öğle namazına gidince birden aklına geldi, elini hızla alnına vurarak kendi kendine “Tüh! Ne yaptım ben? Kendi derdime düştüm Seniha’yı unuttum. Allah bilir halimi görüp, gitmek istediğini söyleyemiyor bile. Namazdan çıkınca hemen çıkalım yola. Bu defa ben

de kalırım, yarın birlikte döneriz.“ Ezan başlarken, mescidin bahçesinde oynayan çocuklardan Hüsmen’i çağırdı. Çocuk koşarak geldi yanına:

- Buyur Ahmet Ağa, ne istersin?

- Hüsmen şimdi koşarak bize git, Seniha Ablana söyle hazır olsun, ben gelince hemen yola çıkacağız. Gardaşını görmeye gideceğiz. Haydi, hemen git de hazırlığını yapsın.”

- Peki, Hüsmen Ağa.

Çocuğu gönderince, Ahmet Ağa’nın içi rahat ederek camiye girdi. Cemaat da yavaş yavaş toplanıyordu.

...

- Seniha Abla! Ahmet Ağa hazır olmanı söyledi. Namazdan gelince gardaşını görmeye gidecekmişsiniz.

Seniha çok sevindi. Hemen hazırlanmak için içeri geçmeden, Hüsmen’i çağırdı. Çocuk gelince yaptığı üzüm pestilleriyle beraber, bir avuç da ceviz içi verdi. Çocuk sevinerek arkadaşlarının yanına gitmek için koştu.

Seniha ise ondan daha çok sevinçliydi. Hemen hazırlanmaya başladı. Kendi tezgâhında dokuduğu kolları ve yakasını sırma ile işlediği krem rengi bürümcüğün üzerine yine kendi işlediği mor kadife cepkenini giydi. Koyu mor saten şalvarının yanını ve bileklerini de sırma işlemişti. Başına da yeni oyaladığı pembe ipek şalını taktı. Bu haliyle sanki düğüne gider gibiydi. Ahmet Ağa karısını baştan ayağa süzerek gülümsedi ve:

- Ooo! Bu ne güzellik?

Seniha biraz da utanarak:

- Bunları yeni yaptım da, gardaşım da görsün istedim.

- Güle güle giy canımın içi. Hepsi pek yakışmış.

Haydi, hazırsan hemen çıkalım. Akşam olmadan varalım inşallah.

...

Emirşah, karnını doyurduktan sonra ortalığı biraz topladı. Sanki vakit geçmiyordu. İrfan Hoca ile karısı geliyor mu diye bahçeye çıktı. Taa uzaklara gözünü dikti ama gelen giden yoktu. Bahçede biraz ileri geri dolandı. Vakıt geçirmek için evin arkasını dolaştı. Ön taraftan sesler duyunca, “Nihayet geldiler!” diye söylenerek ön tarafa geçti. Gelenler İrfan Hocalar değildi.

- Abla siz de nereden çıktınız?

Şaşkınlığı görülecek şeydi. Seniha “Gardaşım!” diyerek sarılınca Emirşah:

- Tam zamanında geldiniz. Şimdi İrfan Hocalar da gelecek. Kız istemeye gideceğiz.

Şaşıрма sırası Senihalardaydı.

- Kimin kızını kime isteyeceğiz, Emirşah?

Emirşah utanıp başını yere eğince anladılar ikisi de. Ahmet Ağa elini onun omzuna atarak:

- Kimmiş bu kayınımın gönlüne giren kız?

- Şey... Komşumuzun kızı.

Emirşah, Gevher’lerin evini işaret edince Seniha çok sevindi.

- Gardaşım benim. Ne güzel bir haber. İkiniz için de

çok sevindim.

Seniha sonra bir şey hatırlamış gibi yalandan yüzünü asarak:

- Bize haber vermeyecek miydin hayırsız? Demek eniştin getirmese haberimiz olmayacaktı.

- Hiç olur mu abla haber vermemek. Her şey iki gün içinde oldu da ondan. Yarın gelip söyleyecektim size de. Neyse artık buradasınız ya iyi oldu. Hah, bak İrfan Hocalar da geliyor. Haydi, çikalım, kız evini bekletmeyelim.

Ahmet Ağa şefkatle sırtına vurarak:

- Bak Seniha, gardaşın büyümüş de sevdaya bile düşmüş. Sen de gardaşım bir başına kaldı köyde diye merak eder durursun.

Seniha da aynı şefkatle gardaşımın sırtını sıvazlayarak:

- Oyy! Canımın içi benim. Anamların teberği aslan gardaşım.

Dürriye Hatun, oğulları Nazım, Hasan ve Sami ile gelinleri Sultan, Nergis ve Hatice'yi de çağırdı. Nazım'ı “Gelirken büyük emmin Süleyman Çavuş'u da alın.” diye tembihledi.

Gevher Banu, heyecandan yerinde duramıyordu. Akşama kadar bütün evi baştan aşağı temizlemiş, bahçeyi yıkayıp minderleri dizmişti. Evle bahçe arasında mekik dokumuştur. Son olarak üzerini giyip başını bağlarken, yorgunluktan ayakta duracak hali kalmamıştı. Nenesi elinden tutup zorla sedire oturttu. Sonra bir bardak ballı süt getirdi ve:

- Hiç itiraz etmeden iç bunu ve ben kalk diyene kadar da kalkma. Sonra karışmam ha...

Gevher Banu kendini tutamayarak güldü. Nenesi ilk defa kızılıyordu kendine ama pek becerdiği de söylenemezdi. Yalandan çekiniyormuş gibi yaparak:

- Pekâlâ, nenelerin hası. Sen celallenme yeter ki...

Kadınları büyük odaya aldılar. Erkekler için bahçeyi hazırlamışlardı. Dürriye Hatun'un bahçesi bakımlıydı. Rengârenk çiçeklerden, hafif esen rüzgârla etrafa güzel kokular yayılıyordu. Önce soğuk birer üzüm şırası geldi. Dürriye Hatun üzüm şırasını çok güzel yapardı. İçine herkesten farklı bazı kokulu otlardan koyardı. Zaten bağındaki kara üzümlerin lezzeti de çok güzeldi. Bunu nasıl yaptığını soranlara gülümseyerek hep aynı cevabı verirdi:

- Ben üzümlerimi bebelerim gibi seviyorum. Onlar da bana karşılığını veriyorlar elhamdülillah.

Seniha:

- Dürriye Teyze, Emirşah söyleyince çok sevindim. Bilirsin Gevher'i bacım gibi severim.

- Eksik olma Seniha Kızım. İyi ki siz de geldiniz.

Sultan:

- Sahi Seniha, Emirşah ne vakit gelip size haber verdi?

Seniha, gülümsedi:

- Yok, Sultan Abla ne haber vermesi. Biz öylesine gardaşımı görmeye geldik. Bir de ne görelim; gardaşım hazırlanmış İrfan Hocaları bekliyor. Tabi bu arada sevinçten yerinde duramıyordu.

Nergis:

- Bacım esvapların ne güzel. Sanki bilmiş gibi giyinmişin.

Seniha güldü. Cepkenin iki önünü kavuşturur gibi bir araya getirmeye çalışarak:

- Sağ ol Nergis Bacı. Daha acarı senin olur İnşallah. Bunları yeni dikip işledim. Anamgilin kabirlerini ziyaret edeceğim ya oraya giderken hep güzel esvaplar giymek istiyorum. Sanki onlar beni görüyor ve benim iyi olduğumu anlıyorlar gibi.

O ana kadar hiç söze karışmayan Hatice, gözünde biriken yaşları sildi. Annesini kaybedeli henüz bir ay olmuştu. Seniha'nın öyle konuşması onun da içine dokunmuştu.

Dürriye Hatun hüzünlü havayı dağıtmak için:

- Ahmet Ağa nasıl? Epeydir görmüyorduk onu da.

- Ellerinden öper, elhamdülillah iyi.

Hoca'nın karısı Emine Kadın:

- Bebe yok mu daha Seniha kızım?

Seniha utanıp başını yere eğdi. Durumu toparlamak yine Dürriye Hatun'a düşmüştü:

- Daha bildir evlendiler Emine Bacı... Ne kadar acele edersin böyle?

- Haklısın bacım.

Sonra eliyle boş ver işareti yaparak gülümsedi ve:

- Benimki de yarenlik olsun işte.

Erkekler de, kendi aralarında hal hatır sorup biraz

havadan sudan konuştular. Emirşah'ın içi içine sığmıyordu. Sık sık İrfan Hoca'nın gözünün içine bakıp, lafı açması için kaş göz işareti yapıyordu ama hoca hiç oralardan olmuyordu. Oğlanın telaşından sanki zevk alıyor gibiydi. Ahmet Ağa da ikisini izliyor, gülmemek için sürekli alt dudağını ısırıyordu. Hoca yeterince eğlenmiş olacak ki, oturmasını düzeltip, boğazını temizledikten sonra büyük emmiye hitaben besmele ile başladı konuşmaya. Önce uzun bir açılış konuşması yaptı. Emirşah, bir an bunun hiç bitmeyeceğini sandı. Emmi çok yaşlı olduğu için onu dinlerken hafiften uyuklamaya başladı. Emirşah “Emmi uyumadan hoca esas meseleye geleydi...” diye düşünüyor, hocayı çağırdığı için bin pişman oluyordu. Hoca ise konuşmasını ayet ve hadislerle süsleyerek işin tadını çıkarıyordu. Nihayet sıra Allah'ın emrine geldi. Emmi kısa kısa uyuklamaları biraz daha uzun tutmaya başlamıştı. Nazım, emmisini uyandırmak için hafifçe dürttü. Emmi birden “Ne oluyor?” der gibi etrafına baktı. Allah'tan orada ne için bulunduğunu çabuk hatırladı da hocaya dönüp herkesi şaşırtan bir canlılıkla:

- Hocam, Allah'ın emri Peygamber Efendimiz'in kavli deyince orda söz biter. Gençler için hayırlısı. Nasipse olur.

Emirşah sevinçten yerinde duramıyordu. Bir ayağını düzeltip diğerini altına aldı. Diğer ayağını sallamaya başladı. Ahmet Ağa sakin olması için hafifçe dizine vurdu. Emirşah biraz durdu. Tekrar ayağını değiştirdi. Aslında orada öyle oturmak yerine alabildiğince koşmak istiyordu. Dağa taş, ota ağaca sevincini söyleyip, her

birinde yârin cemalini görmek ne güzel olurdu.

Biraz sonra kahveler geldi. Nazım'ın elinden alıp kendi mi dağıtmalıydı acaba? Yazık ki heyecandan dizleri titriyordu ve ayağa kalkarsa, bir sakarlık yapacağından korkup hiç kıılmamaya karar verdi. İrfan Hoca, onun dışarı taşan bu heyecanına bakıp gülümseyerek Ahmet Ağa'ya döndü ve:

- Eee Ahmet Ağa, sizin köyde işler nasıl?

- Elhamdülillah hocam. Bugünlerde hazırlık yapıyorum. İnşallah yakında yola çıkacağız birkaç yarenle.

- Nereye yine Aksaray'a mı?

- İnşallah hocam. Tam altı ay oldu Efendi Hazretleri'ni ziyaret etmeyeli.

- Yol ne kadar sürüyor?

- Valla Hocam, benim Karayel ile çok çabuk varıyoruz. Belki de yola çıktığımızdan beri ona kavuşma sevinciyle yol bize az geliyordur. Pek ayırdında değilim ama herhalde dört beş gün sürüyordur.

İrfan Hoca şaşkınlıkla kafasını kaşıyarak:

- O kadar yol ha? Hiç gözünde büyümüyor mu?

Bu defa şaşırma sırası Ahmet Ağa'ya gelmişti.

- Gözümde büyümek mi? Yola çıkma anını iple çekiyoruz. Ondan ayrı geçen zamanlar gözümüzde büyüyor. Aslında hocam biliyor musun; dede toprağı olmasa, her şeyi satıp oraya yerleşmek isterim yani...

İrfan Hoca ile oradakiler, Ahmet Ağa'daki muhabbete biraz da gıpta ile bakarak:

- Çok mu güzel oraları?

Ahmet Ağa derin bir iç çekişten sonra, sanki Aksaray karşısındaymış gibi hafifçe gülümseyerek:

- Güzeldir ya... Hem de dünyanın en güzel yeri. Bağ ve bahçeleri zengin, suyu bol, etrafındaki dağları heybetli, ahalisi pek asaletlidir. Hatta kurdu kuşu kuzusu... Her bir yaratığının bir benzerini daha görmedim. Öyle güzeldir anlayacağın. Hem nasıl öyle olmasın ki, orada Yusuf Hakiki Hazretleri gibi bir büyük veli var. Onun olduğu yer zaten dünyanın en güzel ve bereketli yeri olur.

Ahmet Ağa bunları anlatırken, birden Efendi Hazretleri'ni gerçekten çok görmeyi istediğini fark etti. En kısa zamanda ziyaretine gitmeliydi ama önlerinde kayınının düğünü vardı ve yaşı henüz yirmi beş olsa da aile büyüğü sayılırdı.

Orada bulunanlar onun konuşmasına öylece dalmışlardı. Sessizliği emmi bozdu.

- Peki, Şeyhin hiç gelmez mi buralara. Mübareği biz de görür bir elini öperdik.

- Yusuf Hakiki Hazretleri mi? Aksaray'da o kadar çok meşguliyeti var ki, bırakıp bu kadar uzağa gelmesi güç ama senede bir kez çıkar, talebelerinin olduğu bazı yerleri ziyaret eder. Ben de köyde onun şanına layık bir hizmette bulunursam, davet edeceğim. O zaman sizlere de haber veririm, gelirsiniz.

Kız isteme nişan unutulmuş, bütün dikkatler Ahmet Ağa ile şeyhine çevrilmişti. Özellikle emmi bu hizmet konusunu pek anlamamıştı.

- Öylece davet etsen gelmez mi? Bu hizmet de ne oluyor?

- Emmi bak, davet etsem elbette ki sünnet-i seniyyeye uyarak gelir. Onlar zaten gönüllere hizmet uğraşırlar. Lakin öyle mübarek bir zat gelince de, ona vereceğim bir hediyemin olması lazımdır. Bu hediye altın, akçe urba değildir elbet. Bu yol hizmet yolu olduğu için, Allah'ın rızasını gözeterek halk için bir şeyler yapmam lazım gelir. Efendi Hazretleri'nin yaptığı hizmetleri görseydiniz beni daha iyi anlardınız. Ayrıca gözle görülemeyen öyle hizmetleri var ki, onları anlatmam güç. Görmek ya da illa ki yaşamak lazım gelir.

Oradakiler, özellikle İrfan Hoca ile Emmi, Ahmet Ağa ile bu kadar samimi bir ortamda bulunup da, bu konuları daha önce hiç konuşmamış olmalarına şaşırma ile birlikte, ondaki bu muhabbete de hayran olmuşlardı. İrfan Hoca bir süre sessiz kalıp düşündü ve sonra:

- Bak Ahmet Ağa; bir daha ne zaman ziyarete gidersen bana da muhakkak haber ver. Yol ne kadar uzun olursa olsun. Hiç önemli değil. Ha bir de şu hizmet konusuna gelince; şimdi geç oldu ama yarın camiye gel konuşup birlikte bir şeyler yapmaya çalışalım. Bu öyle bir şey olsun ki, iki köyün halkı da yararlansın.

- Tamam hocam. Biz nasipse yarından sonra köye döneceğiz.

O akşam nişan tarihi de kararlaştırıldı. İrfan Hoca kız tarafına dönerek:

- Evlenip yuva kurma hayırlı bir iştir. İki taraf da

birbiri için bu işi kolaylaştırmalı. Ne demiş Sevgili Peygamberimiz: “Kolaylaştırınız güçleştirmeyiniz, sevdiniz nefret ettirmeyiniz.”

Emirşah içinden “Eyvah, yine başladı hoca. Artık yatsıya kadar devam eder.” diye düşünürken, hoca bu defa kısa kesti.

- İşte böyle, hayırlı iş çok uzatılmaz. Delikanlının anası babası başında olmadığından, iki taraf elbirliği yapıp gençlerin yuvasını kurlmalı.

Oradaki herkes hocaya hak verdi. Düğünle nişanın en kısa zamanda birlikte yapılması kararlaştırıldı.

AKSARAY

*Envar-ı hidayetdir her kime ki bahşayış
Hakdan bu cihanda ol gözetmedi arayış*

Yusuf Hakiki hangahtaki dersini bitirmiş çıkmaya hazırlanıyordu. Hüseyin her zaman olduğu gibi arabasıyla almaya gelmişti. Ne kadar işi olursa olsun, mutlaka çıkma saatinde gelir ve şeyhini hangahtan alarak devlethaneye bırakırdı. Bugün de Yusuf Hakiki gelene kadar, onun oturacağı koltuğun tozunu almaya başladı. Yusuf Hakiki biniyor diye neredeyse günde üç defa arabasının içini siler, tekerlerini yıkar atların yelelerini tarardı. Araba daima pırl pırlıdı.

Yusuf Hakiki Hazretleri hangahın kapısından çıkarken, iki atlı atından inmiş hangaha doğru ilerliyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri onları gördüğü anda yüzü sevinçle aydınlandı. Gelenler Şeyhi hocası Hacı Bayram

Veli Hazretleri ile talebesi, âlim hekim Akşemsedin idi. Hüseyin arabanın kapılarını açarken Yusuf Hakiki onun yanından geçip, gülümseyerek gelen atlılara doğru yürüdü. Hüseyin, nereye gittiğine bakarken Hacı Bayram Veli ile Akşemseddini’i gördü. Kim olduklarını bilmiyordu “Ne güzel insanlar.” diye geçirdi içinden. İlk bakışta farklı bir halleri olduğu anlaşılıyordu. Yaşlı olanına dikkatle bakınca, şimdiye kadar böyle güzel yaşlanan birini daha görmediğini düşündü. Dimdik duruşunda bile bir tevazu vardı. Gülümseyerek bakan gözlerindeki ışıltı, uzaktan anlaşılıyordu. Yanındaki uzun boylu çok açık sarı saçlı ve beyaz giyimli daha genç olanında ise hem bir müderris hali hem de duruşundaki tevazudan garip bir derviş hali vardı. “Hocam ne kadar sevindi. Gelenler onun için çok kıymetli olmalı.”

Yusuf Hakiki gülümseyerek yaklaştı ve:

- Hoş geldiniz safalar getirdiniz efendim. Bugün Aksaray'a gün doğdu.

Hacı Bayram Veli:

- Sizi çok göreceğimiz gelmişti. Akşemseddin'imizle birlikte payitahttan dönerken, ziyaret edip hasret gidermek istedik. Nasılsınız? Afiyettesiniz inşallah.

- Elhamdülillah. Sizi görmekten ziyadesiyle bahtiyar olduk.

Sonra onları gülümseyerek izleyen Akşemseddin'e dönüp:

- Siz de hoş geldiniz sefalar getirdiniz efendim diyerek musafaha yaptı.

Akşemseddin:

- Safa bulduk efendim. Sizi görmek bizi de ziyadesiyle bahtiyar etti.

Hüseyin bir iki adım atıp, beklemeye başladı. Yusuf Hakiki ona dönüp:

- Bak Hüseyin, hocamızla Akşemseddin gardaşımız bizi ziyarete gelmiş. Haydi, atlarını arabaya bağla da bize gidelim.

- Baş üstüne efendim.

Biraz sonra yolda, arabasını pür dikkat sürmeye çalışan Hüseyin’in heyecandan sırtı terlemişti. Üç kıymetli insan binmişti arabasına. Bundan büyük devlet olamazdı onun için. Hep adını duyduğu ama görmek nasip olmadığı Hacı Bayram Veli Hazretleri ne kadar güzeldi. Yusuf Hakiki Hazretleri Şeyh Hamid-i Veli gibi bir babanın oğlu, Hacı Bayram Veli gibi bir velinin talebesiydi. Hüseyin gülümsedi. “O bizim Zümrüt-ü Ankamız. Talebesi değil de belki eşiğinin tozu olabilirsek...”

Yusuf Hakiki çok mutluydu. Devlethanesinde biri gönlünün sultanı Hacı Bayram Veli olmak üzere iki kıymetli mihmanı vardı.

Hacı Bayram Veli ile Akşemseddin’in geldiği Aksaray’da duyulmuş, insanlar ziyaretlerine gelmişlerdi. Akşam muhabbetle sofralar kuruldu. Üç mübarek insanın huzurunda insanlar, hayatlarının en lezzetli yemeklerini yediler. Yemekten sora kısa bir sohbet oldu. Yusuf Hakiki Hazretleri’nin sevinci gözlerinden okunuyordu.

Hacı Bayram Veli yemekten sonra sohbette:

- Neresi seni dünyaya çekiyorsa, sana Allah'ı unutturuyorsa, orası senin için bir tuzaktır. Neresi seni Allah'a yönlendiriyorsa ve sana Allah'ı düşündürüyorsa, orası cennete gitmen için bir duraktır, diyerek söze başladı ve:

- Gardaşlarım, hocam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri “Şöhret afettir!” diyerek önce Bursa'dan sonra Aksaray'dan ayrılarak, Hacca sonrasında Darendeye gidip yerleşirken size gözbebeği mahdumu, bizim de kıymetlimiz olan Hakiki Yusuf'u bıraktı. Sizlerin de bildiği gibi bu yol hizmet yoludur. Hizmet ise içine bolca Allah ve mübarek Rasûlü'nün muhabbeti katılmış ve bizleri yâre ulaştıran en kısa yoldur.

Hizmet halkasında hep daha çok gayretli ve cömert olmaya dikkat edin. İbn-i Mesud (r.a.) Peygamber Efendimiz'den şöyle nakleder: “Ancak iki kişiye gıpta edilir; Allah'ın verdiği malı Hak yolunda harcamayı başaran kimse, yine Allah'ın verdiği ilim ve hikmet ile yerli yerince hükmeden ve onu başkalarına hükmeden kimse.”

Hacı Bayram Veli sözlerini bir şiiriyle noktaladı:

*Çalabım bir şar yaratmış,
İki cihan arasında.*

*Bakıcak Didar görünür,
Ol şarın kenaresinde.*

*Nagihan bir şara vardım,
Anı ben yapılırd gördüm.*

*Ben dahi bile yapıldım,
Taş ve toprak arasında.
Şakirtleri taş yonarlar,
Yonup üstada sunarlar.
Mevlanın adın anarlar,
Taşın her paresinde.
Ol şardan oklar atılır,
Gelür sineme batılır,
Âşıklar canı satılır,
Ol şarın bazaresinde.
Şar dedikleri gönüldür,
Ne alimdür ne cahildür.
Âşıklar kanı sebildür,
Ol şarın kenaresinde.
Bu sözüümü arif anlar,
Cahiller bilmeyüp tanlar.
Hacı Bayram kendi banlar,
Ol şarın minaresinde.*

Başta Yusuf Hakiki Hazretleri olmak üzere orada bulunanlar dinlerken gözyaşlarını tutamadılar. O gün orada bulunup da Hacı Bayram'ı dinleyenler, belki daha önce birçok kez bunları duymuştu ama bir velinin dilinden dökülünce bu sözler dürr-i yekta oluyordu. Kalplerine nakış gibi işleniyordu.

Sohbet uzun sürmedi. İnsanlar onların yol yorgunu olduğunu düşünüp, izin isteyip kalktılar. En son Hüseyin, isterlerse orada kalabileceğini söyledi. Yusuf Hakiki onun kalmak istediğini biliyordu. Gülümsedi:

- İyî düşündün Hüseyin. Kal da bizi sabah namazına çarşı camine götür. Sonra da hocam hangahı gezmek isteyecektir.

Hüseyin çok sevindi. Eğilip hocasının elini öptü. Yalnız kaldıklarında, Hacı Bayram Veli Hazretleri her iki talebesiyle de uzun uzun sohbet etti. Tasavvufun nurlu yolu üzerine konuştular, gözleri dolarak Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ni yâd ettiler. Şiirlerini okudular.

Bir ara Hacı Bayram Veli sultan İkinci Murat’la aralarında geçen şu konuşmayı aktardı talebesine:

- Sultan Murat, Kostantiniyye’yi feth edip Peygamberimiz’in duasına mazhar olmayı dilediğini söyledi. Biz de ona “Sultanım Amcanız Sultan Bayezid ve siz muhasaranız zamanında elinizden geleni yaptınız. Lakin fetih gerçekleşmemiştir. Sultanım Konstantiniyye mutlaka alınacaktır. Bunu ne siz ne de biz göremeyeceğiz. Orası şu beşikte yatan çocuk ve bizim Akşemseddin tarafından alınacaktır” dedik.

Yusuf Hakiki Hazretleri çok sevindi.

- Biiznillah hocam. Bu, bizler için de büyük bir muştı. Konstantiniyye inşallah fethedilince, Osmanlının adalet ve refahının bütün yeryüzüne yayılması daha kolay olacaktır.

Yusuf Hakiki Hazretleri, yazdığı şiirleri gösterdi hocasına. Dün gece seher vaktinde hocasına olan hasreti ve muhabbeti had safhaya varmış, gecenin serinliğinde bahçeye çıkmıştı. İğde ağacının altına oturarak, gözyaşları içinde bir süre murakabe halinde kalmış ve sonra da

gönlünden taşan muhabbetle bir şiir yazmıştı.

*Gel rah- ı fenanun rehberi sen
Gel sultan-ı dinün pey-revi sen
Çün ol sultan-ı dinün ümmetisin
Hak'un sen lutfısın hem rahmetisin
Seni sabit-kadem dirler bu yolda
Katı ehl-i kerem dirler bu yolda
Gel imdi bize hem göster de cudun
Görelüm terk ider misin vücudun
Tarik-i fakrda işar idüp gel
Cihanun izzetinden ar idüp gel
Şu resme eyle elde varun işar,
Ki eglenmeye gözlerlerse şad-bar
Şıfat-ı nefsdan sen de eşer hiç
Ya kim anlaya halünden haber hiç
Ki bu şuret tonından ur olasın
Ne göz göre seni mestur olasın*

Hacı Bayram Veli, bu şiiri okurken gözleri doldu. Her dizesinde Peygamber Efendimiz'e hasret ve muhabbet vardı.

Edirne'den dönerken, birden karar vermişti Aksaray'a uğramaya. Hocasının şeyhinin emaneti, kıymetli talebesi Yusuf Hakiki'yi görmeyi çok arzuluyordu.

Yusuf Hakiki daha sonra, Muhabbetname'nin baş tarafına koyacağı yazıyı gösterip hocasının fikrini aldı.

“Bu kitaba Muhabbetname denür ki bunu dinle, ney

kimi delünsin bagrın, dahi canın teninde mum kimi erisün. Belin bükülsün ve ney kimi inle. Yüreğin taş kimi olmaya, kimseden utanıp sıkılmadan inle. Bülbüle de bu yaraşır.

Ey can bülbülü, Muhabbetname'den birkaç sahife oku, sana ders ola. Dahi bu kitaptan ders almak gerektür. Şol Muhabbetname'nin her sahifesinde sarhoşluk kokusu duyar isen, bedeninde miskinlik bırakmaz ve kalbine teze bir ömür ve nihayetsiz bir safa verür. Özün dahi kanat açar ve ruhun uçuşuna kuvvet olur.”

Hacı Bayram Veli ile birkaç yeri üzerinde bazı ufak düzeltmeler yaptıktan sonra bu hali üzerinde karar verdiler.

Onlar şiirler okuyup, Muhabbetname üzerinde çalışırken Safiyuddin izin isteyip içeri girdi ve babasını birkaç dakikalığına dışarı çağırdı. Gülmahi yataklar ve sabah kahvaltı için bir şeyler danışacaktı. O çıkınca, Akşemseddin hayranlık içinde:

- Hocam, bu şiirlerde bir deryayı muhabbet var, dedi.

Hacı Bayram gülümsedi. Gözleri dolu dolu olmuştu.

- Hakiki Yusuf Gavs-ı Azam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin mahdumu. Zenginliği o cihettendir.

- Gavs-ı Azam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri de, mahdumunu size emanet etmiş. Siz dahi hocasısınız.

- O da Şeyhimin himmeti. Şeyhim, hocam Şeyh Hamid-i Veli'den gelir tüm himmet.

Akşemseddin Hacı Bayram Veli'deki bu tevazua bir kez daha hayran oldu. Hocasının her halinden kıymetli

bir şey öğreniyordu. Senelerce okumuş, araştırmış tıp matematik gibi daha birçok alanda en üst seviyelere gelmişti ama gerçek ilim olan hal ilmini şimdi hocasının yanında öğreniyordu. Bir zerre iken deryaya kavuşup, deryaya karışmıştı.

Yusuf Hakiki sohbet ederlerken hocasına, Aksaray’da yapmaya çalıştıkları hizmetlerden bahsetti ve:

- Efendim bu hizmet halkasını Allah’ın izniyle daha da büyötmek isteriz. Bacıyan-ı Rum’un faaliyetleri hayli arttı. Hizmet için büyük bir arazimiz olursa inşallah, hizmetler kat be kat büyüyecektir.

Hacı Bayram gülümsedi.

- Niyetinde olunca hizmet, nasip eder yaradan elbet dedi ve bir bakarsın gelir bir gün biri dergâhına, “Vardır bir arsamız lütfen kabul buyurun.” der.

Yusuf Hakiki gülümseyerek başını eğdi ve “Efendimin himmetiyle inşallah.” diye düşündü.

AKÇAKÖY

Çün şem'i yakılmakdur, tariüz-ı visal iy dost

Ol 'âşık-ı dil-haste bi-çareye asayiş

O akşam orada bulunan herkes, gece yatağa yattığında başka bir heyecan ve sevinç duyuyordu. İrfan Hoca’nın hisleri ise bir farklıydı. Babası yeri geldikçe “Oğul bir etek tutmalı. Ancak o vakit muhabbetin özünü yaşar insan.” der, İrfan Hoca da içinden “Ne eteğinden bahseder bu babam sürekli. İşte medreseye gidip, ilim tahsil ediyoruz ya gerisi ne lazım gelir ki?” diye geçirirdi.

Bu akşam Ahmet Ağa'nın, Yusuf Hakiki'den bahsederkenki hali bir farklıydı. Babasında da o hali görürdü zaman zaman ama şeyhine duyduğu muhabbetten olduğunu hiç anlamazdı. İrfan Hoca bu akşam hissetti ki, Ahmet Ağa Ondan bahsederken, bahçede sanki o anda değişik bir hava esti. İnsanı etkisi altına alan bir gül kokusu, bütün bahçeye dağılmış gibiydi.

Babası hep derdi: “Oğul sadece ilimle olmaz. Muhabbet de lazım gelir. Gönle nüfuz eden esas bu muhabbettir. Kâinatın özü de bu muhabbettir.”

İrfan Hoca o gece yatarken, bir gün önceki ya da sabahki İrfan Hoca değildi. Emirşah'la Gevher'in düğününden sonra, Yusuf Hakiki Hazretleri'ni ziyaret için gün sayan biriydi artık.

O gece uzun süre uyuyamadı. Babasından sürekli duyduğu ama ilim tahsil ederken, pek de gerekli görmediği muhabbeti tatmak istiyordu. Kafasında düşünceler dönüp dururken, Emine'yi daha fazla rahatsız etmemek için kalktı. Bahçeye çıktı. Gece ayazı çıkmıştı. Hafiften titreyerek buz gibi suyla abdestini aldı. Ses çıkarmamaya çalışarak içeri girdi. Fermane ile camadanını giydi. Bu arada karısı kalktı.

- Ne kadar erken kalkmışsın hoca efendi.

Hoca acelesi varmış gibi giyinmeye devam ederken, bir taraftan da karısına cevap verdi:

- Uyku tutmadı hanım. Varıp mescidi açayım, ezan vaktine kadar ocağı yakayım da cemaat üşümesin.

- İyî, o vakit sen git ama bu aceleni hâlâ anlamış değilim.

İrfan Hoca eliyle “Allaha ısmarladık” işareti yaptı ve çıktı. Emine Kadın “Biraz yatayım, daha er.” diyerek yatmaya gitti.

İrfan Hoca yol boyunca hiç görmediği ama mutlaka görmek istediği Yusuf Hakiki Hazretleri’ni düşündü. Düğüne kadar beklemek zor olacaktı. Birden unuttuğu bir şeyi hatırlamış gibi durdu. Biraz kafasını kaşdı. Olduğu yerde bir iki adım attı. Yok, camiye gidemeyecekti. O anda kararını verdi. Geri dönüp hızlı adımlarla eve döndü. Karısının yattığı yer yatağının üstündeki, gömme dolabı açtı. Yedek bir potur, cepken, çorap mintan aldı. Bir de üzerine kalın bir cübbe ile onları koyacak kıl dokuma heybeyi aldı. Karısı gözünü açıp da tepesinde İrfan Hoca’yı görünce birden neye uğradığını şaşırıp tiz bir çığlık attı. Yaptığı işe dalmış olan İrfan Hoca da boş bulunup aynı çığlıkla karşılık verdi. İkisi de çok korkmuştu.

İlk konuşan Emine oldu.

- Sen biraz önce camiye gitmek için çıkmıştın. Şimdi de bakalım, tepemde ne ararsın?

İrfan Hoca alakasız bir şekilde:

- Senin de uykun amma hafifmiş.

- Gel tepeme dikil, bir de uykun hafifmiş de. Bir deyiver bakayım; ne ararsın burada.

İrfan Hoca, yavaşça yatağa oturdu. Akşam Ahmet Ağa ile konuştuklarını en baştan anlattı ve sonunda:

- Hacı Hanım (Ona şirin görünmek istediğinde hep böyle hitap ederdi.) gidip Efendi Hazretleri’ni ziyaret etmezsem rahat yüzü yok bana. Yerime bizim oğlan bakar nasıl olsa. O kadar eğittim öğrettim değil mi?

İrfan Hoca böyle konuşuyordu ama karısını ikna edebileceğini düşünmüyordu.

Emine Kadın, beklemediği kadar iyi karşıladı bu kararı ve hatta eşinin elini tutup gözlerinin içine bakarak;

- Ah! Hoca efendi. Ne derim bilir misin? Ben de gelebilsem seninle. Celal’in arabasıyla atları da alırız. Birlikte birbirimize yoldaş oluruz. Burada ardımızdan çekerimiz yok nasıl olsa. Ha ne dersin?

İrfan Hoca böyle bir şeyi hiç beklemiyordu. Şaşkınlığı görülecek şeydi. Bir süre karısının yüzüne öylece bakakaldı.

- Beni ilk görüyor gibi ne bakarsın öyle? Ben de gelip eşiğine yüz sürmek istiyorum. Ne var bunda?

- Onca yola dayanabilir misin? Sonra hasta falan olursun...

Emine omuz silkerek,

- Beni o kadar güçsüz mü belledin? Evelallah hiç bir şeycik olmaz. Ben hemen hazırlığımı yapayım. Yarından sonra çıkarız yola ne dersin?

Hoca düşünceli kafasını kaşıdı. Olur mu ki karısıyla gitmek. Onu götürmeden gitmesine de Emine razı olmazdı. Şimdi ne yapacaktı? Sonra aklına bir şey gelmiş gibi kendi kendine “boş ver” işareti yaparak “Aman niye gelemesin ki? Hem bana da yoldaş olur.” diye düşündü.

- Ne sustun kaldın hoca. Düşünmez misin beni de götürmek?

Hoca karısının iki omzundan tutup, gözlerinin içine baktı ve:

- Düşünürüm sultan kadını. Birlikte yarenlik eder gideriz.

- Hoca yol kaç gün sürermiş?

- Bilmem ki kadını ya... Hem boş ver ne kadar sürerse sürsün. Karınca ne demiş; “Gidemezsem yolunda ölürüm ya.”

Karar verilince, Emine telaşla yataktan kalktı.

- Haydi, o zaman, sen camiye git. Ben de hazırlık yapmaya başlayım. Her şeyden önce biraz ekmek pişirmeli, bugün kınalıyı keselim de kavurma yapıp yanımıza alalım.

Emine kendi kendine düşünürken Hoca da kapıdan çıktı. Ezanlar başlamıştı. Emine ardından yetişip:

- Hoca efendi oraya eli boş gidilmez. Bir taraftan da kıymetli bir hediye düşün.

- Tamam, hatun tamam. Haydi, bırak da yetişeyim. Cemaat toplanmıştır şimdi. Hem sen de üşüteceksin böyle.

Emine önce buz gibi suyla abdest aldı. İçinde inceden bir heyecan, sanki esir almıştı onu. Hoca camiden gelene kadar, önce biriken çamaşırları yıkamak için bahçeye çamaşır kazanını koydu. Bahçeden çalı çırpı toplayıp ateşi yaktı. Ardından odunluktan bir kucak odun getirip, birer ikişer ateşe sürerken bir taraftan da kuyudan su çekip

kazanı doldurdu. Yatağı toplamadan yorganı söktü kılıfı ile yüzünü yatak çarşafını yastık kılıfını alıp teste koydu. Diğer biriken birkaç çamaşırı da koyup hepsini birden ocağın yanına getirdi. O sırada ısınan suyla çamaşırları ıslattı.

Tepsiye taze peynir, bal, tereyağı koydu. Yayıklar bir gün durup bir gün yayılıyordu. Dün yaydığı için bugün yayıklar işi yoktu. Çoban gelince, iki koyunla bir ineği verdi. Çoban Memik:

- Ana kınalı yok mu bugün?

Emine, çoban için taze yağ ile baldan sıkmaç hazırlarken bir taraftan da:

- Kınalının bugün işi var ağası. O bizimle yola çıkacak da hazırlık yapması lazım, dedi.

Bunun üzerine Memik çocukça bir kahkaha attı ve:

- Sen de az güldürücü değilsin ana. Tamam, anladım Haydi, ben gidiyorum, dedi.

Emine içinde garip bir heyecanla ve hafiflikle tüm bu işleri yaparken, hiç yorgunluk hissetmiyordu. Biraz sonra hoca geldiğinde, bütün gün ağırlardan şikâyet eden Emine yerine, böyle fener gibi dönen sanki on yaş gençleşmiş Emine’yi görünce çok şaşırıldı. Bahçe kapısında o kendini fark edene kadar bir süre gülümseyerek izledi karısını. Emine “Nerede kaldı bu herif? “ diye söylenerek çamaşırın başına geçiyordu ki onu gördü. Halini görünce o da kendini tutamayıp güldü.

- Bunca işimiz var iken ne demeye sen öyle durup durursun? Gel ekmeğimizi yiyiverelim. Sonra sen de

kınalıyı kesersin. Daha kavurma yapıp ekmek pişireceğim. Sonra da uşakları göreceğim. Ooo ben kime diyorum ki böyle, Haydi, hoca gel de otur sofraya.

Hoca cevap vermeden, gülümsemesine devam ederek sofraya geçti. Emine içerden yiyecekleri getirdi ve keyifli bir kahvaltı yaptılar. Kahvaltıda Efendi Hazretleri'ne ne hediye götüreceklerine düşünüp bir türlü karar veremediler. En sonunda hoca:

- Bak nasıl da unuttum kadın. Dedelerimden kalan bir kitap var ya, hanı Erdebil şeyhinin kendi el yazması. İşte onu götürelim. Bir âlime en güzel hediye elbet bir âlimin yazdığı eserdir.

- İyi düşündün hocam. Ben de güzel bir kömbe yapıvereyim. Bir de güzel sararım, ha senin şu son kovanın balını da unutmadan koy.

Emine heyecanla bunları söylerken bahçenin kapıya yakın yerdeki ceviz gözü takıldı:

- Biraz da ceviz toplamalı. Bizim cevizimizin tadına doyum olmaz. Ha ceviz demişken ben bir de cevizli dolama yapıvereyim. Ne güzel olur.

- Ooo hanım sen iyice coştun bakıyorum da. Hangi vakit yapacaksın hepsini.

- Biz yarın sabah erkence çıkmayacak mıyız inşallah?

- Hee.

- Tamam, gayrısına sen karışma. Gece uyumaz yine de yaparım hepsini.

EDİRNE

Gör ma'rifet-i hakdan kalbünden eser var mı?

Nitsün gam-ı dünyadan kıldun anı palayış

Sultan Murad, Hacı Bayram Veli ile Akşemsedin'i yolcu ettikleri günün gecesi sabaha kadar uyumadı. Hacı Bayram Veli'nin fetihle ilgili sözleri kulağında çınlıyordu. Bu bir müjdeydi. Kendisi buna müyesser olamasa da oğlu, Mehmet'e nasip olacaktı inşallah. Küçük şehzade ve ordusu Peygamberimiz'in duasına mazhar olacaktı. Sultan Murat, gözleri dolu odasında dua ederken valide Emine Hatun yanına geldi. Onu huşu içinde dua ederken bulunca rahatsız etmemek için geri döndü. Odasından çıkmak üzereyken Sultan Murat sessizce kalktı ve:

- Gel validem gel. Sizi de uyku tutmadı değil mi?

Gülümseyerek geri dönen Emine Hatun oğlunun kendine uzanan ellerini tuttu ve şefkatle:

- Oğul bu bir muştı. Gönlümüzü galeyana getiren bir muştı. Din-i mübin adına çok büyük bir devlet. Torunum, küçük şehzadem o andan sonra daha bir büyümüş geldi gözüme. Sedire yan yana oturdular.

- Validem! Omuzlarımızdaki vazifemiz misliyle artmıştır.

- Allah'ın inayetiyle üstesinden geliriz inşallah.

- Mehmed'imizi bu fethi hazırlamak için daha bir ihtimam göstermek gerektir. Hocamız Hacı Bayram Veli, şehzademizle birlikte talebesi Akşemseddin Hazretleri'ni de işaret buyurdu. Onu saraya davet edip, Mehmed'imizi onun terbiyesine teslim etmek gerektir.

- Efendi Hazretleri, her ikisini birden işaret buyurduğuna göre, büznillah o mübarek torunumun hocası olacaktır elbette.

- Orası malum validem. Lakin velilerin gönlü çabuk incinir. Korkarız ki onlara karşı bir hatamız olsun. Bizim için onların gönlünün rızası, cihan malına değerlidir. Emine Hatun oğlundaki bu tevazua hayran oldu. Sultan Murat onun ne düşündüğünü anlamış gibi, gülümseyerek gözlerinin içine baktı. Emine Hatun “Oğulların en kıymetlisi.” diyerek, dünyaya hükmeden bir devletin sultanını mazlum bir çocuk gibi bağrına bastı ve:

- Akşemseddin Hazretleri de en az bizim kadar din-i mübinin muzafferiyetini isteyecektir, dedi.

AKÇAKÖY

***Bi'llah ne hamakatdur ol ilm-i hakayıktan
Zulmetde sana kalmak 'umyula ki bi-danış***

Gevher Banu ile Emirşah'ın düğünlerinin olacağı günün sabahı, İrfan Hoca sabah namazından geldikten hemen sonra gusül abdesti alıp dersini çekmeye oturdu. Aksaray'dan geldiğinden beri, ısrak vaktine kadar yatmıyor ve karısıyla birlikte zikirlerini çekiyorlardı. Aksaray'da Efendi Hazretleri'ni görünce bu kapıya bende olmayı çok istemiş ve Hüseyin'e söyleyince o da Efendi'ye iletmişti. Bir akşam sohbetten sonra Efendi Hazretleri, derslerini tarif etmişti. Emine ile İrfan Hoca o akşam yeniden doğmuş gibi hissettiler kendilerini. Baktıkları her cisim, gördükleri her nesne artık daha bir farklı görünüyordu gözlerine. Mektebe yeni başlayan bir talebe

gibi heyecanlı oldukları kadar, her şeyde yârin cemalini görecek kadar da muhabbetle dolmuşlardı. Bu muhabbetle, ibadetlerini gerçekten huzur-ı kalb ile yapıp, kendilerini her an Allah (c.c.)'ın huzurunda hissediyorlardı. Bu da onları ayrı bir heyecanlandırıyor ve günlük işlerindeyken bile, gönülleri sürekli şeyhlerinin muhabbetiyle dolu olarak zikir halinde buluyorlardı kendilerini.

İrfan Hoca, Emine ile birlikte, meşakkatli ama çok güzel geçen dört günün ardından, Aksaray'a vardıklarında Devlethaneyi sordular. Yolları çarşıdan geçiyordu. Bir cami görünce, devlethaneye varmadan abdest tazelemek için durdular. Tam camiye geçecekken, ilderden orta yaşlarda güler yüzlü birini ve etrafında gayet hürmetkâr bir kalabalık gördüler. İrfan Hoca birden Ahmet Ağa'nın o akşam anlatırken duyduğu gül kokusunu duydu. O kokuyla birlikte o akşamdan sabaha kadar hissettiği heyecanla yine kalbi çarpmaya başladı. Bu ana öyle dalmıştı ki, Emine koluna çakana kadar, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin yanına gelip selam verdiğini bile fark etmedi. Kendini toparlamaya çalışırken biraz da kekeleyerek “Aleykümselam.” dedi. Yusuf Hakiki Hazretleri gülümseyerek:

- Uzaktan geldiniz herhalde. Yorgun olmalısınız, diye sorunca, o konuşmayı çok seven İrfan Hoca hiçbir şey demeden yavaşça başını yere eğdi. Eşi konuşmazken âlemin içinde kendisinin konuşması Terk-i edep olur diye Emine de bir şey demeyip, başını yere eğdi.

Yusuf Hakiki Hazretleri hemen yanında duran

Hüseyin'e dönerek:

- Sen misafirlerimizle ilgilen. Yol yorgunu olmalılar. Birlikte devlethaneye gidin, biraz dinlensinler, dedi.

Akşam sohbetle oturulmadan önce, İrfan Hoca hediye olarak getirdiği el yazması kitabı verdi. Yusuf Hakiki Hazretleri, Erdebil Şeyhine ait olduğunu okuyunca gözleri doldu. “Babam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri de, Erdebil’de ilim tahsil etmiş.” dedi. İrfan Hoca, Efendi Hazretleri’nin hediyeden memnun olmasına çok sevindi.

Eşiyle Aksaray'a yaptıkları bu ilk ziyaret sırasında kaldıkları bir hafta, hayatlarının en güzel zamanıydı. İki gün devlethanede kaldılar, sonrasında Hüseyin’in ısrarı üzerine onlara geçtiler. İrfan Hoca, gerek camide gerek devlethanedeki sohbetlerde hep Yusuf Hakiki Hazretleri’nin yakınında olmaya gayret etti. Hangahdaki dersinden çıkana kadar, her gün gidip kapısında bekledi. Bir an daha fazla görüp, huzurunda bulunmaya gayret etti. Babası şeyhini ziyaretten döndüğü bir vakitte annesi” Efendi bu defa ziyaretin ne kadar uzun sürdü.” deyince o gözleri dolarak “Allah’ın velileri öyle kullardır ki, gördüklerinde Allah hatırlanır.” mealindeki hadis- i şerifi okudu ve “Allah’ı hatırlamak öyle güzeldi ki hanım bir an bile ayrı kalmak istemedim.” cevabını verdi.

İrfan Hoca tüm bunları düşünürken kendi kendine çok kızılıyordu. Öyle bir babanın evladı olup da bu zamana kadar bu tada ermemek O kadar hocalık yapıp, ders gösterip, talebe yetiştirip de gerçek muhabbeti tanımamak... “Ben ne kadar nasipsizmişim meğer.” diye alnına vururken, gülümseyerek Hüseyin yaklaştı yanına.

“Hocam herkesin nasibi bir kapıdadır. Sizininki de bizim Baba Yusuf'umuzun elindeymiş. Bu kapıda yeniden doğdunuz şimdi. Artık geriye bakmadan tuttuğunuz ipi sağlam tutmaya çalışmak gerektir.”

İrfan Hoca gözleri dolarak, Hüseyin'e sarıldı. İki günde, oğlu yaşındaki bu gençten ne çok şey öğrenmişti.

...

Gevher Banu, sabah içinde garip bir heyecan ve hafiflikle uyandı. Birden akşamı hatırladı. Onu Emirşah'a vermişlerdi ve bir aya kadar da düğünleri yapılacaktı. O bunları düşünerek yataktan kalkmak üzereyken, nenesi bir telaşla girdi içeri:

- Haydi, balım bir an önce kalk da yemeğimizi yiyelim. Sonra da oğlan evine götüreceğimiz hediyeleri hazırlayalım. Düğüne sadece bir ay var. Daha hiçbir hazırlığımız yok.

Gevher Banu, ilk defa nenesinin bu kadar cümleyi üst üste kurduğunu görüyordu. Gülümseyerek cevapladı:

- Nenelerin en güzeli. Neden o tatlı canını üzersin. İkimiz bir araya geldik mi, her şeyi bir çırpıda yapıveririz evelallah.

- Elbet yapıveririz amma senin önce yataktan kalkman lazım, dedi.

Gevher Banu'nun nenesi telaşla odadan çıkarken, o da kalktı ve her zaman olduğu gibi hiçbir işe elini sürmeden önce, buz gibi suyla abdestini aldı.

Nenesi onu çocukken alıştırmıştı. Güne illa abdest alarak başlamalıydı. Yoksa bir tarafı eksik hissedirdi

Gevher.

- Nene sen niye zahmet ettin ben hazırlardım kahvaltıyı.

- Senin kalkmanı bekleyemedim kuzum. Haydi, bismillah. Afiyet olsun.

Birlikte kahvaltılarını yaparken, dürü olarak ne koyacaklarını konuşup, düğüne kadar yapacaklarını tasarladılar.

DÜĞÜN

Lime'a llah bezmidür şığmaz yöri

Ne veli vü ne adü ne şeyh u şab

- Nene uzaktan davul sesleri gelmeye başladı ama daha benim başım bile bağlanmadı.

- Kızım telaşlanma, yengelerin geldi aşağıdalar. Haydi, sen de başının örtülerini al da gel.

Dürriye Hatun tam odadan çıkacakken Gevher Banu önüne geçti, elini öptü ve gözlerinin içine baktı:

- Nenem benim, senin hakkını nasıl öderim.

Dürriye Hatun gözünde biriken yaşları tül bendinin ucuyla sildi, derin bir nefes aldı. Bu gözyaşlarında oğlunun ve gelinin acısı, Gevher'in öksüz yetim büyümeye çalışması, bugüne kadar karşılaştığı zorlukların içinde biriktirdiği sıkıntı ve adını koyamadığı daha birçok şey gizliydi. Her zamanki gibi, tüm bunları içine atıp

gülümsemeye çalıştı:

- Sen benim gönlümün ışığı, bir tanecik yavrum değil misin? Hak da ne demek oluyormuş?

- Sağ ol nenem sağ ol.

Nene torun sevgiyle kucaklaşırken, aşağıdan gelinlerden biri seslendi:

- Haydin, biraz çabuk olun, şimdi gelin almaya gelirler.

Dürriye Hatun:

- Haydi, sil şu gözündeki yaşları da bir an önce aşağı inelim. Hem senin niye böyle için doldu ki? Gören de başka köye gelin gidiyor sanır. Evin daha şurada. Bizim bahçenin yanı başında.

- Olsun nene ya... Yine de içim bir tuhaf oldu işte.

- Neyse Haydi, topla kendini de artık aşağı inelim, baksana gelinler sabırsızlandı.

Dürriye Hatun merdivenleri inerken, bir taraftan da seslendi:

- Sultan, Nergis, Hatice! Haydi, bir an önce kızım başını bağlayın. Şimdi gelirler. Gevher Banu'nun yengeleri başını bağlarken, en büyükleri olan Sultan:

- Küvez bir maraza çıkarmaz inşallah.

Nergis:

- Ana valla ben de korkuyorum. O oğlana hiç güven olmaz.

- Densiz densiz konuşup da kızım gönlünü karartmayın. Evelallah hiçbir şeycik olmaz.

- Belli mi olur ana? Onlar şimdi gurur meselesi yaptılar, “Gevher Banu benim gibi varlıklı birini istemeyip o çulsuza vardı.” diye sağda solda konuşuyormuş. Valla siz ne dersiniz deyin ben korkuyorum.

Dürriye Hatun, Gevher Banu'nun tedirginliğini fark edince, iki elini omzuna koyup gözlerinin içine baktı:

- Sen sakın kötü şeyler getirme aklına. Bugün senin en güzel günün. Ben gidip Küvez denen o ipsizin babasıyla “Oğluna mukayyet ol!” diye konuştum. O da “Merak etme sen bacım. Birkaç gün öncesinden anasıyla Tuğrul'u da alıp Aşağı köydeki kızın yanına gideceğiz. Siz düğün derneğinizi gönül rahatlığı içinde yapın.” dedi. Onun için artık bunları konuşup da kafamızı bozmayalım.

O sırada Gevher Banu'nun başı da bağlanmıştı. Dürriye Hatun, Gevher'e şöyle bir baktı. Ne kadar uğraştı ise de gözlerinin dolmasına mani olamadı:

- Kızım ne kadar güzel oldun. Cennet hurileri gibisin maşallah.

- Sağ ol nenem. Hepsi senin sayende.

Hatice nar şerbeti koyup getirmişti.

- Şimdi ağlaşmanın zamanı değil. Gevher bu evden gelin olarak çıkmadan, Haydi, birlikte birer soğuk şerbet içelim.

- Hay sen çok yaşa gelinim. Benim de içim yanmıştı.

Onlar gülüp konuşarak şerbetlerini henüz bitirmişlerdi ki, davulun sesi gittikçe yaklaşmaya başladı. En son bahçede duyulurken, emmiler kapıda görüldü. En

büyük olan Nazım, âdet olduğu üzere Gevher'in beline gelin kuşağını bağlayıp alnından öptü ve “Sen bize en küçük gardaşımızın emanetisin. Yuvanda hep huzurlu ol. Emmin olarak bizi hep yanında bil.” dedi.

Gevher'in; anasının, babasının yokluğunu bir kez daha içinde hissedip gözleri doldu. Emmisinin elini öperken, gözyaşları Nazım'ın eline değince onun da gözleri doldu.

- Yeğenim! İnşallah yuvanda eşin ve çocuklarınla çok uzun bir hayatınız olur diyerek sarıldı. Onları izleyenler de gözyaşlarını tutamadılar. Sevinç ve hüüzün birbirine karışmıştı.

Düğün köy meydanında kurulmuştu. Büyük çayırılıkta düğün için çevre köylerden de toplanan güreşçiler, dünden beri güreş tutmaya başlamıştı. Köy Kethüdasının yeğeni de aynı gün evlendiği için, çifte düğün yapıyordu. Bir taraftan pilavlar pişiyor, bir taraftan kavurmalarla helvalar yapıyordu. Kurulan upuzun sofralarda, gelen herkes karnını doyuruyor, yemeyen kimse kalmamasına dikkat ediliyordu.

AKSARAY

Günden güne hakdan diir eyleye hakiki bil

Her kişiyi oldukça nefsinde bu alayış

Yusuf Hakiki gündüz insan içinde gerek hal diliyle gerek yaptığı sohbetlerle hizmette iken, gece de narin bedeni yatak görmeden ibadet halindeydi.

Gece gönüyle baş başa kaldı mı, işte asıl huzur ve

lezzeti o zaman yaşıyordu. Dosta yakın olmanın güzelliği ile coşuyor ibadet ediyor, ona yakın oldukça daha çok ibadet edesi geliyordu. Gönlü dostun muhabbetiyle ve hasretiyle yanarken, yaptığı bu ibadetlerle de gönül gözünün önünden perdeler kalkıyor, bir makamdan bir makama geçiyordu. Derdi, sevgiliyle daha yakın olmağı elbet. Hocasının, babasının geçtiği bu muhabbet yoluna, Yusuf Hakiki de kavuşmuştu. Engürü’de halvette ilk kez yaşamıştı bu güzelliği ve günler geçip tüm dünya gözünden ve kalbinden silindikçe daha da güzelleşmişti. Gündüzleri hep halk arasında, onların maddi ve manevî cihetten daha ehil olmaları için çalışırken de dünya yoktu gözünde. Kaynağı Allah ve Rasûlü’nden gelen ve Şeyhinin gönlünden kendi gönlüne dolan muhabbetten doğan aşkla yapıyordu her şeyi. Muhabbetin, güzelliğin, hasretin, kavuşamamanın hatta kavuşup tek yürek olmanın gerçek manası, Engürü’den gelmiş haline daha bir hakikat katıyordu. Babası Yusuf Hakiki koymuştu adını ve işte bu haliyle hocasının dediği gibi gerçekliğe ulaşmış ve Hakiki Yusuf olmuştu. Hakikatin güzelliğiyle, babalarından atalarından daha yakın olduğu için de sevenlerinin gözünde “Baba Yusuf” olmuştu.

Yusuf Hakiki Aksaray’da manen bu güzellikleri yaşarken, eşi Gülmahi de her açıdan ona destek olmaya çalışıyordu. Sadece Aksaray’dan değil, bütün çevre illerden insanlar ziyaretlerine geliyordu. Çok uzaklardan gelenler çoğunlukla bir ya da birkaç gece yatıya kalıyordu. Misafir sayısı fazla olunca bazen ev yetersiz kalıyordu. Yusuf Hakiki bu durumun farkındaydı ama

gerek hizmetler, gerek hangahtaki derslerin yoğunluğu ve manevî vazifenin verdiği büyük sorumlulukla bir fırsatını bulup evi genişletemiyordu. Gülmahi de bahçeye misafirlerin kalması için iki oda yapılmasını istiyor ama Yusuf Hakiki’yi zor durumda bırakmaktan çekindiği için dile getiriyordu.

Bir gün, Kütahya tarafından gelen misafirlerini, sabah namazından sonra yanlarına azıklarını da vererek yolcu etmişler, ailece oturmuş kahvaltılarını yapıyorlardı. Nadir yaşadıkları böyle zamanlarda, Gülmahi çok mutlu oluyordu. Eşyle baş başa otururken, günlük hayattan konuşup bir şeyleri paylaşmayı seviyordu. Sofrayı kurarken de ayrı bir özen göstermişti. Yeni topladıkları kayısılardan reçel yapmış, annesinin sabah bir adamla çiftlikten gönderdiği taze tereyağı ve balı koymuştu. Arka bahçelerinde yetişen nane, maydanoz gibi yeşilliklerden, bolca toplayarak yıkamıştı. Yusuf Hakiki Hazretleri, “Peygamber Efendimiz’in sünneti.” diyerek sofrada yeşillik bulunmasını isterdi. Gülmahi de, bahçenin bir köşesinde kendisi yetiştirir ve yardıma gelen olsa da, onlarla bizzat ilgilenmeyi isterdi. Yusuf Hakiki gülümseyerek:

- Ne güzel bir sofraya bu. Halil İbrahim sofrası maşallah!

Gülmahi gülümseyerek:

- Buyurun Efendim. Soframızın bereketi sizinledir.

- Estağfurullah hanım. Haydi, siz de gelin hep birlikte başlayalım.

Yusuf Hakiki ekmeği bölüp eşine uzattı:

- Kaç gündür çok yorulduanız ama misafirler memnun ayrıldı.

- Estağfurullah Efendim, bizim yorgunluğumuz mühim değil de, sizin yorulmanıza gönlümüz razı olmuyor. Geceleri de pek istirahat etmiyorsunuz.

- Gülmahim! Siz de bilirsiniz ki, bizim gönlümüz, hanemize gelen misafirle, ihvanımızla yaptığımız sohbetlerle dinlenir, neşelenir.

- Ne güzel söylediniz Efendim. Gönül dingin oldu mu beden de can bulur.

Yusuf Hakiki, şefkatle gözlerine bakarak, elini Gülmahi'nin elinin üzerine koydu. Gülmahi eşinin gözlerine bakamazdı hiç. Birden terlediğini ve yüzünün kızardığını hissedip başını edeple eğdi. Kalbi hızla çarpıyordu.

Yusuf Hakiki gülümsedi:

- Hanım, senin de rızan olursa, dutun olduğu tarafa büyük bir sohbet odası ile bir mutfak yapalım, ne dersin?

Gülmahi'nin kalbi daha hızla çarpmaya başladı. Elbette bu onun isteyip de söyleyemediği bir şeydi. Gülümseyerek başını kaldırdı:

- Allah razı olsun Efendim. Çok iyi olur inşallah.

- Cümlemizden hanım. Bir an önce başlaması için, bugün Vehbi Usta'yla konuşalım inşallah. Misafirlerin rahat etmesi için en güzel şekilde yapılmalı.

- Dün bağda iki selvinin kuruduğunu görmüştüm. İzniniz olursa onlar da kesilsin.

- Tamam. Onları da keserler inşallah.

Yusuf Hakiki, kahvaltıdan sonra hangaha gitmek için çıktı. İkindiye kadar ders verecek, ikindiden sonra da Hüseyin’in yanına varacaktı. Birlikte bazı işleri halledeceklerdi.

...

Aksaray’ın hemen dışında üzerinde sadece iki tane çınar bulunan çok büyük bir arazi vardı. Arazinin sahibi Hacı İlbey, Yusuf Hakiki’nin sadık bir ihvanıydı. Çarşıdaki en büyük dükkân onundu. Acem illerinden ve Afganistan’dan getirdikleri halı ve kilimleri, bir eşi daha olmayan ipek kumaşları satardı. Bunun dışında çok verimli arazileri ve iki büyük çiftliği vardı. Çiftliğin biri Aksaray’ın dışındaydı ve iki oğlu birlikte çekip çevirirdi. Diğerinde ise, Hacı İlbey ile hanımı Dilnişin Hatun ve geçen sene eşini kaybeden kızı Habibe Esra ile birlikte otururdu. Kâhya Yahya Efendi ile karısı Zeynep’e ve diğer çiftlik çalışanlarına aileden biri gibi muamele eder, onlar da onu çok severdi. Hacı İlbey, Efendi’nin sohbetlerine gitmeyi çok severdi Sevdiği bir şey daha vardı ki; o da dilediği gibi sınırsız hayır yapmaktı. Bu konuda oğulları Selman ile Hamza onu hiç rahat bırakmıyordu. Sürekli engellemeye çalışıyor, hatta sık sık Aksaray’a gelip sohbele birlikte gidiyorlardı. Sohbetin manasından faydalanacaklarına, “Nasıl yaparım da babamı engellerim” düşüncesiyle hiçbir fayda sağlamadıkları gibi, gönülleri daha yorgun olarak evlerine dönüyorlardı.

Hacı İlbey, bu durumdan çok rahatsızdı. Fırsat buldukça Dilnişin Hatun’a;

- Hanım, Şu oğullarınla uğraŐmaktan bıktım artık. Bir rahat bırakmıyorlar ki ağız tadıyla sohbeta gideyim, istediğim zaman hayrımı yapayım. Efendi Hazretleri, bu genç halinde o kadar yükün altına girerken, biz ona sırt vereceğimize oğulların sözünden çıkamayan aciz bir yaşlı gibi öylece duruyoruz, diye yakınırdı.

Dilnişin Hatun da ona:

- AŞk olsun Efendi. Deme öyle sözler. Onlar da seni düşünüyorlar, diyerek oğullarını kayırıyordu.

Oğulları da ayrı zamanlar da analarına dert yanıyorlardı:

- Ana, bıraksak hiç sohbetten gelmeyecek. Yaşlı adam. Ya bir gün düşer de yollarda kalırsa...

Dilnişin Hatun, oğullarını dinleyince onlara hak veriyor ve hatta “Hayırlı evlatlarım. Babalarını ne de çok düşünüyorlar.” diye seviniyordu.

Hacı İlbey, bir gün oğullarının baskısından iyice bunalmıŐ dükkânın önünde sıkıntılı bir halde oturuyordu. Bir hafta önce, yanındaki dükkâna taşınan komşu Ömer Efendi de bir iskemle alarak geldi ve selam vererek oturdu.

- Hayrola komŐum, ne bu hal? Tütün tependen çıkıyor sanki.

Hacı İlbey’in o anda kendini anlayan biriyle konuşup, sıkıntılarını paylaşmaya çok ihtiyacı vardı. Bir çırpıda bütün derdini anlattı ve sonra da ekledi:

- Yaa işte böyle gardaş. Çok üzülüyorum çok. Benim ikizler yüzünden ağız tadıyla ne bir sohbeta

gidebiliyorum, ne de hizmetlerinde Efendî'nin yanında bulunabiliyorum. Biliyor musun, sonunda bir gün Efendi Hazretleri'nin gönlünün incineceğinden korkuyorum. Filhakika onun gönlünün incinmesine Allah da razı olmaz, Rasûlü de.

Ömer Efendi eliyle “Boş ver” gibi bir hareket yaptıktan sonra:

- Canım efendim sen de sohbeta gitmeyiver. Ne var sanki bu kadar sıkılacak. Hem çoluk çocuğun hakkını gidip de ne verecen? Bir varlıklı sen mi kaldın? Bunun için oğullarını üzmeye değer mi?

Hacı İlbey, bir anda çok pişman oldu. “Tam adamını buldun Hacı İlbey. Derdini devletli taç etseydin ya başına... Gelip de bu ağyara anlatınca, sanki çok mu iyi oldu?” diye içinden söylenirken; Ömer Efendi Yusuf Hakiki Hazretleri'nin güzel bir şiirini okumaya başladı. Hacı İlbey şaşkınlıkla bakakaldı. Ömer son dizeye gelince o da kendini topladı ve birlikte okuyup bitirdiler.

*‘İşkun gam-ı aramı dil ü rahat-ı candur
Kim bir dem-i ‘ışkun bana yüz milk-i cihandur
Bilsem ki göze suz-ı ciğerden gelen ol yaş
Yakut-ı revan midur u yakut-ı revandur
Sorma gönül ahvalini bi’llah ne sorarsın
‘İşka düşenün hali ho nolduğu’ayandur
Sevda- zedenün bak ki ser-encamına sensüz
Gâhi teb ü tab oldı vügahi hafakandur
Bagrumı kebab ideli hün-ı cigerümden
Şol oda gıda ki bu yüregümde nihandur*

*Kim meş’ale-i ‘ışkıla girmez yola anun
Sen meblag- i’lmini yakın bil ki gümandur
Olmaz mütemeyyiz anı ki mevci bu ‘ışkun
Salmadı hakiki şu kenara ki miyandur*

- Sen nerden biliyorsun Efendi’nin bu şiirini?

- Ne var bu kadar şaşırarak gözüm Hacı İlbey. Gönlü muhabbetullah ile dolu herkes bilir Aksaray’da.

- Demin ne diyordun şimdi ne diyorsun?

- Yarenim, Efendi Hazretleri’nden bahsederken, gözünden öyle muhabbet okunuyordu ki damarına basıp seni söyleterek bu muhabbeti daha çok görmek istedim. Hem fena mı oldu, Efendi Hazretleri’ni andık ve o da inşallah maneviyatıyla burada oldu. Sohbet mi istiyordun, işte sana sohbet.

Hacı İlbey “Ömer’im gardaşım!” diyerek sarıldı yeni komşusuna:

- Kendi derdime düşüp yanımdaki ihvan gardaşımı tanımamışım. Hayret ki ne hayret bana.

Ömer güldü:

- Bundan sonra sohbetlere birlikte gideriz artık, diyerek dükkâna girdi. Çok geçmeden iki tas nar şerbetiyle geldi. Hacı İlbey buz gibi şerbeti içerken bir yandan da söyleniyordu:

- Ben bu oğlanlarla biraz zor giderim ya neyse. Bak sana bir şey danışayım. Benim, babadan kalma çok büyük bir arazim var. Üzerinde iki çınardan başka bir dikili ağaç yok ama içinde bileğim gibi akan bir pınar var. İçimden geçiyor ki, bu araziye babamın hayrına Efendi’nin başını

çektığı hayır işlerine bağışlayım. Lakin oğlanlar öyle karşı çıkıyor ki, evde huzursuzluk çıkıp anaları üzülmeyin diye sesimi çıkaramıyorum. Sen ne dersin; onların haberi olmadan bağışlasam mı?

Ömer, Hacı İlbey’in gözünde yine aynı muhabbeti gördü. Onu böyle bir mutluluktan mahrum bırakmak aslında hiç doğru değildi. Tane tane konuşmaya başladı:

- Bak Efendi; şimdi de bakalım bana, oğullarının geçimi iyi midir?

- Sadece oğullarımın değil üç kızımın da geçimi iyidir. Biri de bizim yanımızda zaten. Elhamdülillah, hepsinin hali vakti ziyadesiyle yerinde.

- O halde ne düşünürsün böyle kukumav kuşu gibi. Madem tarlayı bağışlamakla huzur bulacaksın, gönlündeki muhabbet bunu istiyor, o vakit hiç durma bağışla. Hem de Efendiyi gördüğün ilk yerde ve iki şahit huzurunda “Bağışladım” de ve en kısa zamanda da tapusunu hayır işleri için devret.

Hacı İlbey artık rahatlamıştı:

- Hay Allah razı olsun senden. Üzerimden öyle bir yük aldın ki, deme gitsin. Gardaşım, seni karşıma Allah mı çıkardı? Birden serin yellere karşı kalmış gibi ferahladım. Şimdi hemen gidip Efendiyi bulmalı. Yarın da tez elden muamelelere başlarım gayrı.

Ömer Efendi, koşarcasına giden Hacı İlbey’in ardından bakarken gülümsedi ve “Allah hayrını şimdiden kabul buyursun.” diye dua etti.

Hacı İlbey, Ömer Efendi’nin yanından ayrılınca,

koşarcasına çarşığı geçti. Aceleyle Melik Mahmud Hangahına doğru gidiyordu. Havada çok güzel bir esinti vardı. İçi rahattı. Yapmak istediğini yapacak güçte hissediyordu kendini. Dergâh uzaktan görününce derin bir nefes aldı. Yoğun bir gül kokusu ciğerlerini doldurdu. “Şeyhimin kokusu karşıladı bizi elhamdülillah!” dedi kendi kendine gülümseyerek.

Kalbi yine hızlı çarpmaya başladı. Bu nasıl bir duyguydu. Şeyhini düşündüğünde, görmeye niyet ettiğinde, gördüğünde başlardı kalbi coşmaya. Bu coşkuyla bahçeyi geçti. İçeri girerken güler yüzlü çok genç bir talebe karşıladı. Gencin siması öyle güzeldi ki, sanki o yüzde şeyhini görmüş gibi oldu. “Gülün yanında olan güle benzer.” dedi kendi kendine.

- Buyurun efendim.

Hacı İlbey de gülümsedi:

- Efendi Hazretleri’ni görecektim de...

- Hocam yukarıda ikinci sohbetini yapmak üzeredir. Buyurun beraber çıkalım.

- Allah razı olsun evladım. Burada beklesem daha iyi. Şimdi rahatsız etmeyelim.

- Hele bir çıkalım da, Efendim ünlerse siz de sohbeta katılırsınız.

Ahşap merdivenlerden çıkarken, Hacı İlbey etrafın güzelliğinden gözlerini alamıyordu. Her bir taraf çok temizdi ve insana huzur veren bir hali vardı. Hacı İlbey birden orada talebe olmayı çok istedi. Ne güzel olurdu. Gözünün önüne, Efendi’nin huzurunda ders gördüğü

geldi. Gördüğü hayale dalmış ilerlerken, birden Efendi Hazretleri'nin sesiyle kendine geldi:

- Safalar getirdiniz Hacı İlbey. Buyurun.

Hacı İlbey, etraftakilerin sanki kendisinin hayalini görmüş gibi utandı. Başını eğdi:

- Safa bulduk efendim.

Yusuf Hakiki Hazretleri'nin yanında, birkaç talebesi ve Eymen'le Hüseyin vardı. Efendi Hazretleri, elini Hacı İlbey'in omzuna koyarak hatırını sordu. Sonra hep birlikte ders yapacakları odaya geçtiler. Hacı İlbey tarifi imkânsız bir mutlulukla Efendi'nin yanına oturdu. İkinci sohbetlerinde, Efendi Hazretleri talebeleriyle soru cevap şeklinde sohbet ederdi. Bugün olduğu gibi bazen misafirler de katılırdı bu sohbetlere.

Ahmet adında Kütahyalı bir talebenin bir suali vardı:

- Hocam, hizmet mi mühimdir, ibadet mi?

Yusuf Hakiki Hazretleri tane tane konuşmaya başladı:

- Üzerimize vazife olan ibadetleri yapmakla mükellefiz. Allah'a karşı kulluk vazifelerimiz olan ibadetleri yaparken, samimi olmalı ve riyadan kaçınmalıyız. Gönül yolunun büyükleri, Allahu Teâlâ'nın yarattıklarına karşı büyük bir şefkat ve merhametle hizmette her zaman örnek olmuşlardır. Bundan bir zaman önce, Mecnuddin-i Bağdadi'yi şeyhi abdest işleriyle ilgili hizmetlerle görevlendirir. Hekim olan annesi bu durumu işitir ve aynı zamanda hekim olan şeyhe biriyle haber gönderir ve der ki: “Oğlum Mecnuddin nazik bir insandır. Görev olarak verdiğiniz bu iş ise çok tuhaftır.

Eğer şeyh müsaade buyurlarsa, ben o hizmetleri görmek için on tane Türk delikanlı gönderirim. Yeter ki oğlumu başka bir hizmete versinler.” Şeyh şöyle buyurur: “Tıp ilmini bilen bir kişi olarak, bu sözün sizden sadır olması tuhaf bir şeydir. Oğlunuz ateşli bir hastalıktan acı çekse, ona lazım gelen ilacı başka bir delikanlıya versem, oğlunuz sıhhat bulur mu?” İşte böyle gardaşlarım; gönül yolunun adabından olan hizmet, bütün peygamberlerin ve bilhassa Rasûl-i Kibriya Efendimiz’in hayatında da öne çıkmıştır. Nitekim Ahmet Kasani Hazretleri şöyle buyurur: “Dünya hizmet yeridir, ahiret ise kurbet yani Allah’a yakınlık yeri. Kurbet hizmet nispetinde olacaktır. Sizin üzerinize yüklenen vazifeler, sizden mutlaka menfi tabiat ve meyilleri alarak ehil olmanızı sağlar.”

Hacı İlbey, Efendi Hazretleri’ni dinlerken, bir kez daha Allah’a şükretti. Bu konunun açılmasının da bir hikmeti olmalıydı ve bu hikmet doğrudan kendi yapmak istediğiyle ilgiliydi. “Sadece bu sohbeti dinlemek bile bütün dünya malına değer.” dedi içinden. Sonra da “Acaba şimdi söylesem Terk-i edeb olur mu?” diye düşünürken Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Buyurun Hacı İlbey, bizden bir isteğiniz mi var?

Hacı İlbey birden olduğu yerde tere batarak utana sıkıla konuşmaya başladı:

- Estağfurullah efendim. Canınızın sağlığı bizim en büyük isteğimizdir. Yalnız bir ufak maruzatım var kabul buyurursanız. Bizim Çınarlı adında Sultan Hanına yakın bir arazimiz var elhamdülillah. Kabul ederseniz onu hayır işlerinde kullanılması için emrinize bağışlamak isteriz.

Yarın münasip olursa biz de ölmez sağ kalırsak kadıya gidip işlemleri yapmak isteriz.

Yusuf Hakiki bir an sesiz kaldı. Hocasının: “Bir gün biri gelir vardır bir arsamız lütfen kabul buyurun der.” dediğini hatırladı.” Sonra gülümseyerek “Hocam keramet gösterdi.” dedi kendi kendine.

Hüseyin ise Hacı İlbey’i izlerken “Sanki arazisini bağışlamıyor da, kendine buradan bağış istiyor gibi sıkılan. Bu yolun hikmetinden olsa gerek.” diye düşündü.

Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Siz bağışladınız biz de Allah’ın izniyle aldık kabul ettik. Allah mübarek etsin. Hizmet her kula değil, er kula nasip olur. Allah- Zülcelâl Hazretleri Hadid Suresi’nde şöyle buyurmuştur: “Ne oluyor size ki, Allah (c.c.) yolunda harcamıyorsunuz. Hâlbuki göklerin ve yerin mirası Allah (c.c.)’ındır. Elbette içinizden fetihten önce harcayan ve savaşımlar, daha sonra harcıyı savaşımlara eşit değildir. Onların derecesi sonradan infak eden ve savaşımlardan daha yüksektir. Bununla beraber Allah (c.c.) hepsine de en güzel olanı vaat etmiştir. Allah (c.c.)’ın yaptıklarınızdan haberi vardır.”

Hacı İlbey’in gözleri yaşla dolmuştu. Şu anda, Hazreti Ebu Bekir (r.a.) gibi bütün varlığını bağışlamak istedi. Başını hafifçe kaldırıp, Efendi Hazretleri’nin yüzüne baktı. Kumral sakalının her bir telinde sanki bir nur parlıyor gibiydi. Başının üzerinde tavandan aşağı doğru billur bir avize sarkmış, kristallerinden etrafa ışınlarını dağıtıyordu. Efendi Hazretleri gülümseyerek bakarken

Hacı İlbey kalktı, edeple yürüdü ve Yusuf Hakiki Hazretleri'nin elini üç kez öptü. Gönlü ferahlamıştı.

Efendi Hazretleri elini omzuna koydu:

- Mübarek olsun Hacı İlbey.

Hacı İlbey yakından gül kokusunu derin derin içine çekti:

- Efendim, müsaade buyurursanız bıldır Hakk'ın rahmetine kavuşan kızımın hayrı için kırk koyunluk sürümü de dergâhınıza bağışlamak isterim.

Efendi Hazretleri aynı gülümsemesini sürdürerek:

- Allah (c.c.) razı olsun. Allah (c.c.) hayrını kabul etsin.

O gün Hacı İlbey için eşi bulunmaz bir gün oldu. Altmış üç yıllık hayatının en güzel anlarını, bugün bu dergâhta Efendi Hazretleri'nin huzurunda yaşamıştı.

Efendi'nin isteği üzerine hep birlikte Hüseyin'in arabasıyla dönerken, yol boyunca bu anların hiç bitmemesi için dua etti. Hüseyin'in dükkânının önüne gelince, inmeden bir kez daha Efendi'nin elini öpmek istedi. Efendi Hazretleri sırtını sıvazladı:

- Allah (c.c.) bütün hayırlarını mübarek kılsın. Hakkını helal et, dedi.

Hacı İlbey şaşkınlık içinde “Bu âcizin ne hakkı olur ki?” diye düşünürken:

- Misliyle helal olsun Efendim. Siz de kulunuza helal ediniz.

- Helal olsun gardaşım.

Hacı İlbey onlardan ayrılıp evine doğru giderken “Bu âcize gardaşım dedi. Bizi gardaşlığa kabul mü etti ola? Yok, canım biz kim, Efendi’ye gardaş olmak kim. Eşiğinde bir zerre toz olabilsek daha ne.” diye düşünerek çiftliğe vardı. Kapıda karşılayan hizmetkârı Âlim:

- Yorulmuşsunuz Efendim. Küheylanla neden gelmediniz?

O an aklına dükkânın önünde bağlı duran atı geldi. Heyecandan almayı unutup onca yolu yürümüştü. Hangaha giderken de aynı sebepten unutmuş; çarşıdan bir araba çevirirken aklına gelmişti.

Çocuk gibi muzip bir kahkaha atarak:

- Hay Allah! Ben onu hepten unuttum. Sen biriyle aldır.” dedi ve “Dostun gül yüzü, bize gayrıyı unutturdu.” diye keyifle söylenerek konağa doğru yürüdü. Âlim at için birini gönderdikten sonra hızlı adımlarla arkasından yetişti.

Hacı İlbey merdivenleri çıkarken seslendi:

- Canım Âlim sana zahmet söyle de buz gibi bir gül şerbeti getirsinler. Hanım yukarı da mı?

- Baş üstüne Efendim. Birkaç misafir vardı, sizin önünüz sıra gittiler. Hanım yukarıda istirahat ediyor. Şey Efendim, siz hep nar şerbeti içerdiniz?

- Bugün başka Âlim, bugün başka... Haydi, sonra da hamamı hazırlasınlar. Yarın Cuma, hayırlısıyla bir gusledelim.

Dilnişin Hatun misafirlerin ardından pencerenin önüne oturmuş, ikizlerle babaları arasındaki anlaşmazlığı

düşünüyordu. Aslında kocasına hak vermiyor değildi. Malını istediği gibi kullanabilmeliydi ama baba ile oğullar arasındaki anlaşmazlık büyümesin diye, kocasına sürekli “İdare et Efendi. Onlar cahil. Zamanla anlarlar her şeyi. N’olur sen biraz yollarına git. Dururken dost düşman tepesi olmayalım sonra.” diyordu. Allah’tan diğer kızları ile damatları bu işe karışmıyordu. Zaten damatların da hali vakti yerindeydi. Kızların malına ihtiyaçları yoktu. Özellikle, en küçükleri olan Gülsüm’ün kocası Mürsel “Mal Gülsüm’ün kendi malıdır. İsteddiği gibi kullanır.” diyerek hiç karışmazdı. Gülsüm de babası gibi hayır yapmayı çok severdi ve en çok da çocuklarla gelinlik kızlara yardım ederdi. Önceleri dergâha Efendi Hazretleri’ni ziyarete gittiğinde, oraya gerek Aksaray’dan gerek Anadolu’nun başka yerlerinden ziyarete gelenlerin durumuna bakar, iyi durumda olmayanlara Gülmahi’ye de danışarak yardım etmek isterdi. Sonra Yusuf Hakiki Hazretleri, bir hayır teşkilatı kurunca bu hayır işleri daha teşkilatlı olarak yapılmaya başlandı. Mürsel, Yusuf Hakiki’nin talebesiydi. Karısıyla hayır yapmakta yarışıyor gibiydi. Onlar hayır yaptıkça malları da günbegün artıyordu.

Dilnişin Hatun, damatları içinde en çok Mürsel’i severdi. Tok gözlülüğü, edebi, kayınbabasına benzer neşesiyle kendi oğullarından daha yakın bulur ve Gülsüm’le birlikte onunla da dertleşirdi. Yaşı küçük olmasına rağmen Mürsel de onun her derdine ortak olur, içini ferahlatacak hatta açık açık akıl verir gibi değil de hissettirmeden yol gösterecek şeyler söylerdi. Yalnız

kaldıklarında çocuklardan torunlardan konuşmak Hacı İlbey'le karısının hoşlarına giderdi. Mürsel'den bahsederken Dilnişin Hatun:

- Onda başka bir hal var. Efendi. Birbirlerine tam uydular. Ne de olsa Gülsüm de babasının kızı, diyerek hafifçe kocasının dizine vurur, Hacı İlbey de bu yarenlikten hoşnut bir şekilde cevap verirdi:

- Eee hanım! Tabi başka bir hal olacak. Efendi Hazretleri'nin ihvanı olmak az bir şey mi? Huzur-ı evliyada bulundukça rengine boyandılar elhamdülillah, derdi. Sonra da Efendi Hazretleri'nin bir şiirini okurdu.

Der-sükr

*Men hoca mest-i hazretem peyman e nolur bilmezem
Men şem'-ı Nur-ı vahdetem pervane nolur bilmezem
'İşkun harab u mestiyem şol resme ki bu sükrde
Anlamazam ki mey nedür meyhane nolur bilmezem
Men şems-i vahdet şarkıyam çerh-ı mehabbet berkıyam
Bahr-ı hakikat garkıyam dürdane nolur bilmezem
Simurg-ı kaf-ı kurbetem gerçi enis-i gurbetem
Ne bum-ı dam-ı vahşetem virane nolur bilmezem
Sığmaz ikilik vahdete vasl ola can ki hazrete
Gark oldı bahr-ı hayrete bi-gane nolur bilmezem
Var diyü 'akl u bilü bilmen nolur uslu delü
'akıl kim olur bunda ya divane nolur bilmezem
Can u cihan terki bugün sehlidi layık laki bu
'İşkun hakiki sükrine şükране nolur bilmezem*

Şiir bitince hatunu hayretle sorardı:

- Bey nasıl aklında tutuyorsun bunca sözü diye takılır o da “Aşk bu hanım! Aşk!” derdi.

Dilnişin Hatun bunları düşünürken, Hacı İlbey'in ayak seslerini duyup karşılamak üzere ayağa kalktı. Onu ayak seslerinden tanırdı ama bu defa basamakları ikişer üçer çıkıyor gibiydi.

- Selamün aleyküm Hanım Sultan.

- Ve aleyküm selam Efendi. Safalar getirdin. Mesrur halin bizi de handan etti.

- Eksik olma hanım. Gel şöyle otur yanıma da anlatacaklarımı dinle.

- Hayırdır Bey. Seni bu kadar bahtiyar kılan ne ola ki?

- Hayır, hanım hayır. Dediğin gibi bugün ben dünyanın en bahtiyar adamıyım.

O sırada hizmetçilerden Muhsine gül şuruplarını getirdi. Dilnişin Hatun:

- Ağan nar şerbeti içerdi Muhsine. Unuttun mu?

Hacı İlbey buz gibi şurup dolu tası aldı.

- Ben istedim hanım.

- Sen mi istedin? Bu güne kadar hep nar şerbeti içerken şimdi ne oldu da... Allah, Allah!

Hacı İlbey ona cevap vermeden heyecanla, Ömer'le konuştuklarından hangaha gitmesine, orada yaşadıklarından eve gelene kadar her şeyi anlattı.

Dilnişin Hatun: “Niye böyle yaptın bey? Şimdi ikizler yine itiraz edip seni huzurunu bozacaklar.” diyecekti

fakat onun gözlerindeki heyecan ve huzuru görünce vazgeçti. Kocasının yaşadığı mutluluk her şeye değerdi. Hem Zehra'sının hayrına demişti. Genç yaşta toprağa verdiği Zehra'sı için, kendi de hep hayır yapmaya çalışmıyor muydu? Hacı İlbey:

- Hanım sultan nasıl iyi yapmışım değil mi?

Dilnişin Hatun eşinin ellerini tuttu ve aynı heyecan ve muhabbetle gözlerinin içine baktı.

- Hem de pek güzel yapmışsın Efendi. Allah kabul etsin. Arsanın tapu işini hallediver de bir an önce, sıra babadan kalma cevizliğe gelsin inşallah. Rahmetli anamla babamın hayrına.

Hacı İlbey “Aslan hanımım!” diyerek muhabbetle karısını kucakladı.

- Hanım, hamamı hazırlamalarını söylemiştim. Ben yunana kadar sen de söyle yemeği büyük bahçeye hazırlasınlar. Birini yolla Mürselleri de ünlesin. Bu akşam tüm konak birlikte yemek yiyelim. Bayram gibi olsun.

- Tamam, efendi sen merak etme. Hafize'ye, senin sevdiğin sarmalarla kömbeden yaptırmıştım. Ben de kaymaklı gül dolması yaptım tam istediğin gibi. Haydi, sen gir hamama...

Yusuf Hakiki ile Hüseyin, Aslan Bey'le birlikte yapı ustası Vehbi'yi görmeye gittiler. Vehbi hemen yarın gelip ölçüyü alabileceğini söyledi. Ustanın yanından ayrılınca Hüseyin izin istedi. Yusuf Hakiki:

- Nereye Hüseyin Gardaş. Birlikte bize gidelim. Şimdi biz önce validelere bir uğrayacağız. Sen arabayı alıp oraya gel.

Hüseyin çok sevinerek, hızlı adımlarla dükkâna vardı. Durmuş, rafları düzeltiyordu.

- Durmuş bırak şimdi işini de bir koşu teyzemlere gidiver. Söyle Efendi Hazretleri'nin evine gelsinler. Akşama orada sohbet var. Valideye yardım ederler. Haydi, göreyim seni bir çırpıda gidip, haber veresin. Sonra da istersen evine gidebilirsin.

Hüseyin çırak gittikten sonra dükkânı kapatıp, Aksaray'ın en güzel kebabını yapan Harun Usta'ya gitti. On beş kişilik kebab ile pide ısmarladı. Harun Usta bir saate hazır olacağını söyleyince koşarak geri geldi. Arabasını bir güzel yıkayıp temizledi. Atların yelelerini taradı. Koltuklara gül esansı süreceken “Efendi'nin gül kokusu bütün esanslardan daha güzel.” diye düşünerek vazgeçti. Araba pırıl pırıl olmuştu. Harun Usta'dan kebab ile pideleri aldıktan sonra, çarşıdan iki kasa da meyve aldı. Safiye Hatunlara gittiğinde henüz çıkmamışlardı. Kapıda onlar çıkana kadar beklerken, her defasında olduğu gibi Efendi Hazretleri, sanki ilk kez arabasına binecekmiş gibi yine heyecanlanmıştı.

Efendiyi alıp dergâha gelirken, Hüseyin arabayı mümkün olduğu kadar düz yollardan sürdürdü. Sarsılıp Efendi'nin rahatsız olmasını istemiyordu.

Kapıda Bilal karşıladı onları. Yusuf Hakiki selam verip halini hatırlı sordu:

- Selamün aleyküm Bilal, nasılsın?

- Elhamdülillah efendim hoş geldiniz. Veli Efendi geldi Engürü'den.

- Ooo Veli gardaşım mı geldi? İyi ağırlasaydınız.

- Sohbet odasına alıp şerbet ikram ettik. Bayaktan geldi zaten.

Hüseyin burada olduğuna çok sevindi. Veli’yi de görecekti. Hacı Bayram’ın sadık talebesi Veli’yi...

Yusuf Hakiki, Veli’nin yanına girmeden mutfak tarafına geçti. Her zaman olduğu gibi önce eşinin hatırını soracaktı.

- Selamün aleyküm hanım. Gardaşım Veli gelmiş.

- Geldi ya, biz de çok sevindik. Safiyuddin ilgileniyor onunla.

- Vehbi Usta ile konuştuk. Sabahtan gelecek inşallah.

O sırada kucağında pide ve kebablarla Aslan Bey geldi.

Gülmahi, abisini görünce “Hüseyin Gardaş yine çarşığı buraya taşımış.” diyerek hemen elindekileri alıp hoş geldin etti. Aslan Bey de onu sevgiyle kucakladı.

Yusuf Hakiki, Aslan Bey’in sırtını sıvazlayarak:

- Haydi, siz içeri geçin de, bacınla biraz hasret giderin. Ben de Veli Gardaşımın yanına varayım.

Yusuf Hakiki sohbet odasına geçerken, Hüseyin de meyve kasalarını Bilal’e vermiş sohbet odasının kapısına gelmişti. Yusuf Hakiki Hazretleri, her zamanki neşeli haliyle:

- Hüseyin Gardaş ne çok şey almış zahmet etmişsin.

- Estağfurullah Efendim, derken aslında “Bunlar ne ki? Kabil olsa da canımı verebilsem...” demek istiyordu.

Veli, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin sesini duyunca, Darende'den dergâha geldiği ilk günü hatırladı. Hocası Hacı Bayram üzülmeyi diye, belli etmemeye çalışıyordu ama babasını kaybetmenin üzüntüsü gözlerinden belli oluyordu. Veli hocasında da aynı hüznü görmüştü lakin o da elinden geldiğince Yusuf Hakiki'yi teselli etmeye çalışıyordu.

Şimdi Yusuf Hakiki daha bir olgunlaşmış, daha bir nurlanmıştı. İnce uzun boyu kumral saçları ve kısa sarıya dönük sakalıyla çok güzel bir insandı. Öyle bir havası vardı ki, karşısında kötü bir şey barınamaz sanırdı insan.

- Ooo Veli Gardaş! Hoş geldin, safalar getirdin.

Veli “Safa bulduk efendim.” diyerek, yaşı büyük olmasına rağmen, saygıyla eğilip Efendi'nin elini öptü. Yusuf Hakiki de aynı muhabbetle kucakladı.

- Efendim nasıl? Afiyetler inşallah?

- Elhamdülillah Efendim. Size kalbî muhabbetlerini yolladılar.

Karşılıklı hal hatır sorulduktan sonra Veli söze başladı:

- Efendim sebab-i ziyaretimize gelince; Emir Sultan Hazretleri bir hayli rahatsızmış. Hundi Fatıma Sultan, hocama adam gönderip Bursa'ya gelmeleri için rica etti. Efendim de Bursa'ya sizin de gelmenizi istiyor.

Hüseyin, Efendi Hazretleri'yle Veli konuşurken garip bir hava hissetti. İkisinin de birbirine karşı olan muhabbetleri, Veli'nin edebi ne kadar farklıydı.

Yusuf Hakiki Hazretleri, Emir Sultan'ın rahatsızlığına

çok üzüldü. Bir süre sessiz kaldıktan sonra, yaş dolu gözlerine mendilini bastırdı.

- Hayır ve hizmetle geçmiş bir uzun ömür, ilahî muhabbetle dolu bir kalp. Ne mutlu ona.

Yusuf Hakiki çok üzülmüştü ama yine de gece boyunca gelen herkesle ilgilendi. İki sofraya kuruldu. Elif'le Ayşe de gelmişti. Durmuş haber getirince ikisi de çok sevinmiş ve hemen hazırlanarak çıkmışlardı. Elif o gün yaptığı gül reçeli ile katmerlerden hemen bir çikın yapıp yanına almıştı. Aslında yaptığı her şeyden dergâha götürmeyi ve kendilerinden önce Efendi ve ailesinin yemesini istiyordu ama yazık ki, bu her zaman mümkün olmuyordu.

...

Hacı İlbey'in konağında ise herkes çok mutluydu. Ön bahçeye kocaman bir sofraya serilmiş, üzeri çeşit çeşit yemekler ve gül şurubuyla donatılmıştı. Gülsüm'le kocası ve iki oğlu da gelmişti. Yemek bitince sofraya duasını küçük torun yaptı. Hacı İlbey'in keyfine diyecek yoktu. Neşe içinde konuşmaya başladı:

- Sevgili yardımcılarım ve ailem. Sayenizde hep birlikte güzel bir yemek yedik. Ben hepinizden razıyım. Allah da razı olur inşallah.

Dilnişin Hatun çok mutlu olmakla beraber, bir fevkaladelik olduğunu hissetti. Belli etmese de biraz huzursuz olmuştu. İçini çekerek “Allah hayırlara tebdil eylesin.” dedi kimseye duyurmadan.

...

Dergâhta da hüznle karışık bir sohbet oluyordu. Daha sonradan gelenlerle bütün salon dolmuştu. Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Bursa'ya gittiğimizde Efendi Babam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri, evimizin yanına bir fırın yaptı. Bu fırında her gün pişirdiği ekmekleri sepete doldurup, “Somunlar! Mü'minler!” diye Yeni caminin inşaatında çalışan işçilere dağıtıyordu. Ulu Camii'nin açılış hutbesini, Yıldırım Bayezid Emir Sultan'ın yapmasını istemiş. O mübarek de “Zamanın kutbu aramızdayken, bu bize düşmez.” diyerek babamı göstermişti. Babam minbere doğru yürürken Emir Sultan Hazretleri'nin kulağına doğru eğilip “Ne yaptın Emir'im, sırrımızı faş ettin.” deyince o gülümseyerek “Zamanımızda sizden daha ileri biri yokken, başka türlü davranamazdık.” dedi.

Yusuf Hakiki Hazretleri, bunları anlatırken gerek babasını gerek Emir Sultan Hazretleri'ni hatırlayarak gözleri doldu. Sohbette çok duygulu bir hava vardı. Sohbettekiler de, şeyhlerini böyle görmekten çok üzgündüler ama aynı zamanda onun sesi onlara şifa gibi geliyordu. Başları önlerine eğik gözleri dolu dinlerken, zamanın durmasını istiyorlardı.

Salonda böyle muhabbetli sohbet olurken, mutfakta ise artan yemekler, durumu iyi olmayan ihvanlara verilmek üzere çıkın yapıldı.

Hüseyin çıkmadan Efendi Hazretleri'yle vedalaşırken:

- Efendim, burada kalmamı isterseniz, derken şeyhinin gözlerindeki hüznü gördü. Elinde olmadan

kendinin de gözleri doldu. Yusuf Hakiki ise gülümseyerek elini omzuna koydu.

- Eksik olma gardaşım. Siz de gidip istirahat edin, sabah gelirsin inşallah.

Arabada ise Ayşe:

- Abi Allah senden razı olsun. İyi ki bize de haber verdin. Ne güzel oldu.

- Cümlemizden bacım. Bugün, Aslan Beyle birlikte hangaha gidip Efendi'nin sohbetinde bulunduk. Sonra Efendi ile birlikte bizim arabayla çarşıya geldik. Görseniz araba nasıl gül koktu.

- Hâlâ kokuyor oğlum, hem de miskler gibi.

- Çarşıda Efendi Hazretleri 'Bizi valideden gel al.' dedi. O bahaneyle sohbe de gelmiş oldum. Gördünüz değil mi ne nimet benim için. Bir gün geçirdim ki, bir ömür versem yerini tutmaz ama akşamki hüznü bitirdi beni.

- Niye öyleydi ki?

- Emir Sultan Hazretleri'nin rahatsızlığını duyunca çok üzüldü mübarek. Sohbet boyunca da Hazret'i anlattı hep. Elif için çekerek, biz de dinlemeyi isterdik derken Ayşe muhabbetle bir şiirini okumaya başladı.

Der-beyan-ı ahval-i dil der-galebat-ı 'ışk remel-i müsemmen

Düşeli sevdâ-yı 'ışka uş perişandur gönül

Yanmaga yandukça nar-ı şevka 'atşandur gönül

Nur-ı 'izzet burka'-ı vahdet cemalinden ki ref

Olalı kendüye gelmez dahu hayrandur gönül

*Gamze-i cezbe ilahî naveki irelden uş
Ruz u şeb hun-u cigerde veh ki galtandur gönül
İdeli dil mülkine ol 'ışk sultanı hücum
Bir 'imaret mi komışdur anda virandur gönül
Şadmet-i ülide ger sahk itdise berk-ı celal
Liki eltaf-ı cematile dırahşandur gönül
Habs- işuretden göreydün canıla bulsan halaş
Ki nice ma'nide rif'at ıssı sultandur gönül
Sen serabından hayalün dime ki sir-ab olam
Gel gel istersen zülâl-i vaşl-ı 'ummandur gönül
Kimse kalile bu hali nice kılsun aşikâr
Perde-i gayb içre hanum çünkü mihmandur gönül
Buldı 'ışkıla hakiki çün hayat-ı sermedi
Bes başar idrak nice ide çün candur gönül*

Ayşe muhabetle şiiri okuduktan sonra gözlerinde biriken yaşları sildi. Elif, Ayşe'nin elini sıktı.

- Ne güzel anlatmış mübarek, aşkı...

...

Yusuf Hakiki, herkes gittikten sonra bahçedeki pınardan abdest tazeledi. Pınarın buz gibi suyu da gönlünün ferahlamasına kâfi gelmemişti. Tekrar içeri girdi. Mutfakta son birkaç işi yapan Gülmahi'nin yanına geldi. “Kolay gelsin hanım.” diyerek köşedeki sedire oturdu. Gülmahi elindeki işi bırakarak eşinin yanına oturdu.

- Çok üzgünsünüz. Emir Sultan Hazretleri'nin rahatsızlığı bizi de ziyadesiyle üzdü.

- Hocam bugün yola çıkmış. Biz de yarın öğleden sonra çıkarız inşallah.

Gülmahi neden sabah değil de öğleden sonra çıkacağını merak etti fakat sormadı. 'Mutlaka bir hikmeti vardır.' diye düşündü. Yusuf Hakiki gülümsemeye çalıştı.

- Allah razı olsun senden. Sofran bereketliydi.

- Bereket sizindir Efendim. Sağ olsunlar Hüseyin Efendiyle ailesi her şeyi hazır getirdiler zaten.

Gülmahi, Efendi ile konuştuğu bu dakikaları olabildiğince uzatmak isterdi ama onu yormaktan da çekinirdi. Yusuf Hakiki Hazretleri bir süre sonra kalkıp, sohbet odasına girdi. Daha kısa bir süre önce ihvanlarla doluydu ve muhabbetli bir sohbetin içindeydiler.

Şimdi ise kimse yoktu. O sohbetten sadece, gönüllere işleyen neyse o kalmıştı. Sonra Emir Sultan'ı düşündü. Çok üzüldü. Hocası da Bursa'ya gideceğine göre, durumu çok ciddi olmalıydı.

Dünya hayatı da böyleydi. Bir gün varsın, yarın bakarlar ki yoksun. Allah (c.c.)'ın takdiri böyleydi. Rıza göstermek de kulların vazifesiydi. Allah (c.c.)'ın sevgisi tüm hücrelerine öyle işlemişti ki, Yusuf Hakiki Hazretleri her emrine itaat etmekten ayrı bir haz duyuyordu.

Kalbi yine iştihakla çarpmaya başladı ve Yusuf Hakiki'nin dilinden şu dizeler döküldü:

Kaside der- tevhid- i Bari Te'âlâ ve münacaat bahr- ı
remel- i müseddes

Emrüne iy yef' a' lu' llah ma-yeşa

Her ne kim dilersen it virdük rıza

*Cana çün merhem senün zahmun durur
Gönüle derdüdürür 'ayn-ı deva
Tig-ı kahrundan gönülde şavk urur
Afitab-ı lutfun i bahr-ı 'ata
Dünye balından elezz olur balı
'Aşıka ma'şükdan iren bela
Her ne kalsan bize ol rahmetdürür
Urmasunlar ad ana cevr ü ceфа
Canuma rahmet gam-ı 'ışkun durur
Her bela senden virür kalbe safa
Cürm ü noksandur çi-ger bizden gelen
Cud u ihsandur işün 'afv-ı hata
'Aybumuz örtüp rida-yı 'afvıla
Hil'at-ı tevfik vir i padişa*

...

Dilnişin Hatun:

- Efendi bugün çok yoruldun. Haydi, artık yatalım da biraz dinlen. Hem yarın mühim işlerin var.

- Doğru dersin hanım yatalım, lakin hiç yorulmadım. Bugün çok bahtiyarım ve hem de içim çok rahat. Bahtiyar olunca insan hiç yorulmaz ki.

- Haklısın bey üzüntü ve keder yorar insanı.

- Haydi, hanım Allah rahatlık versin.

Gecenin ilerleyen saatlerinde Hacı İlbey, uykusundan göğsüne bıçak gibi saplanmış bir acıyla uyandı. Zor nefes alıyordu. Onun sesine Dilnişin Hatun uyandı. Hacı İlbey'i iki eli yakasında yüzü acıyla kasılmış bir halde görünce

birden ne yapacağını şaşırıldı.

- Efendi! N'oldu sana, diye telaşla bağırarak, entarisinin düğmelerini çözdü. Pencereyi açarak Yahya Efendi'yi çağırdı. Yahya Efendi, hanımı birkaç kez seslendikten sonra ancak duydu. 'Bismillah!' diyerek yataktan fırladı. Dilnişin Hatun ise, acı çeken eşinin yanında dua etmekten başka bir şey yapamıyordu. Hacı İlbey güçlükle “Hakkını helal et hanım.” dedi. Dilnişin Hatun gözyaşları içinde “Helal olsun efendi, şimdi sırası değil böyle konuşmanın. N'olur yorma kendini.” dedi Bir taraftan da eşinin bileklerini ovuyordu. Hacı İlbey, acıyla kapattığı gözlerini son bir gayretle açıp eşine baktı. O anda vücudundan birden ter boşandı ve güçlükle 'Vasiyetimi unutma hanım.” diyerek kelime-i şahadet getirdi. Kısa bir an öyle kaldı ve sonra bütün vücudu birden sükûnete erdi. Son nefesini vermişti. Yüzünde hafif bir gülümseme vardı. Dilnişin Hatun, yaşadığı vurgunun etkisiyle bir süre öylece kalakaldı. Sonra birden omuzları sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Yahya Efendi'yle eşi Zeynep geldiğinde Hacı İlbey'i hareketsiz yatar görünce birden neye uğradıklarını şaşırıldılar. İki de gözyaşlarını tutamıyorlardı. Yahya Efendi hanımdan izin isteyerek çıktı. Defin hazırlıklarının yapılması gerekiyordu ama önce çocuklarına haber vermeliydi. Dilnişin Hatun, Yahya Efendi odaya geri döndüğünde:

- Efendi Hazretleri'nin namaz kıldığı mescide git ve haber ver. İzni olursa öğlende cenazenin kaldırılacağı ve namazını zat-ı âlileri kıldırırsa çok memnun olacağımızı söyle, dedi.

Hacı İlbey'in ani ölümüyle konakta herkes şaşkın ve üzgün bir haldeydi. Daha dün akşam hep birlikte aynı sofrada neşe içinde yemek yemişler Hacı İlbey büyük küçük herkesle tek tek ilgilenip hatırlarını sormuştu.

...

Hüseyin de teyzesi ile Ayşe'yi bıraktıktan sonra taşlı sokakta ağır ağır yol almaya başladı. Nalların taşa vurdukça çıkan tok sesleri, ağaçların kuvvetli gece rüzgârında çıkardığı seslere karışıyordu. Hüseyin ne bunları duyuyor ne de gittiği yolu görüyordu. Atları kendi haline bırakmıştı. Hüseyin sürekli kendini sorguluyor, bir çıkış yolu bulamıyordu. “Ben de kendimi şeyhime bağlı sanırdım. Veli'nin gözlerindeki muhabbeti görünce, benim bir hazine gibi muhafaza ettiğim muhabbetimin aslında bir zerre bile olmadığını anladım. Veli'nin o ağırbaşlı ve sakin duruşuyla etrafa yayılan muhabbetten utandım. Hacı Bayram Veli Hazretleri'nden bahsederken, gözlerindeki o muhabbetle karışık ateş nasıl da hemen hissediliyordu, Hacı Bayram'ın “N'oldu bu gönlüm “ilahîsini okurken burnuma sanki yanmış ciğer kokusu geldi.

“Ah! Bu Veli nasıl da derinliğine âşık. Ben ise bir zerre bile olamadım henüz. Biz Efendi Hazretleri'ni sık sık görüp, bazı işleri birlikte yapıyoruz diye farkında olmadan kendimiz gibi bilmişiz. Ya Rabbi! Bu ne gaflettir. Muhabbetli gibi görünüp de gerçekte bir gaflet içindeymişiz.”

Hafif bir rüzgâr çıkmıştı. Hüseyin, içinin daraldığını hissediyordu. Kuşağını çözüp cübbesinin önünü açtı.

Serin havanın, göyneğinin yakasından girip, daralan göğsünü ferahlatmasını istiyordu. Döktüğü gözyaşlarıyla sakalları ıslanmıştı. Gönlü acı ve ıstırap içinde yanıyordu.

Kapıya gelince, alışkın olduğu hareketlerle arabayı bahçedeki yerine çekti. Atları serbest bıraktı. İki at yan yana biraz ilerdeki yalağın başına gittiler ve kana kana içmeye başladılar. Hüseyin, onlar ahıra girene kadar bekledikten sonra içeri girdi. Hanımı ile çocuklar, bir akrabalarının düğünü için Niğde'deki ailesinin yanına gitmişti. Evde yalnız olduğuna ilk defa bu kadar sevindi. Biraz kendiyile baş başa kalıp, kendi için çareler üretmek istiyordu. “Allah'ım ben ne gafil bir insanım. Yarın Efendi Hazretleri'nin huzuruna çıktığımda kendimden utansam yeridir. Veli'deki maneviyatı ve Efendi Hazretleri'nin de ona nasıl hürmet ve muhabbetle karşılık verdiğini gördükten sonra, artık ben eskisi gibi olamam huzurda. Kendime baktım ve gördüm. Veli'ye baktım ve gördüm. Daha çok yanmalı daha çok hizmet etmeliyim. Daha çok yanmak için acaba uzaklara gitmek çare olur mu?”

Hüseyin böyle düşündüğü anda hemen bu fikri kovdu kafasından. “Hayır, uzakta olmaya asla dayanmam. Efendi Hazretleri'ni daha çok göreyim diye çareler ararken, ondan uzakta olmayı düşünmek bir felaket olmalı.”

Hüseyin bu düşünceler içindeyken saatler geçti. Sonra yorgun düşerek, bir süre öylece kaldı. Kapıldığı yeisle kendini giderek daha kötü hissediyordu. Birden vesveselerin bütün azalarını sardığını hissetti. Yüksek sesle bir “La havle ve la kuvvete illa billahi'l-aliyyü'l-

azim.” diyerek kalktı ve abdest tazelemek için bahçeye çıktı. Ayaz artmıştı. Esen yelle gelen kokudan, başının döndüğünü hissetti. Esen yelde sanki Efendi Hazretleri’nin gül kokusu vardı. Bu şevk ile buz gibi suyla abdestini aldı. Soğuktan dişleri birbirine vururken, göğsünde bir ateşin yandığını hissediyordu. Arabayı almadan koşarcasına bir saat yürüyerek, Efendi’nin sabah namazını kıldığı camiye gitti. Henüz kimse gelmemişti. Efendi’nin geleceği tarafa doğru yöneldi. Geldiği anda hemen koşup elini öpmek istiyordu.

Bir süre sonra, insanlar birer ikişer gelmeye başladılar. Uzaktan Efendi ile Veli görününce, hemen o tarafa yöneldi. Veli, Efendi Hazretleri’nin biraz gerisinde başı önüne eğik yürüyordu. Sessiz duruşlarında bile etrafa yayılan bir muhabbet vardı. Hüseyin çekinerek kenarda durdu. Efendi Hazretleri, onu görünce gülümsedi ve Hüseyin hürmetle ve gözü yaşlı elini öperken, Efendi Hazretleri “Gönlündeki muhabbete sahip olur, tuttuğun eteği bırakmazsan, katreni umman ederler.” diye gülümsedi. Hüseyin gözyaşlarına hâkim olamayarak tekrar eğilip elini öptü ve “Onulmaz derdimin çaresi sensin Efendim.” dedi sessizce.

Namazdan sonra Yahya Efendi, Yusuf Hakiki’nin yanına geldi ve gözleri yaşlı:

- Efendim! Beyimiz Hacı İlbey, derken boğazına bir hıçkırık geldi ve sözünü tamamlayamadı. Yusuf Hakiki Hazretleri elini omzuna koydu:

- Malumdur Yahya Efendi. Siz beyinizi hazırlayın ve öğlen namazına buraya getirin. Hanımınıza da selamımızı

ve baş sağlığı dileklerimizi iletin.

Yahya Efendi, kendini daha fazla tutamadı. Gözlerinden yağmur gibi yaş akıyordu. Yusuf Hakiki onun sırtını sıvazladı:

- Acınızı anlıyoruz Yahya Efendi. Lakin Allah'ın takdiri karşısında boynumuz kıldan incedir. Haydi, bir an önce gidip hazırlıkları tamamlayın.

Hüseyin, Efendi Hazretleri ile Veli'yi dışarıda beklemeye başladı.

Efendi Hazretleri:

- Hüseyin Gardaş vakitlice usta işini halledelim inşaallah... Allah nasip ederse öğleden sonra Bursa'ya gitmek üzere yola çıkacağız.

Yusuf Hakiki Hazretleri, Bursa'ya derken sesinden çok hüzünlü olduğu anlaşılıyordu. Derin bir iç çekti...

- Bir manin yoksa sen de gel bizimle.

Hüseyin birden gönlündeki tüm gamın dağıldığını hissetti. Efendi Hazretleri, yola çıkacaktı ve kendisinin de birlikte gelmesini istiyordu. Sevincini kelimelere dökse inanıyordu ki, anlatmaya kelime bulamayacaktı. Bu duygularla gözlerine hücum eden yaşları göstermemek için başını yere eğdi.

- Baş üstüne Efendim. İzniniz olursa Vehbi Usta'yı da size getiririm. Siz rahatsız olmayın. Şimdi çarşıya gidiyorum, dün konuşmuştuk bugün erken açacaktır.

- Allah razı olsun gardaş. Haydi, Allah rast getirsin.

Hüseyin onlar uzaklaşana kadar arkalarından baktı. Bu sabah ne güzeldi. Efendi Hazretleri ile yola çıkma fikri

ne güzeldi. Hacı Bayram Veli Hazretleri’ni, belki Akşemseddin Hazretleri ve Emir Sultan’ı görecek olmak ne güzeldi. En güzeli de Yusuf Hakiki Hazretleri’nin varlığı ve muhabbetiydi.

Farkında olmadan diline gelen şeyhinin şu dizelerini söyleyerek çarşıya doğru yollandı.

*Canum dahi sensin benüm canan dahi sensün bana
Dinim dahi sensün benüm iman dahi sensün bana
Genc i gamun viranıyam men ışk ser-gerdanıyam
Gerdüm dahu sensin benüm derman dahi sensin bana
Ger sehvo idem men ger hata senden irer ‘afv u ata’
Senden bana hem lutf u hem ihsan dahi sensin bana
Bu zahir-i satırdağı hem batın-ı kahirdağı
Derdüm dahi sensin benüm deveran dahi sensin bana*

AKÇAKÖY

***Bu derde başını taş a döger hem ırmaklar
Ki yaşların akıdup leyli ve'n-nehar diriğ***

Gevher Banu üç günlük lohusaydı. Dünyada en çok sevdiği üç insan da yanındaydı. Emirşah sevgiyle gözlerinin içine baktıkça, ilk gördüğü günkü gibi yüreği hâlâ heyecanla titriyordu. Oğlu Ali, evlerinin huzurunu bir kat daha artırmıştı sanki. Nenesi her zamanki fedakâr ve sevgi dolu haliyle evde dört dönüyordu. Oğlunun teberiği olan Gevher Banu’yu böyle gördükçe o da daha bir dinçleşmiş, tabir-i caizse gençleşmişti.

Gevher Banu, artık yatmak istemiyordu ama nenesi “Kızım bu ilk doğumun. Hiç değilse bir hafta yatıp

kendini bir iyi toparlaman lazım.” diyerek izin vermiyordu. Köyde herkes, onların bu mutluluğuna ortak olmak için, azdan çoktan bir hediyeye ile hayırlı olsuna geliyordu. Dürriye Hatun, nazar değer korkusuyla bebeğin yüzünü açmıyor, illa görmek isteyen olursa, onlara hissettirmeden Felak ve Nas surelerini okuyarak kısa bir an gösteriyordu. Gevher Banu, böyle zamanlarda gülümseyerek izlerdi nenesini. Sonra da Emirşah’a anlatırken “Bu nenem bebek doğalı ne kadar da kışkanç oldu.” diyerek gülerdi. Emirşah da “Haklı tabii. Ali gibi bir güzeli kim kıskanmaz? Bir nazar olursa, Rabbim korusun çocuk bir daha kendini toplayamaz.” diyerek bebeği kucağına alırdı.

Doğum olduğundan beri, Dürriye Hatun orada kalıyordu. Gün doğmadan evine gidiyor. İnekle koyunları sağıp çobana veriyor, kümeste biriken yumurtalarla sağdığı sütü alıp geliyordu. Yayığı da orada yayıyordu. Gevher Banu, nenesi iki evin arasında yoruluyor diye çok üzülüyordu ama sanki Allah, torunlarına bakabilmesi için Dürriye Hatun’un gücünü kuvvetini artırmıştı.

Nenesi işe koyulunca Gevher de kalktı, üzerinde sarı tülbent örtülü beşiğin yanına geldi. Sarılık olmasın diye nenesi hem bebeğin boynuna sarı ip bağlamış, hem de beşiğin üzerine sarı tülbent örtmüştü.

- Yavrum benim! Acıktın mı sen, diyerek kucağına aldı. Hafifçe bağına basarak, mis gibi bebek kokusunu içine çekti. Sonra yatağına oturdu. Gözlerini bebekten alamıyordu. Aradan geçen bu kadar kısa zamanda özlemişti sanki. Eliyle yüzünü okşadı. Bembeyaz yüzü,

pembe yanaklarıyla bebeği sahiden dünya güzeliydi onun için. Hele sağ kaşından başlayıp yanağına doğru uzanan kahverengi hilal şeklindeki doğum lekesi ne güzel yakışıyordu yüzüne. Gevher eğilip tekrar kokladı. Öpmeye kıyamıyordu.

Biraz sonra Emirşah geldi. Sabah erkenden çıkıp, üzüm bağına gitmiş, üzümlerin diplerini çapalayıp bağı sulamıştı. Kendi bağıyla birlikte Dürriye Hatun’un bağına da bakıyor arta kalan zamanlarda, yine o dillere destan takılarını yapıyordu. Ünü bütün çevre köylere de yayılmıştı.

Yemek yerken Gevher kocasında bir huzursuzluk sezdi. Rahat görünmeye çalışıyordu ama ikircikli bir hali vardı. Sabah çıkmadan önce Ali’yi öperken ne kadar mutluydu. Şimdi ise çocuğun yüzüne bakarken sanki hüzünleniyor gibiydi. Dürriye Hatun da fark etmişti. Bir süre bir şey demeden izledi damadını. Sonra dayanamayıp:

- Neyin var oğlum? Öyle dalıp gidersin. Gönlünü daraltan her ne ise, deyiversen bize.

Emirşah yakayı ele veren bir suçlu gibi telaşlandı.

- Yok, nene neyim olacak?

- Sofraya oturduğumuzdan beri boğazından bir lokma geçmedi.

- Biraz yoruldum bugün ondandır. Az istirahat edersem iyi gelir.

Gevher’le nenesinin meraklı bakışları altında kalktı, çıktı. Her zaman hem çalışıp gönlünü eğlendirdiği, hem

de en dertli ve neşeli anlarını paylaştığı işliğine gitti. Ay ışığının parlak ışıkları altında, odası daha bir huzurlu göründü gözüne. Sedire uzanırken “Off!” dedi kendi kendine. “İnşallah ben yanılıyorumdur.” İşlik gündüzden iyice ısınmıştı. Kalktı, dağa bakan taraftaki pencerenin kanatlarını açtı. Odaya dolan serin dağ havasını içine çekince, biraz ferahladı. Sonra tekrar uzandı. Aslında her derdini, sevincini, nadide takılarını yaparken gümüşle paylaşırdı ama bugün eli ona da varmıyordu. Gözlerini uzaklara dikti. Ay ışığında dağ, daha bir heybetli görünüyordu.

Bir süre hiçbir şey düşünmemeye çalışarak o şeklide kaldı. Sonra yine gündüz gördüğü adamlar geldi aklına.

“Kaç gündür bağın etrafında dolanıp beni gözetliyorlar. Bakışlarını hiç beğenmedim. Belli ki buralardan değiller ama Tuğrul ne arıyor yanlarında. Bu adamlar ocağımızı, köyümüzü bırakıp babamın bizi buralara getirmesine sebep olanlardır mutlak. Yok. Aklıma kötü şeyler getirmek istemiyorum ama ya onlarsa... Haydi, ben neyse ya aileme bir kötülük yaparlarsa...”

Emirşah bu düşüncelerin verdiği sıkıntıyla kalktı ve odada dolanmaya başladı. Ailesine zarar verecekleri korkusunu kafasından atamıyordu.

...

Adamlardan biri Dürriye Hatun’un “İpsiz” dediği Tuğrul’du. Asıl adı Tuğrul’du ama doğduğunda rengi vişneye yakın renkte kırmızı olduğu için herkes “Küvez Tuğrul” demeye başladı. Sonra Tuğrul unutuldu ve

sadece “Küvez” kaldı. Tuğrul’un kendisi de asıl adını unutmuş görünüyordu.

Tuğrul ince uzun boyluydu. Çok da yakışıklıydı. Üç gardaşın en küçüğüydü ve babası ağaları gibi iyi eğitim almasını istemiş ve beş yaşındayken hocalar tutmuştu. Daha sonra on altı yaşına kadar şehirde eğitimine devam etmişti. Özellikle tabiat ilmine ve yazıya meraklıydı. Kur’an-ı Kerim’i çok güzel okuyordu. Bir huyu vardı ki, yaptığı her işten çok çabuk sıkılıyordu. Bu yüzden eğitimini de yarım bırakıp, köyüne döndü. O yaşına kadar şehirde kalmasına da babası şaşırılmıştı ama orada kalmasının bir sebebi medresenin olduğu mahallede bir kıza gönlü düşmesiydi. Kızı birkaç kez görmüştü fakat kız ona yüz vermemişti. İki sene kızıdan umudunu kesmeden bekledi. Bu arada dersleri de çok iyiydi. Bilhassa, hat hocası onun yazısını çok beğeniyor ve “Böyle çalışırsan ileride iyi bir sanatçı olabilirsin.” diyordu.

Bir gün hoca mektebe gelmedi. Tuğrul çok şaşırıldı. Başladığı günden bu yana geçen üç sene zarfında, bir gün bile hoca derse gelmezlik yapmamıştı. Arkadaşlarına sordu. Aldığı cevapla yıkıldı Tuğrul. İki senedir umutla beklediği kız, bugün hocanın oğluya evleniyordu ve mektebin yanındaki, cumbalı evde oturacaktı.

Tuğrul bir anda dünyasının yıkıldığını hissetti. Hemen o gün hazırlandı. Hocaları ve arkadaşlarıyla vedalaşmadan atına atladığı gibi çıktı yola. Bir daha o mektebe gidemezdi. Durum bu haliyle bile çok zorken, bir de üstüne kızın evlendiğini bilmek ve aynı sokakta olup onu görememek, Tuğrul için dayanılmaz olacaktı.

Babası köyün zenginlerindendi. Belki de babasının malına güvenerek istemişti Gevher Banu’yu. Gevher Banu köyün en güzel kızlarından biriydi. Güzelliğinin yanında terbiyesine de diyecek yoktu. Küvez Tuğrul, kendi kendine tutuşurdu lakin Gevher Banu’nun gözü Emirşah’tan başkasını görmezdi. Tuğrul da bilirdi Gevher’in gönlünün olmadığını ama “Hele bir düğünümüz olsun. Ondan sonra sever. Nikâhta keramet vardır.” diye düşünerek umutlanırdı.

İki defa karşısına çıktı, hediyeler vermek istedi ama kız bir kez bile yüzüne bakmadı ve hızla yanından uzaklaştı. Babasına durumu anlatacağı. Cesaretini toplayamadı. Babası sürekli “Şu zaman oldu, daha bir baltaya sap olamadın. Bu halinle sana kız da vermezler.” diye söylenirdi. Önce anasına anlattı derdini. O bir çare bulurdu mutlak. Nitekim anası Hacer:

- Gider isteriz oğlum. Boylu boslusun maşallah. Hem bugüne bugün Habip Ağa’nın oğlusun.

- Ya bana varmazsa ana?

Hacer ayıplayan bir ifade ile:

- Varmazsa ne demek oğul? Ne zamandan beri kızların fikri alınıyormuş. Öksüz yetim zaten. Nenesi desen bugün var yarın yok. Sen gayit etme. Babana akşam usulünce söylerim.

Akşam olmadan, Gevher Banu’nun nişanlandığını duydular. Tuğrul yıkıldı üzüntüden. Bir süre insan içine çıkmadı. Sanki herkes Gevher Banu’yu sevdiğini biliyordu ve bu sebepten Tuğrul’la alay edeceklerdi. Belki

dille bir şey demeyeceklerdi fakat bakışlarıyla “Sen kim, Gevher Banu kim?” ya da “Gevher Banu’ya da Emirşah gibi gibi bir yiğit yaraşır.” diyeceklerdi. Emirşah’a iyice kinlendi.

Çocuklarının olacağını duyunca kini daha da arttı. “Ne yapsam da onlara zarar versem?” diye düşünürken, Emirşah’ın kanlıları olan Tilki Recep ve Köse Tayyar’la tanıştı. Emirşah artık her üçünün de ortak düşmanıydı. Tuğrul divane olmuşken yeniden canlandı. Artık bir amacı vardı. Kötü de olsa bu amaç onu ayakta tutuyordu.

Tuğrul onların yanına giderken kendini haklı çıkarmak için karşısında biri varmış gibi birçok neden sıralıyordu. Aslında vicdanı yine de razı oluyordu ama o vicdanının sesine tamamen kulaklarını tıkamıştı. Onlar bunu hak etmişti. Bugüne kadar o acı çekmişti, şimdi sıra onlardaydı.

...

- Hoş geldin nenem. Bugün yine seni epey bir yoracağız.

Dürriye Hatun yattığı yerde mırıl mırıl sesler çıkaran Ali’yi kucağına alırken:

- Yorgunluk da neymiş. Bugün Ali’min kırkı çıkıyor. Artık delikanlılığa adım atacak inşallah.

Emirşah gülerek:

- Amma yaptın nene kırkında delikanlı mı olunmuş?

Dürriye Hatun, kendisine tatlı tatlı gülümseyen Ali’yi biraz havaya kaldırarak:

- Elbette olur oğlum neden olmasın. Baksan ya bir Ali'nin boyuna posuna. Kırk günde bu kadar büyüyen bebe, Rabb'imizin izniyle elbet tez zamanda delikanlı da olur.

- O halde döğlüsü sene de eveririz değil mi?

- Eh Rabbim isterse o da olur. Hele bugün bir kırkını çıkararak, yarın da bacingile gidiverirsiniz kırk uçurmaya.

Süt, peynir, bal ve bazlamadan oluşan kahvaltı sinisini getiren Gevher:

- Sen bizimle gelmeyecek misin nenem?

- Yok, yavrum ya. Siz gitmişken birkaç gün kalıverin. Ben de, ineğe davara bakıvereyim burada.

- Nenem sen gelmeden içimize sinmez. İneği davarı da komşulara emanet ederiz.

- Oğlum siz gidin benden de selam söyleyin. Bir dahaki sefere inşallah. Hem Pakize ile Fatma Kadına söz verdim, bulgur kaynatırken yardım ederim diye.

Gevher Banu:

- Nenem sen nasıl yardım edeceksin. Benim gözüm arkada kalır şimdi. Zaten iki evin arasında yoruluyorsun.

- Neyse hadi sütü soğutmayın da bir an önce yiyiverin, diyerek bir tas sütü alan Dürriye Hatun ekledi:

- Hem beni de düşünmeyin Bu işler bana vız gelir, dedi.

Kahvaltıdan sonra arka bahçede ocağı yaktılar. Isınan suyu Emirşah içeri taşıdı. Dürriye Hatun, önce kırk tane buğdaya İhlâs Suresini okudu. Sonra bahçeden kırk tane

ufak taş toplayıp iyice yıkadı ve bir tasın içine koyup üzerine kırk kaşık sıcak su koydu.

Ali’yi yıkadılar ve en son başının üzerinde bir süzgeç tutarak içinde kırk taş olan sudan alıp “Ağrın acın olmasın oğul.” diyerek, üç kez başından aşağı döktüler. Buğday olan sudan da döktükten sonra bacaklarından tutup baş aşağı sarkıttılar. Sonra kurulayıp giydirdiler ve uyuturken “Taş gibi uyursun inşallah.” diyerek döşüne küçük bir taş koydular.

Sonra Gevher Banu yıkanıp gusül abdesti aldı ve çıkmadan nenesi bebeğe yaptığı gibi içinde kırk taş olan kırk kaşık sudan ve ihlâs suresi okunmuş kırk buğday olan sudan “İt kırkı, yılan kırkı çıksın. Seni gayrı al basmasın.” diyerek döktü.

Gevher Banu giyindikten sonra, nenesi onun uzun ve gür saçlarını taradı. İki örgü yapıp ensesinde toplarken sevincinden bir ilahî söylemeye başladı. Dürriye Hatun çok keyifli olduğunda ya da çok mutsuz olduğunda Yunus Emre'nin “Severim ben seni candan içeri” ilahîsinden şu beyitleri söylerdi:

*Severim ben seni candan içeri,
Yolum ötmez bu erkândan içeri.*

*Nereye bakar isem dopdolumun,
Seni kanda koyam benden içeri!*

*O bir dilber dürür yoktur nişanı
Nişan olur mu nişandan içeri.*

*Beni benden sorman, bende değülöven,
Suretim boş yürür dondan içeri.*

*Beni benden alana ermez elim,
Kadem kim basa sultandan içeri.*

Nenesinin sesi çok güzel gelirdi ona. Şimdi yine onu dinlerken, çocukluk günlerini hatırladı. Bazen ana ve babasının yokluğuna çok dertlenir ağlardı. O zaman nenesi onu dizlerine yatırır, kınalı parmaklarıyla saçlarını okşarken hep bu ilahîyi söylerdi. Gevher çocuğu emzirirken, Dürriye Hatun da sabah erken yoğurduğu hamurdan bazlama ile kömbe yaptı. Âdet olduğu üzere komşular hayırlı olsun geleceklerdi.

Bu arada Emirşah da, çardağın altını kuyudan çektiği suyla bir güzel yıkadı. Bahçenin bu tarafı sabah güneşi alırdı. Ardından üzüm penâğındaki kuruyan dalları kesti ve minderlerle yastıkları dizdi. Emirşah eşine ve nenesine yardım etmeyi severdi. Köyde onun bu hareketleri başlarda biraz garip karşılandı, Bazı erkekler toplandıklarında alay konusu bile yapmaya kalktılar fakat İrfan Hoca Peygamber Efendimiz’in hayatından örnekler vererek onları susturdu.

- Yapabiliyorsanız hiç durmayın siz de yapın. Yok, yapamıyorsanız yapana boş konuşmayın dedi. O günden sonra da kimse bir laf etmedi.

Ali Bebek, kırkı çıkınca nenesinin dediği gibi sanki daha bir büyümüşü. Komşular kucaklarına alıp severken, Dürriye Hatun hissettirmemeye çalışarak sürekli nazar duaları okudu üfledi. Bugün torunu daha bir güzel görünüyordu gözüne. Oğlunun teberdiği Gevher’inin yavrusuydu. Dünyalar güzeliydi ve nazara gelmemesi için sürekli dua ediyordu.

Akşam yemekte:

- Bazlamalar da güzel olmuş nenem. Kömbeyi hiç demiyorum zaten.

- Ye oğlum afiyet olsun. Şifa olur inşallah. Muhsin Ağa'nın hatununun gerdanlığını bitirdin mi. Bugün epey çalıştın.

Gevher de unuttuğu bir şeyi hatırlamış gibi:

- Bugün o da buradaydı sormuştu ne vakit biter diye?

Dürriye Hatun merakla:

- Niye bu kadar acele ediyor acep?

- Nene sen duymadın zahir. Doğru sen Ali'yi yatırmaya içeri girdiydin. Oğluna kız isteyeceklermiş.

Dürriye Hatun şaşırılmış gibi;

- Essah mı? Kimin kızını alacaklarmış?

- Valla bu köyden değilmiş. Aşağı Söğütlük'denmiş.

- Bana da dediği acele yapmam için. Bugün hep ona uğraştım ama çok güzel oldu.

Sabah namazdan sonra kalanı yapar öğle olmadan götürürüm.

- İnşallah oğlum ellerine sağlık. Neyse emmingil ısrar etti bu akşam biz de kal diye. Kızı isteyen mi varmış ne. “Enine boyuna bir konuşak.” dedi. Sana zahmet beni bir koşu onlara götür. Sabah erce gelirim inşallah.

AKSARAY

Bu hasretile ider her seher figan bülbül

Bu derdile iniler her tuyüruzar diriğ

Dilnişin Hatun, eşinin vefatının üzerinden bir ay geçmesine rağmen geceleri doğru düzgün uyuyamıyordu. Bazen yatakta dönüp durmaktan yorgun düşüyor ve biraz dalıyordu. Fakat huzursuz bir uyku olduğu için hemen geri uyanıyordu. Gözünün yaşı dinmemiştir. On beş yaşında evlenmişti ve o günden bu yana ona olan sevgisi hiç azalmamış, aksine çocukları olup ailesi büyüdükçe de artmıştı. Şimdi ise, hayatında olmamasına alışamıyordu. Konakta nereye elini atsa onu hatırlıyor ve onun son nefesini verirken gülümseyen yüzü gözlerinin önünden hiç gitmiyordu. Bu gece de yine onu düşünüp ağlayarak uyuyakaldı. Rüyasında ucu bucağı görünmeyen büyük bir alandaydı. Bir tarafta masmavi bir akarsu ve kenarında yemyeşil çayırlar, renk renk çiçekler ve kuşlar vardı. Akarsuyun etrafında gezinen insanlar çok mutlu görünüyordu. Bir tarafta ise, çorak topraklar üzerinde düşünceli bir halde başları önlerine eğik ve mahzun görünen insanlar oturuyorlardı. Dilnişin Hatun, her iki insan topluluğunu da izlerken birden eşini gördü. Hacı İlbey öldüğü zamandakinden daha gençti fakat çok hasta ve halsiz görünüyordu. Eşini bulmanın sevinciyle yanına gitti ve “Efendi; n'oldu sana böyle?”

“Sorma hanım çok hastayım.” Başıyla ilerideki güzel yerleri işaret ederek “Oralara gitsem iyi olacağım ya...”

“Peki, o halde neden gitmiyorsun. Kalk ben yürümene yardım edeyim.”

Hacı İlbey bir çocuk mahzunluğu ile boynunu büktü ve içini çekerek “Gidemem ki... Efendi Hazretleri'ne verdiğim sözü yerine getiremedim.”

Dilnişin Hatun birden silkinerek uyandı. Hep güçlü kuvvetli kendinden emin Hacı İlbey’in, rüyadaki perişan hali gözlerinin önünden gitmiyordu. Mendilini gözüne bastırarak “Ah! Ben ne yaptım. Kendi acıma dalıp, ciğerparemin oralarda sıkıntı çekebileceğini hepten unuttum. Ah! Ben ne hayırsız bir kadınum.” diyerek ağlamaya başladı. Sabah ezanları okunana kadar bu şekilde ağladı. Ağlamaktan perişan bir halde kendinden geçmek üzereyken, birden yataktan ok gibi fırladı. “Yok artık. Kendi derdine yanmak yok. Hemen Yahya'yı bulup ikizlerin yanına göndermeli. Bundan sonra acımı yaşarken, yapmam gerekenleri de ihmal etmek yok.”

...

- Ne diyorsun ana sen ya... Dellendin mi? Ne demek baban söz vermiş. Babam öldü, söz mü kalırmış? Ben razı değilim.

İkizlerin diğeri de aynı fikirdeydi. Onların dışındaki bütün ablalar, eniştelere babalarının verdiği sözün onlara vasiyet hükmünde olacağını ve mutlaka yerine getirilmesi gerektiğini söylediler.

Dilnişin Hatun, gözleri yaşlı hepsini sükûnetle dinledi ve sonrasında ağır ağır konuşmaya başladı:

- Öncelikle şunu iyice belleyin. Sizi buraya izin almak için toplamadım. Babanız söz vermiş ve yerine getirilecek o kadar. Sizlerin, muamelelerin yapılması için yardım etmenizi istiyorum. Efendi Hazretleri'nin hayır işlerine bir bağışta bulanacaksak, bunu ona layık bir şekilde en nazenin haliyle yapmalıyız. Bunun usulünü konuşalım istiyorum. Yok, biz yardım etmeyiz dersiniz eyvallah!

Kızmam. Biz Mürse'le biiznillah her bir şeyi yaparız.

İkizler analarının bu kararlılığı karşısında çok şaşırılmış ve sinirden hop oturup hop kalkmaya başlamışlardı.

Mürsel oturduğu yerden kalkıp kayınvalidesinin yanındaki boş yere oturdu ve sesini hafifçe yükseltti:

- Elbette ki yardım ederiz valide. Ben bugün hemen kadiya gidip muamelelere başlarım. Yeter ki sen üzülme.

İkizlerden Sami, öfkesinden yumruğunu sıkarak Mürsel'e döndü:

- Tabi yardım edersin. Sen de aynı kafadansın.

Mürsel cevap vermeden sakın bir şekilde odadan çıktı. Dilnişin Hatun da onu takip etti.

Büyük kızları Gülbahar:

- Siz artık haddinizi bir hayli aştınız. Anamızı bu kadar üzmeğe ne hakkınız var. Zaten kadıncağız daha toplayamadı kendini. Onu düşünmüyorsunuz, bari babamızı düşünün biraz.

- Ya abla, git sen de anamdan taraf konuşma. O malda hepimizin hakkı var.

- Yazık sana gardaş. Baba hakkınızı fazlasıyla aldığınız halde, hâlâ gözünüz malda toprakta. Size ne desem boş. Dünya hırsı gözlerinizi kör etmiş, dedi ve onların cevap vermesine fırsat bırakmadan hızla odadan çıktı. Diğerleri de onları takip ettiler. İkizler odada yalnız kaldılar.

- Anamızı hiç böyle kararlı görmemiştim.

- Ben de. Boşuna üstelemeyelim artık. Baksana hepsi

anamın yanında. Bizi yalnız bıraktılar.

- Ne yani? Koca Çınarlı'yı başkalarına mı bırakacağız? Bir de kırk koyunluk sürüyü. Anam da, babasından kalan tarlayı verecekmiş. “Bunlar iyice kudurmuş.” diyeceğim yakışık almayacak. Göz göre göre onca mal nasıl verilir?

- Gardeş başka çare yoktur diyorum sana. Ben kendi hesabıma artık üstelemeyeceğim. Sen de sesini çıkarmasan iyi olur.

Dışarıda, her zaman olduğu gibi sofrta hazırlanmış ve hepsi etrafında toplanmıştı. İkizler bahçeye çıktılar. Bir sofraya bir analarına baktılar. Sofra için ısrar beklerken, anaları başını öte tarafa çevirdi. İkisi de hızla orayı terk ettiler. Mürsel ısrar etmek üzere yekindi fakat Dilnişin Hatun müdahale etti:

- Bırak ne halleri varsa görsünler. Anaya ataya saygısı olmayan, bu sofrada yemek yemeye de layık değil.

İkizler hızla arabalarına doğru yönelirken, kapının önüne başka bir arabanın gelmesiyle durdular. Hüseyin hızla yere atladı ve Efendi Hazretleri'yle Gülmahi'nin inmesini bekledi. Efendi Hazretleri, kendilerine bakan ikizlere gülümsedi.

- Müsaade var mı? Validenizi görüp, bir hatır sormak isteriz.

İkizler oldukları yerde kalakaldılar. Efendi Hazretleri, ilk defa evlerine geliyordu. Bir an ne yapacaklarını bilemediler ama kendilerini çabuk toparlayıp, Efendi Hazretleri'nin elini öptüler. O sırada Yahya da sesleri duyup, kapıya çıkmıştı. Efendi Hazretleri ile hanımını

görünce, hemen sevinçle geri döndü ve henüz yemeğe başlamamış olan ev halkına müjdeyi verdi. Sofrada birden bir hareketlenme oldu. Dilnişin Hatun ile damatlar, kapıya çıkıp karşıladılar. Dilnişin Hatun’un gözleri yaş içindeydi.

Efendi Hazretleri:

- Habersiz rahatsız ettik biliriz. Hacı İlbey'i severdik lakin Hakk'ın rahmetine kavuşmasının ardından gelmek ancak nasip oldu. Hacı İlbey sadık bir gardaşımızdı.

Dilnişin Hatun başını yere eğdi:

- Hanemizi şereflendirdiniz efendim. Buyurunuz.

Efendi Hazretleri önden girerken, hanımlar da Gülmahi ile birlikte içeri geçtiler.

Mürsel:

- Efendim buyurunuz. Biz de bir türlü başlayamamıştık. Meğer sofraya sizi beklermiş.

Onlar hazır olan sofraya otururken, hanımlar kısmına da hemen bir sofraya kurulmuştu.

Kapıda ise ikizler, içeri girip girmemekte kararsız öylece bekliyorlardı. Efendi Hazretleri ile Hüseyin sofraya oturunca, Mürsel’le diğer damatlar ve Âlim de oturdu.

Efendi Hazretleri:

- İkiz gardaşları da çağırın da başlayalım. Sofra beklemesin.

Mürsel kalktı, kapıda öylece duran ikizlere seslendi:

- Burada ne duruyorsunuz böyle? Efendi Hazretleri yemeğe başlamak için sizi bekliyor.

İkizler “Ne yapalım?” der gibi birbirlerinin gözlerinin içine baktılar. Sonunda “Peki tamam gelelim o zaman.” diyerek Mürsel’i takip ettiler.

Yemekler yenene kadar bahçenin diğer tarafında, Hacı İlbey’in deyimiyle gül köşesinde çay ve sohbet ortamı hazırlanmıştı. Bahçenin bu köşesi, renk renk güllerle donatılmıştı. Onca gül ağacının içinde, sadece bir tanesi kırmızı güldü. Bu kırmızı gülün kokusu bütün diğer çiçeklerin kokularını bastırıyor, bütün bahçeye tatlı bir hava veriyordu. Hacı İlbey her gece bu gül dalının altında ölür, gözyaşlarıyla her gece yeniden dirilirdi. Bazen Dilnişin Hatun da eşinin kalktığını hissedip uyanırdı. Hemen kalkıp abdestini alır, orada bir kelime konuşmadan öylece sessiz sohbet ederlerdi.

Dilnişin Hatun bir ara bahçeye baktığında, gül köşesine geçmekte olan Efendi Hazretleri’ni görünce, o gecelerin yâdıyla gözleri dolu “Gül köşesi şimdi gerçekten tam manasını buldu.” dedi kendi kendine.

...

Sohbet için oturduklarında, Yusuf Hakiki Hazretleri hafif mütebessim haliyle konuşmaya başladı:

- Hocam Hacı Bayram Veli Hazretleri, “Hiddet ve kin, hakikatleri gören gözleri kör eder. Öfke, iyi düşünmeyi daraltır, yanılıdır.” demiştir. Dünyada her şey geçicidir. Lakin Allah (c.c.) için yapılanlar baki kalır. Hacı İlbey Gardaşımız, irtihalinden bir gün önce dergâhımıza geldi ve gönlünün zenginliği ile hayır işlerimizde kullanılmak üzere Allah rızası için bağışta bulundu. Biz de Allah’ın (c.c.) izniyle aldık kabul ettik.

Sözünün burasında ikizlere baktı ve devam etti:

- Peygamber Aleyhisselatu vesselam: “Bir mü’minde dört şey, dört ahlak içtima ettiği zaman Cenab-ı Hak, o dört ahlakıyla ona Cenneti vacip etmiş olur.” demiştir.

“Lisanında sıdk. Doğruluk yani yalan söylememek.”

“Malda seha” yani cömertlik”

“Kalpte meveddet, sevgi”

“Hazırda ve gaybda olanlara nasihat etme.”

Ne bahtlı ki, babanız hem cömertti, hem doğru sözlüydü. Muhabbetle doluydu ve dil ile değil hal ile insanlara nasihat etmiş oldu.

Hüseyin’in yanında oturan ikizler, Efendi Hazretleri’ni dinledikçe gözlerini yere dikip oturdukları yerde iyice büzülüp küçüldüler. Ter içinde kalmışlardı.

Hüseyin onların halini görünce “Aniden karar verip buraya gelmemizin hikmeti buymuş.” diye düşündü.

O gün Vehbi Usta, bahçede eve ilave olarak yaptığı bölümleri bitirmiş, Efendi Hazretleri ile ailesi, eşyaları yerleştireceklerdi. Hüseyin, daha önceden bildiği için, dükkânı çırağa bırakarak yardıma gelmiş ve gelirken de yanında, Elif’in hazırladığı yemekleri getirmişti. Henüz işe başlamadan, Yusuf Hakiki Hazretleri, eşinin yanına geçti. Bir süre sonra geldiğinde “Haydi, Hüseyin, hanımla bizi Hacı İlbeylere götür. Bu işler yarına kalsın.” dedi. Hüseyin “Baş üstüne Efendim!” derken “Hikmeti ne ola ki, böyle aniden gitmek istemesinin?” diye düşünmekten de kendini alamadı.

Dilnişin Hatun’un, sevincine diyecek yoktu.

Gönlünden “Hacı İlbey olaydı da bugünü göreydi. Ne kadar sevinirdi.” diye geçirirken gözleri doldu. Gülmahî’yi en iyi şekilde ağırlamak için azami gayret gösteriyordu. Sanki konağın her bir yanına ayrı bir nur doğmuş gibiydi. Hacı İlbey’in vefatından sonra, ilk kez gönlünü bu kadar hafif hissediyordu. Efendi Hazretleri’nin teşrifi tüm yaralarını sarmış gibiydi. Hele bir de bağışladıkları malların gerçekten hayır işlerine geçmesi... Artık Hacı İlbey yerinde rahat uyuyacaktı.

Efendi Hazretleri kalkmak için izin istediğinde, hanımlara da haber gitti. Bütün ev halkı çalışanlarıyla birlikte konağın kapısına çıktı. Efendi Hazretleri geldiğinden beri hiçbir lafa kadir olmayan ikizler, damatların ve analarının önüne geçerek Efendi Hazretleri’nin elini öptüler ve Bahadır:

- Efendim gelişinizle pas tutan gönüllerimiz aydınlandı. Allah razı olsun.

- Eksik olmayın. Biz de dergâha bekleriz.

Sami:

- Bizim çiftliği de şereflendirmenizi bekliyoruz Efendim. Gardaşımın her zaman hizmete hazırız.

Oradaki herkesin yüzüne tatlı bir gülümseme yayıldı. Dilnişin Hatun’un gözleri doldu. Efendi Hazretleri’nin karşısında başını yere eğdi:

- Efendim, dünyaları bağışlasanız böyle bahtiyar olamazdık. Allah razı olsun. Selametle.

Onlar arabayla uzaklaşırken, herkes hayran hayran olduğu yerde uzunca bir süre kaldı. İlk toparlanan

Mürsel:

- Muhabbetin özünü yaşadık elhamdülillah.
- Evet oğul. Allah, Efendi ile ailesinden razı olsun.

Bugün bizim hanede hayırlar fetholundu.

Arabada ise Gülmahi:

- Efendim iyi ki geldik. Dilnişin Hatun da çok memnun oldu. Evde de işler kaldı ya...

- Kalmaz hanım kalmaz. Şimdi bir gideriz ki ev yerleşmiş, bizi bekliyorlar.

Gülmahi gülümsedi. Aslında işlerin kalıp kalmamasını da pek düşünmüyordu. Efendi ile bir arada olması yeterdi.

...

Dergâhta ise onlar henüz ayrılmışlardı ki, önce Elif'le Ayşe ve biraz sonra da Sermende ile Eymen geldi. Evde çocuklar vardı. Bahçedeki ilave yapılan odaların, bugün temizlenip yerleştirileceğini biliyorlardı. Onlar gelmeden bitirebilmek için hemen işe koyuldular. Efendi'nin evinde iş yapma da, bir başka güzel oluyordu. Sermende üçüncü çocuğuna gebeydi ama öncekilerde olduğu gibi yine hiç durmuyordu. Biraz sonra Safiye Hatun ile Aslan Bey de geldi. Safiye Hatun çocuklar seviyor diye, gelmeden kömbe ile helva yapmıştı. Elif'le Ayşe da bir gün önceden sarma sarmışlardı. Hüseyin'in getirdiği pideler ve kebabla da mutfak yiyeceklerle dolmuştu.

Neşe içinde iş yaparken en çok birbirlerini kayırmaktan yoruluyorlardı. Safiye Hatun:

- Elif Bacı güzel olmuş değil mi? Vehbi Ustanın

ellerine sağlık.

- He ya pek güzel olmuş. Efendi ile ailesi biraz daha rahat eder. Bacı çok yorma kendini. Bak biz de buradayız. Validem “Anam yoruldu.” diye üzölür sonra.

- Canım ne yorulması. Siz zaten bana iş bırakmamak için kendinizi telef ettiniz. Neye elimi atsam bırakmıyorsunuz. Bari ben mutfağa geçeyim de sofraları hazırlayım.

Onlar ardından gülümseyerek bakarken kapıda bir araba durdu. Eymen’le Aslan Bey kapıya çıktı. Bir araba halı minder ve yastıkla doluydu. Önce bahçeye eski bir kilim serdiler, bütün minder ve yastıkları boşaltırken, bir araba daha geldi. Onda da çok büyük bir halı ile halılara uygun dokumadan perdeler vardı. Hüseyin; ev yapılmaya başladığı gün Efendi Hazretleri’nin haberi olmadan, Vehbi Usta’dan ölçüleri almış, bugüne yetişmesi için önceden ısmarlamıştı. Döşemeci ile halıcı tam da evin bittiği güne denk getirmişti. Eşyalar indirilince, Safiye Hanım birer yiyecek çıkını hazırlayıp arabacılara verdi. Kapıya her kim gelirse, ikramsız göndermemeye dikkat ederdi. Hele ki burası Efendi Hazretleri’nin kapısıydı. İkramsız hiç olmazdı.

Hanımlar içeriyi yerleştirdikten sonra, perdeleri de Aslan Bey taktı. O sırada Eymen de bahçeyi yıkamıştı. Safiye Hanım, mutfakta sinileri hazırladı. Tam sofraları serecekken, Hüseyin’in arabasının sesi duyuldu. Araba o kadar az ses çıkarıyordu ki, sanki atların ayağına nal yerine pamuk bağlıydı. Hepsi karşılamak üzere kapıya çıktılar. Efendi Hazretleri ile Gülmahi, kapıda onları

memnun memnun gülümserken görünce çok sevindiler.

- Ne güzel böyle, yokluğumuzda da hanemiz şenlenmiş. Hepiniz safalar getirdiniz.

Aslan Bey:

- Safa bulduk Efendim.

Gülmahi de annesine ve arkadaşlarına sarılırken:

- Ne iyi ettiniz de geldiniz. İçeri geçelim de ben hemen yemek hazırlayım.

Elif:

- Safiye Bacı her şeyi hazırladı validem. Vallahi gelin gibi hiç durmadı.

Bahçeye geçip de, evin temizlenip yerleştirildiğini görünce, Gülmahi gülümseyerek eşine baktı. Efendi Hazretleri:

- Niye bu kadar zahmete girdiniz. Kim bilir ne kadar yoruldunuz.

Eymen:

- Hiç yorulmadık Efendim. Sizin hanenizde iş yapmak da ayrı güzel.

- Eksik olma gardaşım. Haydi, içeri geçip bir bakalım.

Eşyalar yerleştirilince, içerisi daha bir güzel olmuştu. Hüseyin “Acaba beğendiler mi?” diye merakla beklerken Efendi Hazretleri ona döndü:

- Hüseyin Gardaş, tam da istediğimiz eşyaları almışsın. Allah razı olsun, dedi.

O anda, dünyalar Hüseyin’in oldu sanki. Aslında eşyaları almak çok da önemli değildi. Gerek tüm bunların

kumaşlarını seçerken gerek hazırlanmaları sırasında arada kontrol ederken ve Aceme ısmarladığı halıların gelmesini beklerken, hep Efendi Hazretleri'nin huzurunda hissetmekti asıl önemli olan. Hüseyin bütün bunlardan dolayı, Allah'a sürekli şükreliyordu. Elif'le Ayşe'nin gelmesine de ayrıca çok sevinmişti. Kendisi hizmet ederken, onların da hizmetin içinde olmasını istiyordu hep.

Yemekler yendikten sonra, Efendi Hazretleri erkeklerle birlikte sohbet odasında kaldı. Hanımlar içeri geçtiler.

- Rahmetli Hacı İlbey'in Çınarlı'sı ile hatununun başısladığı tarlayı en kısa zamanda değerlendirmeli. Aslan Bey siz Eymen'le bir tetkik edin. Çınarlı'nın büyüklüğü ne kadar, üzerine düşündüklerimiz yapılabilir mi? Hüseyin sen de devir muamelelerini halletmeye çalış. Dükkânı bırakamadığın zaman, Bilal'den yardım iste.

- Baş üstüne Efendim. Himmetlerinle tez vakitte hallolur inşallah.

- Üç gün sonra Mürsel'i de çağırın hep birlikte hangahta buluşup konuşalım.

AKÇAKÖY

*Çü yâr eteğine inmez eli yabasını çak
İder bu goncanın oldu çü gönli tar diriğ*

- Geldin mi Emirşah. Sen de yorulduñ akşam akşam.

- Yok, iyi oldu. Hava da güzel. Hem nenem için yorulsam ne olur ki?

- Allah razı olsun. Emmimgili gördün mü?

- He gördüm. Selam da söylediler. Bak emmin sana ne gönderdi, diyen Emirşah elindeki ipek kuşağı uzattı. Kütahya’dan almış senin için.

Sarı ibrişimli ipek kuşağı çok beğenen Gevher, denemek için beline sardı.

- Pek de güzelmiş. Sağ olsun.

Gülümseyerek bakan Emirşah:

- Pek de yakıştı. Zaten sen ne taksan yakışır ya.

Utancından yüzü pembeleşen Gevher Banu başını eğdi:

- Hep böyle güzel sözler söylersin.

- Canım güzelsin tabi. Niye söylemeyim.

...

Yatsı namazından sonra Gevher Banu ile Emirşah derin bir uykuya dalmışlardı. Dışarıda hafif bir rüzgâr çıkmıştı. Arka bahçedeki ceviz ve selvi ağaçlarının hışırdayan yapraklarından etrafa dağılan ses ninni söyler gibi etrafa yayılıyordu. Sadece bu ses bile insanın huzurlu uyumasına sebep olabilirdi. Gevher güzel bir rüya görüyor olmalıydı ki, yüzüne bir gülümseme yayılmıştı.

Bahçede ise Tilki Recep'le Köse Tayyar ve Tuğrul sessizce kapıya yaklaştılar. Köse dış kapıya hafifçe bir tekme vurdu. Kapı gıcırdayarak açıldı. Önden Tilki ile Köse girdi. Bir an önce Emirşah’ı bulmak için kandili ileri doğru tuttular. Arkadan gelen Tuğrul, tanınmamak için yüzünü bir tülbentle tamamen örtmüştü. Tilki Emirşah’a doğru eğildi, elindeki kamayı kaldırdı ve tam

indirecekken Emirşah uyandı. Kandilin ışığında Tilki ile göz göze geldiler. Emirşah uyku sersemi önce ne olduğunu anlayamadı. Hançeri havada görünce, Tilki'nin elini havada tuttu. Gürültüye Gevher de uyandı. Dehşet içinde çığlık atarak Ali'nin beşiğine doğru seğırtti. O anda tek düşündüğü, yavrusunu kucağına alıp tehlikelerden korumaktı. O henüz beşiğe ulaşmadan, Köse tuttu onu. Gevher çırpınırken Emirşah “Bırak onu!” diye bağırdı. Bu arada Tuğrul ne yapacağını bilmez bir halde olanları geriden izliyordu. Tilki “Öyle bakıp duracağına, gel de şu çocuğu al!” diye bağırınca beşiğe yöneldi. Çok tedirgin hareket ediyordu. Eğildi, olanlardan habersiz derin derin uyuyan bebeği incitmekten korkarak kucağına aldı. Emirşah oğluna bir zarar geleceği korkusuyla, Tilki'ye bir yumruk savurdu Tilki canının acısıyla, elindeki kamayı rastgele iki kez sapladı. Emirşah duyduğu acıyla yere yığılıp, kısa bir süre sonra da kendinden geçti. Gevher Banu “Yapmayın. Allah'tan korkmazlar bırakın!” diye çırpınırken Tilki döndü ve “Sus! Bütün köyü başımıza yığacaksın.” diyerek, olanca kuvvetiyle ona da bir tokat attı. Gevher hayatında yediği bu ilk tokatla düştü ve kendinden geçti.

“Şimdi ne yapacağız?” der gibi üçü bir an göz göze geldiler. Tuğrul yumruğunu sıkarak, ağlamaklı bir sesle:

- Hani Gevher'e zarar vermeyecektin! Vurdun ona, diye bağırdı.

- Ne yapaydım? Bırakaydım da köylüyü başımıza mı toplasaydı? Haydi, aptal gibi durmayın. Tuğrul sen bebeği al götür buradan.

O sırada bebek de uyanmış yalanarak ağlıyordu.

- Köse, biz de ata taşıyalım şunu. İleride bir tenhaya atarız. Şimdi ölmediyse de millet bulana kadar ölür nasıl olsa.

Tuğrul, Emirşah'ın yerde biriken kanını görünce daha bir fena oldu. Midesi bulandı başı döndü. Tilkî'nin “Ne duruyorsun? Tez davran!” diye bir kez de daha olanca gücüyle bağırmasıyla kendini toparlayıp, bebek kucağında çıktı. Hızla atına bindi ve dörtnala sürdü.

...

O gece, çocuk kucağında, sabaha kadar at sürdü. Gün ışımaya başlarken önüne bir kavaklık çıktı. Durup bir süre etrafına baktı. Günün ilk ışıklarıyla, her taraf çok güzel görünüyordu ama Tuğrul bu güzelliği fark edecek durumda değildi. İleride kavakların arasında tek katlı bir ev gördü. Tuğrul “İşte tam aradığım gibi bir yer.” diyerek atından indi ve sessizce kapısına kadar vardı. Bebeğin ağlama ihtimaline karşı, ağızına kapatmak üzere elini hazır bekletiyordu.

Bebek, belki de atın üzerinde sarsılmanın etkisiyle sabaha kadar uyanmamıştı. Tam bebeği koyarken gözünü açıp, hafifçe gülümser gibi Tuğrul'a baktı. Tuğrul birden gönlünde ılık ılık bir şeyler hissetti. Şimdiye kadar bu hissi hiç duymamıştı. Bebeği koyup koymamakta hafif bir tereddüt geçirdi. Sonra ani bir kararla bebeği tam kapının önüne koydu ve hızla koşup kavakların ardına saklandı.

Bebek birkaç dakika sonra ağlamaya başladı. Öyle çok ağlıyordu ki “Başına gelen felakete ağlıyor garibim.” diye

düşünen Tuğrul’un gözleri doldu. Biraz sonra kapıda yaşlı bir kadın görüldü.

Kundağı gördüğündeki şaşkın ifade, kavakların oradan bile anlaşılıyordu. Bir şeyler konuşarak bebeği kucağına aldı ve kundağına biraz daha sararak içeri girdi. Kadın bir süre sonra elinde bir kapla çıkıp ahıra girdi. Tuğrul “Ali için süt sağacak.” diye düşünerek sevindi. Tuğrul o gün akşama kadar aç susuz kavakların arkasında bekledi.

AKSARAY

*Bu lalezar döker kan çii lale dağ-ı gamı
Ki lale bağırna urdı çün işbu tar diriğ*

Devlethanenin yan tarafında, hayır işlerine tahsis edilen büyük bir arazisi vardı. Sürüyü oradaki çimenlere saldılar. Arazinin içindeki bir pınardan, berrak bir su akıyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri, bahçesine ek bina yapıldıktan sonra Vehbi Usta’dan bu arsanın bir tarafına da hayır faaliyetlerini yürütmek için, büyükçe bir bina ile hemen yanına bir misafirhane yapılmasını istedi. Binaların yapılma sürecinde, ihvanlardan bazıları gelip inşaatında çalıştı. Taş taşıdı, çamur kardı. Bunların en heveslisi de Hüseyin’di. İşleri Durmuş’a emanet etmişti. Ne zaman boş vakit bulsa, arabasına atladığı gibi buraya geliyor ve ter topuğundan çıkana kadar neşe içinde çalışıyordu. Bu zamanlarda Efendi Hazretleri de, hangaha giderken ya da dönüşte uğrar gülümseyerek “Kolay gelsin Hüseyin. Burayı dükkândan daha çok sevdiğin anlaşılan.” diye takılırdı. Hüseyin, Efendi’yi gördüğü

anda bütün yorgunluğunun geçtiğini hisseder ve “Bir anlık görmek için kırk yıl sırtımda taş taşımaya razıyım.” derdi içinden.

Elif’le Ayşe de, sık sık evde bir şeyler hazırlayıp, inşaatta çalışanların yemesi için getiriyorlardı. Hüseyin çarşıdan bir arabacıyı teyzesi ile bacasını gün aşırı buraya getirmesi için tembihlemiş ve parasını da peşin ödemişti. Hizmet halkasında herkes nasibince maddi manevî kazanıyordu.

Binalar tamamlanınca, Efendi Hazretleri birinin içine dokuma tezgâhları yaptırdı. Hüseyin’le birkaç ihvan da diğerini misafirhane olarak döşetti.

Gülmahi’nin öncülüğünde, genç kızlar, kadınlar burada halı kilim dokumayı öğrenip, hem hayır işleri yararına çalışmaya hem de kendi geçimlerine katkıda bulunmaya başladılar. Herkes için yapacak bir iş vardı ve çok bereketliydi. Burası hem de kadınların bir buluşma yeri gibi olmuştu. Evlenme çağında olup da, durumu iyi olmayan genç kızların çeyizleri burada hazırlanıyordu. Cuma günleri çalışmayıp, yiyecek bir şeyler hazırlıyorlar, sohbet ediyorlar, bilenler bilmeyenlere Kur’an-ı Kerim okumayı, öğretiyor, hadis ve tefsir dersleri veriyordu. Buranın manevî havasıyla dolu olarak evlerine gittiklerinde, ailelerine davranışları da daha bir farklı oluyordu. Burası onlar için her yönden bir mektep gibiydi.

Gelenlerin sayısı giderek artıyordu. Kadınların, genç kızların dokudukları halı ve kilimlerin ünü çevre illere de yayılmıştı. Oralardan tüccarlar almaya geliyorlardı.

Giderek bu mekân yetmez oldu. Yanına bir tane daha yapılmasına karar verildi.

...

Hacı İlbey ile hanımının yaptıkları bağış, kısa zamanda tüm Aksaray’a yayıldı. Her zaman olduğu gibi takdir edip sevinenlerin yanında, haset edenler de çıktı. Bunlar önceleri kendi aralarında konuşuyorlardı fakat giderek kıraathanelerde alenen dedikodu çıkarmaya başladılar. Hizmetler arttıkça onların fesatlığı da artmaya başladı. Hüseyin’in dükkân komşusu Bakırcı Asım bunların başında geliyordu. Çarşıdan Ramazan’la çok iyi anlaşırды. Birçok konuda hemfikir olup, rahat rahat başkalarının aleyhinde, çoğunlukla da zenginlerin hakkında konuşurlardı.

Ramazan, babasından kalan dükkânda ahşap eşyalar satardı. Daha çok oyma küçük masalar, işlemeli iskemleler, raf ve gömme dolap pervazları, oyma işlemeli oda ve sokak kapıları rağbet görürdü. Aslında oymacılık ve ahşaptan anlamazdı. Dükkânın görünen kısmının arkasında büyük bir işlik vardı. Burada sadece iki usta çalışır ve bu nadide eşyaları yaparlardı. Ramazan sattıklarıyla çok övünürdü. İyi satıcıydı ve babasından kalan müşterilerine her gün yenilerini ekliyordu. Yine de gözü etraftaydı. Asım’la en çok Hüseyin’in dedikodusunu yaparlardı. Çarşıda sabah erken dükkânlar açılır, çıraklar dükkân önü ve içini temizlerken sahipleri bir bir gelmeye başlardı. Temizlik bitene kadar dükkân sahiplerinin birkaçı bir araya gelerek, kapının önüne koydukları iskemle ya da hasırdan yapılmış küçük taburelerde

oturup, sohbet ederlerdi. Asım’la Ramazan böylece birlikte çok vakit geçirirlerdi.

- Asım senin çırak, maşallah pek eline ayağına çabuk. Benimki sağım solum diyene kadar o her bir işi görüyor.

- Bak şimdi hakkını yeme Salih’in. Zehir gibi çalıştığını tüm çarşı bilir.

- Bırak şimdi Salih’i de, duydun değil mi Hacı İlbey’in ardından ailenin yaptıklarını.

- Ya duymam mı? Güzelim Çınarlı’yı, kaç koyunluk sürüyü hep vermişler hayır hizmetlerine.

- Sadece onlar olsa iyi. Hatun’u da babadan kalma tarlayı vermiş. Valla bu hayır işlerine bu kadar mal bağışlıyorlar ama...

- Ne demek istedin hele bir açık konuş.

Asım elindeki otuzüçlük kehribar tespihini sallayarak başıyla Hüseyin’in dükkânını işaret etti.

- Ne açık konuşacakmışım. Sen de biliyorsun. Temsil şu Hüseyin...

- Doğru düzgün işe güce baktığı yok. Yusuf Hakiki’nin arkasında dolanıp durur.

- Ben de anlamıyorum bu adam nasıl para kazanıp da, iki evi geçindiriyor.

- Sadece geçindirirse iyi, onun yaşantısı beyde paşada yok.

- Doğru dersin. Oturduğu konaktan, bindiği arabaya kadar her bir şeyi Aksaray’ın en zenginlerinkinden. Üstelik bizim çalıştığımızın yarısı kadar bile çalışmıyor.

- Sen öyle diyorsun ama onun çırak deyivermiş bizimkine; daha dün yeni mallar ısmarlamışlar, dünyalar tutuveriyormuş. O çıkarmış bir kese altını toptancıya vermiş peşin peşin.

- Hem dükkâna uğradığı yok hem bu altınları nasıl...

- Sen bir şey demeye vardırıyorsun ya lafı. Neymiş, de biz de anlayalım.

- Görünen köy ortada işte kılavuza ne gerek.

- Sen şimdi açık açık bunlar hayır işleri için yapılan bağışlardan kendilerine pay mı çıkarıyor diyorsun?

- Valla gözümle görmedim ama her bir şey ortada. Kendine sorsan rahat rahat “Efendi’min himmeti!” der. Neymiş bu himmet kullan kullan bitmiyor.

- Ben de anlamadım. Bu himmet bu kadar bol madem, biraz da bize yağsa ya.

- Yağmaz azizim öyle dururken. Sen de kapat dükkânını, dolaş Efendi’nin ardınca, gir zenginlerin içine. İşte o zaman belki...

Asım’la Ramazan, kendi söylediklerinden kendileri eğlenerek kahkahalarla gülmeye başladılar. Bir taraftan da Hüseyin’in dükkânına bakıyorlardı.

...

Hüseyin, kendinin bu şekilde dedikodusunun yapıldığından habersiz, selam verip kısa bir hal hatır sorduktan sonra kendi dükkânına geçti. Durmuş onu kapıda karşıladı.

- Selamün aleyküm Durmuş! Seninle konuşacaklarım var. Durmuş bak, bundan sonra uzunca bir süre dükkâna

daha az uğrayacağım. Evelallah sana güvencim tam. Bugüne kadar nasıl çalıştıysan, bundan sonra da öyle devam edersin. Bu arada maaşın da artacak tabii ama dersin ki “Ağam yalnız başıma zor oluyor.” diye, o zaman bir çirak alalım yanına.

- Eksik olma ağam. Burada kendi malım gibi, çalışmaya devam ederim. Gözün arkada kalmasın. Yardımcıda lazım değildir. Yalnız sana danışacağım şeyler oluyor. Yine de arada bir uğrarsın değil mi?

Hüseyin, yavaşça Durmuş’un sırtına vurarak gülümsedi.

- Canım Durmuş! Az uğrayacağız dediysek, hiç gelmeyeceğiz demedik ya. Ben her sabah geleceğim ve o günün hesabını kitabını birlikte yapacağız. Bazen fırsat olursa gelirim dükkânı da beraber kapatırız.

- Tamam ağam. İtimadını boşa çıkarmam inşallah. Evelallah canla başla çalışırım.

- Eyvallah Durmuş. Yalnız şu Asım ve Ramazan Efendilerle görüşmeni istemiyorum. Hatta onların çıraklarıyla da görüşme. Pek makbul insanlar değiller.

- Biliyorum usta ben de farkındayım. Zaten Efendi Hazretleri’nden bahsederken, birkaç kez alaylı konuştuklarını duydum. O zamandan beri hiç hazzetmiyorum.

Durmuş işle ilgili soracaklarını sordu. Hüseyin ne yapması gerektiğini söyledikten sonra çıktı. Çınarlı ve Dilnişin Hatun’un bahçesi ile ilgili tapu işlemlerine başlayacaktı bugün ve yarın da sürü ile ilgilenenecekti.

SEYYİD İLİ

Her yüzde heman gördüğü ışkın eseridir

Âlemde neye kılsa nazar bil dil-i dana

Seyyid Ağa hafiften bir ilahî mırıldanarak bir süre yürüdü.

Canında bu hasret odı yok, nar ne yanar

Yiller ne yiller şöyle yuzi üstüne bi pa

Baba Yusuf’un bu dizelerini çok severdi. Mis gibi havayı ciğerlerine çekerek, hemen oracıktaki çınar ağacına yaslandı. İlahînin aklında kalan dizelerini söylemeye devam etti;

Ahval-i cihan oldu perişan ya sebeb ne

Işk olmasa âlemde neyidi ya bu gavga

Her yüzde heman gördüğü ışkın eseridir

Âlemde neye kılsa nazar bil dil-i dana

Ay ışığında etrafı bir süre daha seyretti. Buraları ne çok sevdiğini düşündü. En çok da Aksaray’a gitmeyi seviyordu. Yol, atla bir bütün gün sürüyordu ama olsun, daha yola çıkmadan gideceğini düşünmek bile, sanki mesafeleri kısaltıyor uzakları yakın ediyordu. İki ayda bir gidip Yusuf Hakiki Hazretleri’ni ziyaret edebiliyorlardı. Senede bir de Efendi Hazretleri gelirdi Seyyid Ağalara. Büyük oğlu Selim Nadir, “Efendi Hazretleri” der başka bir şey demezdi. Efendi Hazretleri’nden bahsederken gözlerinin içi parlardı. Evini herkesten büyük yapmıştı. Bir odasını sohbet odası yapıp bütün halılarını İsfahan’dan gelen kervanlardan alıp döşemişti. Efendi Hazretleri geldiğinde, bütün köylü burada toplanır, çok

muhabetli sohbetler olurdu. Selim Nadir, Efendi Hazretleri'ne ikram etmek ya da ziyaretine giderken götürmek için arıcılık yapardı. Arılar en güzel en kokulu balları yapsın diye, kovanların etrafına kokulu ve çok renkli çiçeklerden diker, bakımlarını sadece kendi yapardı. Çocuklarına ve eşine davranışı da bir başkaydı. Daha doğrusu etrafındaki herkes onun ne dilinden ne elinden hiçbir zarar görmezdi. Seyyid Ağa, oğlunun bu hareketlerini takdir eder ve eşine “Selim Nadir'de Efendi Hazretleri'nin halleri var.” der o da gülümseyerek “Fikrinde, zikrinde işinde gücünde ondan gayrisi yok ya ondandır.” derdi.

Seyyid Ağa bunları düşünüp kendi kendine ilahîsini okurken, inlemeye benzer bir ses duydu. Hemen susup dinledi ve bir süre sonra aynı inlemeyi tekrar duydu. Ses biraz ilerden geliyordu. Kurt ya da başka bir vahşi hayvan olmasından korkarak, önce biraz durup etrafı dinledi. Ancak bir kez daha inilti duyunca bunun bir insandan geldiğini anladı. Kandili tekrar ileriye doğru tuttu. Ağacın dibinde iki büklüm biri yatıyordu. Koşarak yanına vardı, tutup düzeltmek isterken eline kan bulaştı. Henüz sıcak bir kandı. Kandili üzerine tutunca böğründen yaralı olduğunu gördü. Etrafa ılık bir kan kokusu hâkimdi. Garip elini olanca kuvvetiyle yaralı yerine bastırmış, belki de bu şekilde bilmeden de olsa kanamayı azaltmıştı. Seyyid Ağa, ay ışığında seçebildiği kadarıyla onun genç biri olduğunu anladı. Hemen kendi oğulları geldi aklına, “Aman Ya Rabbi. Sen koru bu garibi!” diye acıyla söylenerek belindeki Halep kuşağını çıkardı. Önce her

zaman yanında taşıdığı peşkiri yaranın üzerine bastı ve Halep kuşağı ile birlikte sıkıca sardı. “Ah Çocuk! Sana kim kıydı da attı buralara...” diye söylenerek omzuna aldığı gibi atının üzerine attı. Atının yularından çekerek hızlı hızlı yürümeye başladı. Bir an önce eve varıp yarasını sarmak istiyordu. Yolda ilk ne yapması gerektiğini düşündü. Önce Selim Nadir’e haber vermeliydi. Aksaray’da ders aldığı hocanın hekimliği de vardı ve talebelerine ilk müdahaleleri öğretmişti. Seyyid Ağa belki de hayatının en hızlı yürüyüşüyle eve vardı. Kapıyı hafifçe tıklattı. Esmе Hatun her zaman olduğu gibi yatmamış onu bekliyordu. Seyyid Ağa nefes nefese:

- Haydi, Hacı Hatun tez elden su koy ısınsın. Bir taraftan da Emirşah’ı omuzladığı gibi içeri götürüp, misafir odasına boylu boyunca yatırdı. Esmе Hatun’un “Aboov! Bu da kim ağa?” “Nerden buldun?”, “Yoksa ölmüş mü?” gibi arka arkaya gelen sorularına cevap vermeden koşarak çıktı ve Selim Nadir’lere vardı. Çocuklar uyanmasın diye yavaşça kapıya vurdu. Kapının açılmasını bekleyemeden pencerenin pervazına da tıklattı. Bir taraftan da bir ileri bir geri telaşla yürüyordu. Selim Nadir de, o sırada ahırdan çıkmış eve doğru geliyordu. Babasını o halde görünce merakla seslendi:

- Baba ne oldu? Ne bu halin?

Seyyid Ağa oğlunun sesini duyunca döndü iki kolundan tuttu.

- Yavaş ol da çocuklar uyanmasın. Haydi, hemen bize gidelim.

Biraz sonra yaralının başına geldiler.

- Baba kim bu?

- Bilmiyorum oğul, yolda buldum. Yazık çok kan kaybetti. Haydi, elini çabuk tut.

Selim Nadir zaten eğilmiş Emirşah'ın yeleşği ile göyneğini çıkarmaya başlamıştı. Seyyid Ağa:

- Haydi, Esmе Hatun hazırladığın suyla temiz bir bez getir de oğlan garibin yaralarını temizlesin.

- Tamam ağam. Hemen getiriyorum. Vah, vah yavrucak, pek de genç görünüyor.

Göyneğı ile yeleşğini çıkardıktan sonra, bıçak yarası tüm dehşetiyle ortaya çıktı.

- Bu yaralarla iyi hayatta kalmış.

- Yiyecek aş, içecek suyu varmış garibin.

- Haklısın baba. Yoksa bu yara yaşatmaz. Kolundaki neyse de böğründeki yara...

Selim Nadir, bir koşu evden kendi yapma ilaçlarının olduğu sepeti aldı. Emirşah'ın yarasını temizledikten sonra derin yaraları dikmekte kullandığı iğneyi ocakta yaktı ve yarayı dikti. Emirşah'ın yüzü acıyla kıvranıyor ve derin derin inliyordu. Üzerine yine kendi yaptığı bir merhemi bolca sürdü ve temiz bir bezle düzgünce sardı. Esmе Hatun, el leğenindeki suyu ikinci kez değiştirip, Selim Nadir'in önüne koyarken:

- Nasıl umut var mı oğul, diye merakla sordu.

- İnşallah ana. Allah'tan umut kesilmez. Biz elimizden geleni yaptık.

Selim Nadir anasının getirdiğı sabun ve yumuşak bir

peşkirle, Emirşah'ın bütün vücudunu silerken boynundaki gümüş kolyeyi gördü. Tek eliyle başını yavaşça kaldırıp diğer eliyle kolyeyi çıkardı. Üzerinde Emirşah yazıyordu. “Adı Emirşah’mış garibin.” Sonra da anasının getirdiği temiz esvapları giydirdi. Emirşah, uzun boyu ve iri yapısıyla öylece yaralı yatarken Selim onu giydirmekte zorlandı. “Hangi Allah’tan korkmaz kıymış bu yiğide.” diye söylendi. Seyyid Ağa ile Esmе Hatun birlikte pencerenin önüne misafir yatağını serdiler. Selim Nadir'le birlikte, sarsmamaya dikkat ederek kaldırıp yatağa yatırdılar. Gece ayazı çıkmıştı. Esmе Hatun yatağın tam karşısındaki ocağı yaktı. Odaya insanın içini ısıtan bir sıcaklık yayıldı. Emirşah en son üzeri örtülürken, kendinde olmasa da yüzünde belli belirsiz bir rahatlama ifadesi vardı.

...

Gevher Banu, bir süre sonra kendine gelince, gece olanların dehşetiyle ağlamaya başladı. Bir an önce kocası ve oğlunu bulmalıydı. Gecenin karanlığında kendini dışarı attı ve koşmaya başladı. Yazık ki kocasını götürdükleri yolun aksi yöne gidiyordu. Gözünün yaşıyla, hiç değilse birini bulurum umuduyla saatlerce hiç durmadan yürüdü, en son yorgun düşerek bir ağaca yaslandı. Gevher Banu kendini daha fazla tutamayarak olduğu yere çöktü Gözünden yağmur gibi yaş boşalarak ağlamaya başladı. Emirşah'ın bıçaklanması ve oğlunun beşiğinden alınması gözünün önünden gitmiyordu. Kısa bir süre sonra olduğu yerde kendinden geçti. Gevher Banu birkaç saat önce başına gelen felaketi şimdi kâbus

halinde yeniden yaşıyordu.

Bir süre sonra, uykunun arasından birinin kendini çektiğini hissetti. Kuvvetli bir el kolunu sımsıkı tutmuş onu ayağa kaldırmaya uğraşıyordu. Gevher Banu, uyku sersemliğiyle neye uğradığını şaşırı. Tanımadığı bir adam sırtarak ayağa kalkması için uğraşıyordu. Gevher direnince, ileride bir arabanın yanında duran iki adam daha geldi yardıma. Üçü bir tuttıkları gibi kaldırıp arabanın içine koydular. Sonra da biri kirli bir tülbentle ağzını bağladı. Diğer adamın getirdiği bir urganla da ellerini bağladı. Gevher Banu'nun hem tülbentin kokusundan hem de yaşadığı olayın ağırlığından midesi kalktı. Olduğu yerde öğürmemek için kendini zor tutuyordu. Başı dönmeye başladı. Adamlardan biri bağırdı:

- Haydi, çabuk al dizginleri!

- Tamam. Hemen gidelim. Bir an önce uzaklaşalım buradan.

Gevher Banu arabanın ani hareketiyle, boş bulunup açık olan kapısından düştü. Canının çok yanmasına rağmen kurtulma umuduyla çok sevindi. Fark etmemeleri için dua ediyordu. Yazık ki sevinci kısa sürdü. Adamlardan ikisi koşarak geri geldi ve karga tulumba onu arabaya taşıdılar.

- Sen yanında kal. N'olur n'olmaz.

- Tabii ya kuşu kafesten uçurmayalım.

Yere çarpmanın etkisiyle Gevher'in dudağı patlamıştı. Kan çenesine doğru yürüyordu. Adam kendi mendiliyle

silmek istedi Gevher başını çevirerek engel oldu. Kafasını dizlerine eğip kendi üstüne sildi. Bir süre gittikten sonra adam:

- Bağırmasan ağzını çözerim ama bağırırsan hem temiz bir dayak yersin, hem de bu defa ayaklarını da bağlarım.” dedi. Gevher “Olur!” anlamında başını sallayınca adam ağzını açtı. Gevher başını dışarı doğru uzatarak derin bir “Ohh!” çekti. Temiz havayı ciğerlerine doldurdu. Sonra karşısında oturan adama dönüp, kendini bırakması için çok yalvardı. Ağladı, sızladı. Belki merhamete gelir diye başına gelenleri anlatacak oldu ama adamın gözlerindeki hain ifadeyi görünce vazgeçti. Bir fırsatını bulduğu anda kaçabilmek için dua etmeye başladı.

SEYYİD İLİ

*Olur, gönlüm bu miskinün zevali
Nedür bilsem aceb i hayyu hannan*

Esmе Hatun’un getirdiği bal karıştırılmış sıcak sütleri içerken Seyyid Ağa:

- Oğul, belli ki ya bir kavgaya karıştı ya da hasımları var.

- Öyle görünüyor baba. Bence iyileşene kadar bizim horantadan gayrısı bilmesin.

Esmе Hatun telaşla koşturmaktan yorgun düşmüştü. Sıcak sütü içerken:

- Haklısın oğul. Belki de ardı sıra takip ederler. Yazık daha pek de genç. Çoluğu çocuğu var mı acaba?

- Bir kendine gelsin de Hacı Hatun hepsini öğreniriz. Haydi, siz artık gidip yatın. Ben sabaha kadar bekleyeceğim, belki ateşi falan çıkar.

- Baba lüzum yok senin bekleme. İkiniz de biraz istirahat edin ben beklerim.

Seyyid Ağa ile Esmе Hatun, Selim’e ısrar etmenin faydasız olduğunu biliyorlardı. Odadan çıkarken seslendi:

- Oğul bak bir şeye ihtiyacın olursa hemen gelip uyandır bizi.

- Baş üstüne baba. Haydi, Allah rahatlık versin.

Onlar çıkınca Selim tekrar Emirşah'ın başucuna geldi. Biraz ateşi vardı. Üzerini hafif açtı. Emirşah baygın halinde bile, arada bir irkiliyordu. Selim onu izlerken gözyaşlarını tutamadı. Kim bilir nasıl bir felakete uğradı, diye düşündü ve o anda, başına her ne geldiyse ondan kurtarınca kadar hiç bırakmayacağına dair kendi kendine bir söz verdi.

Gece boyunca Emirşah kâh ateşlenip boncuk boncuk terledi, kâh buz gibi olup titredi. Arada çektiği acılardan gözlerinden yaş geldi ama hiç ayılmadı. Selim Nadir de başucundan hiç ayrılmadan bekledi. Arada sakin uyuduğunda ise, başucunda Kur'an-ı Kerim okudu, iyileşmesi için dua etti. Sabah ezanları okunurken, Emirşah çok zor bir gecenin ardından nihayet sükûnete kavuştu ve derin bir uykuya daldı. Selim Nadir abdest almak için çıktı. Buz gibi gece ayazı biraz kırılmaya başlamıştı. Derin derin nefes aldı. Soğuk su ile abdest almak iyi geldi. İçeri girince babasını Emirşah'ın

başucunda buldu.

- Şükür iyi görünüyor.

- Elhamdülillah baba. Gece çok çetin geçti ama şimdi iyi elhamdülillah. Haydi, ezan okundu. Namazı kılalım.

...

Selim Nadir, namazdan sonra hastanın başucunda bir süre daha Kur'an okudu. Günün ilk ışıklarıyla Emirşah biraz kımıldanmak istedi fakat yüzü acıyla kasıldı.

Selim Nadir, ani bir hareket yapar da yarası açılır diye tuttu. Emirşah tekrar daldı. Fakat huzursuz bir uykuydu bu. Gözkapakları titriyor, ağzı kımıldıyordu. Seyyid Ağa bulana kadar ne yaşadıysa, şimdi de onları yaşıyor olmalıydı. Selim Nadir acıyarak baktı. Gözlerinden yaş süzüldüğünü görünce daha bir üzüldü. Emirşah tekrar boncuk boncuk terlemeye başladı. Anlaşılmayan şeyler söyleyerek kafasını iki yana sallamaya, sanki bir şeyden kurtulmaya çalışır gibi bacaklarını oynatmaya başladı. Selim Nadir, güçlü kuvvetli olmasına rağmen tek başına onu tutamadı. Yarasının açılıp kanamasından korkuyordu. Babasına seslendi. Babası namazı kılmış, kahvaltı hazırlamakta olan Esmе Hatun'un yanına gitmişti. Bir şeye ihtiyacı var mı diye soracaktı. Selim Nadir'in telaşlı sesini duyunca:

- Buyur kurban bir şey mi oldu garibe?

Yaralının kollarını tutmaya çalışan Selim bağırdı:

- Tez baba kurban olayım, tut şunun bacaklarını.

Şimdi yarası tekrar açılıp kanayacak.

Babası bütün gücüyle bacaklarını tutarken, Emirşah

bir süre sonra inleyerek tekrar daldı.

- Uyuması daha iyi baba. Hiç değilse acılarını hissetmez.

Köyde ise Dürriye Hatun sabah geldiğinde eşikte kan görünce çok korktu. Evde kimsenin olmadığını görünce, bu korkusu daha da arttı. Üstelik de, odanın her tarafında kan vardı. Hızla arka bahçeye, ahıra koştu. Yoklardı. Hiç biri yoktu. Dürriye Hatun, aklına hücum eden binbir düşünceyle dehşete kapıldı. Hızla çıkıp oğullarına gitti. Koşarken ayakları birbirine dolanıyordu. En büyüğünün kapısını hızla vururken bir taraftan da “Kıyamet koptu! Başımıza felaket geldi. Gevherim, torunum ah Emirşah!” diye bağırıyordu. Sesine köylüler de toplanıp ne olduğunu sormaya başladılar. Dürriye Hatun, yaşadıkları felaketin de etkisiyle anlatırken dili dolandı. Sakinleşmek için biraz durdu. Getirilen suyu içti ve ağlayarak gördüklerini anlattı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu. İnsanlar ne yapacaklarını değil de, bu işin kimin yapmış olabileceği konusunu tartışıyorlardı.

Oğullar ise vakit kaybetmeden atlarına atlayıp aramak için çıktılar. Dağılarak bütün çevreye baktılar, bağırıyorlardı gördüklerine sordular ama kimseyi bulamadılar. Dürriye Hatun onlar eli boş geldikçe yıkılıyordu. Çok perişan bir haldeydi. “Gideceğim! Onları ben kendim bulacağım!” diye sürekli ağlıyordu.

...

Esme Hatun içeriye büyük bir sofraya hazırlamıştı.

Bütün aile sofrada toplanınca Seyyid Ağa:

- Hepiniz hoş geldiniz evlatlarım. Bugün burada cem olmamızın bir sebebi var elbet diye başlayarak geceden beri olanları anlattı. Hepsi merakla dinliyordu. Özellikle evlerinde bir yaralı olması çocukların çok dikkatini çekmişti. Diğer oğulları:

- Baba bizi de uyandırıldın, yardım ederdik dediler.

- Sizleri de rahatsız etmek istemedik. Selim Nadir sağ olsun her şeyi halletti. Şimdi burada hepinizin bir söz vermesini istiyorum. Kim gelirse gelsin isterse en yakınınız olsun, buradaki yaralıdan söz etmeyeceksiniz. Yaralayıp attıklarına göre mutlaka hasımları olmalı. Bu garip bize Tanrı emaneti ve iyileşip de ayağa kalkana kadar, en iyi şekilde bakıp korumamız lazım. Tamam mı çocuklar?

Hepsi orada söz verdiler. O sırada Selim Nadir de geldi. Çocuklar ilgiyle baktılar. Yemekte olmasalardı yaralı hakkında art arda sorular sorarlardı fakat şimdi dedelerinden çekiniyorlardı. Yemekte fazla konuşulmasından hoşlanmazdı.

- Hepinize afiyet olsun. Baba yarası çok derin. İnşallah cerahatlenmez.

- Sen lazım olanı yaptın oğul. Gayrısı Allah’a kalmış.

- Haklısın baba.

- Neyse, hadi çocuklar hepiniz yemeğinizi yiyin. Bakın Esme Hatun yine ne güzel yemekler hazırlamış sizin için diyerek yanında oturan eşinin dizine vurdu şefkatle. Kadın da ona gülümsedi. Yalnız çocuklar yaralıyı

çok merak ediyorlardı. Dokuz yaşlarında olan Elif en tatlı gülümsemesini takınarak:

- Dede, şey! Yaralıya bir defacık bakayım mı?

Seyyid Ağa, Elif’le birlikte kendine yalvarır gibi bakan diğer dokuz torununa da kaşlarını çatarak tek tek baktı. Hepsi kızdığını sanarak, susup başlarını eğdiler. Seyyid Ağa onların sus pus hallerine gülümsedi.

- Siz de bir hoşsunuz çocuklar! Tabii bakarsınız ama gürültü yapıp rahatsız etmeden. Biraz iyileşmeye yüz tutsun, o zaman öğreniriz ne olup bittiğini.

Emirşah uyuyor gibi görünüyordu ama aslında kâbuslarla boğuşuyordu. Vücudunun her zerresinden sanki ayrı bir zehir akıtıyorlardı. Bedeni delik deşik olmuş gibi acıdan kasılıyordu. Şimdi yine her bir yanı ısınıyordu. Birden dişleri birbirine vurmaya başladı. Hem her tarafı alev alevdi, hem de sanki donuyor gibiydi. O sırada odaya giren Selim Nadir, hemen sirkeli suya batırılmış bezle alnını koltuk altlarını sildi. Sonra da bezi tekrar ıslatıp alnına koydu.

- Yaranın şiddetinden nöbet geldi garibe. Bu günle geceyi de Allah’ın izniyle bir atlatırsa yarına inşallah tehlike geçer.

- Kendi kendine mi konuşuyorsun oğul.

- Gel baba. Zavalılık nöbet geçiriyor da onu diyordum. Yarına bir çıkarsa inşallah kurtulur garip.

- İnşallah oğul.

ÜZERLİK HAN

Yine tufan-ı ruh- ı nuh-ı peyda

Olup ne şehir iklim ü ne hamun

Gevher Banu’yu kaçırınlar bir hanın önünde durdular. Adam arabadan inmeden seslendi:

- Bak eğer sesini çıkarırsan, öldürene kadar döverim seni. Sonra da paramı çaldı diye ihbar ederim. O zaman hem güzelliğin gider hem de kolun.

Gevher adama tiksintiyle baktı.

Adam sert bir şekilde kolundan tutarak hana doğru sürükledi. Kocaman ahşap bir kapının üzerinde “Üzerlik Han” yazıyordu. Gevher “Ne garip bir ad.” dedi içinden. Üç adam, aralarında Gevher olduğu halde içeri girdiler. Gevher, bir yolunu bulup kaçabilmek için fırsat kolluyordu. Adam, bunu bildiği için, kolunu morartacak derecede sıkı tutuyordu. Hancı İştâr, yanına yaklaşına kadar onları fark etmedi. Bir müşteri ile gizli bir şey konuşuyordu. Bir zaman sonra fark edince belini büküp, eğilerek yanlarına geldi. Bir yandan da pis pis sırtıyordu.

- Buyurun efendim. Ne emredersiniz? Bugün mutfak zengin.

Sonra Gevher’i fark etti. Şaşırdığını belli etmemek için görmemiş gibi davranmayı yeğledi.

- Bize yiyecek bir şeyler getir ama hepsi de taze olsun. Bir gün önceden kalanları getirirsen parasını ödemem ona göre.

Hancı biraz daha eğilerek:

- Hiç olur mu beyim bir gün önceden? Evelallah, hanımızda bayat yemek bulunmaz.

- Haydi, görelim marifetini!

Hancı ortada getir götür işleri yapan Hasan ile hemen masayı donattı. Adamlar büyük bir iştahla yemeğe başladılar. Gevher yemekleri görünce içinin kıyıldığını hissetti. Yanında oturan adam “Yesene!” diye koluna çakınca, kendini daha fazla tutamadı. Bir iki lokma etli yemekten aldı, yutmaya çalıştı ama yutamıyordu. Tüm bedeni yemeğe karşı koyuyormuş gibi kasılıyordu. Biraz çorbadan içmek istedi. İki kaşıktan sonra yiyemedi. Mücadele etmekten vazgeçip kaşığı bıraktı. Adamlar da daha fazla ısrar etmediler. O sırada İhtar da, daha önce konuşması yarım kalan müşterinin yanına gitti ve onu hanın daha kuytu bir yerine götürüp konuşmalarına orada devam ettiler.

Adamlar, masadaki bütün yemekleri bitirdiler. Gevher onlara bakarken midesi bulanıyordu. Adamlardan Gevher’i yakalayan kalktı, sessiz adımlarla hancıya yaklaştı ve onlar fark etmeden bir süre dinledi. Handa gizli gizli kumar oynanıyordu. Hancı, adamı birden ensesinde fark edince subaşıya yakalanmış gibi korkuyla ürperdi.

Adam onu korkutmaktan memnun ensesinden tuttu.

- Gel bakalım! Biraz da biz konuşalım!

Masadaki diğer iki adam sırtarak izliyorlardı abilerini...

Hancıyla konuşan adam, biraz sonra memnun bir

ifade ile geldi.

- Haydi, toparlanın gidiyoruz. İyi bir alışveriş oldu.

Onlar aynı memnuniyetle kalktılar. Gevher de isteksiz kalkarken adam:

- Sen rahatına bak. Bundan sonra hancı baş gelsin sana, dedi ve onlar tam çıkarken İştâr gelip, “Beyim hesap...” diyecek oldu. Pazarlığı yapan adam sağ eliyle hancıyı hafifçe itti.

- O kadar alışveriş yaptık, o da senden olsun be hancı dedi ve kahkahalar atarak çıktılar. Gevher dışarıda arabanın çıkardığı sesleri dinlerken, başına yeni bir felaketin geldiğini anlıyordu.

Gevher o günden sonra o handa çalışmaya başladı. Handa İştâr’dan başka, çırak Hasan ve hancının karısı Gülnaz vardı. Handa İştâr gizlice kumar oynatıyordu. Bu sebepten müşterisi çoktu. Gevher’den de, karısının pişirdikleri yemekleri masalara servis yapmasını istedi. Gevher çok güzeldi ve bu sayede müşterilerinin artacağını düşünüp seviniyordu. Gevher ise üst katta kendine gösterdikleri küçük odaya girerken, bu felaketten kurtulmak eşi ile çocuğunu bulabilmek için dua etmeye başladı. Erkeklerle aynı odada bile oturmazken handa masalara servis yapmasını istemişti İştâr. “Ölsem daha iyi. Ben Emirşah’ın yüzüne nasıl bakarım sonra.” diye söylendi. Sonra da dudağı acı ile kıvrılarak “Tabii yaşıyorsa.” İçindeki zehri dışarı boşaltmak istercesine, derin bir “Off!” çekti. Kaçmak için, her fırsatı değerlendirecekti. İlk önce, hanın etrafını tanıyıp nasıl kaçacağını tasarlamalıydı.

O gün, mutfakta Gülnaz'a yardım etti. Akşama doğru, müşteriler gelmeye başladı. İftar, her müşteri geldikçe keyifle avuçlarını ovuşturuyor ve kimin kumar oynamak isteyeceğini anlamak için dikkatle süzüyordu. Gevher “Şimdi benden masalara hizmet etmemi bekler bu mendebur. Hemen bir şeyler yapmalıyım!” diye düşünürken bir bahaneyle yukarı çıktı. Biraz oyalandıktan sonra aşağı inerken, ayağı takılmış gibi yapıp merdivenlerden yere yuvarlandı. Bir yerine gerçekten bir şey olmaması için, çok dikkatli düşüyordu. Sese koşarak gelen İftar'la Gülnaz, onu iki büklüm yerde yatar gördüler. Gülnaz tutup kaldırmaya çalışırken İftar bağırdı:

- Sen ne sakar şeysin! İlk günden işten kaytarıyorsun, diye üzerine yürüdü. Gülnaz bir taraftan kaldırmaya çalışırken tek eliyle de kocasını engellemeye çalıştı.

- Dur herif! Ne yapıyorsun. Görmez misin ki kız perişan. Tutup kaldıracağın yerde üzerine yürüyorsun.

Bu arada kadın kaldırmaya çalıştıkça, Gevher kendini boş bir çuval gibi yere bırakıyordu.

İftar:

- Ne haliniz varsa görün ama yarın kalkıp hizmet edecek. O kadar para saydım ona diye bağırarak salona geçti. Gevher şimdilik tehlikenin geçtiğini anlayınca, biraz kendini topladı. Gülnaz'a yaslanarak seke seke yukarı çıktı. Gülnaz onu yatağına bıraktı:

- Bugünlük dinlen bir kendine gel. Daha çok çalışırsın nasıl olsa.

- Sağ ol abla. Sen iyi bir insansın.

Gülnaz acı acı gülümsedi.

- İhtar'ın yanında ne kadar iyi olunursa işte. Neyse Haydi, sen biraz dinlen ben sana sonra çorba getiririm.

Yalnız kalan Gevher “Bugünlük kurtuldum ama bakalım yarın ne yapacağım? Bir an önce kaçmalıyım buradan.” dedi içinden.

Sabah herkes uyurken Gevher kalktı. Ses çıkarmamaya çalışarak merdivenleri indi ve dışarı çıktı. Her şey çok kolay olmuştu. Hızla koşarken, kalın bir ip beline dolandı ve yüzükoyun yerde sürüklenmeye başladı. Gevher etrafındaki her şeyin ileriye doğru gittiğini gördü. Sanki sürüklenen kendi değil de vücudunun altından yer ileri kayıyor gibiydi. Sürüklenirken batan taş ve topraklar canını acıtıyordu. İhtar elindeki ipi hafif çekerek Gevher'i olduğu yerde sarsıyordu. Bir taraftan da “Biliyordum ilk fırsatta kaçacağını!” diye bağırıyordu. Gevher hırsla sıktığı yumruklarını yere vurarak hıçkırıma başladı. Elleri kan içinde kalmıştı. Avazı çıktığı kadar bağırıp ağlıyordu. İki gündür içinde biriken acı, kin, umutsuzluk, çaresizlik bu ağlamayla dışarı aksın istiyordu. Onun hıçkırıkları İhtar'ın kahkahalarına karışıyordu. Seslerine koşup gelen Gülnaz, kocasına nefretle bakarak elindeki ipi aldı ve Gevher Banu'nun belinden çözerek ayağa kaldırdı.

- Utanmıyorsun değil mi, kızı böyle hayvan gibi bağlamaya!

İhtar elini tokat atar gibi kaldırıp üzerine doğru

yürüdü.

- Sen ne diyorsun kadın! Ben mi utanacağım o mu?
Kaçmaya çalışan kendi.

- Kaçar tabi. Senin gibi zalimin yanında kim durur?

- Zalim ha! Zalimsem sen ne duruyorsun öyleyse?

Gülnaz kızı belinden tutup içeri götürürken, “Başka çarem mi var ama dur sen yakındır benim de gitmem.” diye içinden söylendi.

Gevher’in yüreği kalkmıştı bir kez. Bir taraftan hıçkırarak ağlıyor, bir taraftan da iki gündür başına gelenleri anlatıyordu. Gülnaz gözyaşları içinde dinledi onu.

- Vah yavrum. Sen neler yaşamışsın... Hem bebeğinden hem erinden oldun öyle mi?

Gevher kanlı elleriyle onun kollarına asılarak:

- Abla n’olur bırakın gideyim. Bebeğimi, Emirşah’ı bulmam lazım. İkisini de kim bilir hangi çukura attılar.

Gülnaz ocağın yanındaki güğümünden bir tas su doldurdu. Yüzünü gözünü yıkarken: “Bu halde bir yere gidemezsin. Biraz yat kendine gel. Söz o zaman ben kendim bırakacağım seni.” dedi.

Gevher bu ümitle söz dinleyip odasına çıktı. İncecik şiltesine uzandı. İhtar karısını duymuştu. “Bu kadın kuşu yuvadan uçurmadan, bir çaresini bulmak lazım.” diye kendi kendine konuşurken Dinar’ın sesiyle irkildi.

- Hey İhtar! Dellendin mi yahu? Ne kendi kendine konuşursun?

Dinar, yakınlardaki bir çiftliğin kâhyasıydı. Zalimlikte İhtar’dan geri kalmazdı. Buraya da fırsat buldukça kumar oynamaya gelirdi. İhtar onu görünce hemen kafasında bir şimşek çaktı. Gevher’i ona satabilirdi. Dinar konakta çalışmak için genç bir kız alacaklarından bahsetmişti önceki geldiğinde. Her zamankinden daha geniş bir sırtımayla Dinar’a yaklaştı ve içten bir “Hoş geldin!” dedi. Dinar bu içtenliğin sebebini şaşkınlıkla karşıladı.

- Hayrola? Ne bu insanca muamele?

İhtar elini dostça Dinar’ın omzuna koydu ve masum bir şekilde hafifçe boynunu büktü.

- Aşk olsun Dinar Efendi. Sanki sana her zaman farklı davranıyorum da... Neyse hoş geldin. Gelişinle hanımız bir kez daha şereflendi. Geç otur. Ne emredersin?

Dinar gösterdiği yere oturdu.

- Neyin peşinde olduğunu anlamadım ama Haydi, öyle olsun. Getir bakalım Gülnaz Bacının pişirdiklerinden. Donat işte masayı. Bilirsin iştahlıyımdır.

- Hemen getiriyorum. Yarasın beyimize.

Dinar senelerdir bu hana gelirdi, ilk defa bu kadar yiyecek ve içeceği bir arada görüyordu ve üstelik de İhtar “Bugün bendensin beyim. Gönlünce ye iç ne istersen.” demişti.

Dinar “Bakalım altından ne çıkacak. Bu adam babasına bile günahını bedava vermez ya.” diye söylenerek yemeğini yedi. Üstüne de okkalı bir tabak helvayı indirdi mideye. Bir çöple dişini karıştırırken, İhtar masasına geldi:

- Beyim konağa hâlâ bir kız arıyor musun? Hizmet için?

- He arıyorum. Sen de var mı böyle bir kız?

- Var ki hem de nasıl bir kız... Hem konağın işini görür, hem beyinin gönlünü hoş eder.

Dinar çok şaşırdı.

- Essah mı diyorsun? Hani nerede?

- Hem böylece senin de cebin para dolar.

- Uzattın ama İhtar! Hani kız nerede?

- Yukarıda ama önce pazarlık edelim. Benim istediğim parayı verirsen hemen bugün al götür.

- Görmeden olmaz.

- Aşk olsun beyim. İhtar gardaşına güvenmiyor musun? Kız öyle herkesin yanına çıkmıyor. Tam sizin konağa göre edepli taze anlayacağın.

- Peki, tamam parada anlaşırız. Sen git söyle hazırlansın. Akşam iki el çevirdikten sonra alırım.

- Tamam beyim yalnız biraz sessiz olmamız lazım. Malum Hatun hazzetmiyor bu işlerden.

İhtar, o gün akşama kadar Gevher'e dokunmadı. Giyinmesi için Gülnaz temiz entari ile şalvar da verdi. Gevher giyinip başını da bir güzel örttü. Anasından kalan kuşağı sardı. Ninesinin atkısını da omzuna alıp iki büklüm yatağa uzandı. "Geldiğim taraftan geri dönersem köyüme ulaşırım. Ondan sonra öte tarafa gider Emirşah'la bebeğimi bulurum. Hem belki de, ben gidene kadar emmilerim bulmuşlardır onları. Ah güzel Allah'ım keşke

öyle bir şey olsa...”

Gevher bu düşünceler içinde uyuyakaldı. Sanki gecedен gidecekmiş gibi hazır bir halde yatıyordu. Biraz sonra yüzünde hissettiği nefesle uyandı. Bu İhtar’dı. Kız ne olduğunu anlamadan, adam ağzını ve ellerini bağladı. Adam öyle hızlı hareket ediyordu ki, sanki önceden çalışmış gibiydi. Sonra elindeki büyük bıçağı Gevher’e doğru sallayarak, karısının uyanmasından korkup kısık bir sesle konuştu:

- Sesini çıkarırsan bu bıçakla boynunu keserim.

Gevher korku ve şaşkınlıkla merdivenlerden inerken yeni bir felakete doğru gittiğini anlamıştı. “Merhamet yok bu adamda. Kendi malı gibi beni oradan oraya sürüklüyor. Allah’ım bir çare...”

Dinar onu kapıda bekliyordu. Kandilin ışığında baştan aşağı süzdü. Güzel bir kıza benziyordu. Biraz uysal olursa...

Dinar arabada, itaatkâr olması, konaktakileri hoş tutması gibi birçok tembihlerde bulundu. Gevher ağzına bağlanan tülbentten midesi kalkarak öğürür gibi yaptı. Dinar:

- Açarım ama sen de bağırmayacaksın tamam mı, anlaştık mı?

Gevher “Olur!” anlamında başını salladı. Adam ağzını açtı ama kolları hâlâ bağlıydı.

- Yok, kollarını açamam. Konağa az kaldı zaten. Bir varalım hemen açacağım.

Gevher, kendini evden dışarı attığından beri sanki

yılların ağırlığı altında ezilmiş gibi hissediyordu. Şimdiden öylesine bezmişti ki, kötü bakışlı insaftan uzak şu adama baktıkça kurtulacağına dair umudunu hızla yitiriyordu. Vakit sabaha yaklaşmıştı. Konaktakiler uyuyordu. Dinar:

- Sakın ses çıkarıp da milleti uyandırma. Bundan sonra burada çalışacaksın. Ben ve avradım ne derse onu yapacaksın. Aklın varsa sözümüzden çıkmazsın.

Gecenin karanlığında konak pek de seçilmiyordu. Ne olursa olsun burası Gevher'in hapishanesi olacaktı. Bu belliydi. Gevher bu düşünceler içinde, omuzları çökmüş bir halde Dinar'ı takip etti. Dinar önden, kızcağız arkadan tahta merdivenleri çıktılar. Merdivenlerin her bir basamağı gacırdıyordu. Onların gacirtısı bile, Gevher'in beyninde zonkluyor gibiydi. Yukarı çıkınca sola döndüler. Buranın da tabanı tahtaydı. Yürüdükçe ses çıkarıyordu. Yan yana iki tahta kapıdan solda olanı açtı ve kenara çekilerek başıyla içeri girmesini işaret etti.

- Geceleri burada kalırsın.

Sağdaki kapıyı gösterdi, sonra da:

- Avratla ben de burada kalıyoruz. Ola ki kaçmayı düşünürsün, ben hemen duyarım. Duyunca da...

İşaret parmağını katlayarak sertçe kafasına vurdu ve

- Anandan doğduğuna pişman ederim sonra.

Gevher “O gecedan beri pişman oldum zaten.” dedi içinden. Adam açık kapıdan içeri itti kızını. Kız arkadan bağlı ellerini göstererek

- Ellerimi çöz bari.

Adam söylenerek ellerini çözdü ve kapıyı üzerinden kilitlerken:

- İlk gece böyle olsun da. Zaten birazdan sabah olacak. Sen bir iki saat kal ben kapıya vurup kaldırıyorum seni.

Gevher ne düşüneceğini, ne yapacağını bilemeden bir süre odanın ortasında kalakaldı. Sonra gözünün önüne kendi evi, mutlu günlerdeki halleri gelince burnunun direği sızladı ve kendini yatağa atarak gözünden yağmur gibi yaşlar boşalttı. Gözyaşları aktıkça gözünün önündeki görüntüler değişiyordu. Bir o dehşet gecesini görüyor, bir Ali'nin doğduğu günü, Emirşah'ın ilk kucağına almasını. Sonra bir ezan sesi. Köyün hocası en güzel sesiyle sabah ezanını okuyordu. Narin bedeni üzüntü ve acıya daha fazla dayanamayarak, kulağındaki bu ezan sesiyle uykuya daldı.

AKSARAY

Işka kılduk halal kanumuzu

Işka virdük gönül ü canumuzu

Gülmahi eşiyile vedalaşırken gözyaşlarına hâkim olamadı. Ondan ayrı kalmak çok zor geliyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri elini sevgiyle tuttu muhabbetle gözlerinin içine baktı: “Evimin aydınlığı güzel Sultanım. Gidiyoruz ama gönlümüz hep sizinle olacak.” dedikten sonra eşinin yüzüne baktı ve ekledi: “Haydi, Allah’a emanet olun.”

Gülmahi o gece uzun bir süre yatmamış yolluk

hazırlamıştı. Hüseyin de bir gün önceden pideler yaptırmış, bir de Hacı Bayram Veli Hazretleri'ne hediye etmek için Acem dokumasından bir cübbe almıştı.

Eymen'le Aslan Bey de uğurlamaya gelmişlerdi. Aksaray'ın çıkışına kadar onlara eşlik ettiler.

Hüseyin, Yusuf Hakiki ile Veli'nin biraz gerisinde at sürerken çok heyecanlıydı. Engürü'ye daha önce de birkaç defa gitmişti ama Efendi Hazretleri'yle gitmek ve orada Hacı Bayram Veli'nin de huzurunda bulunmak çok başka olacaktı. Teyzesi Elif'e söylediğinde, gözleri dolmuş ve şefkatle saçlarını okşayarak şöyle demişti:

- Canım oğlum! Bilir misin ne çok sevindim. Efendi'ye bizim de gönül selamımızı ilet inşallah. Gittiğiniz yollar taş toprak değil, çayır çimen olsun. Yol boyunca Hızır yoldaşınız olsun.

Hüseyin teyzesinin elini öperek gülümsedi ve sevinçten ağzı kulaklarında olarak:

- Daha ne Hızır'ı teyzem. Bizim Hızır'ımız yanımızda evelallah.

- Oğlum haklısın tabii. Ben sevinçten ne söylediğimi biliyor muyum?

Hüseyin devlethaneye doğru giderken Hızır Aleyhisselam ile Şah-ı Nakşibend Hazretleri'nin kıssasını hatırladı:

Şah-ı Nakşibend Hazretleri (k.s.) şeyhi Seyyid Emir Külal Hazretleri'ni ziyarete gider. Yolda karşısına bir zat çıkar ve selam verir. O selamı aldıktan sonra, dönüp bakmaz ve yoluna devam eder. Zat üç kez karşısına çıkar

ve Hazret üçünde de yolunu değiştirir. Bunun üzerine o zat “Sen beni tanımıyor musun?” diye sorar. Hazret “Tanıdım. Sen Hızır (a.s.)’sın.” der. O zaman Hızır (a.s.) “Peki o vakit neden yolunu değiştirirsin.” Şah-ı Nakşbend Hazretleri “Ey mübarek zat! Ben şeyhimi ziyarete gidiyorum ve gönlüm sadece ona aittir. Benim mürşidim de, Hızır’ım da Odur. Ondan gayrısına gönlümü meşgul edemeyeceğimden yolumu değiştirdim.” der. Bunun üzerine Hızır (a.s.), onun sırtını sıvazlar ve “Helal olsun sana. Sen Tarikat-ı Nakşbend’in ilk pirisin. Adın Şah Bi Nakş olsun.” der. Parmaklarının izi Hazret’in sırtına çıkar. O günden sonra adı “Şah-ı Nakşbend” olur.

Hüseyin kendi kendine gülümseyerek “Benim Hızır’ım da, şeyhim de Yusuf Hakiki Hazretleri.” dedi.

KONAK

Varlığını çü mahv iderüz

Dil nice şerh ider beyanumuzu

Gevher, Dinar’ın konakta olmadığı zamanlarda merdivenlerden inip çıkarak neresinin daha az gacırdadığını kontrol etmişti. Şimdi o noktalara basmaya çalışıyordu. Zeynep bir gün o böyle inip çıkarken şaşırmuş, ne yaptığını anlamak için bir süre izlemişti. Gevher izlediğini fark edince gülümseyerek omuz silkmiş ve “Merdivenler ne güzel ses çıkarıyor.” demişti. Mutfak kısmı konağa bitişik iki katlı bir yerdi. Alt katında büyükçe bir mutfak ve iki tane büyük zahralık, üst katta ise iki oda vardı. Odaların birinde Zeynep ile Dinar diğeriinde Gevher kalıyordu. Bir de seyis vardı ama o

ahırın yanındaki küçük odada kalırdı. Şimdi hanımla beyi İzmir’e götürdüğü için konakta yoktu. Zeynep Kadın bir şey dememiş ama işinin başına dönerken “Bu konakta akıllı bir Gevher vardı, şimdi onu da kaybettik.” diye düşünmüştü.

Konağın bahçeye açıldığı büyük kapısına vardığında durdu. Etrafı dinledi. Kapı ardına kadar açıktı. “Dayan Gevher! Kurtuluşa az kaldı.” diye düşünerek kapının üzerindeki anahtara baktı. Anahtar kilidin içinde dönerken çok ses çıkarırdı. “Hınzır! Şu mendeburu kendi yağlamadığı gibi bizim yağlamamıza da izin vermezdi.” diye söylendi. Birkaç gün önce gizlice yağlamak isterken, Dinar onu görmüş ve “Bunun yağlanmayacağını kaç kere söyledim sana!” diyerek ocağın demiriyle sırtına vurmuştu. Gevher acıyla iki büklüm olurken “Şey! Dinar Usta yukarıdakiler rahatsız olmasın diye düşündüm de...” demişti ama Dinar onu dinlememişti tabi. Her zamanki kabalığı ile “Yukarıdakileri düşünmek sana mı kaldı!. Haydi, işinin başına!” azarlamıştı.

Gevher, iki büklüm olduğu yerden zorla kalkmış ve sendeleyerek mutfağa işinin başına dönmüştü. Zaten canı neydi ki garibin? On sekiz yaşında getirildiği bu konakta gün doğmadan kalkar acısını yüreğine gömerek konakta akşama kadar canı çıkana kadar çalışırdı. Bir gün bu konaktan gidebilmeyi çok istiyordu. Oğlunu bulmak için evinden yurdundan ayrılmış lakin köle tüccarlarının eline düşünce yolu buraya kadar uzanmıştı. Her işi sesini çıkarmadan yapıyordu. Evin kâhyası Dinar’ın hakaretlerine sesini çıkarmıyordu ama o gece evin küçük

beyinin odasına girmeye çalışmasıyla dehşet olmuştu. Kapısının zorlanmasıyla uyanmış, dikkat edince küçük beyle birlikte Dinar'ın da sesini duymuştu. “Küçük beye yaranmak için hepimizi harcamaya hazır.” diye söylenen Gevher kapıyı bir kez daha kilitleyip odasındaki sandığı kapının arkasına çekmişti.

O gece kurtulmuştu Gevher ama gündüz Dinar'dan çok ağır bir dayak yiyerek ödemişti bu hareketinin cezasını. Dinar'ın karısı Zeynep engel olmaya çalıştı ama adam öyle kuvvetliydi ki bir vuruşta onu mutfağın bir ucuna fırlatmıştı. Gevher yediği dayağın etkisiyle üç gün yataktan kalkamadı. Konakta en ağır işleri yaptığı için işler bir süre aksadı. Yukarıdakiler denen konağın sahipleri bunun pek farkında olmadılar. Zira beyle hanım bir akrabalarının düğünü için yine İzmir'e gitmişlerdi. Zaten Dinar da onların yokluğundan faydalanarak küçük beyle böyle bir işe kalkışmıştı. Gevher her yanı ağrısa da bu dayağı yediğinden neredeyse memnun olacaktı. Böylece birkaç gün Dinar'ın elinden kurtulmuştu. Bir gün yeniden deneyeceklerini biliyordu ama o zamana kadar Allah'tan bir çare olurdu belki. Kim bilir?

Hasta yatarken Gevher'i fırsat buldukça yokladı. Yiyecek bir şeyler getirip eliyle yedirdi. Bu konağa geldiği günden beri onu kızı gibi görüp kocasının gazabından korumaya çalışmıştı ama adam öyle zalimdi ki engel olmak mümkün değildi. Onda bir başkalık olduğunu biliyordu. Kaç kez derdini sormuş fakat Gevher geçiştirmişti. Anlatırsa kadınla dostluk kurup, kendini buraya ait hissetmekten korkuyordu. Bir gün buradan

kaçmayı başarıp, oğlunu bulacak ve oğluyla birlikte köyüne dönüp nenesine kavuşacaktı. Bunları düşünürken Emirşah gelirdi aklına. “Zalimler ona ne yaptılar acaba? Belki de ölmüştür.” diye düşünerek ağlardı.

Dayaktan hasta yatarken çok ağladı. Onlar yeniden denerlerse, kendini nasıl koruyacaktı. Gözyaşları içinde bazen dakikalarca dua ettiğini fark ediyor, o zaman içinde bir ferahlık hissediyordu. Zaten evden çıktığından beri ağlamadan geçirdiği bir gece yoktu. Ne derdini anlatacak bir yakını ne halinden anlayan bir dostu vardı. Her gece dua etmekten artık dualarının kabul olmayacağı hissine kapılmış kendi kendine “O kadar zaman oldu. Ben her gece dua ediyorum, ne bu konaktan kurtulduğum var ne de oğlumla neneme kavuştuğum. Artık dua etmeyeceğim. Benim dualarım kabul olmuyor demek ki...” dedi ve o gece dua etmeden yattı. Geceyi huzursuz bir uykuyla geçirdikten sonra gün doğmadan kalktı. O gün hali bir başkaydı. O kadar güçsüz ve isteksizdi ki neye elini atsa ya düşürüp kırıyor ya da döküyordu. Gevher ağaçtan kopmuş cılız bir dal gibi sanki uçurumda sallanıyordu.

O gün akşamı zor etti. Geç vakit odasına vardığında on iki ayı karakış olan bir yılı geçirmiş gibi yorgundu. Kendini zorlayarak hemen bir abdest aldı. Akşama kadar o ağır sıkıntının içinde odası çekmişti onu. Seccadesini serdi. Gözlerini kapattı. İlk sözü “Allah’ım!” oldu. Sonra gözyaşları içinde devam etti. “Biliyorsun ki el açmaya yüzüm yok. Huzuruna çıkacak kadar temiz değilim ama sen kullarının gönlüne bakarsın. Ben hiç görmedim ama nenem anlatırdı. Senin çok mübarek kulların varmış.

Onlar dua edince kabul olurmuş. Keşke ben de tanısam da “N’olur benim için dua et.” desem.” Ben buradan kurtulmak istiyorum. Lakin buna gücüm yok. Mübarek kullarının hürmetine Allah’ım!” Gevher yavaş yavaş vücuduna can geldiğini hissetti. Bir kez daha aşkla “Allah’ım!” dedi. Hiç duymadığı kadar bir haz duydu gönlünde. Şimdi gözleri kapalı, kalbinden sürekli “Allah’ım! Allah’ım!” diyordu. Gözünü açsa sanki bütün hissettikleri kaybolacaktı. Böyle zikrederek seccadede uyuyakaldı. Uyuyordu ama içten içe kalbinin “Allah’ım!” dediğini hissediyordu. Sonra düş görmeye başladı. Burası başka bir âlemdi. Gevher yürüyordu. Hafiflemiş olarak uçarcasına yürüyordu. Sonra bir binanın önüne geldi. Bembeyaz taşlardan yapılmış binaya hayran hayran bakarken doru atların çektiği iki araba geldi binanın önünde durdu. İçlerinden uzun beyaz elbiseli büyük beyaz sarıklı adamlar indiler. Her birinin yüzü ay gibi parlıyordu. Yalnız biri vardı ki, onun alnından parlayan nur sanki bir anda tüm dünyayı aydınlatmıştı. Gevher görünmemek için edeple kenara çekilirken, kalbinin yerinden fırlayacak gibi “Allah’ım!” dediğini duyuyordu. Beyaz giyimli adamlar taş binaya girdiler. Yalnız biri girmeden önce döndü ağır ağır yürüyerek yanına geldi ve tam karşısında durdu. Bu en çok kırk yaşlarında, kumral çok güzel yüzlü biriydi. Gevher bir an yüzüne baktı sonra hemen gözlerini edeple yere indirdi. Yalnız ondan yayılan gül kokusunu duyuyordu. Beyaz elbiseli zat “Şüphesiz, senin Rabbin, gerçekten O, üstün ve güçlüdür, merhamet sahibidir.” (42/Şuara, 9)

Zat ayeti kerimeyi okurken Gevher’in kalbi daha bir iştiyakla “Allah’ım!” demeye başladı. Zat daha sonra “Kişi sevdiği ile beraberdir.” hadis-i şerifini söyledi. Gevher, gözleri kapalı bir süre böyle zikirde iken birden uyandı. O güzel insanları görürüm umuduyla telaşla etrafına bakındı. Kimse yoktu. Yalnız odada hâlâ bir gl kokusu vardı. Gevher bu kokuyla mest olarak ayağa kalkarken, gördüğü rüya boyunca döktüğü gözyaşlarıyla entarisinin ıslandığını hissetti. Kendine gülümsedi. “Bu gözyaşları gönlümü temizlemiş sanki. Ne kadar ferahlamışım.”

UZAK YAKIN BİR KÖY

Kim görür bizi şimdiden sonra

Kim işidr ya ad u şanumuzu

“Pişmanlık ne ola ki? Benim gibi kor alevlerde yanmak mı? Hep aynı olayları tekrar tekrar yaşarken başını taşlara vurarak “Ah! Ben ne ettim? Ne ettim de bu haltı yedim? Geri dönüşü imkânsız yollara girdim.” demek mi?

Yok! Asıl pişmanlık ağır bir vicdan azabı. Öyle ki Karabayırın Karakayası’ndan bile ağır. Gönlümün üstüne koymuşlar bu kayayı, hiçbir azamı kımıldatmıyor. Her bir noktam kurtulmak istiyor ama elbet mümkünü yok. Gevher Banu’nun ocağını dağıtırken, herifinin canını alıp bilinmedik bir yere götürürken, bir de bebeğini köyden çok uzakta bu kapıya koyarken; “Durun! Yapmayın, diyeydim, diyebileydim... İşte o zaman adam gibi bir şeyler hissetmeye hakkım olurdu. Emirşah’ı ağır

yaralayıp, ata attıkları gibi dörtnala götürürken alçaklara mani olabileydim... Ah! Hep böyle “Yapaydım... Edeydim...” diyerek iki yıldır mecnun oldum bu yollarda. Adım Tuğrul’du şimdi gerçekten Tuğrul oldum. Hem de Kara Tuğrul. Divane Tuğrul.”

Tuğrul bu pişmanlıkla sabah akşam kendi kendine konuşarak bahçede bir ileri bir geri hızlı hızlı yürüyor, yorulunca bir kenara çöküyor, başı iki elinin arasında, gözlerini sabit bir noktaya dikip saatlerce kalakalıyordu. Anasıyla babası içi yanarak izliyorlardı oğullarını, lakin ellerinden hiçbir şey gelmiyordu.

Bu pişmanlıkla bazen de atına atladığı gibi Ali’yi bıraktığı eve gidiyor ve saatlerce oradan ayrılmıyordu.

Ali’yi bıraktığından beri sanki göbeğinden bu eve bağlanmıştı. Gün aşırı yanında bir heybe dolusu yiyecek geliyor, kapıya bırakıp koşarak çalılığın arkasına saklanıyordu. Arada Ali için yiyecek bir şeyler koyuyordu heybeye. Saliha Kadın “Vardır bunda da bir hikmet!” diyerek etrafına hiç bakmadan heybeyi içeri alıyor ve boşalttıktan sonra bahçe kapısına yakın elma ağacının dalına asıyordu. Kendini göstermek istese belli ki çıkardı ortaya.” diye düşünüyordu.

Havalar iyice ısınmıştı. İlk günlerde Saliha Kadın üzüm asmasının altına bir salıncak kurmuştu. Gündüzleri bebek bu salıncakta yatıyordu. Tuğrul, kadın içeri girdikçe eve biraz daha yaklaşıyor ve salıncaktaki bebeği görmeye çalışıyordu. Bazen bir şey yiyip içmeden bütün gün orada kalıyordu. Sanki bebeği kaçırmamış da, Gevher Banu ona emanet etmişti. Gözünü ayırsa, o anda bir şey

olacakmış gibi korkuyordu. Bırakıp evine gittiği zamanlar nefes alamıyor ve tekrar onca yolu gelerek kendini buraya dar atıyordu.

Ana babası bu haline bir anlam veremiyordu. Fakat hiçbir sorularına cevap vermediği, hiçbir öğütlerini tutmadığı için ne yapacaklarını şaşırılmışlardı. Bir defasında abisini peşinden göndermişler, Tuğrul yarı yolda fark edince durmuş ve “Abi n’lur biraz beni kendi halime bırakın. Köyde duramıyorum. Boğuluyorum. Siz böyle peşimden geldikçe bir gün gider ve bir daha geri gelmem. Anama söyle korkmasın, başıma bir iş getirmem. Anlayın beni n’olur!” diye hıçkırıya hıçkırıya ağlamıştı. Abisi bu halini görünce ısrar etmekten vazgeçti. Eve dönünce de anne ve babasıyla konuşup, Tuğrul’u rahat bırakmalarını yoksa kendine bir zarar verebileceğini söyledi. Onlar da “Tek canı sağ olsun da...” diye düşünerek artık bir şey sormamaya başladılar.

Tuğrul bu şekilde iki senedir gidip geliyordu. İki kış, iki yaz geçmiş artık güz başıydı. Ali de büyümüş, bahçede koşup oynamaya başlamıştı. Saliha Kadın’ın olmadığı zamanlarda Tuğrul saklandığı çalının ardından çıkıp Ali’yi biraz seviyor, sonra tekrar koşarak aynı çalının ardına saklanıyordu. Bu çocuk kendine emanet edilmiş gibi bir his taşıyordu. İlk zamanlarda vicdan azabı öyle ağır basıyordu ki, çocuğun yüzüne bakamıyordu bile. Sanki çocuk onun ne yaptığını bilir gibi bakıyordu gözlerinin içine. Sonraları o da alıştı.

Saliha Kadın, işi olup da içeri girdikçe hemen yanına koşuyor, kendi çocuğu gibi sevip okşuyordu. Saliha Kadın

hissediyordu onun geldiğini ve iyice sevip hasret gidersin diye içeride biraz uzunca kalıyordu. Çocuk da alışmıştı ona. Onu görmediği zamanlar, gözleri kavaklığa takılıp kalıyordu. Saliha Kadın, onun kavaklığa bakıp aranmasını gülümseyerek izliyordu. Sonunda “Garibim! İnşallah Rabbim ana babana kavuşturur.” diye dua ediyordu.

Saliha Kadın ona “Abdullah” ismini koymuştu. Ne anası vardı, ne babası. Sadece Allah’ın kuluydu. Sarı kıvrırcık saçları, hafif esmer yüzüyle Ali çok güzel bir çocuktur. Tuğrul onu görmeyi, hiç değilse yakınında olmayı hem çok istiyor, hem de çocuk ona baktıkça sanki olanları biliyormuş gibi ondan utanıyordu. Bazen vicdan azabı, o kadar had safhada oluyordu ki ne yapacağını bilemez halde, dolanıp duruyordu.

Böyle bir gün de kendini bir yardan atmak üzereyken Ali geldi gözlerinin önüne. Tuğrul gerçekten karşısındaymış gibi ona elini uzattı fakat elleri boşlukta kaldı. O anda bir karar verdi. Derin bir nefes aldı ve uçurumun kenarından çekilmek için hareket edince tökezledi. Biraz önce kendini atmak isterken vazgeçtiği anda aşağı düşmek üzereydi. Can havliyle bir çalıya tutundu. Vücudu boşlukta sallanırken, yine Ali geldi gözlerinin önüne. Çalıdan ziyade bu hayale tutunarak, bağrından kopan bir sesle, “Ya Allah!” dedi ve avuçlarını kanatırcasına asılarak kendini yukarı çekti.

Tamamen yukarı çıkınca hemen oradan uzaklaştı ve bir ağaca yaslanarak bir süre dinlendi. Bir taraftan da sürekli “Şimdi değil! Onun için yaşamalıyım.” diyordu ancak bu hali uzun sürmedi. Vicdan azabı onu rahat

bırakmıyordu. Emirşah belki de ölmüştü. O geceden beri, Gevher Banu’dan da haber alınamamıştı. Çocuk burada anasız babasızdı. Bir tek geriye Dürriye Hatun kalmıştı ama o da acısından ne yapacağını bilemez bir halde iyice çökmüştü. İlk birkaç gün Gevher’in emmeleri bütün çevre köyleri, etraftaki boş alanları aramış ama ne Gevher’e ulaşabilmiş ne de Ali ile Emirşah’ı bulabilmişlerdi.

Tuğrul bu gidip gelmeleri sırasında bir gün çay kenarında elini yüzünü yıkamak için durdu. Bütün bir gün kavaklığın arkasında yemeden içmeden durmuş, akşama doğru kalkmıştı. Açlık, susuzluk ve uykusuzluk onu perişan etmişti. Kafası bulanık, türlü hayaller onu esir almış gibiydi. Çay kenarında elini yüzünü yıkamak için durdu ve eğilerek çayın buz gibi sularına kafasını soktu. Bir süre öylece durdu. Sonra “Sudan kafamı çıkarmazsam boğulur giderim. Bütün bu sıkıntılardan da kurtulurum!” diye düşünerek öyle durmaya devam etti. Daha önce de kendini yardan aşağı atmak istemiş ama Ali gelince gözlerinin önüne yapamamıştı. “Şimdi suda daha kolay!” diye düşünerek suyun ağzına burnuna girmesine izin verdi. Su geçtiği yeri dolduruyor, Tuğrul’un hayatla bağlantısını yavaş yavaş kesiyordu. Canı sanki bütün organlarından çekilmeye başladı. Suyun içinde gözlerini açtı. Hayal meyal görünen aksine “Azabın bitiyor.” der gibi gülümsedi, gözlerini kapattı ve dünya silindi.

DARENDE

*Kaldı girdab-ı fenada sahile
İrmedi ol gark- ı tufan kimsene*

Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nden sonra, Darende’de irşad ve hizmet yolunu sürdüren Halil Taybi de, babası gibi gece gündüz hep gönüllere hizmetteydi. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin başlattığı hayır çalışmalarını, büyük bir başarıyla yürütüyordu. Devlet, maneviyatına duyduğu saygıdan dolayı, bütün Darende ve etrafını Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ne vermişti Lakin Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri “Biz istesek dağ taş hep altındır bize.” diyerek toprakları ihtiyaç sahiplerine dağıtmıştı. İnsan yetiştirerek ve insanları hizmete dâhil ederek manevî, ihtiyacı olanlara da yardım elini uzatarak maddi yönden de hizmetlerine devam etmişti. Halil Taybi’ye irşad vazifesiyle birlikte, hayır hizmetlerini de emanet etmişti. Halil Taybi de bu emanete, Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’ne layık bir evlat ve talebe olarak en güzel şekilde sahip çıkmıştı. Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin dünyasını değişmesiyle mahzun olan ihvan u yaran da, Halil Taybi’nin eliyle bu mahzunluktan kurtulmuştu. Bütün Darende çevresinde ve diğer yakın illerde, sevgisi yer etmişti gönüllerde. Hanımı Fatıma da aynı Necmiye Sultan gibi evde eşine çok destek oluyordu. Necmiye Sultan da, Gavs-ı Azam Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin eşi yoldaşı olup, onunla bu zorlu yolda yürürken, bütün imtihanları alınının akıyla geçmişti. Şimdi iki oğlu da irşad vazifesini yüklenmiş, muhabbetleri insanların gönüllerinde yer etmişti. Bir oğlu yanındaydı ama ilk göz ağrısı Yusuf’una hasretti. Hasret odu yüreğini daha çok yakar olmuştu. Halil Taybi onun bu halini görüp bir akşam aniden karar verdi. Aksaray’a abisini görmeye gidecekti. Anasının dünya gözüyle abisini bir kez daha

görüp hasret gidermesini istiyordu.

Kararını anasına açtığında, Necmiye Sultan'ın sevinçten gözleri doldu. Son günlerde bunu çok istiyor ama oğluna yük olmaktan çekinip dile getirmiyordu.

- Oğul bu yaşlı halımla sana yük olmayım.

Halil Taybi gülümseyerek elini yavaşça anasının dizine koydu ve gözlerinin içine baktı.

- Validem sen yaşlı mısın ki? Maşallah teze gelin gibisin bizim gözümüzde.

- Eksik olma oğul.

- Olur mu hiç ana. Biraderimizi görmek bize de iyi gelecektir. Çok göresimiz geldi. Artık sabr u kararımız kalmadı.

Necmiye Sultan gözleri dolarak içini çekti:

- Ah oğul! Allah senden gani gani razı olsun. Gözümün önünden hiç gitmiyor güzel yüzü. Ne vakit çıkarız inşaallah yola?

- Validem, havalar biraz düzelsin. Bu arada hayır işlerini emanet edelim inşaallah.

- İnşallah oğul.

Necmiye Sultan dizlerini tutarak kalktı. Onun kalkmasıyla, Halil Taybi ile eşi de kalktı. Çocuklar daha önce yatmışlardı.

Necmiye Sultan yatağa yatınca, heyecandan bir süre uyuyamadı. Yüreği heyecanın yanı sıra, oradan ayrılacağına da hüznüne kapılmıştı. Eşi Şeyh Hamid-i Veli'den uzun süre ayrı kalacaktı. Kabrini her gün ziyaret

edip, dua eder ve yanındaymış gibi sohbet ederdi onunla. Şimdiden daha çok özlemişti. Seher vakti kalkıp gitmeye karar verdi.

KAVAKLI

İdelüm dost hevâsı üzere ser-bazı

Dökelüm bal u bi-per idelüm pervazı

- Hasene Bacı kaç gündür hiç durmadan çalışırsın. Kime bu hazırlıklar böyle?

- Torunum gelecek ya Hacer yatağını yapıyorum.

Hasene Kadın avluya büyük bir çul sermiş, üzerine yıkadığı yünleri dizmişti. Onlar kururken bir taraftan da çırpıyordu ki yünler güzel kabarsın. Çırpma işi biraz yorucuydu onun için ama torununun yatağı yastığı yumuşacık olmalıydı. Kuşağından çıkardığı yağlığına terini sildi. Tekrar çırpmaya başladı.

Hacer acıyarak baktı komşusuna. Nerdeyse on yıl olmuştu fakat o hâlâ bekliyordu.

Acıdığı sesinden belli olmasın diye sevinmiş gibi yaptı:

- Ne zaman gelecek nasipse...

Hasene Kadın yün çubuğunu bıraktı, elleriyle yünleri havalandırırken kendinden emin bir şekilde

- Bugünlerde gelir. Artık zamanıdır.

- Yardım edeyim diyeceğim ama sen kimseye elletmezsin torununun yatağını.

- Yok, bacım neden elletmeyeyim. Şuncacık işte ne

varmış. Bir yatak bir de yastık. Yorganı biliyorsun bıldır sıyrılmıştım.

- İyi o vakit ben gideyim. Bir şey lazım olursa ünle hemen gelirim.

- Eksik olma bacım. Ünlerim. Hem herif de buralarda. Şimdi bir işin ucundan da o tutar.

Hasene Kadın, bunları söylerken sanki küçük bir çocuğu okşar gibi yünleri seviyordu. Aslında o anda karşısında yünler değil de torununu görüyor gibiydi. Kocasını Bekir Çavuş ahırın önünde durmuş, yüzünde bir acıma ifadesiyle onu izliyordu. Torununun öldüğünü asla kabul etmeyen bir gün mutlaka döneceğine inanan karısını birkaç kez hekime götürdü. Hekim onu muayene ederken Hasene Kadın şaşkın bir ifade ile “Hekim gardaş! Bu bizim herif de bir hoş biliyor musun? Torunu bizim akrabalarla Kütahya’ya düğüne gönderdik. O zamanlar sekiz yaşındaydı yavrum. Sonra akrabalar geldi fakat benim kız yok. “N’oldu?” dedim. “Öldü” dediler. Neymiş bir dert tutmuş iki gün içinde almış götürmüş yavrumu. Tевbe tevbe. O yaştaki çocuğa ölümü ben nasıl yakıştıırım. Üstelik de birer hafta arayla kaybettiğim oğlumla gelinimden teberik. İşte o gün bugündür beklerim. Biliyorum Yüce Rabbim bir gün gönderecek onu bize. O gelecek diye her bahar hazırlık yaparım. Kime kimseye bir ziyanım yok ki. Hem şükür bedenimde de bir araz yok. Beni böyle sizin gibi hekimlere taşır durur. Kurban olayım söyle de şuna, bir daha hekime getirmesin. Beni gayrı böyle kabul etsin.” deyince hekim gülümsedi. Haklıydı kadın kendince. Üzerine fazla

gitmeye gerek yoktu.

Hasene Kadın başını çevirip de kocasının kendine baktığını görünce bir an şaşırdı.

- Bekir Çavuş ne bakarsın öyle uzaktan. Gelsen de bir işin ucundan tutsan ya.

Bekir Çavuş gülümsedi. Karısının yanına geldi.

- Ne o Hasene Kadın bana da mı yatak yaptıracaksın?

- Ne varmış yani iki çubuklasan. Kollarımda hal kalmadı.

- Hanım bu yaşında bu işlere kalkacağına çağıraydın iki komşu hep birlikte yapaydınız. Yazık değil mi canına.

- Efendi, sen bilip de yalandan beni herslendirmek için mi konuşup duruyorsun. Hiç torunumun yatağına başkasının elini sürdürür müyüm? Gel hemen iki çubukla da ben de döseği doldurmaya başlayım.

- Tamam, hanım tamam. Ne desem bildiğini okuyacaksın. İyisi mi iki çubuk vurayım bari.

Bekir Çavuş çubukladı, Hasene Kadın döseği doldurdu. Dikerken:

- Bekir Çavuş biliyor musun odun kalmadı. Gidip biraz kurulardan kesip getirsen, torun gelince yol yorgunu olur hamam yapmak ister, gelen giden olur. Yemek yapmak lazım olur.

- Tamam, hanım sultan. Sabah namazdan sonra gidip getiririm.

Bekir Çavuş karısı konuşurken yine içi bir tuhaf oldu. Kadın bu umuda nasıl da kuvvetli asılmıştı. Bekir Çavuş

bile bazen ondan etkilenip, torununun geleceğini düşünüyordu. Sonra da “La havle...”çekerek kendini toparlıyordu.

Hasene Kadın dikme işini bitirince döşegi beraber kaldırıp silkelediler. Biraz güneşte durması için bahçe duvarına attılar. Hasene Kadın yastığı doldurmaya başladı.

HACI BAYRAM DERGÂHI

Gaybumuz külli Nur-ı ayn oldu

'Aynula görürüz 'ayanumuzu

Akşamın geç vakti olmuştu. Hacı Bayram Veli heyecan içinde hem talebesi, hem hocasının emaneti Yusuf Hakiki'yi bekliyordu. Sık sık dergâhın dışına çıkıyor, bir süre uzaklara bakıp duruyor, sonra tekrar içeri giriyordu. Oğlu Ethem'le dervişlerden biri ellerinde kandillerle Engürü'nün dışına gitmişlerdi beklemek için. Hacı Bayram ve eşi epeyce yaşlıydı artık ama yapacakları işlerden geri kalmak istemiyorlardı. Nefise Sultan, bugün hiç oturmadan Yusuf Hakiki'nin yatağını kendisi hazırlamış, onun sevdiği yemekleri de kendi eliyle yapmıştı.

Yusuf Hakiki ile Veli ve Hüseyin ikindi ve akşamda olmak üzere iki kez duraklamıştı. Hüseyin akşam namazı için durduklarında yiyecek bir şeyler hazırlamak istemiş, Yusuf Hakiki “Hocam bizi bekliyordur. Onu daha fazla

bekletmeyelim. Siz yemek isterseniz elinize alın giderek yiyin.”

Ethem’i uzaktan görünce, Yusuf Hakiki attan indi. Onu diğerleri takip ettiler. Yusuf Hakiki gülümseyerek yanına yaklaştı.

- Es Selamün aleyküm gardaş, ne zahmet ettiniz buraya kadar.

- Ve aleyküm selam efendim. Yollarınızı gözlemek, bize zahmet verir mi hiç.

İki dost muhabbetle kucaklaştılar. Hüseyin, bu yolculuğa çıktığı için tabir- i caizse her adımda Allah’a şükrediyordu. Hem Efendi Hazretleri, hem de sevenlerinin yanında olmak tarifi imkânsız bir güzelliği yaşamak gibiydi.

Hacı Bayram Veli “Artık yaklaşmışlardır. Çıkıp karşı gelelim.” diye çıkarken hanım seslendi.

- Efendi! Az bekle. Ayaz çıktı. Şu hırkayı giy.

Keçeden kendi diktiği hırkayı getirdi ve tutarak giymesine yardım etti.

Hacı Bayram gülümseyerek “Sağ ol Sultan. Eksik olma.” dedi ve hızlı adımlarla çıktı.

Valide Hanım arkasından gülümseyerek bakarken “Çocuk gibi heyecanlı. Yerinde duramıyor.” dedi.

Hacı Bayram dergâhın kapısına çıktı. Orada duramayıp dönemece kadar yürüdü. Biraz bekledi. Havada keskin bir ayaz vardı ama o farkında değildi. İlerilere doğru baktı. Karanlıkta ellerinde kandillerle atlıları gördü. Onlara doğru yürümeye başladı. O sırada

Yusuf Hakiki ile diğerkleri de attan inmişler yürüyorlardı. Yusuf Hakiki hocasını görünce atını da bıraktı ve gülümseyerek ona doğru daha hızlı yürümeye başladı. İkisinin de gözlerinde yaş vardı. Hocası ile talebesi muhabbetle kucaklaştılar. Yusuf Hakiki, hocasının elini öpmek için eğildi. Hacı Bayram izin vermeyerek bir kez daha kucakladı.

Karşılıklı hal hatır sorulduktan sonra Hacı Bayram:

- Haydi, Validenizi bekletmeyelim. Hazırlık yaptı sizin için.

- Ona da zahmet verdik. Afiyettedir inşallah.

- Elhamdülillah. Biraz rahatsızdı. Geleceğinizi duyunca kalktı. Gelişinizden öyle bahtiyar oldu ki, bütün hastalığı bir anda geçti.

- Eksik olmasın.

Dergâha girerken çok heyecanlandı Yusuf Hakiki. Darende'den geldikleri ve buradan irşat göreviyle ayrıldığı gün geldi gözlerinin önüne. Babasını kaybetmenin acısı ve ailesinden ayrılmanın hüznü ile perişan bir halde girdiği bu kapıdan, gönül yolunun muhabbeti ve sırlarıyla tüm yaraları sarılmış omzunda irşad vazifesi yüklü olarak çıkmıştı. Gönlüne muhabbet, Hacı Bayram Hazretleri'nin gönlünden dolmuştu. Yusuf Hakiki Hazretleri, onun terbiyesinde olmuş ve bu olmaıyla mahlûkata hizmete başlamıştı.

İçeri girerken duyduğu koku ile burnunun direği sızladı. Valide, o halvetten çıktığı sabah da yine aynı peynirli ve etli ekmeklerden yapmıştı. İçerisi yine aynı

kokuyordu. Yine o günlere döndü. Halvette geçirdiği o eşsiz kırk günden sonra, görünüşte yine aynıydı ama artık başka bir Yusuf Hakiki olmuştu.

Hacı Bayram gülümseyerek elini onun omzuna koydu ve “Yusuf Hakiki olarak girdiğin bu kapıdan hak için mahlûkatın her türlü derdine derman olan Baba Yusuf olarak çıkmıştın. Bize hocamızın emanetiydiniz. Bizim için en kıymetli hazinelerden daha kıymetli bir hazine. Artık o gün İbn-i Arabî'nin dediği gibi, şüphesiz sen, sen değildin...”

Yusuf Hakiki gözleri dolarak dinliyordu şeyhini. Sofrada bulunan diğerleri de, böyle bir sohbetle dâhil olmaktan memnun onları izliyordu. Ethem Veli ile Hüseyin'e döndü.

- Yol yorgunusunuz. Validemin yaptıklarından buyurun diyerek yemeleri için önlerine yemek dolu tabakları koydu ama onlar yemeden doymuş gibiydiler. Yemekten hemen sonra Hacı Bayram ile Yusuf Hakiki kalktı. Veli:

- Efendim! İzniniz olursa gardaşım Hüseyin bu gece misafirimiz olsun.

Hacı Bayram neşeli bir sesle:

- Hanemize gelen misafiri alman olur mu Veli? Validen hazırlık yaptı. Yatakları hazırladı. Geçip biraz istirahat etsin. İnşallah namazdan sonra yola çıkacağız.

- Baş üstüne Efendim.

İki gönül sultanı, küçük odaya geçtiler. Hacı Bayram'ın, dergâh işlerinden arta kalan vaktinin çoğunu

geçirdiği bu odanın ayrı bir havası vardı. Her köşesine muhabbet sinmiş gibiydi. Hacı Bayram, burada ilimle uğraşır, ibadet eder ve seccadesinde ibadet ederken kendini dosta o kadar yakın hissederdi ki, sevdası başına vurup muhabbeti taşacak duruma gelir ve her dizesinde insanın içine muhabbet dolan şiirlerini yazardı. Bazen de içindeki aşka dayanamaz bahçeye çıkar ve çınar ağacının dibine oturarak zikrine orada devam ederdi.

Birlikte hiç uyumadan teheccüd vaktine kadar sohbet ettiler. Bir ara Hacı Bayram hayır hizmetlerinin nasıl gittiğini sordu. Yusuf Hakiki:

- Himmelerinizle iyi elhamdülillah... Aksaray ve çevresindeki ahali hep gönlü güzel insanlar. Arada dikenler olsa da, güller öyle güzel ki bu güzellik içinde dikenler kayboluyor.

- Siz de bilirsiniz ki; bağ-bân bir gül için bin hara (dikene) hizmetkâr olur Hakiki mürid bir gül gibi çok zor yetişir. Bizler de, o gül yetişsin diye hizmet ederken, onunla beraber gül olamayacak tabiattaki dikenlere de hizmet ederiz. Yani yetişmeye kabiliyetli olmayanlara da, hoşgörü ile muamele ederek bu muhabbet sofrasından faydalanmalarını murat ederiz.

- Beli efendim. Nitekim Seyyid Emir Külal Hazretleri, talebesi Şah-ı Nakşbend Hazretleri'ne “Gönül almaya bak, güçsüzlere hizmet et. Zayıfları gönlü kırıkları koru. Onlar öyle kimselerdir ki, halktan hiçbir gelirleri yoktur. Bununla beraber, onların birçoğu, tam bir kalp huzuru, tevazu ve eziklik içindedirler. Böyle kimseleri ara bul ve onlara hizmet et.” diye tavsiyelerde bulunmuştur.

KONAK

*Ne gözile görür ya her huffaş
Şu'le-i şems-i la mekanumuzu*

Gevher Banu, iyileşip de mutfakta, bahçede çalışmaya başladığı gün akşam olacak diye vaktin geçmesini istemiyordu. Yaptığı iş ne kadar ağır olsa da razıydı. Tek akşam olmasındı. Bunun nafile bir çırpınış olduğunu biliyordu zira ne kadar istemese de o gün de akşam oldu. Bütün işler bitti ve herkes odasına çekildi. Gevher de çaresiz odasına girdi. Aslında niyeti el ayak çekilince odaya girmek yerine ahıra saklanmaktı ama Dinar onu gözden kaçırmamak için odaya girene kadar izlemişti. Gevher odaya girince kapıyı kilitlemek için elini anahtara uzattığında, birden başından aşağıya kaynar sular döküldüğünü hissetti. Anahtar yerinde yoktu. Dinar gündüzden almış olmalıydı. Korku ve telaştan sandığı yine kapının arkasına doğru sürükledi, fakat o da ne sandık çok hafifti. Kapağını açtı. “Hain herif içini boşaltmış!” diye söylenerek yatağını da katlayıp sandığın üzerine koydu. Kendi de en üste oturup uyumamaya çalışarak beklemeye başladı. Bir süre sonra yorgunluk ve uykusuzluğa dayanamayarak derin bir uykuya daldı. Rüyasında yine o karanlık geceyi görüyordu. Eşini ve çocuğunu kaçırdıkları o geceyi. Gevher engel olmaya çalışıyor ama yüzleri kapalı adamların biri çocuğunu almış biri kocasını iki kolundan sürükleyerek dışarı çıkarmıştı. Gevher “Yapmayın! Günahtır!” diye bağıırken yediği tokatla kendinden geçiyordu. Gözlerini kapatırken Emirşah’ı kanlar içinde yere yığılırken görmüştü.

Gözlerini açtığımda ise ne kocası ne de oğlu vardı. Yerdeki kan izleri felaketi anlatmaya yetiyordu.

Gevher, uğradıkları bu felaketi sık sık rüyasında tekrar yaşıyordu. Bu gece de kapının arkasında uyuyakalınca yine aynı şeyleri görmeye başladı. Rüyanın en dehşet yerinde kapının açılmasıyla yere yuvarlandı. Uyku sersemi bir an neye uğradığını şaşırıldı. Kendini toplayıp ayağa kalkana kadar küçük beyle Dinar odaya girmişti bile. Dinar pis pis sırtarak onları yalnız bırakıp çıktı. Gevher zaten çok küçük odanın bir köşesine kaçarak kendini korumaya çalıştı. Küçük Bey kararlıydı. Üzerine doğru atıldı. Nefesinden içki içtiği anlaşılıyordu. Gevher hızla kenara çekilince adam yere yuvarlandı. İçkinin de etkisiyle yalpalıyordu. Adam tekrar kalkarken, Dinar içeri girdi. Seslerden yolunda gitmeyen bir şeylerin olduğunu anlamıştı. Küfürler savurarak Gevher’i iki kolundan tuttu. Küçük Bey tam üzerine eğilmişken Gevher gözlerini kapattı. Kurtarması için Allah’a yalvarmaya başladı. İçinden sürekli “Allah’ım bir mucize! Mübarek kullarının hürmetine...” diye dua ediyordu. Dinar tuttuğu kollarını daha çok sıkarak onu yere oturttu. Gevher “Her şey bitti artık. Allah canımı alsa da şu andan kurtulsam, diye içinden geçirirken dışardan gelen sesle irkildiler. Emine bağııyordu.

“Yetişin ahırlar yanıyor! Koşun! Konak yanıp kül olacak!”

Ani bir hareketle Dinar Gevher’i bıraktı. Konak yanarsa evin beyi ile hanımına ne derdi. Bey de yangın korkusuyla kendini dışarı attı. Hem telaş hem de içkinin

etkisiyle tahta merdivenlerden yuvarlandı. Bir süre ayağa kalkamadı ama kalkmaya çalıştığında ise tek ayağına basamadığını hissetti. Kırılmış olmalıydı. Seke seke çıkıp gitti.

Onlardan kurtulunca Gevher Banu aceleyle üzerine kalın hırkasını ve atkısını aldı. Başını ve sadece gözleri açıkta kalacak şekilde yüzünü örttü. O iğrenç andan kurtulduğunun sevinciyle, yangın yerinin aksi yönüne doğru koşmaya başladı. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu fakat durmaya da niyeti yoktu. Kaçtığını fark edip peşine düşebilirlerdi. Bir süre koştuktan sonra nefesi kesildi. Bir ağaca yaslanıp bir süre soluklandı. Etraf çok sessizdi. Sadece daralan göğsünü yırtarcasına çıkan nefesi duyuluyordu. Bir süre kesik kesik nefes aldı. Sonra biraz düzeldi. Tam tekrar hareket edecekken ardında bir ses duydu. Korkudan kalbi duracak gibi oldu. Hemen ani bir hareketle koşmaya başlarken bir el kolundan yakaladı.

SEYYİD İLİ

Ne feryaduma irdi ah-ı di-suz

Ne hod dutdı elemi zar u efgan

Tuğrul gözlerini açmaya çalışırken gözkapakları kurşun gibi ağır geldi. Bir gayretle yarıladı. Üzerine doğru eğilen genç adamın yüzüne hayretle baktı. Sonra hemen tekrar kapattı gözlerini. Ölmüştü zahir. Emirşah da onu karşılamıştı. Şimdi hesap zamanıydı. Yuvasını dağıtıp, canına kastettikleri Emirşah ondan hesap soracaktı. Bir süre açmadı gözlerini.

Emirşah onu omzundan hafif hafif sarsmaya başladı.

- Gardaş! Gardaş! Aç gözlerini. Haydi, bırakma kendini.

Tuğrul duyduklarına inanamıyordu. Bu gerçekten Emirşah'tı ve ona kötü bir şey yapmıyordu. Üstelik bir de “Gardaş!” diyordu. Yavaşça gözlerini açtı tekrar. Emirşah'a dikkatle baktı. Omuzlarına dökülen sarı saçları ve upuzun boyu ile Emirşah, eskisinden daha iyi görünüyordu. Yalnız gözlerindeki o masum ifade aynıydı. Hiç değişmemişti.

Emirşah, Seyyid Ağa'nın ısmarladıklarını almış, yoluna devam ederken çayın kenarında başı suda hareketsiz duran Tuğrul'u görmüştü. Hemen atından atlamış koşarak yanına gelmişti. Hiç hareket etmiyordu. Hızla iki omzundan kavrayarak çıkardı. Yere yatırıp nefesini kontrol etti. Hâlâ yaşıyordu. Fakat nefesleri o kadar zayıftı ki, sanki biraz sonra tamamen bitecekti. Emirşah “Ya Allah!” diyerek Tuğrul'u hafif oturur duruma getirdi. Sonra hızla arkasına geçerek sırtını kendi göğsüne yasladı ve kollarını göğüs altından birleştirerek sıktı. Bu halde hafif yan çevirerek onun hayatla bağlarını koparan suyun çıkmasını sağladı. Tuğrul birden öksürerek tekrar ağız dolusu suyu dışarı fırlattı. Emirşah'ı boş bir çuval gibi sırt üstü yatırarak, başının altına cübbesini katlayıp koydu. Tuğrul şimdi düzgün nefes alıyordu. Emirşah yüzüne düşen ıslak saçlarını geriye doğru attı, yağlığı ile kafasını kuruladı. Tuğrul inlemeyle karışık derin bir nefes aldı. Emirşah “Canından cayacak kadar nasıl bir derdi var acep?” diye düşünerek çalı çırpı toplamak için kalktı. Küçük bir ateş yaktı. Üzerine bakır

tasla su koydu. Tuğrul kendine geldiğinde içmesi için hep yanında taşıdığı kuru kekikten içecek hazırlayacaktı. Tuğrul'un atıyla kendi atı bir araya gelmiş otluyorlardı.

Etrafta yemyeşil otlar vardı. Gediz'in bereketi yayılmıştı etrafa. Tuğrul ateşin de verdiği sıcaklıkla ağır ağır kendine gelmeye başladı. Emirşah baygın haldeyken onun yüzünden çok huzursuz olduğunu anlamıştı. Büyük bir derdi olmasa insan kolay kolay canına kıyamazdı.

Tuğrul ağır ağır gözlerini açarken, Emirşah seslendi:

- Şükür kendine geldin gardaş!

Tuğrul yattığı yerde doğrulmaya çalıştı. Hiç hali yoktu.

Emirşah yanına gelip doğrulmasına yardım etti. Tuğrul teşekkür eder gibi yüzüne baktı.

Emirşah, hazırladığı kekiği verdi. Tuğrul babasına itaat eden küçük bir çocuk gibi tası aldı ağzına götüreceken vazgeçip yere koydu. Gözlerine yaş hücum etmişti. Oturduğu yerde dizlerini göğsüne doğru çekip kollarını kavuşturdu. Kafasını dizlerine gömüp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Emirşah hiç müdahale etmedi. “Ağlasın ki yüreğindeki zehri dışarı aksın.” diye düşünüyordu. Tuğrul uzunca bir süre ağladı. Sonra kafasını kaldırıp Emirşah'a baktı.

- Bana bu iyiliği niye yaptın?

Emirşah gülümsedi.

- Sen olsan yapmaz mıydın?

- Ben mi? Ben ben, diye tekrar ağlamaya başladı Tuğrul.

- Benim gayrı bir çarem kalmadı. Ben yanıyorum. Yangınlardayım. Ben kötüyüm. Kötü.

Son kelime inler gibi çıkmıştı ağzından.

Emirşah yavaşça elini onun omzuna koydu ve gözlerinin içine baktı:

- Belli ki büyük bir imtihandan geçip kendine yenilmişsin. Ancak büyükler der ki: “İyiliği isteyen kötü olamaz.”

Tuğrul “Zavallı kendine ne kadar kötülük ettiğimi bilmiyor. Belki de o geceden sonra böyle oldu. Beni tanımadı. Belki her şeyi unutmuştur.” diye geçirdi içinden.

Akşama az vakit kalmıştı. Emirşah topladığı çalı çırpı ile ateşi kuvvetlendirdi. Sonra da abdest aldı. Akşam namazını kılacaktı. “Bu gece burada kalırsız artık. Adamın yürüyecek hali yok.” diye düşünerek namaza durdu.

Tuğrul türlü düşünceler içinde kıvranırken Emirşah da namazını bitirmiş yüksek sesle “Lev enzelnâ’yı” okumaya başlamıştı. Tuğrul üzerindeki giysilere baktı. Sonra da acı acı gülümsedi kendine ve “Canına kastettiğin adam senin hayatını kurtardı. Üstüne kendi giysilerini giydirdi, içeceğini paylaştı. Senin elinden ne gelir? Sadece kötülük. Hep kötülük!” diye kendi kendine söylenerek hırsla toprağı yumrukladı. Bütün elinin üstü yaralandı.

O sırada Emirşah da seccadesini toplayıp, heybesinden çıkardığı yayğı ile Esmeninin azık olarak koyduğı sıkmaçları çıkardı.

Elma ile üzüm de vardı. Tuğrul kalkmış elini yüzünü

yıkamıştı. Emirşah onu izlerken “Belli ki ağır vicdan azabı yaşıyor.” Hâlâ tam olarak kendine gelememişti aslında. Yalpalayarak yürüyordu.

...

Gevher sanki bir ara yüreğini ağzında hissetti. Bütün umutları sönmek üzereyken Zeynep:

- Yavrum! Az dur!

Gevher kendine engel olacağını düşünerek kolunu kadından kurtardı ve:

- Abla bırak beni n’ olur gideyim.

- Dur kızım elbette gideceksin. Gitmeni istemesem o yangını çıkarır mıydım?

Gevher şaşkınlık içinde

- Abla yoksa sen mi?

- He ya ben. Gel şuraya geç oradan gören olur diyerek Gevher’i kolundan tutarak ilerideki koca gövdeli kayın ağacının arkasına çekti. Sonra da tek eliyle atkısının altında sakladığı yiyecek çıkını uzattı. Gevher Banu minnettar bir şekilde teşekkür ederken o kuşağından küçük bir kese çıkarıp uzattı.

- Al yavrum. Bunlar senin. İki yıldır şu konakta çekmediğin kalmadı. Bunlar karşılığı olamaz ama sen yine de al bulunsun yanında.

Gevher Banu gözyaşları içinde Zeynep’in elini öperken “Hakkını helal et ablam. Bana hep iyiliğin dokundu.” dedi.

- Haydi, ağlama da bir an önce yola düş. Asıl sen

hakkını helal et yavrum benim. Seni Dinar’ın zulmünden layıkıyla koruyamadığım için affet beni.

Zeynep, Gevher Banu’nun ardından bakarken konağa ilk getirildiği günü hatırladı. Daha doğrusu kocası gecedен getirmiş, Zeynep sabah görmüştü. Zavallının ne kadar perişan bir hali vardı. Dağ yıkılmış altında kalmış gibi omuzları çökmüş, gözleri yüreğindeki acıyı taşıyamıyor gibi sürekli yaş içindeydi. Belli ki ateşlerden geçip bu zamana gelmişti. Sadece Dinar’la karşılaşması bile bütün acıları yaşamaya yeterdi. İki yıl boyunca konakta her işi elinden geldiğince iyi yapmaya çalışmış, üzerine düşenden hep fazlasını yapmaya gayret etmişti. Yine de Dinar’ın hakaretlerine maruz kalmaktan kurtaramamıştı kendini. Onunla küçük beyin niyetini anladığı gün Zeynep’in dünyası karardı. Bu kızı onların elinden kurtarmalıydı.

Evin hanımına söylemeyi düşündü fakat hanım kendi giyim ve gezmesinden, başka bir şey düşünemeyecek kadar meşguldü. Yanında çalışanların hiçbir sıkıntısı onu ilgilendirmezdi. Sonunda geceleri uyumayıp kollamaya başladı. Küçük Bey yatmadan önce mutlaka bal şerbeti içerdi. Zeynep çoğunlukla şerbetine bir iki damla haşhaş yağı koyardı. Adam içtiği anda bir ağırlık çöker sabaha kadar uyanmazdı. Bu gece mutfakta işi çoktu. Dinar bal şerbeti yerine her zamanki içkiden götürdü. Birlikte biraz içtiler.

Zeynep kulağı Gevher’in kapısında bir süre beklemiş, yorgunluğa dayanamayarak uyuyakalınca Dinar’la Küçük Bey’in yukarı çıktıklarını duymamıştı. Çok kısa bir

süre uyuduktan sonra sanki bir el onu sarsarak uyandırdı. Uyuduğunu fark edince “İnşallah geç kalmamışımdır!” diyerek dehşet içinde odadan fırladı. Gevher Banu’nun odasından gelen sesleri duyunca kendini hemen dışarı attı. Ocakta hâlâ köz vardı. Közleri bakır tase doldurup koşarak samanlığa gitti ve bakır tase savurduğu gibi kuru cılız samanlar yanmaya başladı. Sonra da Gevher Banu’nun odasının altına gelip bağırmaya başladı.

- Yetişin! Ahırlar yanıyor!

...

- Selim ne dersin başına bir şey gelmiş olmasın. Hava da iyice karardı.

Ellerindeki fenerin ışığında Seyyid Ağa’nın tedirgin yüzü ayırt ediliyordu. Selim onu rahatlatmak için:

- Korkma baba Allah’a emanet. Hem Emirşah buraları iyi bilir. Bak gel istersen şurada akşam namazını kılalım. Sen de biraz rahatlırsın. Sonra aramaya devam ederiz.

- Yok, oğul ben hiç rahat değilim. Biraz daha arayalım namazı ileride kılırız.

Emirşah’ı aramaya çıkan Selim Nadir’le Seyyid Ağa böyle konuşarak yürürken:

- Baba sen de aldın mı kokuyu; sanki bir yerde ateş yanıyormuş gibi.

Seyyid Ağa feneri ileriye doğru tuttu:

- Doğru dersin. Koku var ama bak ileride duman da var. Belki bir istirahat yeridir. Birilerini görür sorarız.

Seyyid Ağa, oğlunun cevabını beklemeden atını ileriye doğru sürdü. Yaralı olarak bulduğu Emirşah’ı hem

oğlu gibi seviyor hem de kendine Allah'ın emaneti olarak görüyordu.

Selim Nadir:

- Baba ecele etme dur biraz. Sana bir şey olacak şimdi diyerek peşinden devam etti. Dumana doğru bir süre gittiler. Önlerine gelen çalılığı da geçtikten sonra Seyyid Ağa sevinçle bağırdı bir taraftan da atından iniyordu.

- Oğlum! Emirşah'ım! Şükür bulduk seni.

Emirşah da nal seslerini duymuş ayağa kalkmıştı bakmak için.

İkisi bir güzel sarıldılar. Tuğrul ağzı açık onları izliyordu. O sırada Selim Nadir de gelmiş Emirşah'ı bulmanın sevinciyle:

- Gardaşım! Şükür Allah'ıma. Demek buradaydın, diyerek gelip sarıldı.

Sonra da gülerek:

- Benden söylemesi, bak bir daha Kütahya'ya giderken babamı da al. Biraz geç kalsan zapt edemiyoruz koca adamı.

Emirşah gülerek Seyyid Ağa'ya tekrar sarıldı.

- Benim canıma minnet ağam. Babam gibi yol arkadaşını bulmuşum da daha ne isterim.

Tuğrul onlardaki bu sevgiyi hayranlıkla izliyordu. Kendi kını kendini zehirlerken etrafındaki güzellikleri hiç görmemişti. Şimdi şu Seyyid Ağa, Emirşah diğer adam nasıl da sevgiyle bakıyorlardı birbirlerine. Bir de kendi ailesini düşündü. Daha doğrusu ailesine davranışlarını düşündü. Onlar için hep bir bela olmuştu. Şu yaşına

gelmişti evlat olarak bir gün göstermemiști onlara. Bir de üstüne yaptığı bu felaket. Gerçi onlar bilmiyorlardı neler yaptığını ama Tuğrul biliyordu ya o yeterdi. Babası duysaydı eğer insan içine çıkamaz inmeler inerdi maazallah.

Selim Nadir:

- Eee de bakalım niye yola devam etmeyip burada konakladın?

Emirşah kenara çekildi. Ateşin kenarında oturan Tuğrul'u gördüler.

Seyyid Ağa tanıdığım biri mi diye dikkatlice baktı. Yok tanımyordu.

- Siz sormadan ben anlatayım. Arkadaşla burada karşılaştık. İyi değildi. Ben de yalnız bırakmak istemedim. Ateş yaktım şimdi bir şeyler yiyecektik. Sabah erkenden de yola devam edecektik. Haydi, buyurun. Esmeye Ananın sıkmaçlarından birlikte yiyelim.

Tuğrul hayranlıkla baktı Emirşah'a. Canına kıymak istediğini söylememiști. Erkek adamın böyle bir hareketi acizlik olarak görülürdü. Emirşah onu böyle görmelerini istememiști. Bu dünyada herkes iyiydi. Bir kendi kötüydü. Hem de tüm zerrelere kadar.

- Valla baba seni bilmem ama ben acıktım. Lakin önce namazı kılalım. Akşam tez geçer. Arkadaşla da yemekte halleşiriz.

İkisi de namaza durunca Emirşah ateşi biraz daha kuvvetlendirdi.

Hep beraber sofraya oturduklarında Seyyid Ağa

Tuğrul'a dönüp:

- Evlat kusura kalma. Hatırını soramadım. Nasılsın şimdi iyice misin?

Tuğrul “Benim ne hatırım olacakmış ki?” diye düşünerek çekingen bir sesle:

- İyiyim emmi sağ ol. Oğlunuz iyi baktı.

Seyyid Ağa elini Emirşah'ın omzuna koyarak gülümsedi.

- Bakar benim oğlum. Hemi de iyi bakar dedi.

Selim Nadir:

- İstersen buradan bizim çiftliğe gidelim, ben iyice bir bakayım sana. İlaç gerekirse o da var.

Emirşah:

- Hekim sayılır benim ağam. Zamanında bizi ecelin elinden almışlığı vardır.

“Ecelin elinden.” Tuğrul anladı. O geceyi hatırladı yine ve yüreği her zamanki gibi acıyla titredi.

- Yok canım o kadar da değil. Evvel Allah, senin nasibin varmış bu dünyada.

Tuğrul sıkılarak:

- Yok, iyiyim şükür. Biraz dinleneyim eve giderim.

Seyyid Ağa ısrar etti.

- Canım yine gidersin. Birkaç gün bizim çiftlikte kal bir kendine gel. İstersen biz götürürüz seni. Dur ya deminden beri konuşuyoruz daha adını bağışlamadın bize.

- Doğru ya ben de hiç sormadım telaştan. Gardaş

senin adın neydi, diye gülerek gözlerinin içine bakan Emirşah’a Tuğrul gözleri dolarak cevap verdi:

- K... Yok şey Tuğrul adım Tuğrul.

“Bismillah” diyerek başladılar. Fakat Tuğrul'un boğazından gitmiyordu. Zaten o kadar zayıflamıştı ki, arkadaşları tanıyamaz olmuştu. Gerçi kimse ile arkadaşlık ettiği de yoktu ya...

Sıkmacı yaygının üzerine koydu ve başını yerden kaldırmadan:

- Ben gidemem emmi. Onu bırakamam.

- Gardaş kimden söz ettiğini bilmiyorum ama sen önce kendin iyi olacaksın ki sonra başkalarına sıra gelsin. Şimdi biraz gayret bir iki lokma geçsin boğazından.

O gece çok parlak bir ay vardı. Emirşah çalı çırpı toplayarak ateşi kuvvetlendirdi. Sonra da yatması için Tuğrul'a yer yaptı. Üçü de sohbet ederek yatsıyı beklediler. Gediz en güzel çağlamasıyla “Hayy!” diyerek onlara eşlik ediyordu. İlerdeki bir gül dalına konan bülbül bu muhabbetten geri kalmamak için bütün maharetiyle öterek güle nazireler dizmeye başladı. Tabiatın her bir zerresi kendi dilinde bu manaya dâhil oluyordu. Emirşah güzel sesiyle, Selim Nadir'den öğrendiği bir ilahiyi söylemeye başladı. Selim Nadir gözlerinden akan yaşla öyle bir kendinden geçmişti ki, sanki şu anda Gediz'in kıyısında değil dergâhta sohbet meclisinde şeyhinin huzurunda gibiydi. Uzaklar yakın olmuş, gönüller birbirine karışmıştı. Yar ile gizli pazarlıkta her “Allah!” demede yeniden doğmanın hazzını yaşıyordu.

BURSA

*Bugün devran meniim sahib-kıranam
Ki milke hurrem uş seyrana geldüm*

Bursa'da Hundi Fatıma Sultan derin bir acı içindeydi. Gönülden bağlı hayat arkadaşı Emir Sultan çok hastaydı. Hastalığın şiddetiyle buram buram terliyordu. Saray Hekimi de gelip muayene etmişti. Yanına yakınları gireceği zaman, Emir Sultan Hazretleri'nin ve yakınlarının yüzüne tülbentten maske takılıyordu. Hundi Fatıma hem çok sevip hem de saydığı gönül sultanı için bir şey yapamamanın çaresizliği altında sürekli dua ediyordu. Aslında yanından hiç ayrılmak istemiyordu fakat hastalık bulaşıcı olduğu için tedbir alarak yanına giriyor ve çok az kalıyordu. Hastalığın teşhisi konmadan önce bir yardımcısıyla Hacı Bayram Velî'ye haber göndermişti. Bugün de durumu diğer günlerden daha ağırdı. Sık sık kendinden geçiyor uzun süre bu şekilde kalıyordu. Bu halde iken belli belirsiz dudakları kımlıyordu. Hekim sık sık muayene ediyor ve her muayene sırasında, Emir Sultan'a olan muhabbeti bir kat daha artıyordu. Emir Sultan'ın bütün azaları zikir çekiyordu. Hekim, taze bir gül gibi kokan ve bütün azaları zikir çeken bu mübarek insanın, ölümü bu denli huzur içinde yaşamasına artık şaşırıyordu. Allah Dostu olmak böyle bir şeydi mutlaka. Zira bütün acıları güler yüz ve sükûnetle karşılıyor ve canı yansa bile bu halinden hiç belli olmuyordu. Sona ya da aslında gerçekliğe iyice

yaklaşmıştı. Muayene ederken “Allah bilir sabaha ya çıkar ya çıkamaz. Ailesine haber vermeli ki hazırlıklı olsunlar.” diye düşündü.

O sırada uzunca bir süre dalmış olan Emir Sultan Hazretleri, gözlerini açtı ve gülümsemeye çalışarak “Gardaşımız Hacı Bayram’la görüşmek isteriz. Allahu âlem müyesser ederse inşallah... Vakit daralıyor. Bir an önce gelse...”

Emir Sultan’ın hastalığını duyan sevenleri uzaktan yakından gelip bahçede bekliyorlardı. Evden hayırlı bir haber çıkması için dua ediyorlardı. Bu arada mutfakta, sürekli yemekler hazırlanıyor ve gelenlere ikram ediliyordu. Emir Sultan sadece Bursa’da değil bütün Diyar-ı Rum’da hatta sınırların dışında çok sevilen ve sayılan bir veli idi. Peygamber Efendimiz’in “Allah’ın salih kulları, İsrailoğullarının peygamberleri gibidir.” sözü Emir Sultan’da vücut buluyordu. Aynı Şeyh Hamid-i Veli, Hacı Bayram ve Yusuf Hakiki gibi.

KAVAKLI

Şu’le-i din bulmağa 'ışk odına

İste şem gibi bir yanmış yürek

Gevher Banu, Emine'den ayrıldıktan sonra, bütün gücüyle koşmaya başladı. Vakit gece yarısını çoktan geçmişti. Birden bardaktan boşanırcasına yağmur yağmaya başladı. Yağmur altında koşması zorlaşıyordu. Üzerindeki her şey ıslanmış sanki onu yere doğru çekiyordu. Bu ağırlığa rağmen yüreğinde inanılmaz bir hafiflik hissediyordu. Ardından gelen yoktu. Zaten bu

yağmurda kimse onu takip edemezdi. Yorgunluk ve heyecandan nefesi kesilir gibi oldu. Hemen oracıktaki bir ağaca yaslandı. Yüreği göğsünü yırtarcasına hızlı çarpıyordu. Bir süre kesik kesik nefes alıp verdi. Biraz dinlenip gözünün önü açılınca yine düşü geldi aklına. O güzel insanlar gözünün önündeydi şimdi. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu ama bir tanesi bile onların üzerine düşmüyordu. Gevher Banu bir süre hayranlıkla izledi onları sonra utanarak başını yere eğdi.

Bir tarafı onlara bakmak hem de gözlerini hiç ayırmadan bakmak istiyor, bir tarafı edebinden başını yerden kaldırmak istemiyordu. Zıt bu iki duyguyla mücadele ederken o güzel insanlar gittikleri yeri aydınlatarak uzaklaştılar. Gevher Banu koşarak onları takip etmeye başladı. Gecenin zifiri karanlığında yağmur altında Gevher'in yolu o güzel insanların ardında gün gibi aydınlıktı. Çok uzun süre koştu, koştu ve sonra yorgunluktan olduğu yere çöktü. Dizine kadar suya gömüldü. Gevher Banu başı eğik dinlenmeye çalışırken bir ses duydu. Sanki yanında biri yavaşça “Allah! Allah!” diyordu. “Kim bu?” diye etrafına baktı. Kimse yoktu. Sonra sesin kendi içinden geldiğini anladı. Kalbi deli gibi çarparken “Allah! Allah!” diyordu. Gevher içinden gelen bu sesin cezbesine kapılıp ayağa kalktı. Yağmurun altında zikrederek dönmeye başladı. Bu kurtuluşun işaretiydi. Gevher Banu kurtulmuştu. Yalnız değildi. İşte Allah onunlaydı. Yağmur altında zikrederek dönerken sanki kendinden geçmiş bir derviş gibiydi. Yağmur, bütün acılarını silmek ister gibi yağıyordu. Gevher Banu

ağlıyordu. Gevher Banu gülüyordu ve Gevher Banu çok mutluydu ve tüm bu yaşadığı heyecanla kendinden geçti.

Bekir Çavuş ise o gece uyuyamamış, namazdan çok önce kalkıp abdestini almıştı. Karısının isteği üzerine odun kesmeye gidecekti ama etraf çok karanlıktı henüz. Sabah namazına kadar teheccüd kılıp Kur'an okudu ve baltasıyla eşeğini alarak mescide gitmek üzere çıktı. Namazdan sonra oyalanmadan çıktı. Neyse ki ay bugün çok parlaktı ve bu sayede gittiği yol, rahatlıkla seçiliyordu. Farkında olmadan bayağı uzaklaştığını fark edince “Tevbe estağfurullah! Bekir Çavuş altı üstü iki kucak kuru odun alacaksın, ta nerelere geldin böyle...” diye kendi kendine söylenerek eşeğini durdurdu. Gece çok yağmur yağdığı için yerler ve ağaçlar çok ıslaktı. “Biz de kuruyunca yakarız.” diye bir ağacın kuru dallarını keserken ileride kıpırdayan bir şey gördü.

AKÇAKÖY

Akıl bize pend itme ki mestanelerüz biz

Zencir mi dutar bizi divanelerüz biz

- Huu! Dürriye Hatun azıcık eğlen beri bak!

Dürriye Hatun elindeki tırmığı bırakıp elini alınına siper edip seslenene baktı. O sırada Emine Hatun da bir elinde çakın, bir elinde testi ile ona hızlı hızlı yürümeye başladı.

- Emine bacım ne yoruldun buraya kadar.

Emine gülümsedi.

- Seni göresim geldi bacım. Ben gelmesem

göremeyeceğiz birbirimizi. Ne aradığın var ne sorduğun.

- Kusura kalma bacım ya. Biliyorsun işte halimi.

- Hem biliyorum hem görüyorum. Yine kendini öldüresiye çalıştın değil mi?

- Napayım bacım? Ancak böyle unutuyorum.

Dürriye Hatun içini çekti. Yine gözleri doldu. İki yıldır sürekli böyleydi. Bir sabah hem “En kıymetlim.” dediği torununu, hem oğlu gibi sevdiği damadını ve hem de çocuğunu kaybedince...

O günden sonra, Dürriye Hatun günlerce bir haber bekledi. Onların yokluğunda, uzunca bir süre ne kendi evine ne torununun evine giremedi. Kapılarda kaldı. Sonra kendini işe verdi. Tarlada bağda hatta evde ölesiye çalışmaya başladı. Başkalarının iki- üç günde yaptığı işi obir gün de yapıyordu. Bağ bahçe işlerini herkesten önce bitirip, başkalarına yardıma bile gidiyordu. Bir deri bir kemik kalmıştı. Oğulları ve gelinler iş yapmayıp dinlenmesini istiyorlardı fakat o “Beni kendi halime bırakın. Ancak böyle Gevherimin acısına dayanabiliyorum.” diye ağlıyordu.

Emine de onun haline bir çare bulmak için sürekli düşünüyordu. Sonunda dün yatsı namazını kılmış, tespihini çekerken kafasında bir ışık yanmıştı. Evet, bu çok iyi olabilirdi. Can simidi gibi bu fikre asıldı. İrfan Hoca camiden gelene kadar, zor bekledi. Bir an önce fikrini söyleyip ondan da tasdik almak istiyordu. Ne derdi acaba? Belki de “Bu muydu seni böyle heyecana koyan? Ben de çare buldum deyince...” deyip güler

geçerdi ama olsun yine de söyleyecek ve yapmaları için ısrar edecekti. O zaman kendi bir çare bulaydı. Kadın gözlerinin önünde eriyip gidiyordu.

İrfan Hoca’yı kapıda karşıladı ve içeri girmesine fırsat vermeden çardaktaki sedire oturttu. Sonra da hemen koşup bir tabağa kuru üzümle ceviz koyup getirdi. İrfan Hoca, “Altından ne çıkacak acep?” diye meraklı bakışlarla izliyordu karısını.

- Sana diyeceklerim var.

- De bakalım, ne diyecekmişsin?

Emine eşinin gözlerinin içine bakarak:

- Bak diyorum ki, diye başlayıp düşündüklerini söyledi.

İrfan Hoca, dikkatlice dinledi. Önce hiçbir şey demedi. Emine, merak içinde beklerken bu birkaç saniyelik süre ona bir saat gibi geldi. İrfan Hoca, onun merakla beklediğini bildiği için tadını çıkarmak istercesine bir tane de üzüm attı ağzına. Uzun uzun çiğnedi, sonra gülümseyerek elini hanımın omzuna koydu ve merakla bekleyen gözlerine gözlerini dikip: “İyi düşünmüşsün hanım. Hemen yarın git konuş. Sonra da hazırlığa başlarız. Bu aralar ben de seninle konuşacaktım. Uzun zaman oldu diye.”

Emine birden sırtından bir yük kalktığını hissetti.

Sevinçle eşine sarılınca İrfan Hoca şaşkınlıkla karısına baktı. Emine sevgisini hiç böyle göstermezdi. Garip bir şekilde utanırdı kocasından. Gülümseyerek “Kadın demek ki gerçekten çok istiyor.” diye düşündü. Onun bu

hali çok hoşuna gitmişti.

Emine ise kendi heyecanından eşinin güldüğünün farkında bile değildi. Aynı heyecanla:

- Bey şimdi mi gidip konuşsak? Sabahı nasıl edeceğim?

- Akşamın hayrından sabahın şerri yeğdir hanım. Gündüz gider konuşursun. Kadıncağız gece vakti korkar bir de. Haydi, sen yat şimdi. Ben biraz Kur'an okuyacağım.

Emine sabaha kadar aralıklarla rüyasında eşinin konuştuklarını, sonra Dürriye Hatun'un yanına gittiğini gördü. Sonra erkenden kalkıp, biraz ekmek pişirdi, testiye de nar şerbeti koyup çıktı.

...

Dürriye Hatun'la Emine bağın tam ortasındaki ceviz ağacının altına oturdular. Dürriye Hatun ağaca yaslanarak elinin tersiyle alnında biriken yaşları sildi. Emine de getirdiği çikını açtı. Yeni pişmiş bazlamaların kokusu bir anda etrafa dağıldı. Dürriye Hatun, dün öğlede içtiği katıksız bir tas çorbadan başka hiçbir şey yemediğini düşündü. Yine de canı bir şey istemiyordu. Sanki bir kemik gelip boğazına oturmuş gibiydi. Ancak çocuklarına kavuştuğunda bu kemikten kurtulacaktı.

Emine bir elinde peynirli bazlama, bir elinde nar şerbetini uzattı. Bir yandan da:

- Hiç itirazlanma bunları yiyeceksin. Üstüne de soğuk şerbet iç de biraz yorgunluğun çıksın.

- Bacım ne ediyorsun, nasıl yiyeceğim bunları?

- Sen azıcık zor et hele. Bak yemezsen gönül koyarım ona göre.

Dürriye Hatun isteksiz aldı, kendini zorlayarak bir lokma kopardı. Sonra bir lokma daha... Yedikçe biraz açılmıştı sanki. Yalnız yediğini yutmakta zorluk çektiği için her lokmada şerbet içiyordu. Hafif bir rüzgâr da çıkmış cevizin dalları hışırdamaya başlamıştı. Dürriye Hatun biraz ferahlamıştı ama tam döşündeki ateş yanmaya devam ediyordu. Birden gözlerinden yağmur gibi yaş boşalmaya başladı. Bir yandan da:

- Kusura kalma bacım. O kadar hazırlık yapıp buralara kadar gelmişsin. Ben de burnundan getirdim.

- Olur mu öyle şey. Sen benim sahiden bacımsın. Ağlayacaksın tabi. Hem bak ben sana ne diyeceğim. Eyi dinle.

Dürriye Hatun kuşağından çıkardığı mendiline gözlerini sildi. Emine yarım kalan bazlamayı tekrar uzatırken:

- Bir taraftan yerken beni dinlersin. Hani biz sizin düğünden önce, Aksaray’a Şeyh Efendiyi ziyarete gitmiştik. Hatırına geliyor mu?

- Hee. Gelince de günlerce dilinden düşürmemiştin.

- Sen de gitsen bana hak verirdin. O mübarek ne dilden ne gönülden düşecek gibi değil. Akşam hoca ile konuştuk. Yine gideceğiz Rabbim kısmet ederse. Lakin seni de beraber götürüceğiz. Hem Efendi Babaya derdini anlatır himmet istersin, hem de bana yoldaşlık edersin. He bacım ne dersin?

Dürriye Hatun gözünü uzaklara dikip dalgın bir şekilde:

- Ben nasıl giderim bacım? Ya ben yokken Gevherim gelirse. O zaman beni bulamaz üzülür.

- Canım yeter ki gelsin. Evi barkı, emmileri var. Hem biz ömür boyu kalmayacağız Aksaray’da hepi topu on- on beş gün sürer gidip gelmemiz. Hem gelmeni kendim için de çok istiyorum. Biliyorsun bizim hoca birkaç ay önce gitti ama yola dayanamam diye beni götürmedi. Aha şuram yanıyor (Emine sağ elini göğsüne bastırdı) Şimdi senin bahanenle ben de gideceğim. Ha bacım ne diyorsun? Hemen hazırlığa başlayım mı?

Dürriye Hatun “Yok! Gelemem.” diyecekti ama onun gözlerindeki ifadeyi görünce kabul etti. Emine gitmeyi gerçekten istiyordu. Bu güne kadar onun için çok uğraşmıştı. Bütün dertlerine ortak olmuş, evine giremeyip kapılarda kaldığında sabahlara kadar yanından ayrılmamıştı. Şimdi arkadaşı için bunu yapmalıydı.

- Siz öyle olur diyorsanız tamam o zaman. Yalnız ne hazırlık yapılacak bana da söyle ben de bir şeyler yapayım.

Emine bu cevabı alınca sevincinden gözleri doldu. Bir anda Devlethanenin kokusu geldi burnuna. Sonra Efendi Hazretleri’nin gülümseyen yüzü. Gittikleri yollar. Hem arkadaşı evvel Allah derdine derman bulacaktı. Baba Yusuf’un kapısı hep umut kapısı olmuştu. Ziyarete gelen onca insan öyle demiyor muydu? Tüm düşüncelerin verdiği sevinçle, Dürriye Hatun’a sarıldı. Öyle bir sarıldı ki, Dürriye Hatun o anda “Tamam!” dediği için çok

memnun oldu. Emine'nin sevinci ona da geçmişti. Hevesle:

- Ne zaman çıkarız yola, diye sordu.

- Hoca ile konuşayım da bugünlerde çıkarız herhalde. Sen de biraz işlerini toparlarsın. Ben azığımızı hazırlarım. Sen hiç kendini yorma bacım.

“Oyy benim hakikatli bacım!” diyerek bu defa da Dürriye Hatun sarıldı. Emine Dürriye Hatun'daki bu gelişmeden çok memnun “Efendi'nin adını anmamız onu bu hale getirdi. İnşallah ziyareti dertlerine çare olacak.” diye düşünerek ayağa kalktı. Nar şerbeti ile bazlamaları ona bıraktı.

- Haydi, şimdilik kal sağlıcakla. Kendini fazla yorma ki, yola dayanabilesin. Akşama sana uğrar bir daha konuşuruz.

- Tamam bacım. Haydi, Allah razı olsun. Sağlıcakla git.

Dürriye Hatun, Emine'nin arkasından uzun bir süre baktı. Bazlama ile şerbet iyi gelmişti. Hafiften çıkan rüzgârla birlikte, Efendi Hazretleri'ni ziyaret fikri içini ferahlatmıştı. Çocukluğunda önceleri ebesi sonra da anası anlatırdı bazen: “Evliyalar mübarek insanlardır. Onların duası kabul olur. Nazarları şifadır.” diye ama görmek hiç nasip olmamıştı bir evliyayı.

Emine, Aksaray'a gidip geldikten sonra dilinden düşürmüyordu Efendi Hazretleri'ni. Dürriye Hatun, o anlattıkça ilk zamanlar merak etti, görmek istedi ama Gevher Banu'nun düğünü, sonra torun sonra da başlarına

gelen felaket. Unutup gitti. Yalnız bir gece rüyasında gördü. Gençten, kumral uzun boylu aydınlık yüzlü bir adam yüksekçe bir yerde duruyor, akın akın insanlar ziyaretine geliyordu. Gelen insanların bazıları gerçekten insan şeklindeydi ama bazıları insan gibi iki ayaklarının üzerinde yürüyorlardı fakat kimi kurda benziyor, kimi kediye ya da yılan veya daha önce hiç görmediği acayip mahlûklara.

Dürriye Hatun, kenardan bir o insanlara bakıyor bir de yüksek yerde duran genç adama. Ziyaret edenler gerçekten insan haline dönmüş bir halde, etekleri dolu cevherle geri dönüyorlardı. Hepsinin çok mutlu olduğu yüzlerinden belli oluyordu. Dürriye Hatun da onlar gibi gitmeyi istedi ama gidip gitmemekte kararsız kaldı bir an. Sonra “Kendiliğimden gidemem. Mübarek çağırırsa ancak yüzüm olur!” diye düşünerek gitmekten vazgeçti. O anda mübarek döndü ve Dürriye Hatun’a gülümsedi. Aralarında çok mesafe vardı ama kadıncağız onun gülümsediğini görebiliyordu. Dürriye Hatun’un içine bir aydınlık doldu. Kalktı, koşar adımlarla kalabalığın ardınca yürürken uyandı. Günlerce bu rüyanın etkisinde kaldı ama kimseye anlatmadı. Anası küçükken “Güzel bir rüya görürsen kimseye anlatma. Sonra bir daha göremezsin.” demişti bir kez. Dürriye Hatun o geceden sonra, tekrar görmeyi istedi ama böyle başka bir rüya görmedi.

KAVAKLI

*Pür-zehr melamet kadehin anca ki içdük
Bilmez kişi mey mi ya ho mey-hanelerüz biz*

Gevher Banu gözlerini açmadan bir süre bekledi. Ayak sesi yaklaştı. Sonra yumuşak bir el alnına dokundu.

- Vah yavrum! Canım torunum hâlâ kendine gelememi.

Banu “Torunum” diye alnı sıvazlanınca, birden kalbinin daha hızlı atmaya başladığını hissetti. Bu kadın yoksa nenesi miydi? “Yok canım!” dedi içinden. Nenesinin burada ne işi vardı. Üstelik sesi de hiç benzemiyordu. Kadın konuşmaya devam ediyordu. Sesinden çok sevinçli olduğu anlaşılıyordu.

- Yavrum benim. Gönlümün ışığı. Bir gün bize geri döneceğini biliyordum. Hep diyordum da kimsecikleri inandıramıyordum. Kadir Mevla’m gönderdi seni bana ya artık gözümden gözüme inanmam. Sana kavuştum ya, artık canım pahasına da olsa korurum evelallah.

Gevher birden ferahladı. Burada güvende olabilirdi. Kadın’ın sesinde şefkat vardı, sevgi vardı. Ağır ağır gözlerini açtı. Hafifçe gülümsedi. Hasene Kadın, ellerini avucunun içine alıp öptü.

- Şükür gözlerini açtın. Deden seni getirdiğinden beri sayıklar yatarsın böyle. Geldiğinde çok perişandın. Dedeni iyi ki göndermişim oduna. Ah yavrum! Ya bulamasaydı seni? Bir daha seni bırakır mıyım hiç?

Hasene Kadın sevincinden hiç durmadan böyle konuşup, gözyaşları içinde sarıldı Gevher’e. Gevher de

ağlamaya başladı. Onlar ağlaşarak böyle sarmaş dolaş olmuşken, Bekir Çavuş girdi içeri. Onu görünce ayrıldılar. Hasene Kadın, bir yandan gözlerini silerken: “Bak çavuş torunumuz kendine geldi.” diyordu.

Bekir Çavuş gülümseyerek yaklaştı. Gece bulduğunda yağmurdan ıslanmış bir halde ne kadar da perişandı. Hemen eşeğine attığı gibi eve getirmişti. Hasene Kadın kızcağızı görünce sevinçten bir çığlık atmış ve:

- Çavuş’um torunumuzu buldun ha? Hay Allah senden razı olsun. Sonunda buldun onu. Allah’ım sana çok şükürler olsun diye ne yapacağını bilemez bir halde pervane gibi dönmeye başlamıştı.

- Hanım hemen yatağını yap da yatır. Zavallı çok üşümüş. Öncesinde üstünü değiştir. Haydi, daha fazla üşümesin, deyince hemen kendi esvaplarından giydirmiş ıslak saçlarını kurularak başını bağlamıştı.

Yatağı sererken kendi kendine konuşuyordu: “Yavrumun yatağını yorganını da iyi ki hazır etmişim. Ciğerparem. Allah’ım sana nasıl şükredeyim ki...”

Bekir Çavuş, Gevher’in başından ayrılmayan Hasene Kadını omzundan tutup: “Hacı Hatun bırakalım da uyusun biraz. Sonra gelir bakarız.” diye odadan çıkarmıştı.

Sonra da her yarım saatte bir gelip yoklamıştı. Şimdi uyanınca sevinci bir kat daha artmıştı. Gevher Banu, Bekir Çavuş’u görünce utanarak biraz geri çekildi. Hasene Kadın “torunum” dedikçe kendini suçlu hissediyordu.

Bekir Çavuş onun hislerini anlamış gülümseyerek:

- Gözümüz aydın avrat. Bak torunumuza kavuştuk sonunda.

- Aydınlık içinde olasın Çavuş’um. Allah senden razı olsun.

- Haydi, hanım, ben torunumla hasret giderirken sen de güzel bir çorba kaynat da kızcağız kendine gelsin.

Hasene Kadın telaşla kalkarken:

- Hay Allah başıma kar yağa! Sevinç ve helecandan nasıl da unuttum. Gideyim de bir güzel tarhana yapayım.

Hasene Kadın geceden beri sanki on yaş gençleşmişti. Hızlı adımlarla çıktı. Bekir Çavuş, kalkıp ardından kapıyı kapattı ve gelip Gevher Banu’nun karşısına oturdu. Gevher toparlanarak kalkmak istedi ama Bekir Çavuş:

- Kalkma yavrum. Biraz toparla kendini diyerek engel oldu. Sonra da:

- Hasene Kadını gördün. Nasıl da mutlu... Seni on yıl önce kaybettiğimiz torunumuzun yerine koydu. O böyle avunuyor kızım sen de biraz idare et olur mu?

- Ben üzülüyorum ama. Neneyi böyle aldatmak, bilmem ki ne kadar doğru?

- Ne aldatması kızım. O senin gelişinle hayat buldu. Dün akşama kadar senin döşeğini yaptı döneceksin diye. Hem gecenin vakti, o yağmurda boranda yollarda olduğuna göre, senin de vardır mutlak bir derdin. Anlat hem ona da çare bulmaya çalışalım.

Gevher Banu gözyaşları içinde, sanki yeniden yaşıyormuşçasına başından geçen her şeyi anlattı.

Dinlerken Bekir Çavuş’un da gözleri doldu. Gevher sözlerinin sonunda:

- Dayı işte yavrumu, beyimi bulmak için düştüm yollara. Namusuma kadar göz diktiler. Yüce Rabbim korudu. Şükür karşıma siz çıktınız. Bir an önce kalkıp gitmeliyim. Yavrumu bulup neneme dönmeliyim. Kim bilir ardımızdan ne hale geldi. Beyim Emirşah’ın sonunu düşünmek bile istemiyorum.

- Vah yavrum. Şuncacık yaşta neler gelmiş başına. Yine de hemen yeise düşme. Konaktakiler seni unutana kadar bir müddet burada kal. Bu arada ben de yeğenimi geldiğin yerlere salar bir soruştururum.

- Dinar’dan başka bir de Tuğrul korkusu var. Ya o beni bulursa. Bilmem ki, buralar bizim köye irak mı?

- Şimdi bunları hiç düşünme. Yeğen akli başında ağzı sıkı biridir. O gelene kadar bir bekleyelim. Sonra bir karar veririz.

- Peki, dayı konu komşu ne diyecek bana?

- Ben herkese Kütahya’daki gardaşımın kızını getirttim derim Hasene Kadın için. Hem yalan da değil. Kütahya’da gardaşımın sen yaşlarda bir kızı var.

- Tamam dayı Allah senden razı olsun.

Bekir Çavuş ayağa kalktı. Kapıya doğru yürürken:

- Haydi, artık bana dayı değil, bundan sonra dede de. Artık ben senin dedenim biliyorsun.

Gevher onun arkasından bakarken içtenlikle gülümsedi. Sonunda iyi birlerine rast gelmişti. Bir de oğlu ile nenesine kavuşsaydı. Emirşah... Ah ona ne oldu

acaba?

Sonra gözünün önüne rüyasında gördüğü zat geldi. İnce uzun boyu, beyaz elbisesi ve sarığı ile ona gülümsedi ve rüyasında söylediği cümleyi tekrar etti.

“Gam çekme. Zira kişi sevdiği ile beraberdir.”

Gevher yine kalbinin aşk ile coştüğünü hissetti. Bu zat kimdi ki, onu gördüğü ya da düşündüğü anda kalbi aşk ile çarparak sürekli “Allah’ım!” diyordu. Gözlerinden yaş boşanarak “Allah’ım! Allah’ım!”

Elini göğsüne bastırarak bir süre bu hal üzere devam etti. Sonra biraz durulunca yavaşça gözlerini açtı. Gece alınına koydukları bezle, yüzünü gözlerini sildi. Sonra kendi kendine gülümsediğini fark etti. O zatı düşünde gördüğü o gecedен sonra, her şey yoluna girmeye başladı. Ondan aldığı güçle konaktan kendini kurtardı. Elhamdulillah. Bu iyi insanlar kendisini buldu. Sümme sümme elhamdulillah. Allah çok şefkatliydi ve kullarına şefkatini işte böyle mübarek kullarla gösteriyordu. O zat, işte o zat artık onun yolunun sahibi olmuştu. Gönlünde o vardı ve tüm güzelliği ile “Kişi sevdiği ile beraberdir!” demişti.

Gevher kavuştuğu bu huzurla canlanmış olarak ayağa kalkmak istedi. Başını dönüyordu. Sendeleyip tekrar yatağa düştü. Düştüğü yerde kendi kendine gülümsedi. Bu baş dönmesini bile sevmiştir.

Fark etti ki açlıktan dönüyordu başı. En son konaktan ayrılmadan önceki akşam birkaç kaşık çorba içmişti. Bir gece bir gündüz geçmiş, sonra yağmur altındaki o gece ve

bu sabah. O zamandan bu yana yemek hiç aklına gelmemişti. İki zalimin elinden kurtulmuştu. Şimdi ayağa kalkacak gücü yoktu ama bu güçsüzlük tekrar başlama, oğlu ile nenesini bulma belki Emirşah’a da kavuşma gücü veriyordu. Değil mi ki o zat “Kişi sevdiği ile beraberdir.” demişti. Yalan söyleyecek değildi ya elbette çıkacaktı. Kendi kendine onun dediği cümleyi tekrar etti. Bir daha. Bir daha. Söyledikçe umudu artıyordu.

Hasene Kadın elinde çorba tenceresiyle girince Gevher Banu birden irkildi.

- Güzel torunum, odadan sesinin gelmesi ne güzel. Öyle özlemişim ki...

Onun irkildiğini görünce tedirgin yaklaştı.

- Ne o korkuttum mu yoksa seni?

Gevher gülümseyerek baktı yeni nenesine. Ancak kendi nenesi yaşlarındaydı. Beyaz yüzünde zümrüt gibi yeşil gözleri vardı. Gülünce gözleri öyle ışıldıyordu ki, Gevher kendini görür gibi oluyordu. Sanki nenesine de benziyor gibiydi. Belki de ikisini de çok sevdiği için benzetiyordu.

Sendelemekten korkarak yavaşça kalktı, Hasene Kadın’ın elinden tencereyi alıp, yavaşça yere koydu boylu boyunca sarıldı yeni nenesine. “Nenem! İyi ki buldunuz beni.”

Nenesi de ona sarıldı.

- İyi ki geldin yavrum. İyi ki geldin.

- Bugün dedenle biz de burada senin yanında yiyeceğiz yemeğimizi. Haydi, ser şu sofrayı da ben siniyi

getireyim.

- Nene sen dur ben getireyim siniyi. Yoruldun zaten sabahtan beri.

- Kızım kaç sene oldu neyin nerede olduğunu unutmuşundur. Bugün misafir ol yarın yine yaparsın, diyerek Hasene Kadın acele çıktı odadan. Biraz sonra Bekir Çavuş'un elinde ekmeğe, Hasene Kadın siniyle geldi. Tencereyi sahana boşaltırken, Gevher Banu birden içinin kıyıldığını hissetti. Tarhana da aynı kendi nenesinin yaptığı gibi kokuyordu. Burnunun direği sızladı ama kendini koyuvermedi. Bu iyi insanları da üzmemek istemiyordu. Bekir Çavuş “Bismillah” diye ilk lokmayı aldıktan sonra onlar da başladılar. İki seneden sonra huzurla ilk lokmaydı. Tadına vara vara yerken bir fark etti ki yiyen sadece kendiydi. Onlar durmuş gülümseyerek onu izliyordu. Gevher de kaşığı bıraktı ve:

- Neden yemiyorsunuz? Siz yemezseniz ben de bırakırım yemeyi.

- Kurban olduğum seni öyle göresimiz gelmiş ki, sadece bakmayla bile doyuyoruz değil mi Çavuş?

- He ya. Neyse bak kız da yemiyor. Haydi, hanım çalacak kaşığı gelsin yakışığı. Yoksa bak kız da yemiyor.

Hasene Kadın birkaç lokma yedikten sonra:

- Çavuş iyi ki bu zamanda geldi değil mi torunumuz? Şimdi Efendiyi ziyarete hep birlikte gideriz.

- Doğru dersin hanım. Yalnız hemen gitmeyelim. Torun biraz dinlenip, kendini toparlasın öyle. Şimdi iki gün yola belki dayanamaz.

- Tamam canım. Tek gidelim de... Burnumda tütüyor.

Hasene Kadın sonra Gevher'e dönüp: “Ne o birden yüzün kızardı. Ateşin mi çıktı yoksa?”

Efendi Hazretleri deyince, Gevher'in yeniden kalbi çarpmaya başladı. Bütün vücudunu bir alev sarmıştı sanki. Gözünün önüne rüyasındaki zat geldi. Ne güzel gülümsüyordu. Belki de Hasene Kadın'ın dediği “Efendi” oydu. Heyecanla:

- Yok nene iyiyim. “Efendi” deyince heyecanlandım da biraz.

Hasene Kadın gülerek:

- Yavrum benim. Küçükken de böyleydin. Canım bunca sene hiç değişmemişsin. Bilsen ne kadar sevindim.

- Değişir mi hacı hatun?

- Yavrum hatırına geliyor mu, hani bir bahar ağzı bize gelmişti. Sen koşarak önüne çıkmıştın. Daha ancak yirmilerinde genç bir delikanlıydı ama hepimizden daha muhteremdi. Mübarek ya.

Hasene Kadın “Efendi” karşısındaymış gibi boynunu büküp başını yere eğdi. Bir süre sonra:

- Ne diyordum. İşte sen karşısına çıkınca böyle gülerek, o da sana güldü ve cebinden bir lira çıkarıp verdi. Sen de koşup “Nenem Efendi Baba bana verdi bunu. Bereket lirasıymış.” diyerek bana vermiştin. Ben de sakladım. Ne zaman hasta olsan yastığının altına koyardım. Efendi Hazretleri'nin kokusu var bunda diye.

Hasene Kadın koynundan beze sarılı bir altın lira çıkardı, saygıyla ağır hareketlerle açtı, “Senin yokluğunda

da hep bu altın lira yoldaş oldu bana.” diyerek Gevher Banu’ya uzattı. Gevher Banu, alıp almamakta tereddüt ederek Bekir Çavuş’a baktı. Bekir Çavuş hafifçe başını salladı. Kız çekinerek aldı. Hiç tanımadığı kızcağızın hatırasına dokunur gibi saygıyla dokundu. Kalbinin çarpıntısı giderek artıyordu. Sanki biraz dikkat etseler dışarıdan fark edeceklerdi. Yavaşça “Ah!” çekerek bastırmak ister gibi, sağ elini göğsünün üzerine koydu. Hasene Kadın telaşlanarak:

- N’oldun kuzum? Yüreğin mi daraldı?

- Yok nenem, çorba da sıcak ya herhalde biraz ateş bastı.

Bekir Çavuş: “Zavallı onca çileden sonra iyi yine ayakta durabiliyor.” diye düşünerek baktı Gevher’e.

Hasene Kadın gülümseyerek:

- Güzeller güzeli yavrum. Küçükken de böyleydin. Biri Efendi Hazretleri’nden bahsederken sen herkesi susturur, pür dikkat dinlerdin. Neyse hadin çok eğlendik sofrada. Konu komşuya yemek vereceğim. Yavrum geldi diye helva kavuracağım. Haydi, Çavuş bir el at da şu sofrayı hemen kaldıralım.

Gevher Banu:

- Nene ben yardım edeyim, diyerek yekindi ama henüz kendini toparlayamadığı için hemen kalkamadı. Hâlâ başı dönüyordu.

Bekir Çavuş kolundan tuttu.

- Kızım sen dur hele. Biz nenemle hemen hallederiz. Sen bugünlük misafir ol.

- Tamam dede ama yarın artık ben de kalkacağım. Hasta gibi yatmak hiç bana göre değil.

Hasene Kadın önce çalı çırpı toplayarak bahçedeki ocağı yaktı. İslî büyük bakır kazanı ocağın üzerine koydu. Dün yayıktan aldığı tereyağından bolca koydu. Tereyağı erirken etrafa mis gibi kokusu yayıldı. O eriyene kadar, bakır tasta pekmezle helvanın şerbetini hazırladı. Köyün en güzel dutları onun bahçesinde yetişirdi. Hasene Kadın torunu gideli, pekmez yapmaya daha bir özen gösteriyordu. Torunu geri döndüğünde her şeyin en güzelini yedirmek istiyordu.

Komşu kadınlar Hayriye ile Menevşe, ondaki bu gayreti görünce merak ederek geldiler. Hasene Kadın gözlerinin içi gülerek etrafa neşe saçıyordu: “Torunum geldi bacılar. Gözümüz aydın. Şimdi gelişine şükür için kazanlar kaynatıp sofralar kuracağım.”

Onlar şaşırdılar. Hayriye:

- Essah mı diyorsun bacı?

- He ya essah. Daha dün yatağını yapmıştım

- Nerede şimdi?

Başıyla evi işaret ederek:

- De ha içeride. Çok yorulmuş yavrum. Bu gün kusura kalmayın ama yarın isterseniz gelir görürsünüz inşallah. Görseniz yavrum nasıl büyümüş.

Bekir Çavuş da, yeğeni Osman’a gidip onu bir tenhaya çekti ve dün gecedен beri olanlarla birlikte, Gevher’in başından geçenleri bir bir anlattı. Ondan Gevher’in kaçtığı konağın yakınlarına gidip, etrafı bir

kolaçan etmesini istedi. Yalnız Gevher’in peşine düşebilirlerdi Kimseye bir şey dememesi gerekiyordu. Osman kalkıp emmisinin elini öptü ve “Sözümüz söz, sırrımız gönülde. Dilde hiç bir şey yok emmi. Ben hemen yola çıkarım. Seninle yarın sabah yine burada buluşalım.” dedi.

Bekir Çavuş sonra da birkaç komşuya, Kütahya’dan yeğeni geldiğini, Hasene Kadın’ın kendi torunları olduğunu sanıp çok sevindiğini söyledi. Onlardan da bir şey belli etmemeleri için ricada bulundu.

Duyan duymayana söyledi ve öğlende bütün köylü, Bekir Çavuşların bahçesinde toplandı. Tek tek hepsi, Hasene Kadın’a gözyıldın etti. Hasene Kadın da sevinçle hepsini tek tek karşılayıp, aydınlık tüm köyümüzün üzerine olsun bacılarım, gardaşlarım, hoş geldiniz, buyurun, dedi.

Bahçeye kurulan büyük sofralarda, Hasene Bacının şükür yemeklerinden yiyip buz gibi şerbetlerinden içerken, Gevher içeriden sesleri duyuyordu, Arada Hasene Bacının neşeli sesi geliyordu... Yardım eden komşulara yumuş buyururken sesi ne kadar da tatlı ve şendi. Gevher’in yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı. Üzerlik Han ve o konaktan sonra, bu güzel ana kavuşturan Allah’a şükretti. Şükrederken kalbi yine çarpmaya başladı. Sanki “Allah” derken rüyasında gördüğü o derviş kılıklı güzel insan geliyor karşısına ve kalbi onunla birlikte “Allah” derken bir çağlayan haline dönüşüyordu. Elini göğsüne bastırdı. O güzel dervişin maneviyatı yanında gözü kapalı bir süre bu halde kaldı.

Her zikredişte, gözünden yağmur gibi yaş akıyordu ama Gevher farkında değildi. Dünya bütün acıları ve güzellikleriyle gözünden silinmişti. Bu başka bir haldi. Anlatmaya kalksa, kelimelerin yetersiz kalacağı muhakkaktı.

Bekir Çavuş bir ara, Gevher’i yoklamak için eve girdi. Kapısını yavaşça araladığında, onu gözleri kapalı eli göğsünde rabıta halinde buldu. Yavaşça kapıyı kapatırken “Bu kız, karanlıkta yağmur altında bulduğumda anlamıştım başka bir hal olduğunu. Kendinden geçmiş haliyle eşeğe bindirirken, inler gibi “Allah! Allah! “ diyordu. Ben yanlış duyduğumu sanmıştım ama elhamdülillah yanılmamışım. Odaya nasıl da bir huzur hâkim. Sanki dört bir yanında güller açmış gibi.”

Bekir Çavuş böyle kendi kendine konuşarak evden çıkarken karısıyla burun buruna geldi. Karısı gülümseyerek:

- Çavuş ne kendi kendine konuşuyorsun?

Bekir Çavuş karısının kolundan tutarak aynı neşeyle cevap verdi.

- Burada ses yapmayalım. Torun uyuyor. Herkes yedi mi?

- Yediler şükür. Seni bekliyorlar kalkmak için.

Ertesi günü Gevher yeni bir güne uyanırken, kendini çok iyi hissediyordu. Kurtulmanın verdiği sevinçten çok, zikirle geçen anların hazzıyla kalbinin hafiflediğini hissediyor ve sevdiklerine kavuşacağına dair umudu bile artıyordu. Gece çok rahat uykusunda, oğlu Ali’yi görmüş,

hasretle bağına basarken uyandığında, ellerini sanki kucagında gerçekten o varmış gibi kavuşturduğunu fark etmişti. Kucagi boştu ama o buna üzölmek yerine: “Kavuşacağız inşallah yavrum. Mübarek derviş ne demişti, ‘Kişi sevdiği ile beraberdir.’ Biz de seninle ve nenemle hatta babanla birlikte olacağız. Dervişin yüzü suyu hürmetine...”

Gevher bu umuda can simidi gibi sarıldı. Öğlene doğru Bekir Çavuş geldi. Hasene Kadın evin arkasındaki bağdan üzüm topluyordu. Onun yokluğundan fırsatla hemen Gevher’in yanına geçti.

- Yeğenim Osman’ın yanından geliyorum. Konağın yanına kadar varmış. Çevreden birkaç kişiyle konuşmuş. Yangından bahsetmişler ama etrafa senin yangında öldüğün haberini yaymışlar. Konağın sahiplerinden korktular zahir.

Gevher, Bekir Çavuş’u ürpererek dinledi ama öldü haberinin yayılmasına sevindi. Hiç değilse kimse peşine düşmezdi. İnşallah bu beladan kurtulmuştu artık.

BURSA

Efsunula iy div bizi sen dutamazsın

Kim reşk-i peri çün ruh-ı cananelerüz biz

Hundi Fatıma Sultan, hem bir Sultan kızı hem sultan bacısıydı. Bu durum hareketlerine hep tevazu olarak yansımıştı. Onu gören herkes, hal ve tavırlarındaki asaletten saraylı olduğunu anlardı ama hareketlerinde öyle bir tevazu, yüzünde öyle güzel bir gülümseme vardı

ki, Emir Sultan Hazretleri'nin eşi olduğu hemen anlaşılıyordu.

Akbıyık Sultan, Emir Sultan'ın hasta olduğu ilk günden beri her gün sabahtan gelip yokluyor, gelen misafirlerle ilgilenip evin ihtiyaçlarını temin ediyordu. Hundi Fatıma Sultan'ın, Hacı Bayram'a haber gönderdiğini öğrenince gelecekleri günü hesaplayıp Bursa'nın dışına karşılamaya gitti. Dört atla çekilen büyük bir arabası vardı. İçine minder ve yastıklar koydu. Hesabı bir gün şaştığı için orada arabanın içinde bir gün bir gece bekledi ama hocasını beklerken geçen zaman ona kavuşmuş gibi güzel geldi. Nerdeyse bir sene olmuştu hocasını görmeyeli. Emir Sultan'ın hastalığından önce, ziyarete gitmeye karar vermişti ama Hazret hastalanınca bırakıp gitmek içinden gelmedi.

Emir Sultan. “Ne güzel bir insan.” diye düşündü Akbıyık Sultan. Padişah damadı oldu ama Bursalıların gönlünde hep “Allah Dostu Emir Sultan” olarak yer etti. Akbıyık Sultan, bir hocasını göreceği zamanki mutluluğunu düşündü bir de Emir Sultan'ın hastalığına duyduğu üzüntüyü. “Bu yalan dünya ne garip. Bir hüznü yaşarken, Allah yanına bir de mutluluk veriyor. Sanki her halükârda yanımızda olduğunu hissettiriyor bize. Böyle olunca, hüznü yaşamak bile güzel geliyor insana. Dosttan geldiğini biliyorsun.”

Akbıyık Sultan bunları düşünürken, şeyhinin çok sevdiği bir şiirini okudu kendi kendine

*Çalabım bir şar yaratmış
İki cihan aresinde*

*Bakıcak didar görünür
Ol şarın kenaresinde
Nâgehan ol şara vardum
Ol şarı yapılır gördüm
Ben dahi bile yapıldum
Taşü toprak aresinde
Ol şardan oklar atılır
Gelür ciğere batılır
Arifler sözü satılır
Ol şarın bazaresinde
Şagirdleri taş yonarlar
Yonup üstâda sunarlar
Çalabun ismin anarlar
Ol taşun her pâresinde
Bu sözü ârifler anlar
Cahiller bilmeyup tanlar
Hacı Bayram kendi banlar
Ol şarın menâresinde*

Bu şekilde arabasının içinde tefekküre dalmışken, uzaktan gelen nal seslerini duydu. Hemen toparlanıp indi. Uzaktan dört atlı geliyordu. Elini siper ederek bakınca sevinçle bağırdı:

- Geliyorlar. Efendim geliyor.

Dördüncü kişi Akşemseddin Hazretleri'ydi. Beyaza çalan uzun sarı saçları ve aydınlık yüzüyle Akşemseddin Hazretleri, hocası ile Yusuf Hakiki'nin bir adım gerisinde ilerliyordu. En arkadan gelen Hüseyin, onları gülümseyerek takip ederken, “Tam bir deryaya kavuştum

elhamdülillah. Bu ne güzellik Ya Rabbi! Üç gönül sultanı hep birlikte diğer bir sultanı ziyarete gidiyor. Ben de yanlarındayım.” Şah-ı Nakşbend Hazretleri'nin duasını hatırladı: “Allah'ım bana öyle bir yol ver ki, o yola girenleri sana ulaştırırsın.” Bu yol Allah dostlarının insanları Allah'a ulaştırdığı yoldu.

Hacı Bayram, Akbıyık Sultan'ı görünce neşeli sesiyle

- Ooo Akbıyık! Bizi karşılamaya mı geldin?

- Safalar getirdiniz efendim. Cümleliz afiyettedir inşallah?

Akbıyık Sultan'ın ricası üzerine onlar arabaya geçtiler. Hüseyin'le Akbıyık da atları arabanın arkasına bağladı. Akbıyık arabayı kullanmak için tam üzerine atlayacaktı ki Hüseyin:

- Müsaade ederseniz ben süreyim. Siz hocamızın yanına geçin.

Akbıyık sevindi. Onları ve özellikle hocasını çok göreceği gelmişti.

- Allah razı olsun gardaş, diyerek hemen arkaya geçip, yanlarına oturdu.

SEYYİD İLİ

Yapam dirisenko bizi mi'mar degülsin

Yıkmağa ne tedbir çü viranelerüz biz

Sabaha karşı uyandılar. Akşam uzunca bir süre sohbet etmişler, yatsıyı geç vakit cemaat olup kılmışlardı. Bu arada Tuğrul uyumuştı. Aslında bu uyumak değil de kendinden geçmeydi. Uykusunda bile huzursuzdu.

Emirşah yatsıyı kılariken, her selam vermede kontrol ediyordu Tuğrul'u.

Seyyid Ağa:

- Çocuklar Haydi, toparlanın. Şimdi Esm Sultan meraklanmıştır. Hemen çıkalım da namazı yolda kılarız.

Tuğrul onlarla gelmemek için bir kez daha ısrar etmek istedi ama Seyyid Ağa kararlı bir şekilde:

- Henüz toparlanmadın. Gel birkaç gün misafirimiz ol, sonra gidersin deyince daha fazla karşı koyamadı. Emirşah:

- Buranın ayazı serttir diyerek hırkasını çıkarıp Tuğrul'a giydirdi ve sonra ata binmesine yardım etti.

Tuğrul'un boğazına, sanki bir kemik gelip oturmuştu. Ne yutkunabiliyor ne de ağzını açıp tek kelime söyleyebiliyordu. Minnettar bir şekilde Emirşah'a bakarken, gözlerinde yaş vardı. Emirşah “Rahat ol!” der gibi dostça elini sıktı. Tuğrul'un kendisine bakarken gözlerinin dolmasına bir anlam veremiyordu.

Esm Sultan onları kapıda karşıladı. Çayı ve sofrayı hazırlamıştı. Biraz merak etmişti ama onların vakit akşam olunca, vardıkları yerde konakladıklarını tahmin etmişti.. Esm Sultan yapı olarak hiç olumsuz bir şey düşünmezdi. Hep “Ne olsa Allah'a emanet. İyi düşünelim iyi olsun!” diyerek Seyyid Ağa'nın da içini rahatlatırdı.

Yanlarında bir de misafir görünce gülümseyerek eşinin atına doğru yaklaştı.

- Nerede kaldınız? Sofra bu kadar bekletilir mi? Hem kömbe de soğuyacak!

- Ben size demiştim değil mi “Bu ananız sultandır.” diye. Bak kömbe de yapmış.

Emirşah “Kimin anası!” diyerek gelip Esm Sultan’ın elini öptü. Onları ilk kez görenler gerçekten ana oğul sanırdı.

Esm Sultan Tuğrul’a bakarak:

- Hoş geldin oğul, safalar getirdin.

Tuğrul güçlkle:

- Safa bulduk efendim dedi.

Seyyid Ağa:

- Haydi, burada durmayalım. Misafirimiz de yorgun. Hemen bir iki lokma yesin de dinlensin biraz.

O sırada oğulları, gelinler çocuklar birer ikişer evlerinden çıkmaya başladılar. Çocuklar merakla Tuğrul’un etrafını sardılar.

Tuğrul Selim Nadir’in iki yaşlarındaki oğlu Selman’ı kucağına alırken gözyaşlarını tutamadı. Ali’yi şimdiden özlemişti.

BURSA

*Kem yabuz anunçün ki hakikat bahriniün
Ka’rında bulman eridür daneleriüz biz*

Yusuf Hakiki, Bursa’ya girerken ailesiyle birlikte burada olduğu günleri düşündü. Babası nasıl da çok sevilmişti. Seher vakti evden çıktığını hatırladı. Somun pişirdiği fırını için odun kesmeye giderdi. Bursa sokaklarında ve özellikle Ulu Caminin inşaatında çalışan

işçilere dağıtırdı somunları. Ulu Camii'nin işçileri, Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin mübarek ellerinden çıkan somunları yiyince, daha bir şevkle çalışıyorlardı. Sonra o büyük gün. Ulu Camii'nin açılış hutbesini, Sultan Yıldırım Bayezid Emir Sultandan isteyince o da ayağa kalkıp “Sultanım zamanın kutbu aramızda iken bu vazife bize düşmez” demişti.

Sultan Bayezid ve bütün cemaat “Zamanın kutbu kimdir?” diye merak ederken o eliyle Şeyh Hamid-i Veliyi işaret etmişti. O gün Efendi babam bütün Bursa halkının şaşkın ve hayran bakışları altında, hutbede Fatiha'nın yirmi ana ilim üzerine yedi değişik tefsirini yapmıştı ve yine o gün efendi babam “Şöhret afettir!” diyerek Bursa'dan ayrılma kararı almıştı.

Sonra Aksaray'a dönüş ve benim eşimle Aksaray da kalıp, onların ayrılması. Arkalarından kaç gece gözyaşı döktüm. Hem yokluklarına dayanamayıp ağlıyor hem de itaatsizlik yapma korkusuyla tedirgin oluyordum. Elhamdülillah. Allah'ın inayeti ve Efendi Hazretleri'nin himmeti, her zaman olduğu gibi o günlerde de hep bizimle oldu. Hasret odu ile canımız yanarken, bir yandan da hocamın dediği gibi “Yanmada derman bulduk.”

Hüseyin, Efendi Hazretleri'yle Hacı Bayram Veli'yi biraz geriden takip ediyordu. Günlerdir yolda onların yanında, hayatının en manalı anlarını geçirmişti. Sanki tüm çakıllı yolar dümdüz oluyordu. Daha önce de Bursa'ya birkaç kez gelmişti. En iyi arabalar Bursa'da yapılıyordu. Hüseyin de istiyordu ki, zaman zaman

Efendi Hazretleri'nin bindiği arabası, o dönemin en güzeli en rahatı olsun. En son yolculuğunda, arabasını almak için gelirken yol bitmek bilmemişti. Efendi Hazretleri'ni görmeden günleri geçirmek ziyadesiyle zordu. Dönüşte, Aksaray'a kavuşuyor olmanın sevinciyle, yolun nasıl bittiğini anlamamıştı.

...

Emir Sultan'ın evinin bahçesinde bekleyenler sevenleriyle doluydu. Hacı Bayram ve diğer mübarekler gelince, kenara çekilip, geçmeleri için yol açtılar. Hacı Bayram'ı tanıyanlar, elini öpmek için seğirttiler. O sırada Hundi Fatıma Sultan, Emir Sultan'ın yanında Kur'an-ı Kerim okuyordu. Gece rahatsızlığı artmış, hissettiği acıyla yorgun düşüp biraz dalmıştı.

Hundi Fatıma dışarıdaki hareketten ne olduğunu anlamak için kalkınca, Emir Sultan hafifçe gözlerini açtı, doğrulmaya çalışarak. “Hacı Bayram gardaşımız mı geldi?” dedi. O sırada Hacı Bayram ve diğerleri de girmek için hafifçe kapıya vurmuşlardı. Hundi Fatıma gülümseyerek geldi ve “Safalar getirdiniz. Emir'im de sizi bekliyordu.” dedi.

- Safa bulduk efendim. Görüyoruz ki Emir Sultanımız bir kat daha güzelleşmiş.

O sırada Emir Sultan da sevinçten gözlerinin içi gülerek biraz doğruldu. Hepsinin tek tek hatırını sordu. Bembeyaz yatağın içinde kendi nuru sanki daha çok parlıyordu. Hafif kumral yüzü hastalıktan iyice süzölmüş ela gözleri daha bir irileşerek canlanmış gibiydi. Yusuf Hakiki, babasının son anlarını hatırlayarak daha bir

hüzünlendi. O da böyle zayıflamıştı ama Allah’a kavuşacak olmanın sevinciyle bir kat daha nurlanıp güzelleşmişti. Hepsinin tek tek hatırını sordu. Gelmelerinden dolayı memnuniyetini dile getirdi. Sonra Yusuf Hakiki’ye döndü:

- Aksaray’dan güzel haberler alıyoruz. Sevenleriniz sizi anlatırken, gözlerinden muhabbet akıyor.

Yusuf Hakiki gülümseyerek Hacı Bayram’a baktı.

- Hocamın himmetleriyle, dedi.

Onlar biraz daha kaldılar. Emir Sultan çok mutluydu. Aslında nefesinin tükenmeye başladığını hissediyordu ama bu ona hiç acı vermiyordu. Burada arkadaşları arasındaydı. İnşallah nefesi bitince de sevdiklerine ve dosta kavuşacaktı. Gecedен beri aralıklarla, babası Seyyid Emir Külal Hazretleri’ni görüyordu. Tıpkı çocukluğundaki gibi Ona gülümsüyordu. Seyyid Emir Külal Hazretleri, evliyanın büyüklerindendi. Babası vefat edince “Ben onun yerini dolduramam.” diye düşünerek, memleketinden çıkıp mübarek beldelere gitmişti. Niyeti oraya yerleşmekti ama aldığı manevî işaretle oralarda da kalmayıp Bursa'ya kadar gelmişti.

Yusuf Hakiki, Akşemseddin ve Akbıyık Sultan gözleri dolu, helalleşip çıktılar. Emir Sultan helalleşirken her birine ayrı ayrı dua etti. Hacı Bayram’la yalnız kaldıklarında ondan Yasin- i Şerif okumasını istedi. Hacı Bayram içli bir sesle Yasin- i Şerif’i okumaya başlayınca bir anda sanki bütün Bursa susup onu dinlemeye başladı. Gecedен beri hafif esen rüzgâr sustu. Kuşlar kanatlarını çırpmayı bıraktı. İnsanlar rabita halinde, Hacı Bayram’ın

sesinden surenin her bir harfinin hücrelerine dağılmasının güzelliğini yaşadılar. Emir Sultan gözleri kapalı dinlerken artık gerçek âlemdeki sevdikleriyle konuşuyor gibiydi. Hacı Bayram “O halde her şeyin mülkü ve tasarrufu elinde bulunan Allah'ın şanı ne yücedir. Siz de yalnız O'na döndürüleceksiniz.” mealindeki son ayeti okuduktan sonra, Emir Sultan hafifçe doğruldu, Hacı Bayram'ın elini tuttu ve gülümseyerek baktıktan sonra kelime-i şahadet getirdi. Hacı Bayram odaya yayılan gül kokusunu içine çekerek “Emir'im dosta kavuştu.” dedi.

Bursa böyle kalabalık görmemişti. Cenazesini Hacı Bayram kıldırdı. Ülkenin dört bir yanından sevenleri günlerdir kapısında bekleyiyordu. Şimdi Emirlerine son görevlerini yaparken gözleri yaşlı “Emir Sultan dostuna kavuştu.” tesellisine sığınıyorlardı.

Yusuf Hakiki, Hacı Bayram ve Hüseyin dönerken Engürü'de bir gece kaldılar. Akşemseddin yolda ayrılıp Göynük'e gitti. Hacı Bayram Veli artık iyice yaşlanmıştı. Sabah erkenden yola çıkmak için vedalaşırken, Yusuf Hakiki'nin gözlerinin içine bakarak: “Allah bütün işlerinde yardımcın olsun. Sevenlerin çok olsun.” diye dua etti. Yusuf Hakiki Hazretleri gözyaşları içinde ayrılırken, en kısa zamanda tekrar gelmek istiyordu.

Hüseyin, Efendi Hazretleri'ni biraz gerisinden takip ederken hüznüyle karışık da olsa hayatının en güzel yolculuğu olduğunu düşünüyordu. Velilerin arasında bulunmak, onların mükemmel hallerine şahit olmak, hizmet etmek bunların hepsi hem çok güzeldi hem de

zordu.

Hüseyin “Bedenen hiçbir zorluğu yok. Zaten canımı fedaya dünden hazırım da, içimdeki şu “Acaba bir hatam oldu mu?” düşüncesi uykularımı kaçırıyor. Bu mübarek insanlar başta hizmet olmak üzere her şeyin en güzeline layıklar. Benim gibi bir âcizin harcı değil ama...

Neyse ya Efendimin himmetiyle inşallah hatalardan kurtuluruz.”

Hüseyin Aksaray’dan çıktığından bu yana bu iç hesaplaşmasını yaşıyordu. Sonunda hep daha güzelini yapmak için gayret ediyordu. Ne kadar dikkat etse de, kendinden memnun değildi.

Efendi Hazretleri bir süre daha gittikten sonra durdu ve atından indi. Hüseyin de hemen aşağı atladı.

- Burada biraz durup abdest tazeleyelim. Akşama az kaldı. Namaz, Aksaray’a yetişmez.

SEYYİD İLİ

*Can terkini evvel kadem urup dahüçün top
Meydana koyan başını merdaneleriüz biz*

Havanın sıkıntılı bir hali vardı. Bir gün önce çok güzel olan hava, Tuğrul'un geldiğinin ertesi günü bozdu. Tuğrul onlara karşı koyamayıp birlikte gelmişti ama bir an bile Ali’yi düşünmeden duramıyordu.

Ailesi de, Seyyid Ağa gibi iyiydi. Tuğrul'u hiç yadırgamamış, içten bir misafirperverlikle ağırlamışlardı. Esm Sultan “Oğlum” dediği Emirşah’ın odasına sermişti yatağını. Tuğrul’un içi bir hoş oldu. Onca kötülük ettiği

Emirşah’la aynı odada kalacaktı. Üstelik de Emirşah ona “Gardaş!” diyordu. Gülümseyerek bakışında gerçekten onu gardaşlığa yakıştırdığı belli oluyordu. “Zavallı Emirşah! Bilseydi kim olduğumu, hiç böyle davranır mıydı? Belki de gördüğü yerde öldürürdü. Aslında köye de en fazla beş altı saat burası ama işte ne bilecek. Kafası boşalmış.”

Tuğrul bu düşüncelerle uykuya dalmakta zorlandı. Gece yine bir ara kâbus gördü ve sıçrayarak ter içinde uyandı. Onun sesine Emirşah da uyandı ve hemen çıkıp küpten bir tas su getirdi.

- Al gardaş! İç şu suyu da biraz kendine gel.

Tuğrul suyu alırken, vicdanının ağırlığı altında bir kez daha ezildi. Başı yerde çekinerek aldı suyu. Buz gibi suyu içerken gerçekten biraz ferahladı. Emirşah:

- Belli ki, büyük bir derdin var. Lakin anlatman için zorlamayacağım. Anlatıp paylaşmak istersen dinlerim. Elimden geldiğince de yardımcı olurum.

- Eksik olma, derken gözlerinde yaş vardı. Sonra yorganı üzerine çekerek:

- Ben biraz daha yatayım, çok halsizim dedi ve gözyaşlarını göstermemek için arkasını dönüp başını yastığa gömdü. Emirşah üşümesin diye sırtını güzelce bastırdı ve:

- Haydi, Allah rahatlık versin, diyerek yattı.

Günün ilk ışıklarıyla uyandığında, Emirşah Tuğrul’un yatağının boş olduğunu görünce merak edip dışarı çıktı. Tuğrul, çay kenarına doğru ağır ağır

yürüyordu. Emirşah dün olduğu gibi, yine canına kıyacağından korkup sessizce takip etmeye başladı. Dün yağın yağmur bugün yerini mis gibi bir havaya bırakmıştı. Çay boyunca dizili salkım söğütlerin, hafif hafif hışırtıları insanın içinde ferahlık uyandırıyor. Tuğrul bir süre daha yürüdü ve çay kenarına gelince yüksekçe bir kayanın üzerine oturup ayaklarını aşağıya sarkıttı. “Buraları cennet gibi ama insanın cehennemi içinde olunca...” diye mırıldandı. Sonra içinin tüm zehrini akıtırcasına “Of!” dedi. Emirşah “Şimdi bu sıkıntıyla kendini çaya atmasın.” diyerek saklandığı yerden çıkıp, Tuğrul'a doğru yürüdü. Tuğrul, arkasını dönüp de onu görünce utanarak ayağa kalktı.

- Rahatsız olma gardaş. Yatağını boş görünce meraklandım.

Tuğrul gülümsemeye çalışarak:

- Kendimi yine suya atacağımdan mı korktun? Sonra dalgın dalgın suya baktı bir süre...

- Bir daha o yürekliliği gösteremem herhalde.

- O nasıl söz gardaş? Canına kıymak yüreklilik değil ki.

- Doğru. Ancak korkaklar canına kıyar. Günahından korkanlar.

Emirşah kolunu Tuğrul'un omzuna atarak:

- Sen iyi bir insana benziyorsun ama belli ki içini yakan bir derdin var. Anlatmak istersen...

Selim Nadir de, her sabah olduğu gibi, çıkıp tek tek kovanlara baktı. Bu yakınlarda Efendi Hazretleri'ni

ziyarete gideceği için, en iyilerini ayırmak istiyordu. Kovanlara yakın, Emirşah’la Tuğrul’un sesini duyunca o tarafa doğru yöneldi.

Tuğrul:

- Anlatacak gibi değil ki... Bilsen, diyerek hıçkırarak ağlamaya başladı. Emirşah, rahatça ağlaması için bir süre bekledi. Selim Nadir de onun ağladığını duyunca çok üzüldü. Yanlarına gelerek “N’oluyor?” der gibi Emirşah’a baktı. Emirşah “Bilmiyorum.” anlamında avuçlarını açtı.

Tuğrul, Selim Nadir’i görünce toparlandı. Gözlerini köyneğinin yenine silip gülümsemeye çalıştı.

- Siz bana bakıp üzülmeyin. Şimdi biraz iyiyim.

Emirşah’la Selim Nadir kalkıp onu yalnız bıraktılar. Selim Nadir:

- Gardaş ben kovanlara bakıp geleyim. Sen git istersen eve.

- Yok. Ben de çiçekleri sulayıp, biraz topraklarını kabartayım. Arılarımız güzel beslensin.

Selim Nadir gülerek:

- Beslensinler de en güzel balları yapınlar.

- Dergâha ne zaman gidiyorsun?

- Yarın... Sen de gel istersen.

- Bu defa gelmeyim. Babamın biraz ağırları var. Ben başa bakacağım.

Tuğrul da kalkıp peşlerinden yürümeye başladı. Kendiyle baş başa kalmayı istemiyordu. Kendinden hiç memnun değildi ve korkuyordu. Vicdanı sanki har olup,

cismini yakacak gibiydi.

- Efendi Hazretleri, önceki gittiğimde sormuştu seni. Sonra da Yusuf (a.s.)’ın kıssasını anlattı ve “Gardaşın da gün gelecek, Yusuf (a.s.)’ın babası Yakub Peygamber’e kavuşması gibi kavuşacak sevdiğilerine.” dedi.

Tuğrul onları dinlerken tırnak uçlarına kadar irkildiğini hissetti. Sırtından aşağı soğuk soğuk ter akmaya başladı. O an karar verdi, Efendi Hazretleri’nin dergâhına gitmeye. Selim Nadir yarın demişti. O zaman bugün gidip Ali’yi görür, gece tekrar buraya dönebilirdi. Bu düşünceler içinde atını almak için hızlı hızlı yürümeye başladı. Selim Nadir’le Emirşah arkasından bakarken Selim Nadir:

- N’oldu buna? Birden canlandı.

- Bilmiyorum bir şey demeden gitti.

- Neyse zaten hali bir garip. İşimizi bitirip bir an önce dönelim. Daha kovanları hazırlayacağım. En güzel balları götürmek istiyorum.

- Balların hepsi birbirinden güzel şifalı ağam. Hepsini Efendi’nin niyetine diktiğin için.

- Haklısın gardaş. Bu gittiğimde, Efendi Hazretleri’ne diyeceğim onun için bir ev yapacağımızı.

- Söyle tabi. Evin bütün ahşap oymalarını yapacağım. Bahçenin güllerini kendi ellerimle yetiştireceğim. Kütahya’da, çok nadide gülfidanları gördüm. Bir daha ki gittiğimde alacağım inşallah.

- İnşallah gardaş. Hele Efendi’ye layık bir ev yapalım da, hepsi olur evelallah. Buraya geleceği günleri

sabırsızlıkla bekliyorum.

Esm Sultan, her sabah olduğu gibi asmanın altına kahvaltı sofrasını hazırlıyor, Seyyid Ağa da Yusuf'la oynuyordu. Esm Sultan'ın yaptığı bazlamaların kokusu etrafa yayılmıştı. Tuğrul, birden çok acıktığını hissetti. Yemekten önce yola çıkmayı düşünüyordu ama sofrayı hazır görünce kararsız kaldı. Seyyid Ağa, onu görünce biraz toparlandı.

- Gel oğul. Nasıl biraz daha iyice misin?

- Rahatsız olma emmi. Allah razı olsun. Sayenizde iyiyim Şükür.

- Biz ne yaptık ki oğul. Evelallah'ın sayesinde. Ayakta kalma otur Şöyle.

Tuğrul, Seyyid Ağa'nın yanına oturdu.

- Emmi benim bir işim var. Hemen gitmek istiyorum. Sonra iznin olursa tekrar buraya geleceğim.

- Ne demek oğul iznin olursa? Burası senin de evin sayılır. Git ama önce ekmeğini ye. Esm Sultan'ın gönlü kırılır sonra. Bak senin için yaptı bütün bunları, diyerek sofradaki bazlamalarla kömbeyi gösterdi. Tuğrul dalgın gözlerle baktı sofraya.

İkisinin kokusu birbirine karışmış bir halde Tuğrul'un içini bir hoş etmişti. Anacığı da konakta çalışanlara böyle çeşit çeşit yaptırırdı “Oğlum yesin!” diye ama Tuğrul hiçbirinin kıymetini bilmezdi.

Onlar sofraya oturmadan Emirşah da geldi. Elinde bir demet çeşitli kokularda çiçek vardı. Esm Sultan:

- Yine en güzellerini toplamışsın oğul, dedi elinden

alırken.

Emirşah gülümsedi.

- Sen daha güzellerine layıksın anacığım.

- Eksik olma oğul. Anacığına hep böyle güzel sözler söylersin. Sonra dışarıya doğru bakıp, Selim Nadir gelmedi mi, diye sordu.

- Yok ana evde de hazırır şimdi beni beklerler dedi. Ertesi gün gidecek ya Aksaray'a hazırlık yapacaktı.

- Kömbeyide pek severdi.

- Koy bir sahana da götürüyüm ben. Yeter ki, senin için rahat olsun.

Emirşah, onların bu ana oğul muhabbetini hayranlıkla izliyordu. İnsanın zihni bulanıp her şeyini unutsa bile, önceden iyi ise demek ki hep iyi oluyordu. İyi olmayı, insan olmayı unutmuyordu. Yine kendi iç hesaplaşmalarına dalarken, Emirşah kucığında Selim Nadir, en küçük oğlu Arif'le geldi. Yusuf da Ali'nin yaşlarındaydı. Tuğrul'un birden içi sızladı. Onlara bu kötülüğü yapmasaydı, Emirşah kendi oğlunu bağrına basıyor olacaktı.

Esme Sultan:

- Kömbe götürdün diye elini boş göndermediler mi, dedi gülerek.

Emirşah da neşeli:

- Emmimle gideceğim diye ağlayıp peşime düştü.

Seyyid Ağa diğer dizine de Arif'i oturttu ve:

- Haydi, soğutmayın.

Tuğrul da bu sıcak aile ortamından müteessir olup bir an derdini unuttu ve onlarla konuşarak yemeğini yedi. İki senedir, belki ilk kez bu kadar iştahla ve tadını alarak yemek yemişti. Emirşah, onun biraz düzeldiğini görüp memnun oluyordu. Kömbenin iyi kızarmış taraflarını seçip onun önüne koyuyordu. Tuğrul onun bu iyiliği karşısında eziliyordu ama karşı da koyamıyordu.

Tuğrul yemekten sonra, atını rüzgâr gibi koştururken, biraz sonra Ali’yi göreceği için çok mutluydu. Çocuğun güzel yüzü gözlerinin önünden hiç gitmiyordu. Kavaklığa vardığında, vakit ikindiye yaklaşmıştı. Esm Sultan yolda yemesi için bir heybe dolusu meyve ile kömbe ve bazlama koydu. Seyyid Ağa, heybeyi görünce kendini tutamayıp bir kahkaha patlattı.

- Hanım Sultan çocuk Mısır iline mi gider ki, bunca nevale koyarsın?

Esm Sultan hiç üstüne alınmadı:

- Garibim yeni biraz düzeldi, aç kalmasın, dedi.

Tuğrul, götürmemek için biraz direndi ama bunlar karı koca, bir şey yapmak istediler mi asla karşı konamıyordu. Yolda memnun da oldu heybeden. Yoksa Ali’ye bugün eli boş gidecekti.

İkindiye doğru kavaklığa vardı. Attan inip hayvanı serbest bıraktı Uzaktan evi gözlemeye başladı. Ali bahçede oynuyor, Saliha Kadın bahçedeki sedire oturmuş yün eğiriyordu. Bir taraftan da Ali’ye gülümseyerek:

- Nenesi oğluma hırka örecekmış diye oğlanı seviyordu.

Uzaktan her zaman alışık olduğu atın sesini duyunca iğ ile örekesini alıp içeri girdi.

Tuğrul biraz daha bekledi. Sonra, omzunda heybe ile birlikte koşarak kavaklıktan çıktı ve bahçe kapısına vardığında Ali onu gördü. Çocuk sevinçle bir çığlık atarak ona doğru koştu. Tuğrul o kadar kuvvetle ve hasretle sarıldı ki, sanki yıllardır görmüyor gibiydi. Bir süre bu şekilde öpüp kokladı. Sonra heybenin içindekileri sedire boşalttı. Tekrar çocuğa sarılıp öptü ve koşarak ayrıldı oradan. Ali ağlamaklı baktı arkasından. Saliha Kadın onun uzaklaştığını görünce, çocuk ağlamasını diye dışarı çıktı. Kucağına aldı ve “Gel bakalım. Oğluma baba neler getirmiş. Haydi, canım ağlama.” Saliha Kadın, sanki Tuğrul’a duyurmak ister gibi yüksek sesle söylemişti. Tuğrul “Baba!” lafını duyunca olduğu yerde kalakaldı. Ali babası mı biliyordu onu. İçi bir tuhaf oldu. Oğlu olsa ancak bu kadar severdi Tuğrul ama bu çocuğun babası değil düşmanıydı. Yuvasını dağıtan bir düşman...

Saliha Kadın, çocuk kucağında sedire yaklaşır da her zamankinden farklı olarak kömbe ve bazlamaları da görünce çok şaşırdı. Bir dilim kömbeyi alıp böldü ve bir lokma çocuğun ağzına verdi bir lokma da kendi yedi.

- Bu bizim Esm Sultan’ın kömbelerine benziyor. Allah Allah nasıl olur bu? Yok canım Saliha. Nerede Esm Sultan, nerede burası. Neyse ya bunlar çok güzelmiş değil mi oğlum. Haydi, ye biraz daha. Bak sana nar şerbeti de vereceğim.

AKSARAY

Sebkatda kim iltebile bizden sebak eydüm

Tevhid-i hakikide çü bi-ğaneleriz biz

Hüseyin, Çınarlı ile Dilnişin Sultan'ın cevizliğinin hayır işlerinde kullanılmak üzere devir işlemlerini yaptı. İşler düşündüğünden çok daha kolay oldu. Bir defasında bir sohbetle Efendi Hazretleri anlatmıştı. “Kul sürekli imtihan edilir. Mihnet olarak gelen imtihanlar kolaydır. Kul imtihan edildiğini anlar ve ehil ise teslimiyet gösterip sabrederek imtihanları geçer. Zor olan iyilikle gelen imtihandır. Kul bunun imtihan olduğunu anlamaz ve iyilikleri kendinden bilir. İşte buna dikkat etmek gerekir.”

Hüseyin bunu dinledikten sonra, her hareketinde her iyi olanda kendini hesaba çekiyordu. Şimdi de her iş yolunda gidince, yine aynı hesapla sürekli “Efendimin himmeti. Sende bir şey yok Hüseyin!” diyordu. Bugün de çiftlikten sürüyü getirmişti dergâha. Devlethanenin kapısında Selim Nadir ve Tuğrul'la karşılaştı. Kısa bir hal hatır sorulduktan sonra, Selim Nadir “Bir arkadaşımız!” diye Tuğrul'u tanıttı. Hüseyin onun da hatırını sordu. Sonra bahçeye girdiler, kapıya yakın iğde ağacına gelince Tuğrul durup yavaşça Selim Nadir'in kolundan tuttu:

- Siz girin abi. Ben burada bekleyim.

Selim Nadir şaşkın:

- Olur mu gardaş, buraya kadar gelmişken.

- Yok, siz şimdi girin. Ben belki sonra...

Tuğrul, gözleri dolu onların arkasından bakarken “Ben layık mıyım ki, buraya girmeye!” diye düşündü.

Selim Nadir, mutfak tarafına getirdiği balları ve annesinin yapıp gönderdiği kömbe ile bazlamaları taze peynirleri verdi. Sonra Efendi Hazretleri'nin oğlu önden yol göstererek onları bahçedeki büyük sohbet odasına götürdü. Yusuf Hakiki Hazretleri hangahtan henüz dönmemişti. Safiyüddin, babasının olmadığı zamanlarda onun yokluğunu aratmadan misafirle ilgilenir, onlara ikramda bulunurdu. Biraz sonra Hüseyin de geldi. Sürüyü çobanla beraber yerine yerleştirmişti. İkisi uzun zamandır görüşmüyordu. Hasretle sarıldılar ve karşılıklı hal hatır sorulduktan sonra Selim Nadir:

- Aksaray'a girmeden önce, Efendi Hazretleri'nin iline geldiğimiz belli oluyor. Her bir yan tümüyle abad olmuş.

- Aksaray'a gelen herkes böyle diyor. İnsanlar ona layık olmak için hep güzel şeyler yapmak istiyor. Güzele güzel gerek değil mi?

- Hizmetler de çoğalmış. Efendi Hazretleri çok yoruluyordur değil mi?

- Yoruluyor ama bu hizmetlerden değil. En çok gönül yapmaktan yoruluyor. Mübarek bir defasında Ankebut Suresi'nin tefsir ederken “Uğrumuzda mücahede edenleri elbette yolumuza götürürüz; Allah iyi iş işleyenlerle beraberdir.” ayeti üzerinde çok durmuştu.

- Allah iyi iş yapanlarla beraberdir.

Dışarıda, Tuğrul iğde ağacına yaslanmış, Devlethaneyi ve bahçesini hayran hayran izlerken “Buraya sırtında kamburu olmadan gelenlere ne mutlu.” diye düşündü. Bu güzellikler içinde şeyhleriyle birlikte ne

güzel sohbetlere katılırlar. O böyle dalmışken tam yanında duran arabanın sesiyle irkildi. Hemen toparlanıp ayağa kalktı. Arabadan, Yusuf Hakiki Hazretleri ile Aslan Bey indi. Önden gelen Selim Nadir’in hiç dilinden düşürmediği Yusuf Hakiki olmalıydı. Uzun ince boyu, sarığı ve cübbesiyle ne kadar güzel bir insandı. Yok, bu güzelliğin uzun boy ya da cübbe ne ise işte onlarla bir ilgisi yoktu. Yusuf Hakiki Hazretleri’nde başka bir hal vardı ve Tuğrul bu hale sahip birinin karşısında bulunduğu için kendine kızılıyordu şimdi. Onun yanında kendini boynuna kadar necise batmış gibi hissetti. Çok utanıyordu. Durup geçmelerini mi beklemeli yoksa gözüne görünmeyip hemen oradan sıvışmalı mıydı? Ne yapacağını bilemiyordu. Efendi Hazretleri yanından geçerken döndü ona baktı. Gözlerinde başka bir ifade vardı. Belki de yaptıklarını biliyordu. Efendi Hazretleri bir an gözlerinin içine baktı sonra başını çevirip bahçeye girdi. Aslan Bey, Efendi’yi takip ederken çok şaşkıncı. Şimdiye kadar kapısından kimse çevrilmemişti ama bu yabancıyı içeri buyur etmemiştir. “Vardır bir hikmeti!” diyerek üzerinde durmak istemedi. O akşam çok muhabbetli ve uzun bir sohbet oldu. Selim Nadir, Efendi Hazretleri’nin sohbetinin cezbisine kapılıp, dışarıdaki Tuğrul’u çoktan unutmuştu.

Tuğrul tam anlamıyla aşk-ı muhabbete düşmüştü. Necmü Daye Hazretleri’nin dediği gibi “Sadık bir mürit başlangıçta “vellezîne câhedû finâ” kazıyyesi üzere ayağını talep yoluna koyarsa Rabbanî yardımın cezbesi onun gönül yüzünü nefsten dönderir ve onun tarafına

yöneltir. Allah “Lenehdiyennehüm sübülenâ” sünneti üzere şeyhin cemalini onun kalp aynasına arz eder; mürit bu cemale âşık olur. Artık kararı kalmaz. Bütün saadetlerin kaynağı bu âşıklıktır. Mürit, şeyhin vilayetinin cemaline âşık olmayınca kendi irade ve ihtiyarından çıkmaz, kendini şeyhe tam teslim edemez. Kim, “vellezîne câhedû finâ” kaziyyesi üzere yola girerse inayeti ona “delîl-i râh”, yardımcı olmasın; yani hangi şeyhin hizmetini seçip ona mürit olursa ay ışığı ona zulmet ola, yani şeyhin parlak cemali onun kalp aynasına parlaklık göstermesin, vücut perdesinde kalsın.”

Yatsıdan çok sonra, Selim Nadir’le Hüseyin çıktılar. Hüseyin, Selim Nadir’in kendisinde kalması için ısrar etmişti. Tuğrul ise, iğde ağacının dibinde diz çökerek sohbetetmiş gibi boynunu bükmüş kendinden geçmişti. Göz pınarları yaşla doluydu. Selim Nadir onu görünce şaşkınlık içinde, ben Tuğrul’u hepten unutmuştum, diyerek yanına vardı. Kolundan tutup kaldıracaktı Hüseyin ellemesine izin vermedi.

- Dur bozma halini. Belli ki muhabbetle gönlü dağlanmış. Artık çaresi Efendî’dir.

- Dediğin gibi olsun gardaş. O halde sabah gelir bakarım.

Tuğrul o halde sabaha kadar kaldı. Gönlünde fırtınalar kopuyordu. Bu fırtınaların yağmuru ılık gözyaşları halinde dışarı akarken, yüreğindeki acıları da temizliyor gibiydi. Yerine daha yakıcı bir ateş koyarak. Bu aşk ateşiydi ki devası ancak sevgilinin elinden olurdu.

Yusuf Hakiki Hazretleri, sabah namazına gitmek

üzere evden çıkıp bahçe kapısına doğru yürürken Tuğrul seher yelleriyle ondan etrafa dağılan gül kokusunu duydu. Bu kokuyla kendine geldi ve ayağa kalkıp ellerini önünde kavuşturdu. Olduğu yerde iyice küçülüp varla yok arası kalmak istiyordu. Varlığının Efendiyi rahatsız ettiğini biliyordu lakin artık bu kapıdan ayrılamayacağını da biliyordu. Efendi Hazretleri yanından geçerken, bir umutla Efendi Hazretleri'nin yüzüne baktı. Kalbi göğüs kafesinden fırlayacakmış gibi hızla çarpmaya başladı. Efendi Hazretleri de ona baktı ama gözlerinde aynı ifade vardı. Tuğrul kendini yine aşağılık bir mahlûk gibi hissetti. Sanki baştan aşağı necis içindeydi ve bu haliyle Efendi'nin huzurunda olmaktan utanıyordu. Efendi Hazretleri bir şey demeden yürüdü. Tuğrul da arkasından. Efendi Hazretleri mescide varana kadar bir kez bile dönüp bakmadı. Hüseyin'le Selim Nadir gelmiş bahçede bekliyorlardı. Tuğrul'un halini şaşkınlıkla izliyorlardı. Efendi Hazretleri girdikten sonra Tuğrul da abdest alıp girdi mescide. En arka safa geçti. Gözyaşları içinde namazını kıldı ve hemen çıkıp, mescidin bahçesinde beklemeye başladı. Biraz sonra Efendi Hazretleri çıktı. Cemaatle görüştükten sonra evine doğru yürümeye başladı. Tuğrul da oldukça geriden başını yerden kaldırmadan peşinden gitmeye başladı. Efendi Hazretleri eve girdi o ağacın dibinde beklemeye başladı tekrar.

Selim Nadir, Hüseyin'le teyzesinin evine gittiler. Ayşe ile teyzesi kahvaltıyı hazırlamışlar, Hüseyin'i bekliyorlardı. Burası çarşıya daha yakın olduğu için

namazdan çıkınca Hüseyin genelde kahvaltıya gelirdi. Çarşıdan biraz alışveriş yaptı. Kapıyı teyzesi açtı. Selim Nadir'i de görünce çok sevindi. Anasını babasını sordu. Bu kapının muhabbetiyle uzaklar yakın oluyordu. Seyyid Ağa ve ailesi Hüseyinlere akrabalarından daha yakındı. Aksaray'a ziyarete geldiklerinde hep Hüseyinlerde kalırlardı zira Efendi Hazretleri “Bir yere gittiğinizde ihvanınızda kalın ki, muhabbetiniz artsın.” derdi.

Selim Nadir, Hüseyin'le konuşurken, hayır işlerinin kısa zamanda bu kadar artmasına hem çok sevinmiş hem de şaşırmişti Bu sayede Aksaray ve bütün etrafı gerek insanları gerek çevresi bakımından hayranlık uyandıracak kadar imar edilmişti. Aralarda çekemeyenler oluyordu tabi ama genelde hizmetlerle beraber insanların maneviyatları da giderek artıyordu.

Hüseyin çıkmadan Elif:

- Oğul bugün devlethaneye gideceğiz Ayşe'yle, dedi.
- Tamam teyze. Ben Durmuş'la arabayı gönderirim.
- Eksik olma oğul. Biz hazırlanır bekleriz.

Hüseyin'le Selim Nadir, çarşıya hayır işleriyle ilgilenmek için çıktılar. Devlethanenin yanındaki boş arsaya ilave binayla mescit yapılacaktı. Bunun muamelelerini araştırıp gerekli izinleri alacaktı. Önce dükkâna vardılar. Asım'la Ramazan yine dükkânın önünde oturmuş türlü fesatlık peşindeydiler. Birkaç gün önce Hüseyin doğudan gelen bir ticaret kervanından, neredeyse dükkânın yarısını dolduracak kadar mal almıştı. Hemen ertesi günü, batı taraflarından gelen birkaç

tüccar malın tamamını bir seferde alınca, bunlar hasetlerinden ne yapacağını şaşırıldı.

Asım:

- Hem doğru düzgün dükkânda durduğu yok hem böyle kârlı ticaret yapıyor. Biz burada sabahtan akşama uğraşıyoruz ama onun yaptığının yarısı kadar bile iş yapamıyoruz.

Ramazan her zamankinden daha asık bir suratla:

- Ne yarısı ağa. Onun yanında biz neyiz ki...

- Sorsan Efendi'nin himmeti der.

- Bak aklıma ne geliyor biliyor musun; bu Efendi, Efendi diyor ya onun başına bir çorap örsek o da cezasını bulsa. Ortada ne Efendi kalır ne de himmet.

- Nasıl yapacağız bunu?

- Çok kolay bak şöyle yapacağız.

Asım kalktı, dükkâna girmekte olan Hüseyin'le Selim Nadir'e yalandan bir selam verdikten sonra içeri geçti, Ramazan da onu takip etti.

...

Tuğrul sabah namazından gelince, Efendi'nin peşinden kapıya kadar gelmiş ve Efendi Hazretleri içeri girdikten sonra, dünden beri durduğu yerde tekrar diz çökmüş bir halde beklemeye başladı. Efendi Hazretleri Safiyüddin'e:

- Bir tepsiye yiyecek bir şeyler koyup kapıdakine götür. Senin geldiğini fark etmezse hiç sesini çıkarmadan geri al getir, dedi.

Safiyüddin, bir tepsi içinde yiyecek bir şeyler getirdi Tuğrul kendinden geçmiş bir halde dururken, Safiyüddin’i fark etmedi bile. Safiyüddin de tepsiyi olduğu gibi geri götürdü.

Gülmahi, Efendi’ye Tuğrul’u sordu. Efendi:

- Vicdanının ağırlığından bir akl-ı sermeste oldu. Eşiğimizde biraz ezilip yol olması gerek.

O sırada iğde ağacının altında Tuğrul, yalnız kendinin duyacağı bir sesle konuşuyordu kendi kendine: “Bugün sen, bir an bu bimareyi mi düşündün? Hafiften esen bir yel, bir an gönlümüzü ferahlatınca biz de umutlandık. Korkarız ki böyle bir an olmayaydı, gönlümüz nar-ı hasretinizle kül olacaktı. O anı, altından bir kutu içine koyup da saklamak istedik. Saklayalım ki, sizin eşiğinizde bir zerre toz olmaktan umudumuzu kestiğimiz her an çıkarıp gözümüze sürme edelim.”

Tuğrul iki gündür, aç susuz uykusuz Efendi’nin kapısında beklerken, yirmi beş yıllık hayatının en güzel anlarını yaşıyordu. Efendiyi görmesiyle yok olma noktasında en aşağılardayken, sanki bir şeyler filizlendi ruhunda. Yok oluyordu. Bütün bedeni en koyu pisliklerin içinde yanıyordu ama hafiften de bir yel hissediyor gibiydi. Sanki bu yel çıkaracaktı onu bu çukurdan.

Sokağın başına gelince, Durmuş arabayı durdurdu. Elif’le Ayşe arabayla kapıya kadar gitmezlerdi hiç. İnip yürüyerek devam ettiler. Kapıya gelince ilk Ayşe gördü Tuğrul’u. Garip bir hali vardı. Neden içeri girmeyip de burada durduğuna bir anlam veremedi ama onun boynu bükük sefil halinden de etkilenmişti.

- Teyze ne kadar da garip bir hali var değil mi?

- Vardır bir hikmeti. Belki de içeri çağrılmamıştır.

Elif daha hızlı yürümleri için Ayşe'nin koluna girdi.

- Haydi, kızım, burada konuşmak yakışık almaz. Bir an önce içeri girelim.

Akşama doğru Selim Nadir geldi. Efendi Hazretleri'yle vedalaşacaktı. Tuğrul'u hâlâ öylece oturur görünce çok şaşırdı.

- Gardaş niye böyle duruyorsun. Haydi, gel içeri geçelim.

Tuğrul boynu bükük bir çocuk saflığında:

- Giremem ki...

- Niye?

- Ben boyumca necisin içindeyim. Bu halimle nasıl girerim?

Selim Nadir, şaşırdı ama içeri girmesi için ısrar da etmedi. “Efendi Hazretleri'nin malumudur burada olması. İsrar bize düşmez.” diye düşünerek onu orada bırakıp içeri yöneldi.

Onun ardından dalgın dalgın bakan Tuğrul aynı boynu büküklüğüyle kendi içine döndü yine.

“Efendim! Nar-ı aşkınızla üftadeniz olduk. Reva mıdır bu gönlü yakıp da, gül yüzünüzü göstermemeniz. Ah Efendim! Ne olacak şimdi bu küvezin ahvali. Gül cemalinizi görmek için canımız bin kez kurban olsun dileriz. Lakin bu can feda olmaya bile layık değildir. Ah Efendim n'olurdu bu bimar eşiğinize yatsa da, ol

kademinizin basmasıyla pir ü pak olsa. Bizim için devlet, ancak eşiğinizde bir zerre olmakta. N'olur efendim, bu âcize, sitemle de olsa bir nazar eyleyin. Zira yandı bu dil derdi-i aşkınızla. Bundan gayri çaremiz yoktur artık sizden başka.”

...

- Ayşe kızım niye böyle daldın gittin?

Uzun bir süredir odada yalnız oturan Ayşe, teyzesinin sesiyle irkildi. Suçüstü yakalanmış gibi telaşla toparlandı. Elif elindeki bir tas sütü uzatırken:

- İki gündür ihmal ediyorsun be yavrum. Al iç şu sütü de içim rahat etsin.

- Teyze iyice çocuk yerine koydun beni. Kaç yaşıma geldim, hâlâ yatmadan süt içiriyorsun bana.

Elif gülümseyerek:

- Gönlümün ışığı, başka çocuğum var mı benim? Mecbur seninle gönlümüzü eğliyoruz işte. Çok görme gayrı bunu bana.

- Tamam teyzem. Canım benim ver içeyim de gönlün rahatlasın.

Ayşe içerken bir yandan da çocuk gibi ağzını sapırdatarak:

- Teyze sen bu sütü nasıl yapıyorsun ya? Her gün daha bir güzel oluyor.

- Deli kız ben mi yapıyorum. Komşunun ineğinin her günkü sütü işte...

- Yok, yok var bunda bir başkalık. Sen buna

güzelliğini katmışsın.

Elif, Ayşe'nin yanına bağdaş kurup oturdu.

- İyi o zaman de bakayım şimdi bana; seni böyle derin düşüncelere koyan ne?

Ayşe, tasta kalan sütü başına dikti.

- Karşı çıkmak beyhude sana. Nasıl olsa öğrenmeden bırakmazsın beni. Hani gündüz Efendi Hazretleri'nin bahçesindeki iğde ağacının dibinde oturan o adam vardı ya...

- Ee! N'olmuş adama?

- Yani her nesneden bi-behre öylece duruyor, kendi gibi garip bir ağacın dibinde. Gördün ya Devlethaneye girmeye bile yüzü yok gibi.

- Doğru dersin. Bahr-i gama dalmış, âlemden bî-haber görünüyordu.

- Buralardan değil belli. Zavallının ne derdi vardı acaba?

- Abin gelince sorarız. O bilir mutlak. Neyse Haydi, çok geç oldu. Yarın valideyle toplantımız var. Çok işimiz olacak. Biraz yatıp uyuyalım. Hiç değilse bedenimiz dinlensin.

- Tamam, teyze Haydi, Allah rahatlık versin. Sen namazdan sonra yat biraz, ben kahvaltıyı hazırlarım.

- Neden yatacakmışım? Sen gençsin, sen yat. Ben her bir şeyi yaparım.

- Tamam, peki sen bilirsin diyerek odadan çıkan Ayşe “Ya, kafam takıldı kimdi acep o?” diye kendi kendine

söylenirken teyzesi duydu. “Bu kız iyice akıl aldırıldı bu adama. Şimdi benim de kafamı meşgul etmeye başladı. Sahiden kimdir ki acep?”

Gece boyunca Ayşe'nin gözünün önünden gitmedi Tuğrul'un hali. Düşündükçe garip bir heyecan da hissediyordu. Gerek Aksaray'dan gerek çevresinden kimi mülk kimi unvan sahibi nice kişiler istemiş Ayşe onları tanımak bile istememişti. Şimdi dergâhın bahçesinde boynu bükük, gözü yaşlı garip biri için uykusu kaçıyordu. Üstelik de yaşı Ayşe'den nerdeyse on yaş büyük biri için. Bir an önce sabah olmasını, dergâha gitmeyi dört gözle bekliyordu.

...

O akşam dergâhta. Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Hüseyin mescit için hazırlıklar tamam mı?

- Efendim şimdilik bir mani görünmüyor. İnşallah ihvanlarınız da böyle bir hizmeti gözlemektedir. “Yar yolunda, sırtımızda taş taşımak da olsa bizim için bahtiyarlıktır.” derler.

- Taş ustaları için ne zaman yola çıkacaksınız?

- Efendim, Konya civarında işinin ehli iki tane taş ustası var. İzniniz olursa hemen bu gece yola çıkmak isteriz.

- Yanına Safiyüddin'i de al. Yoldaş olursunuz birbirinize.

Safiyüddin çok genç bir delikanlı olmasına rağmen babasının halleri vardı üzerinde. Uzun boyu ve sarıya dönük saçlarıyla babasına da çok benziyordu. O da ilim

tahsiline Efendi Hazretleri gibi çok erken yaşlarda başlamıştı. Gül neslinin güzelliği ve ilmin de verdiği vakur haliyle hiç tanımayanlar bile, onda bir başkalık olduğunu anlıyor ve çok saygı gösteriyorlardı. O da insanlara karşı saygılıydı. Güler yüzlü ve nüktedandı. Kendi akranlarıyla sık sık sohbet ve zikir meclisleri yaparlardı. Arkadaşları kendilerini onun yanında çok rahat hissettiği için, her türlü dertlerini paylaşır, yapacakları işlerde fikirlerini almak isterlerdi. O da önce gülererek:

- Bana niye sorarsınız? Ben de ancak sizin yaşınızdayım, der onların ısrarına karşın.

- O vakit Efendi Hazretleri'ne bir danışmak gerektir.

Hüseyin Aksaray'daki gençlerin birçoğunun Safiyuddin'in etrafında toplanmasından çok memnundu. Kadınlar, Valide Gülmahi'nin etrafında toplanarak, hizmet halkasına katılıyor, gençler de Safiyüddin'in. Genci yaşlısı, kadını erkeğiyle Aksaray, giderek her alanda daha mükemmel bir şehir oluyordu.

- Efendim dönerken de izniniz olursa Niğde'den mimar getirtmek isteriz.

Selim Nadir o anda bir karar verdi. Hemen eve dönecek ve ortanca gardaşıyla geri gelecekti. Herkes böyle bir hizmete dâhil olmayı gözlerken, o rahat yatağında yatamazdı. Efendi Hazretleri yüzüne baktı gülümsedi:

- Mimarı da Selim Nadir getirsin.

Selim Nadir birden içinde güller açtığını hissetti.

Bahar gelmişti yüreğine. Efendi Hazretleri onu yine bir hizmete dâhil etmişti. Sevinçten gözleri doldu.

- Efendim lütfuyla kerem eyledi bu âcize.

Sofrada Selim Nadir ne yedi ne içti hiç farkında değildi. Bir yanı oradan ayrılmayı hiç istemiyor, bir yanı bir an önce yola çıkıp geri gelmeyi istiyordu.

Efendi Hazretleri seslendi: “Haydi, artık erce kalkın. Hüseyin sen geceden yola çık. Yorulduğunuzda durup dinlenin. Yolunuz açık olsun. Allah’a emanet olun.”

Selim Nadir ve Hüseyin, Yusuf Hakiki Hazretleri ile vedalaştı.

Kapıdan çıkarken, Yusuf Hakiki Hazretleri arkalarından hayır duada bulundu. İğde ağacının altında, Tuğrul boynu bükük gözleri kapalı oturmuş öylece duruyordu. Göz pınarlarında yine yaş vardı. Ayak seslerini duyunca ayağa kalktı. Selim Nadir “İki günde yayıfladı zavallı.”

- Tuğrul Gardeş, garadaşımı almak için ben köye döneceğim. Sen geliyor musun, burada mı kalacaksın?

Tuğrul mahcup bir halde Devlethaneye kısa bir an baktı. Sonra başını yere eğerek:

- Siz gidin, yolunuz açık olsun. Seyyid Baba’nın ellerini benim için de öpün.

Yolda Hüseyin:

- Derdi çok büyük anlaşılan. Efendi Hazretleri içeri çağırmadığına göre büyük bir imtihandan geçiyor olmalı.

- Bizdeyken de derdini anlatmadı. Gardeşim Emirşah bulduğunda çok kötü durumdaymış. Emirşah demedi

ama ben canına kıymak istediğinden şüphelendim.

- O kadar mı umutsuzmuş?

- Şimdi bu kapıda Efendimin de himmetiyle inşallah düzelir.

- İnşallah ama zorlu bir imtihandan geçeceğiz benzer.

KAVAKLI

İsterken anı canda cihanı yavru kıldum

Bes hanisdürü kevn ü mekândan haberüm yok

Hasene Kadın sabah ezanıyla uyandı. Bekir Çavuş, ondan önce kalkıp camiye gitmişti bile. Hasene Kadın, o gelene kadar namazını kılıp, günlük dersini çekti. Sonra inekleri sağıp bahçedeki ocağı yaktı. Yayığın birini yaydı. Diğer sütü kaynatıp bir miktarını peynir yapmak üzere ayırdı. Gevher Banu geleli evlerine bereket gelmişti. İnekler bile fazla süt vermeye başlamıştı. Sürekli peynirle kaymak yapıyor, bir kısmını eve ayırarak bir kısmını Bekir Çavuş şehre satmaya gidenlere veriyordu. Kazandıklarından, ihtiyaçlarını gördükten sonra biriktiriyorlardı. Bu yakınlarda Aksaray'a gideceklerdi ve hayır için hizmet yolunda harcamayı istiyorlardı. Hasene Kadın, en güzel peynirlerini Aksaray'a giderken götürmek için ayırıyordu. Gevher Banu da ilk ilk defa onlarla gidecekti.

Bahçede işini bitirip Gevher'i uyandırmak için içeri girdiğinde onun çoktan kalkıp kahvaltıyı hazırladığını gördü.

- Oy, benim canım yavrum. Az daha yataydın ya. Ben

hazırlardım.

Gevher gülümseyerek geldi ve her sabah yaptığı gibi “Nenem benim canım!” diyerek nenesine sarıldı. Bu kadına sarılınca kendi nenesine sarılmış gibi iyi hissediyordu. O da zaten kendi torunu gibi seviyordu onu.

Bir gün odada Gevher Banu’yu ağlarken görmüş, biraz konuşmak için yanına oturmuştu.

- Söyle bana güzel torunum neden ağlarsın böyle?

Gevher, o, yanına oturana kadar fark etmemişti. Ağladığını görmesini istemiyordu. Aceleyle gözlerini sildi ve gülümsemeye çalışarak

- Yok nenem ne ağlaması. Sana öyle geldi zahir.

Hasene Kadın şefkatle saçlarını okşadı.

- Yavrum benim ilk günden sonra anladım aslında senin, benim Hanzade’ m olmadığını ama açık edemedim. Bekir Çavuş beni mutlu etmek istedi, ben de inanmış görünerek onu mutlu etmek istedim. Garibim senelerce hem kendi acısını taşıdı yüreğinde hem de bana sabredip beni teselli etmeye çalıştı. Hem sen de bizim torunumuz gibiydin. Yardıma ihtiyacın vardı.

Gevher Banu şaşkınlıktan bir süre bir şey diyemedi. Onu kandırdıklarını düşündüğü için biraz da utanıyordu. Bu utançla başını yere eğdi. Hasene Kadın gülümseyerek başını kaldırdı ve yüzü avuçlarında şefkatle:

- Yavrum benim, utanmana mahal yok. Seni gerçekten Hanzade’ m olarak kabul ettim. Zaten gerçek torunum olsan da ancak bu kadar sevebilirdim.

Gevher gözleri yaşlı ellerini öpüp yüzüne sürdü:

- Nenem benim. Gerçek nenem Dürriye Hatun’dan farkın yok benim için. Ona kavuşunca hepimiz birlikte yaşayacağız inşallah. Gayrı ayırlamam sizden diye sarılınca yüreğine su serpildi. Sonra da gözyaşları içinde, Gevher’in gerçek hikâyesini dinledi.

Bekir Çavuş’la üçü bir olup çare bulmaya çalıştılar ama Bekir Çavuş:

- Beni dinlerseniz bir müddet bu şekilde devam edelim. Dinar’ın ya da Emirşah’a kastedenlerin sesi soluğu çıkmadığına kani olursak aramaya başlarız hepsini. Kızım sen içini ferah tut. Allah’ın adaleti büyüktür. Bak konaktan sana bir zarar gelmeden kurtuldun.

Hasene Kadın dua eder gibi ellerini açtı.

- Şükür Rabb’ime.

- Biz her yıl bu vakitlerde Efendiyi ziyarete gidip buralara davet ederiz. Bu defa hep beraber gideriz. Derdimizi anlatırız. Evelallah Efendim bize bir yol gösterir.

- İnşallah Çavuş’um. Yalnız Efendiyi davet edeceğiz ya, hani yol bitti mi Pınarlı’ya kadar?

- Elhamdülillah az kaldı hanım. Biz gidip dönene kadar onu da köylüler bitirir. Ben bugün yarın yol boyunca gülfidanlarıyla nar ağaçları dikeceğim. Gül neslinden Efendimi, gül kokularıyla karşılayacağız inşallah. Efendi Hazretleri’nin bahsi geçince yine kalbi çarpmaya başladı ve küçük bir kızken nenesinden

dinlediği şu dizeler döküldü dilinden:

*Ben bende değil, sende de hem sen, hem ben,
Ben hem benimim, hem de senin, sen de benim.
Bir öyle garip hale bugün geldim ki
Sen ben misin, bilmiyorum, ben mi senim.*

Hasene Kadın, son iki dizeyi Gevher Banu ile birlikte okudu. Sonra da içini çekti:

- Mübarek Mevlana ne güzel söylemiş: “Ben hem benimim hem senin, sen de benim.”

İşte muhabbet böyle bir şey... Mübarek Baba Yusuf’umuz öyle gönlümüzde ki, nerede ben nerede o fark edemiyorum bazen.

Sonra sağ elini göğsüne kavuşturdu ve gözler doldu.

- Sanki her vakit bizimle birlikte aha şuramızda!

- Öyledir kadını, öyledir. Efendi Hazretleri her daim bizimledir. Yeter ki biz de her işimizde onunla olalım.

Gevher Banu, onlardaki bu muhabbeti hayranlıkla izliyordu. Ne güzel insanların arasındaydı. Artık, bir şeylerin yolunda gideceğine iyice kanaat getirmişti. Bu inançla kendini çok daha iyi hissediyordu.

Öğle yemeğinde ne zaman yola çıkacaklarını tasarladılar. Yol iki günden fazla sürüyordu ama ne gam? Gevher şimdiden heyecanlanmaya başlamıştı. Sofradan kalkmadan iki gün sonra yola çıkmak üzere ne yapacaklarını tasarladılar. O zamana kadar, yarım kalan işlerini halledecekler ve dergâha götürecekleri peynir, teze yağ ve kaymağı hazırlayacaklardı. Bekir Çavuş,

arabayla atları yeğeni Hasan’a götürüp bir güzel elden geçirmesini isteyecekti. İki günlük yola gideceklerdi. Ona göre gidiş dönüş için yolluk da hazırlanacaktı.

Hasene Kadın bir şey hatırlamış gibi:

- Çavuş zerdali dolması da yapıyım diyorum. Bildir giderken götürmüştük ya çok beğendiğini söylemişti valide.

- Yap tabi hatun. Kızımızla beraber yapın. Ben de fidanları diktikten sonra cevizleri ayıklarım size.

- Sağ ol Çavuş’um eksik olma. Biz torunumla her bir şeyi yaparız evelallah.

DEVLETHANE

Girdab-ı tehayyürde çü gark oldı vücudum

Ne resme geçer devr ü zamandan haberüm yok

Tuğrul, geldiği günden bu yana ağzına bir lokma koymadan iğde ağacının dibinde boynu bükük öylece oturuyordu. Efendi Hazretleri camiye giderken peşinden gidiyor, namazdan sonra yine peşinden buraya gelip o içeri girene kadar ayakta bekliyor, o içeri girince, sohbet gibi oturup gözlerini kapatıyordu. Bir yandan Efendi Hazretleri’ne duyduğu muhabbet, bir yandan bu muhabbete layık olmama duygusu ve vicdan azabı... Tuğrul ateşler içinde yanıyordu. Bu ateşlerde günden güne yok olduğunu hissediyordu.

Dergâha gelip gidenler önceleri şaşırıyorlardı. Sonra “Vardır bir hikmeti!” diyerek üzerinde durmamaya başladılar. Zaten onu orada görmeye alışmışlardı.

Tuğrul, o gece el ayak çekildikten sonra, bahçe duvarının ardında bazı sesler duydu. Gayri ihtiyari yavaşça kalktı iki büklüm koşarak duvarın dibine geldi. Arkada iki kişi fısıltıyla konuşuyordu.

- Evvel ben atlayım, sonra da sen. Dikkat et çıkını düşürme.

- Yok düşürmem de, ne dersin içinden bir iki parça alsa mıydık? Nasıl olsa fark etmezler.

- Yok yok. Belli olmaz. Elimize yüzümüze bulaştırmayalım şimdi.

- İyi o vakit biraz sessiz olalım da...

Tuğrul “Böyle gizlice gelenin niyeti halis olmaz. Bir kötülük peşindeler mutlak.” diye düşünerek, ağaçların ardına gizlenip onları izledi. Zaten adamların da onu görececek hali yoktu.

Adamlar, bahçedeki sohbet odasına yöneldiler. Her zaman açık olan kapıdan girip, yaklaşık beş dakika sonra çıktılar. Tuğrul “Densizler! Çarıklarını bile çıkarmadılar.” diyerek sinirlendi.

Adamlar çıkan dolunayın ışığında, ağaçların ardına saklanarak kapıya doğru yürüdüler. Bu defa kapıdan çıkacaklardı.

Tuğrul gizlendiği yerden, ne konuştuklarını duyabiliyordu.

- Yusuf Hakiki denen zat varmış burada. İnsanlar “Bize himmet edecek diye varını yoğunu veriyormuş.”

- Şimdi de himmet etsin de görelim. Yarın, altınlar dergâhta yakalanınca görür himmeti.

- Ya bu hoca milleti, hep böyle anlaşılan. Görmüyor musun bizim köyün imamı da mescidin tamire ihtiyacı var, birlik olun da yapalım der kaç zamandır.

- Doğru valla. Bir cumaya giderim, onda da insanı sıkboğaz eder. İşi gücü olmayanlar gelsin de elbirliği edelim diye.

- Kaç kere de bizim kaynatanın eşeğini istedi. Taş taşıyacakmış cami için. Mübarek, sanki imam değil de başımıza mimar kesildi.

- Doğru valla. Bir gün ben hissettim senin kaynatadan yine eşeği isteyeceğini. Sabah erce gidip ben aldım eşeği. Biliyorsun yüze duramaz seninki.

- Neyse şimdi bırakalım bizim imamı da, sabah iyi bir gürültü kopacak.

- Valla doğru dersin. Belki subaşının adamlarıyla geliriz, rezalet iki katına çıkar.

- Neyse şimdi gidip, Naht Ramazan'ın dükkânının önünde bekleyelim. Birkaç saate gelir nasıl olsa.

- Tamam. Haydi, biraz acele et. Sabah hemen buradan ayrılıp, köyümüze dönelim. Çoluk çocuk aç sefil.

- Doğru valla. İnşallah Naht Ramazan parayı vermekte yan çizmez.

- Valla o zaman her şeyi onun yaptırdığını söylerim.

Tuğrul şaşkınlık içinde dinliyordu adamları. Bu kapıya da kötülük etmeyi düşünenler olabiliyordu demek. Onlar kapıdan çıktıktan hemen sonra, koşarak sohbet odasına girdi. O anda sohbet odasının kokusuyla, kendini bir tuhaf hissetti. Aynı Yusuf Hakiki

Hazretleri'nin yanından geçerken, etrafa dağılan gül kokusu gibiydi. Tam olarak ne aradığını da bilmiyordu ama etrafı dağıtmamaya çalışarak, aceleyle her tarafa baktı. Pencerenin önündeki sedirin altında bir çıkın buldu. Çıkını alıp, ses çıkarmamaya çalışarak, adamları ardından takip etti. Adamlar konuşarak, çarşıya kadar hızlı adımlarla yürüdüler. Giyimlerinden, buralı olmadıkları belli oluyordu. Sonra bir dükkânın önünde durup, beklemeye başladılar. O sırada şiddetli bir yağmur başladı. Tuğrul, dükkânın arkasına geçip, içeri girebileceği bir yer baktı. Neyse ki, arkada taka gibi bir yer vardı. Uzanıp takadan içeri attı çıkını. Adamlardan biri, duydukları sesle, irkilip arkaya geçmek istedi ama diğeri “Ya boş ver! Ne olacak gecenin bir vakti. Olsa olsa ya bir kedidir ya da fare.” diyerek engel oldu.”

Tuğrul, o sırada çoktan uzaklaşmıştı zaten. Kaç senedir dağlarda gezmekten, bayağı çevikti. Yağmur kısa sürmüştü ama iyice ıslanmıştı. Dergâha doğru yürürken, tarif edemediği duygular içindeydi. İlk defa kendini bir işe yaramış gibi hissediyordu. Öte yandan hem Aksaray'da yaşayıp, hem de Efendi Hazretleri'ne böyle kötülük yapmayı isteyecek birilerinin olmasına doğrusu çok şaşırıp çok üzülmüştü. Hava gündüz çok sıcaktı ama şimdi biraz ayaz çıkmıştı. Tuğrul üstü ıslandığı için, biraz üşümeye başladı. Daha çok üşümemek için, koşmaya başladı. Dergâha yaklaşınca durakladı. Biraz soluklandı ve gürültü çıkarmamaya dikkat ederek, ayaklarının ucuna basa basa bahçeye girdi. Bir an kalbi duracak gibi oldu. Efendi Hazretleri, ağacın altında durmuş ona

bakıyordu. Geldiğini görünce sessizce kalktı ve bir şey demeden eve gitti. Tuğrul ardından bakarken “Mübarek bu âcizi beklemiş.” dedi. Gözleri doldu. Ne yapacağını bilemez bir halde, bir süre ayakta dikildi. Efendi Hazretleri’nin geçtiği her yer gül kokuyordu. En çok da altında oturduğu ve gam-ı küsarı olarak gördüğü iğde ağacının çevresi. Sonra ağacın dibinde yün bir hırka gördü. Tuğrul o anda hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Yün hırkaya dokunmaya bile layık görmüyordu kendini. Efendi Hazretleri’nin ayak bastığı yerleri avuçlarıyla sıvazladı. Sonra oradan bir avuç toprak alıp, önce öpüp alnına götürdü ve sonra göğsüne sürdü. Efendi’nin ayak bastığı bu toprak, onun için çok kıymetliydi. Kuşağından çıkardığı Halep işlemeli destmalin içine özenle yerleştirip küçük bir çukur yaptı. Başındaki siyah keçe takkenin etrafına sarılı oyalı çevreyi çözdü, takkeyi çıkardı ve “Efendi Hazretleri’nin ayağının tozu benim başımın tacıdır.” diyerek çukuru başının üzerine koydu. Tekrar takkeyi taktı ve çevrenin oyaları içe gelecek şekilde takkenin etrafına sardı. O sırada uzaktan bir bülbül sesi duydu. Tuğrul kalkıp bülbül sesine doğru yürümeye başladı. Bahçenin bir kısmında, yan yana çok sayıda gül ağacı vardı. Bülbülün kendisi çok fark edilmiyordu ama öyle güzel ötüyordu ki, Tuğrul olduğu yere oturdu ve mest olmuş bir şekilde dinlerken, onunla konuşmaya başladı:

“Sen de bu aciz gibi, sevdaya mı düştün de ötersin böyle içli içli. Sen de ben gibi ırak yollardan mı geldin? Bilir misin ki, seninle konuşan bu aciz kör kuyularda

cırpınırken, nigarını görüp mesrur oldu. Vicdan azabıyla yanan gönlü, bu muhabbetin hem güzelliği hem ağırlığı altında ezildi, eridi belki bitme noktasına geldi fakat yine de bu cananından geçemedi. Ah garip bülbül! Garip olan sen misin yoksa ben mi? Garip olan benim aslında? Sen dıraht-ı gül üzere muhabbetle feveran ederken, benim o güzelin ayağının altında bir zerre toz olmaya bile yüzüm yok.”

Ailesi Tuğrul’u, gül dalının altında gözyaşları içinde konuşurken görseydi, herhalde gözlerine inanamazdı. Önceleri hayatta hiçbir şeyi önemsemeyen, sonrasında ise büyük bir bezginlik ve bunalım içinde olan oğullarının, nasıl bu hale geldiğini mümkünü yok anlayamazlardı.

Tuğrul, gül dalının altında bülbül ile konuşurken, bir ayak sesi duyup dikkat kesildi. Yine biri bir fenalık peşinde miydi? Dönüp kapıya doğru yürürken, birinin kendine doğru geldiğini gördü. Gürültü etmemeye çalışarak gelen Selim Nadir’di.

Tuğrul onu görünce, toparlanıp ayağa kalktı.

- Hayrola ağam neden geldin?

- Gitmeden bir kez daha görmek istedim Efendi’yi. Namaza birlikte gideriz diye düşündüm. Sen ne yapıyorsun bu gül dalının altında?

Tuğrul boynunu büküp:

- Güle sevdalı bülbülü dinliyorum.

- Sevdalıdır ya. Gül bu, hiç sevdalanılmaz mı?

- Bülbül de ne bahtlı değil mi abi? Bak sevdiğinin dalına konmuş, ona olan muhabbetini söyleyebiliyor.

Selim Nadir, boynu bükük bedbaht bir halde konuşan Tuğrul’a gülümseyerek baktı.

- Belki bilmiyorsun ama gardaş sen o bülbülden daha bahtlısın.

- Ben bahtlı değil acılar içinde bir acizim.

- Geldin Hakiki dergâhı buldun ya gardaş, işte ondan bahtlısın. Dergâhın kapısında bütün dertler deva bulur. Yeter ki sen sıdk- 1 candan tut yolunu. Sen sadık olursan, ayak bastığın bu toprağın bile zerresi senden geçmez.

- Efendi Hazretleri’nin yanında “Hiç” noktasında bile değilim. Bilsen öyle kötülükler ettim ve dört bir yana öyle çok zararım oldu ki, bu halde sıdk- 1 candan bağlansam da nafil. Bu vicdan yükü ile nasıl yol alınır? Yol almayı bırak, bu kapıda yerim ne olur ki benim?

- Madem vicdan yükün var, önce bu yükten kurtulman lazım. Yunus, şeyhi Taptuk Emre'nin dergâhında hizmet ederken dağdan odun keser getirirmiş. Getirdiği odunlar hep dümdüz olurmuş. Şeyhi bir gün “Yunus, bu dağda hiç mi eğri odun bulunmaz?” diye sorunca Yunus ne demiş “Şeyhim, bu kapıdan odunun bile eğrisi giremez.” İşte böyle gardaş dümdüz olmalı ki insan, şeyhinin kapısına layık olsun. Bizler aciz kullar olarak, Efendi Hazretleri’yle birlikte oturuyor, birlikte namaz kılıyor ya da sohbetinde bulunuyoruz diye sanıyoruz ki onunla aynıyız. Onu kendi olduğumuz yere kadar indiriyoruz. Hâlbuki Allah Dostları, manen bir Zümrüdü Anka’dır. Allah kerem gösterip onları bize göndermiştir ki, bizler onların rehberliğinde muhabbeti tanıyıp, vuslata ermenin bahtına erelim.

- Ağam her bir sözün gönlümüze şifa damlaları oluyor. Zümrüdü Anka'nın muhabbeti mi seni böyle söyletir?

- Tuğrul gardaş, bu öyle bir muhabbettir ki, katreyi umman eder. Meğerki bir ucundan gönle değmeye görsün.

- Dilinden sanki dürr-i yekta dökülüyor. Ben gibi bir aciz de mi ümitvar olmalı?

- Gardaş, damen-i dildar tutanlar, zulmette kalmaz hiç. Bu kapıya yolun düştü, Efendi Hazretleri'nin nazarı dokundu ya bir kez, elbette ki ümitvar olmalısın.

...

Yusuf Hakiki Hazretleri, gece içeri girdikten sonra, evde olduğu zamanlar vaktinin büyük bir kısmını geçirdiği odaya girdi. Burası küçük bir mescidi andırıyordu. Ev halkı Hane-i Huzur derdi. Duvarda boydan boya bulunan gömme dolapta çok kıymetli kitaplar yer alıyordu. Yerde serili halı ile seccadeyi, Hüseyin İsfahan'dan bizzat almış Hazret'e hediye etmişti. Odaya, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin kokusu hâkimdi. Yusuf Hakiki Hazretleri, burada ibadet ederken, kitap okurken, ya da muhabbet kokan şiirlerini yazarken, Şeyhi Hacı Bayram Veli'nin dergâhındaki çilehanenin huzurunu bulurdu.

O gece de misafirler gittikten sonra, bir süre Gülmahi ve çocuklarıyla oturup sohbet ettiler. Oğullarının dersleri hakkında konuştular. Yusuf Hakiki Hazretleri Gülmahi'den, hanımların çalışmaları hakkında bilgi aldı,

yol gösterici bazı tekliflerde bulundu. Sonra onlar yatınca da odasına çekildi. Biraz çalışmak istiyordu. Çok geçmeden içinde bir sıkıntı hissetti. Kalktı bir bardak su içti, sonra biraz camı açtı odaya dolan serin ve temiz havayı içine çekti. Okuduğu kitabı kapatıp yerine koydu ve seccadesine oturup tefekküre daldı. Bahçede olanları kalp gözüyle görüyor ve insanlar bu kadar alçalabildiği için, onlar adına Allah'tan mahcup bir şekilde af diliyordu. Sonra bir ara dışarı çıktı ve Tuğrul dönünce tekrar odasına girip sabah namazına kadar ibadetini devam etti.

...

Sabah kahvaltıdan bir süre sonra, Tuğrul'un beklediği gibi, önde subaşının iki zabiti geldi. Yanlarında gece o işi yapan iki adam, ardında öfkeyle yumruklarını havaya kaldırıp bağırarak başka iki adam ve etraftan sese toplanan insanlar. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Bahçe kapısına gelince durdular. Zabitlerden biri:

- Mübarek bir insanın kapısına geldik. Şimdi buna muvafık davranmak gerek. Şu iki adam, bühtan niyetinde olabilir. O zaman Yusuf Hakiki Hazretleri'nin gönlü kırılırsa maazallah tüm Aksaray helak olur. Şimdi feveran etmeyi bırakın, gönül kırmadan meseleyi halledelim.

Bahçeye girince, Tuğrul da yanlarına geldi. Gece gördüğü adamları tanımıştı. Biraz sonra da, sesleri duyan Yusuf Hakiki geldi.

Efendi Hazretleri gülümseyerek:

- Buyurun zabıt efendi, hoş geldiniz. Neden kapıda

durursunuz, içeri girsenize.

Zabitlerden az önce konuşanı biraz da utanarak:

- Efendim şu iki adamın altınları çalınmış, dedikten sonra arkadaki Naht Ramazan'la Asım'ı göstererek devam etti: Söylediklerine göre, altınları dergâhtan...

Zabit konuşmasının burasında biraz sıkılarak durakladı.

Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Çekinmeyin zabit efendi. Sıkıntıları ne ise söyleyin ki, serteser vaziyet ayan olsun.

- Efendim bu sadece onların ithamı. Güya siz talebelerinizin birinden istemişsiniz böyle bir şey yapmasını. Zira sizin böyle bolluk içinde yaşamanız nasıl olacakmış gibi ithamda bulundular. Subaşı da hürmetlerini göndererek sizi bir ziyaret etmemenizi istedi.

Zabit bunları söyleyene kadar kan tere batmıştı. Yanlış bir söyleyip, Efendi'nin gönlünün kırılmasından çok korkuyordu.

Yusuf Hakiki gülümsedi ve kenara çekilerek:

- Buyurun zabit efendiler. Bütün dergâhı arayın. Herkesin gönlü rahat olsun.

Arkalarından da kendi yürüdü. Yürümeden önce de Tuğrul'a baktı. Tuğrul da Efendi Hazretleri'nin peşinden yürüdü.

Aramaya Efendi Hazretleri'nin ailesiyle kaldığı kısımdan başlayacaklardı. Onlar içeri girecekken, Tuğrul zabiti durdurup gece olanları anlattı. Bu şekilde

Devlethaneye girmelerine gönlü razı olmamıştı. Adamlar şaşkın bir halde kalakaldılar. Biri boş bulunup:

- Geceki gürültü bundanmış deyince zabıt çok üzüldü. Sakin olmaya çalışarak:

- İftiranızın hesabını artık kadıya verirsiniz ama önce Yusuf Hakiki Hazretleri’nden özür dileyin.

Zabıt, Tuğrul'un da gelmesini istedi. Adamlar kadı önüne çıktığında, o da şahitlik edecekti.

SEYYİD İLİ

*Nur-ı hidayetün kimin gönline olmadı çırağ
Zulmet-i ma'şiyetden ol ta'ata bulmadı ferağ*

Saliha Kadın, sabah namazından sonra Ali’yi de uyandırıp hazırladı. “Yavrum benim, Esm Sultan’a mı gideceğiz? Bildir onlar iki defa geldiler ama sen geleli biz gitmedik hiç. Hep seni hasta ederim diye korktuydum. Lakin dün babanın getirdiği kömbeleri yiyince burnumun direği sızladı. Bacımı hem de bacımdan daha yakın Esm Sultan’ı çok göresim gelmiş.” Saliha Kadın çocuğu giydirirken bir yandan da sürekli konuşuyordu. Ali de konuşmaya başlamıştı. Sarı saçları, akranlarından uzun boyuyla, Emirşah’a çok benziyordu. Saliha Kadın uzun boyunu babası sandığı Tuğrul’a da çok benzetiyordu ancak Tuğrul çok esmerdi. “Herhalde anası sarıydı oğlum gibi.” diye kendince bir açıklama yapıyordu.

- Nene ben de ata bineyim mi?
- He ya bineceksin tabi yavrum. Beraber bineceğiz.
- Nene ben attan hiç korkmam değil mi?

- Yavrum benim korkmazsın tabi. Sen yiğit bir civansın baban gibi.

- Nene babam gelecek mi?

- Gelecek tabi yavrum, neden gelmesin? Kim bilir belki de Esm Sultan'lara gelir.

Sonra da kendi kendine “Ben de şaşırđım zahir. Nerede bu garibin babası nerede Seyyid Ağalar?

- Nene yol çok mu?

- Şimdi çıkarsak akşama oradayız inşallah yavrum benim. Canımın bir tanesi.

Saliha Kadın, iki yıl önce kapısına bırakılan bu yavruyu öyle çok sevmişti ki, bakınca sanki içi kaynıyordu. Köyden uzakta yalnız yaşadığı evinde, kimsesiz bu bebek ona can vermiş gibiydi. Ona iyi bakmak için Allah gücünü artırmıştı sanki. Çocuk da çok sıcakkanlıydı. Hiç haylazlık yapmazdı. Bir gün önce ineği ile iki koyunu çobana emanet etmiş, aşağı köydeki gardaşına bırakmasını istemişti. Eğirdiği yünlerden Seyyid Ağa ile Esm Sultan için ördüğü çorapları yanına aldı. Heybesine azığı da koyup ata bindiler. Gün yeni ağarıyordu. Ali atın üstünde hızla yol alırken çok mutluydu. Neşeyle kahkahalar atarken Saliha Kadın ona daha çok sarılıyor “Abdullah'ım benim. Yavrum!” diyerek başını öpüyordu.

Seyyid İlinde ise Emirşah, bu gece de sabah namazından bir saat önce kalkmış, çay kenarına inerek buz gibi sudan abdestini almıştı. Sonra gece namazını kıldı ve ayın aydınlığında pırıldayan suya baktı.

Kendinde bir acayıplık olduğunu biliyordu. Bir boşluk vardı kafasında. Bu insanlar çok iyiydi fakat kendi aileleri olmadığını biliyordu. Onlar da iki yıl önceki hayatı hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Seyyid Ağa ile ailesi gerçek ailesi gibi davranıyorlardı. Çok iyi insanlardı. Onu üzgün gördüklerinde “Bir gün her şey düzelecek inşallah. Sen de sevdiklerine kavuşacaksın Allah’ın izniyle.” diyerek teselli ediyorlardı. Emirşah’da acı ile dudaklarını büzerek “Sevdiklerim varsa tabi.” diyordu. O zaman Esmе Bacı: “O nasıl söz oğul. Herkesin sevdikleri vardır mutlak. Hem Efendi Hazretleri de bir gün her şeyin düzeleceğini, sabretmen gerektiğini buyurmadı mı? Haydi, sen gönlünü karartma. Yüce Rabbim perişan haldeyken, karşına Seyyid Ağa’yı çıkardığına göre vardır elbet bir hikmeti.” diyordu.

Onlar Emirşah’ı kendi çocuklarından ayırt etmediler. Emirşah da onları hiç pişman etmedi. Aksine çok iyi bir evlat ve evlatlarına kardeş oldu. Evdeki zavallı anasız babasız torunları Yusuf, ona baba gibi bağlandı. Emirşah Yusuf’u kucığına aldığı anda, kendini bir hoş hissediyordu. Sanki kafasında bazı görüntüler oluşuyor fakat kendini ne kadar zorlasa da bu hayal meyal görüntüler bir türlü gerçek şeklini almıyordu.

Yusuf Hakiki Hazretleri’ni ziyarete gittiği bir vakit, kendini çok ferahlamış hissetti. Onun gülümseyerek Allah’ın sevdiği kullarını türlü imtihanlardan geçirdiğini anlatması yüreğini ferahlatmıştı. O da sabredecek ve gerçeğin ortaya çıkması için dua edecekti. Nitekim öyle de yaptı. Yalnız bu gece değişik bir hal vardı üzerinde. Bu

haline kendi de bir anlam veremiyordu. Sabah namazına kadar kafasındaki tüm düşüncelerden kendini arındırarak, seccadesinde sadece zikirle uğraştı. Allah'ın hikmeti işte, her şeyi unutmuştu ama çocukluğundan beri hiç bırakmadığı namazını unutmamıştı. Gözünü açıp da kendine gelmeye başladığı ilk anda aklına “Namazım geçti mi acaba?” sorusu geldi ve abdest alıp namaz kılması için Selim Nadir'den yardım istedi. Selim Nadir bundan çok etkilendi. Kendi gardaşları, o kadar sohbetin ibadetin içinde oldukları halde hâlâ namaza alışmamışlardı. Bir gün kılıyorlarsa iki üç gün kılmazlardı.

Seyyid Ağa, Emirşah'ı yaralı bulduğu o günlerde onu arayan soran olup olmadığını anlamak için sürekli o çevrede dolandı, saatlerce nöbet tuttu fakat iyi ya da kötü kimseyi görmeyince sonunda vazgeçti. Artık tehlike geçmişti herhalde. Şimdi içi biraz daha rahattı. Ölmek üzereyken bulduğu Emirşah'ı, önceleri Allah'ın kıymetli bir emaneti olarak görüp bir zarar gelmemesi için var gücüyle korumak istedi. İyileşince de zaten oğullarıymış gibi bağlandılar. Gözlerinden ayırmak istemiyorlardı.

Seyyid Ağa iyi havalarda onun gece kalkıp çay kenarına indiğini bildiği halde, o da gidiyor ve uzaktan da olsa, onu görmeden içi rahat etmiyordu. O uyuyakalsa bile Esme Hatun “Kalk da şu oğlana bir bak ağa. Haydi, gözünü seveyim içim rahat etmiyor.” diye uyandırıyor. Bu gece de yine Seyyid Ağa kalktı, bahçedeki pınarın buz gibi suyunda ürpererek abdestini aldı. Ne kadar ürperse de seviyordu bu serinliği. Göyneğinin yenlerini indirerek

yürümeye başladı. Hafiften bir de ilahî tutturdu. Çaya yakın sazlığa gelince durdu, uzaktan baktı. Emirşah gözleri kapalı rabıta halinde oturuyordu. Çay hafif hafif çağlayarak akarken, sanki onun zikrine ortak oluyor gibiydi. Etraftaki çiçekler, seher vaktinin güzelliğinde en hoş kokularını salıyordu. Seyyid Ağa belki bu ortama dâhil olma isteğiyle biraz daha yaklaştı ve Emirşah'ın vecd halini bozmaktan korkarak yavaşça oturdu. O da gözlerini kapadı ve kendini gönlünün zikrine bıraktı. Tüm dünya galesi ve acıları zikirten aldığı tatla silindi anlamını yitirdi. Şimdi tek bir gerçek vardı; gönül gözüyle gördüğü Efendi Hazretleri'nin Allah'a ulaştırın muhabbeti. Uçurumdan yuvarlanmak üzere olan bir garibin, kendini kurtaracak urgana asılması gibi bu muhabbete asıldı. Asıldıkça dünya silindi. Bedeni orada fakat kendi bambaşka boyutta muhabbetin tüm hücrelerine dağılmasını izledi. Bu nasıl başka bir lezzetti. Dünyada hiç bir şeyde bulunmayan bir lezzet... Efendi Hazretleri'nin birçok sohbet ve şiirinde bahsettiği seher vaktinin güzelliği olmalıydı.

Gün kavuşurken Saliha Kadın kucağında Ali ile “Diyar-ı Seyyid” tabelasının olduğu yere vardı. Çok yorulmuştu ikisi de. Attan biraz inip alacakaranlıkta, bir ağaca yaslanıp oturdular. Ali, bu yolculuktan çok hoşlanmış, memnun memnun gülümsüyordu. Saliha Kadın, onu dizine oturtup, heybeden çıkardığı pekmezli bazlamadan verdi biraz. Çocuk iştahla yerken “Nene ne vakit varacağız?” diye sordu.

- Nene gurban, bir akşam namazı kılayım, hem de

dinlenmiş oluruz biraz.

- Nene ben de seninle kılayım mı?

- Oyy ben senin o dillerine köle olayım. Gel beraber kılalım, diyerek seccadede yer açtı.

İlk Seyyid Ağa gördü uzaktan. Emirşah’la namazı kılıp asmanın altına doğru gidiyorlardı. Esmе Hatun akşam yemeğini hazırlamıştı. Biraz dikkatli bakınca Saliha Kadın olduğunu anladı ve bağırdı.

- Esmе Hatun! Beri bak! Saliha Kadın geliyor. Kucağında da Abdullah var.

Esmе Hatun aş tenceresini hemen sofraya bıraktı ve aceleyle Seyyid Ağa’nın peşinden gitti. Emirşah da onları takip etti. Evlerinin önünde oynayan torunlar, oğlanlar, gelinler kim duyduysa atın önüne gittiler. Saliha Kadın onları uzaktan görünce Ali kucağında indi. İlk Esmе Kadın’la sarıldılar hasretle.

- Bacım benim ne kadar göresim gelmiş.

- Benim de bacım. Nerden çıktınız böyle? Oyy gurban, bu Abdullah mı? Maşallah, ne kadar da büyümüş.

- Büyüdü ya neyesi Benim oğlum kocaman oldu.

Saliha Kadın hepsiyle tek tek görüştükten sonra, sıra Emirşah’a gelince Esmе Hatun’a dönüp güldü:

- Bacım, herkesten gizli bir oğlun daha mı vardı senin? Maşallah pek de yiğitmiş.

- Yok bacım niye gizli olsun. Bildir geldiğimizde anlatmıştım, Emirşah bu. Allah gönderdi bize.

- Amaan tabi ya, akıl mı kaldı bende. Kusuruma kalmayın gayrı. Sonra da Emirşah’a döndü.

- Sen nasılsın oğul? Afiyettesin inşallah?

- Elhamdülillah. Buyurun, ben de küçüğü alayım.

- Al ya emmisi. Yoruldu yavrum biraz.

Emirşah, Ali’yi kucağına alınca bir tuhaf oldu. En çok da çocuğun kokusunu duyunca, başı dönmeye başladı. Seyyid Ağa ikisini bir arada görünce kandilin ışığında bile ne çok benzediklerini fark etti. Lakin Emirşah hâlâ bir şey hatırlamıyordu.

O akşam yemekte kömbe de vardı. Saliha Kadın yerken:

- Bacım, daha geçen gün bu kömbeden yedim. Pek güzel olmuştu, dedi.

- Benim kömbemden mi yedin?

- He ya. Hem de senin şu menevişli heyben var ya onun içindeydi.

Sofradaki herkes konuşmalarına dikkat kesildi.

- Ne diyorsun bacım sen? Ben sana eletmedim ki kömbe falan.

Saliha Kadın, kendi halinde bir şeyler yemeye çalışan Ali’yi kucağına aldı ve saçlarını okşayarak:

- Abdullah’ımın babası getirdi. Ben de, senden geldiğini anladım tabi. Burnumun direği sızladı. Gidip bir bacımı göreyim hasret gidereyim dedim.

Başta Seyyid Ağa olmak üzere hepsi şaşırıldı. Demek Tuğrul, kimsesiz bildikleri Abdullah’ın babasıydı.

Başında nasıl bir gaile vardı da bunu herkesten gizliyordu acep?

Saliha Kadın, Ali'nin kapısına konduğu ilk günden bu güne kadar Tuğrul'un yaptığı her şeyi anlattı. Sonunda da içini çekti:

- Çok iyi bir insan çok ama mutlak başında bir bela var ki böyle kendini gizliyor. Ben de hiç açık etmiyorum. O gelince içeri girip, doya doya oğlunu sevmesine izin veriyorum. Oğlumun boyu posu da aynı babası ama babası biraz esmerce. Gördüğünüz gibi oğlum boz. Anasına benzedi zahir garibim.

Emirşah çocuktan gözlerini alamıyordu. Bu Seyyid Ağa'nın da dikkatini çekmişti. Belki bu çocuk, Emirşah'ın her şeyi hatırlamasına vesile olabilirdi. “O zaman ya Emirşah gerçek ailesini bulup buradan giderse...”

Bu düşüncüyü kafasından kovmak için, başını yavaşça iki yana salladı. Esmе Hatun gördü böyle yaptığını.

- N'oldun Seyyid'im? Onun için endişelendiğinde, hep böyle hitap ederdi.

Seyyid Ağa, sanki düşüncelerini okuyorlarmış gibi tedirgin olarak irkildi ve gülümsemedi.

- Bir şey yok kadınım. Biraz sıcakladım.

Emirşah da meraklandı.

- Çok da sıcak değil ama Seyyid Baba. Yeleğini mi çıkarsan biraz...

Seyyid Ağa bir tas üzüm şirasını başına dikerek:

- Yok oğul şimdi iyiyim. Esmе Hatun'un üzüm suyu beni kendime getirdi, dedi.

Seyyid Ağa'nın o gece gözüne uyku girmedi. Sürekli yatakta dönüp dururken, karısını uyandırdı. Esmе Hatun meraklandı.

- Demiyorsun ama sen de bir hal var Seyyid'im. Desen bana da birlikte bir çare bulsak.

Seyyid Ağa direnmeden düşündüklerini ve Emirşah'ın buradan gideceği fikrinden duyduğu korkuyu anlattı. Esmе Kadın gülümseyerek

- Boşuna gönlünü bulandırıyor sun. Emirşah'ımız öz oğullarımızdan daha yakın bize. Velev ki, her bir şeyi hatırlayıp ailesine kavuşsun. Yine de bırakmaz bizi. Ailesini de alır burada bizimle yaşar.

Seyyid Ağa'nın birden yüzüne geniş gülümseme yayıldı.

- Essah mı diyorsun kadını m? Sahi bizi bırakmaz değil mi?

- Sen ne diyorsun Seyyid Ağa. Ondaki bu asalet daha kimde var. Emirşah vefadan bî-behre mi ki bizi bırakıp gitsin.

- Hay sana ben kurban olayım hanım. Ağzından sanki bal damlıyor. Gönlümü genişlettin, diyerek karısına sarıldı. Haydi, Allah rahatlık versin dedi ve sonra arkasını dönüp huzurlu bir uykuya daldı.

Esmе Kadın'ın içine bir kurt düştü: “Seyyid'e öyle dedim ama bak şimdi ben de korkmaya başladım.” diye düşündü. Bu fikri kovmak istercesine hızla elini salladı ve “Yok yok. Emirşah'ım yapmaz böyle şey. Hem benim dediğimin çıkması daha kuvvetle ihtimal. Efendi

Hazretleri dememiş miydi ki; horantan artar çoğalırsınız diye. Mübareğin sözü yerde kalır mı hiç? Yok Esmeye, sen de aklına getirme böyle kötü şeyler.” diyerek kendi kendini teselli etti. Uykusu da kalmamıştı. Kalktı bahçedeki pınardan soğuk suyla bir abdest aldı. Gündüz ne kadar sıcak olsa da, gece hissedilir derecede soğuk oluyordu. Biraz üşüdü ama üstünde durmadı. Her gece yaptığı gibi namazını kıldı Kur'an'ını okudu sonra bahçedeki ocağı yaktı. Misafiri için özel bir şeyler hazırlamak istiyordu. Emirşah'ın da çok sevdiği kavurmalı ve pekmezli ekmeklerden yaptı. Küçük Ali için de, daha yumuşak olsun diye peynirli bazlama pişirdi. Bütün bunları yaparken hafiften bir de ilahî tutturdu.

*Kime edem şikâyet ah elinden
Kimim var dahi çak idüp giriban
Kapundan özge varacak yirüm yok
Sana geldüm yine üftan u hüzan
Delüligin unutturdum deliye
Şaşırdım aklımı men akılun can
Etıbba bilmedi nabzım tutp hal
Ehibba bulmadı dedüme derman
Neyün deldi yüregın suz u ahum
Anunçın oldı meclislerde nalan*

Esmeye Kadın ailesi için, bir de üstelik misafir olursa uykusuz da kalsa bu hazırlıkları yapmayı çok seviyordu. Onlar afiyetle yerken gülümseyerek onları izler sanki gönlü genişlerdi.

Emirşah yatarken, Yusuf'la Ali de gelip, birer tarafına

yattı. Yusuf onunla yatmayı çok severdi. Ali de ona özenip birlikte yatmak istedi. Ali kollarında yatarken, Emirşah onun nefesinden, başındaki kokudan yine içi bir hoş oldu. Kafasında bazı görüntüler dolanmaya başladı. Sabaha kadar uykusunda ve uyanıkken bu görüntüler devam etti.

Sabah uyanınca ilk işi uyumakta olan Ali'ye sarılmak oldu. Çocuk da uykunun arasında ona karşılık verdi.

Emirşah uyandığında, gece gördüğü görüntülerden yorgun hissediyordu kendini. Hemen kalktı, her gece yaptığı gibi sabah namazına kadar ibadetini yaptı. Namazı kıldıktan sonra etrafı bir dinledi, bahçede kahvaltı hazırlığı yapan Esmе Hatun'dan başka kimsenin sesi gelmiyordu. Biraz üşümüştü. Ali'yi ortaya iterek tekrar yattı. Ali onun yattığını hissederek, bilmediği babasına doğru döndü. Emirşah gülümseyerek çocuğa baktı ve saçlarını okşamaya başladı. Alnına dökülen saçlarını çekince, sağ kaşından yanağına doğru uzanan hilal şeklindeki doğum lekesini gördü. İçi yine bir hoş oldu. Başında hafiften bir ağrı hissediyordu. Lekeye bir daha baktı, eliyle okşadı sonra da kendini tutamayarak eğilip yavaşça öptü. Çocuk uykusunda gerinerek gözlerini açtı ve Emirşah'a gülümsedi:

- Sen uyandın mı?

- He ya. Seni de uyandırdım değil mi?

- Yok, ben kendim uyandım. Ne zaman yemek yiyeceğiz?

Emirşah gülümseyerek saçlarını karıştırdı ve:

- Sen çok mu acıktın? Yoksa düşünde yemek mi gördün?

Ali de kıkır kıkır gülererek, Emirşah'ın kafasını karıştırırken, seslerine Yusuf uyandı. İkişi akran sayılırdı. O da gülererek Emirşah'ın üzerine atladı. Üçü boğuşurken seslerine Saliha Kadın ile Seyyid Ağa girdi. Saliha Kadın:

- Aboo ne yapıyorsunuz böyle? Nene gurban, emmiyi rahat bırak oğlum.

Seyyid Ağa da gülererek:

- Bırak biraz boğuşsunlar. Baksana bizim koca bebe de dünden razı.

Seyyid Ağa, neşe içinde çocuklarla boğuşan Emirşah'a baktı dikkatle. Geldiği günden beri onu hiç böyle mutlu görmemişti. Bazen neşeleniyor, Selim Nadir'le diğerlerine takılıyordu ama hep mahzun bir tarafı vardı. Şimdi akşamdan beri yüz ifadesi bile daha bir dingin olmuştu. Bugün gün ışığında daha çok fark etti ikisinin benzerliğini. Çocuk olduğu halde, ten renkleri bile benziyordu. Emirşah, acele bir şeyler yaparken sağ elinin şehadet ve orta parmağı ile kafasını iki kez hızlı hızlı kaşırđı. Seyyid Ağa, Ali'nin bağırarak Emirşah'ın üzerine atlarken, aynı şekilde başını kaşırđığını görünce şaşkınlıktan öylece kalakaldı. Yeniden kafasına aynı korkular hücum etti. Saliha Kadın:

- Nene gurban! Haydi, fazla boğuşup da terlemeyesin. Ben bir Esmе Bacıma bakayım, diyerek çıktı.

Seyyid Ağa kafasına üşüşen düşünce ve korkularla

dalmış onları izlerken, aslında onlar çoktan durmuşlardı.
Emirşah:

- Baba n'oldu? Yüzün allak bullak.

Seyyid Ağa gülümsemeye çalıştı:

- Canım oğlum benim. Yavrum, dedi ve sanki şimdi gidecekmiş gibi Emirşah'a sarıldı. Emirşah ne olduğuna bir mana veremedi ama o da “Babam benim!” diyerek içten karşılık verdi. Onları gören çocuklar neşeyle kahkahalar atarak gelip bacaklarına sarıldı. Seyyid Baba torununu, Emirşah da Ali'yi kucağına alarak bahçeye çıktılar.

Esme Hatun, asmanın altına sultanlara layık bir sofraya kurmuştu. Emirşah'la Seyyid Ağa, içerden çıkana kadar bütün oğlanlar, gelinler, torunlar gelip toplandılar. Neşe içinde yemek yerken, Ali, Emirşah'ın dizinin dibine oturmuştu. Her zamanki gibi Yusuf da diğer dizinin dibinde oturuyordu. Ali, Emirşah'ın uzattığı yemeklerden yerken, Saliha Kadın'ın gözleri doldu.

- Nene gurban! Sen çok mu sevdin bu emmiyi?

Ali, ağzındaki pekmezli bazlamayı çevirmeye çalışırken gülümsedi ve neşeyle kafasını salladı. Emirşah:

- Ben de seni çok sevdim yeğen dedi ve çocukların ikisini birden birer dizine oturttu.

Seyyid Ağa:

- Ohoo! Şimdi sen nasıl yiyeceksin, ikisi iki yanda.

Emirşah çocukların saçlarını karıştırarak cevapladı:

- Yerim baba ben, sen gayıt etme. Bak işte şöyle derken ağzını açıp, Ali'nin uzattığı lokmayı yedi. Onu

gören Yusuf da biraz peynir uzattı. Emirşah çocukların uzattıklarını yerken Esmе Hatun gülümsedi.

- Gayrı sana ölüm yok oğul. Baksana ikisi iki yandan besliyor.

- Doğru dersin anam. Hay senin ellerin dert görmesin. Yine ne güzel yapmışsın bütün bunları.

- Afiyet olsun oğul. Ben bir şey yapmadım. Misafir gelerek bizi şad eden, Saliha Bacımın bereketi.

Saliha Kadın gülerek, Esmе Hatun’un dizine yavaşça vurdu.

- Tabi canım tabi. Sen hiçbir şey yapmadın.

Hep birlikte yemekler yendi. Sofradan kalkarken Yusuf Emirşah’ı çekiştirdi.

- Emmi bizi çay kenarına götürür müsün? Abdullah’a salı gösteririz he ne dersin?

Ali’nin gözleri parladı. Çay kenarı hiç görmediği için ne olduğunu bilmiyordu ama mutlaka gitmek istiyordu. Hemen kalkıp Emirşah’ın elini tuttu. Emirşah Seyyid Ağa’ya baktı.

Seyyid Ağa:

- Siz gidin. Kovanları ben dolaşır bir tetkik ederim.

Onlar çay kenarına doğru giderken, Saliha Kadın arkalarından bakıp Esmе Hatun’a:

- Ne kadar sizden olmuş. Oğullarınızdan farksız.

- Öyle ya bacım. Emirşah bizim beş oğlumuzun hakiki bir gardaş oldu. Bir kez Seyyid Ağa’yı, Hasan Dağında ölümden kurtardı. Dağdan inene kadar, bütün sırtında

taşıdı. Bir gün yine Selim Nadir yoktu, torunlardan biri çok hastalanmıştı, ata attığı gibi şehre götürdü. Orada Çerkes Tabib var ya “Getirmeseydiniz yavrucağı kaybedebilirdik.” demiş. Birkaç gün onunla şifahanede kaldı. Birlikte döndüklerinde torun gülüp oynuyordu. Dünyaları bağışlasa bu kadar sevinmezdik.

- Kolay mı bacım? Torun sevgisi hiçbir şeye benzemiyor. Seyyid Ağa'ya n'olmuştu?

- Bilirsin, Ağa Hasan Dağına tırmanmayı pek sever. Bıldır yine heybesini topladı, urganını aldı düştü yola. Ben de bir gün önce çok karışık rüyalar görmüştüm. Emirşah'ı bir kenara çekip “Oğul, bu herif yine durmaz çıkar bugünlerde. Sen yalnız bırakma olur mu? Seni görürse istemez gelmeni, fark ettirmeden peşinden yavaş yavaş takip et. Bir şey olacak diye korkuyorum, deyince o da: “Olur, ana sen gayit etme. Evelallah, ben bırakmam Seyyid Babayı.” dedi. Aslında hiç gitmesini istemiyorum ya işte dinlemiyor, dedim. “Gitsin ana. Seyyid Baba kendini öyle çok iyi hissediyormuş. Dağ havası almak, yalnız başına tırmanmaya çalışmak iyi geliyormuş.” dedi. Neyse bacım ben lafı uzatmayım, bizim herif gün ışmadan yola çıktı, Emirşah'ı kaldırdım o da peşinden. Dağı yarılınca biraz durmuş dinlenmiş. Sonra devam etmek için kalktığında ayakta sendelemiş Emirşah yetişeyim diyene kadar, birkaç adam boyu yuvarlanmış. Yüzü gözü taşlara çarpmaktan fena berelenmiş. Emirşah yetişip tutmayaymış, daha aşağı kadar belki gidermiş. O zaman da ne olur Allah bilir. Hemen Seyyid Ağa'yı yatırıp peşkiriyle yaralarını sarmış. Sonra da sırtına attığı

gibi atları bağladıkları yere kadar taşımış.

- Maşallah pek de yiğit. Hiçbir şey hatırına gelmiyor mu daha garibin?

Esme Hatun derin bir nefes aldı.

- Yok bacım, hiç bir şey hatırlamadı daha. Kendi de çok huzursuz. Bize beli etmek istemiyor ama bazen hatırlamak için kendini çok zorluyor. Herhalde o zaman çok başı ağrıyor. Başını iki elinin arasında uzunca bir süre sıkıp bırakıyor.

- Vah yazık! Neyse düzelir inşallah her şey.

- Bakalım Allah Kerim.

- Bacım Selim Nadir ne zaman döner Aksaray’dan Gelmişken onu da göreydim.

Esme Hatun güldü.

- Valla bacım Aksaray’a gidince şu gün gelir diyemiyorum haliyle.

- Haklısın, oraya koşarak gidilir de dönüşü hiç istemez insan.

Saliha Kadın, ileride ince çizgi halinde görünen çaya bakarak içini çekti.

- İnsan bazen esen yele, akan çaya karışıp varmak istiyor Aksaray’a.

- He ya hakkın var. Bizim de epey uzun zaman oldu. Oğlanlar gidiyor ama Seyyid Ağa ile kışın hiç gidemedik.

AKSARAY

*Veli bu sükrden tuymadun bü
Ki ayıklıgun oldı sana zindan*

Kadı, Eset’le Hayri’yi sorguya çekmeden, ikircikli hallerinden yalan söylediklerini anlamıştı. Onlar konuşmaya başlamadan bakışlarını ikisinin üzerinde gezdirip

- Şimdi artık biz bizyiz. Haydi, bakalım kimden ne kadar para aldınız? Ha baştan diyeyim ki; size Efendi Hazretleri ile Halıcı Hüseyin’in adını karıştırmayınız. Zinhar cürm-i bühtan ile perişan olursunuz. Cezanız ağır olur.

Eset, Yusuf Hakiki’yi gördüğü anda zaten bir titremeye tutulmuştu. O hali devam ederken, yalanına devam edemeyeceğini anladı ve Hayri’nin fısıltıyla “Alacağımız keseyi unutma. Çoluk çocuk...” demesine aldırmadan, Naht Ramazan’la Asım’ın azmettirdiğini anlattı. Sözleri bitince de derin bir nefes aldı. Kadı, ikisinin de gözlerinin içine bakarak tane tane konuştu.

- Bahsettiğiniz adamlar çarşıda iş güc sahibi, zengin kimseler. Hangi sebepten iftiraya meyletsinler ki?

- Orasını biz bilemeyiz.

Hayri “Artık her şey açığa çıktığına göre, bir iki laf edip kadıyı etkilemeliyim. Belki bizi affeder.” diye düşünerek derin bir nefes aldı ve başını daha da bir eğdi. Hüzünlü bir sesle:

- Efendim, bizler her gün bir lokma ekmeği zor bulan yoksul insanlarız. Çocuklarımız bir lokma ekmeğe bekleyip ağlarken, biz onlara görünmemek için evimize bile gidemiyoruz.

- Sizin tarlanız sabanınız yok mu?

Hayri, kadıyı etkilenmeye başladığını düşünerek, daha bir hüznle boynunu büktü.

- Var ama beyim çorak. Zaten köyde de bana Çorakların Hayri derler. Hiç ürün alamıyoruz ki?

- Bre densiz! İnsanlara böyle kötülük yapmayı düşünürsen ve üstelik de Yusuf Hakiki gibi bir Allah Dostuna ve onun talebesine iftirayla vakit geçirirsen, değil ürün almak, nefes alabildiğine şükret. Şu andan sonra benim dediklerimi iyi dinleyin. Şimdi sizi kim tuttuysa doğru ona gidecek ve işi hallettik diyerek anlaştığınız parayı isteyeceksiniz.

Kadı işaret parmağını yüzlerine doğru sallayarak:

- İki adam sizi takip edecek. Bir yanlışınızı görmeyim. Sonra hak ettiğiniz cezayı yersiniz.

Eset’le Hayri ceza almadan kurtulduklarına bin şükürle çıktılar. Naht Ramazan’la Asım’ın dükkânına gittiler. Vakit çok erken olduğu için dükkânlar açılmamıştı. Bir saat kadar bekledikten sonra, çarşıya tek tek insanlar gelmeye başladı. Eset’le Hayri Ramazan’ın nasıl davranacağını düşünerek biraz tedirgin oluyordu. Eset:

- Şu Aksaray toprağından çıkmadan rahat edemeyeceğim.

- Sorma ben de valla.

- Baksana ne diyorum. Gidip Yusuf Hakiki'den özür dilesek mi? Duymadın mı çok mübarek bir insanmış.

- Gidemeyiz. Duymadın mı, kadı hemen Aksaray'dan ayrılmamızı istedi.

- Ya ben çok istiyorum biliyor musun? Gerçi bu iftiradan sonra ne onun, ne de o talebesi olan gencin yüzüne bakamayız ya...

- Bak Kadı'nın sözünü dinlemeyip, başımızı tekrar belaya sokmayak. Biz doğru köyümüze gidelim. Sonra başka bir vakit geliriz. Neyse dur şimdi, Ramazan Efendi geliyor. Köşeyi dönen Naht Ramazan, onları kapıda bekler görünce birden çok sinirlendi. Buraya gelmeyeceklerdi. Öğlene doğru Sultan Hanında buluşacaklardı. “Şimdi etraftan dikkati çektilerse...” diye düşünerek adımlarını sıklaştırdı. Yanlarına gelince bir yandan acele ile kilidi açarken, bir yandan da sesi duyulmasın diye diliyle dişi arasında söyleniyordu.

- Hay akılsızlar! Ne demeye geldiniz buraya? İş n'oldu?

Eset, kendini tutamayıp gerçeği söyleyecekken, köşeden Kadı'nın adamlarının dik dik baktığını gördü. Korkudan dili dolaşarak:

- Her iş halloldu paramızı almaya geldik.

Bu arada Ramazan kilidi açtı. İçeri girmeden Asım'a baktı. Asım da ileriden geliyordu. Ramazan, çabuk olması için eliyle işaret etti. İkisi de her ihtimale karşı çıraklarını, Uşak'tan malzeme almaya göndermişti.

Bir çırpıda Asım da geldiğinde, diğerleri arka tarafa geçmişti bile. Hayri onun dediği gibi yaptıklarını anlattı ve Ramazan Yusuf Hakiki Hazretleri'yle Hüseyin'in yüz ifadesini düşünerek keyiflendi. Asım bu işe karar verdiklerinden beri sıkıntı içinde “Ramazan'a uymakla hata mı ettim acaba?” diye düşünüp duruyordu. Ramazan hiç oralarda bile değildi. Keyif içinde para kesesini uzatırken, subaşının adamları hızlı hızlı kapıyı vurmaya başladı. Asım başından aşağı kaynar su dökülmüş gibi hissetti. Telaşla dükkânın bir ucundan diğerine yürürken, bir taraftan da “Şimdi yandık işte! Bu işin yanlış olduğu daha başından belliydi.” diye söyleniyordu. Onlar telaşla ne yapacaklarını düşünürken, Eset gidip kapıyı açtı. İki adam hiçbir şey demeden geldi ve biri Hayri'nin elindeki bir kese parayı aldı, diğeri onları önüne katarak dışarı çıkardı. Ramazan ter içinde kalmıştı.

- Dur gardaşım valla yanlış anladın. Biz adamlardan mal almıştık onun parasını ödüyorduk.

- Susun fazla konuşmayın da yürüyün. Kadı sizi bekliyor.

Bu arada çarşıda birçok dükkân açılmıştı. Subaşının adamları ve üstü başı dökülen iki yabancı ile birlikte Asım ve Ramazan'ı görenler çok şaşırıldılar. Herkes dükkânlarının önüne çıkıp, kendi aralarında fikir yürütmeye başladı.

Öğlene kadar durum anlaşıldı. Yalnız yapıldığı söylenen işin, şu anda gerçekten olmadığı göz önüne alınarak Asım ve Ramazan herhangi bir ceza almadılar.

Yusuf Hakiki Hazretleri’ne ve Hüseyin’e böyle bir fesatlık peşinde olmaları halkın onlardan yüz çevirmesine yetti.

Asım’la Ramazan, Kadı’nın yanından çıktıklarında, yüzleri allak bullak omuzları çökmüş gibiydi. Bilhassa Asım çok perişandı. Çok pişman olmuştu. Şimdi dükkâna giderse, esnafın yüzüne bakamayacaktı. Ramazan onun bu çekincesini yersiz buluyordu. Nitekim Asım gitmemek için ayak direse de, Ramazan'a karşı koyamadı ve birlikte dükkâna gittiler. Çarşıda herkes dik dik bakıp onlarla hiç konuşmadılar. Ramazan birkaçının dükkânına gidip, yanlış anlama olduğunu, adamların dediği gibi bir şey olmadığını isterlerse gidip Hüseyin’e sorabileceklerini söyledi ama pek de yüz bulamadı.

Eset’le Hayri şehrin çıkışına kadar iki saat yürüdüler. Subaşının iki adamı arkalarından takip etti. Onların Aksaray’dan çıkacağına emin olunca geri döndüler.

Şehrin çıkışına yakın bir yerde, Bilal’le Tuğrul arabada onları bekliyordu. İlk Eset gördü. Tuğrul'u hemen tanıdı. Tuğrul da onları görünce arabadan indi. Eset’le Hayri attıkları iftiranın öcünü almaya geldiğini sanarak korkup oldukları yerde kalakaldılar. Tuğrul onların şaşkın hallerine gülüp Bilal’e seslendi. Bilal arabanın arka tarafından bir eşek getirdi. Eşegin iki tarafında birer sepet asılıydı.

Tuğrul dik dik bakıp eliyle “Gel!” işareti yaptı. Adamlar korkuyla karışık bir merakla yaklaştı. Hüseyin:

- Neyse ki geldiğiniz kapı Yusuf Hakiki Hazretleri’nin kapısıydı. Bu kapıdan kimse boş çevrilmez. Şimdi bu eşeği alın. İkinize birer de sepet. Evdeki çoluk

çocuğun kısmeti. Sakın ola ki, bir daha nefsinize uyup kimseye bühtanda bulunmayın. Eşeği de köyünüzün imamına hediye edin. Mescidin tamirinde malzeme taşırken kullansın. Tabii aklınız varsa, hiç değilse bu merkep kadar siz de imama yardım edersiniz.

Eset’le Hayri, Tuğrul’un arabasının arkasından bakarken şaşkınlıktan öylece kalakaldılar. Bir süre sonra Eset durumu biraz idrak etti. Avucunun içini sertçe alına vurarak: “Tuh! Biz ne ettik böyle Hayri. Boyumuzca günaha batmışız da haberimiz yokmuş. Ah! N’olacak şimdi halımız! Demek gerçekten evliyaymış mübarek.” dedi.

Eset böyle dövünürken Hayri de şaşkınlığını atmış sepette neler var diye bakıyordu. Dün akşamdan beri hiçbir şey yememişti. Bütün geceyi de sıkıntı ve yorularak geçirince, açlıktan başı dönmeye başladı. Sepetlerde neler yoktu ki. En üstte duran sıcak bazlamalardan bir tane alıp olduğu yere çöktü. Eset ondaki rahatlığa daha çok şaşırmişti.

- Ya hiçbir şey dokunmuyor mu sana? Biz nasıl bir günaha battık farkında değil misin?

Hayri ağzına aldığı kocaman bir parça bazlamayı döndürmeye çalışarak:

- Şu anda açlıktan başka bir şey düşünemiyorum. Hiç kusura kalma. Sen de biraz bir şeyler ye de aklın başına gelsin. Ha yalnız kendi sepetinden ye ne yiyeceksen.

Eset öfkeleni:

- Yemiyorum işte bir şey, diye bağırarak eşeği ipinden

tutup, hızlı hızlı yürümeye başladı.

Hayri arkasından baktı.

- Yemezsen sen de zıkkımın kökünü ye! Âdem- i doğru kesildin başımıza dedi ve yemeye devam etti.

DEVLETHANE

Gel ki la aynün ra'at hanı tolu

Gör bu meclisde cıfanın ke'l-cevab

Dilnişin Hatun, kahvaltıdan sonra kızları Gülsüm ve Habibe Esra ile birlikte Devlethaneye geldi. Bugün validenin başkanlığında önemli bir toplantı yapacaklardı. Önceki gün Valide, Efendi Hazretleri'nin de isteğiyle kadınların daha teşkilatlı bir şekilde hizmet halkası içinde yer almaları ve bunun için kendine bir yardımcı bularak daha verimli çalışmaları konusunda teklifte bulunduğunu söylemişti. Yardımcı olarak da Dilnişin Hatun'un kızı Gülsüm'ü düşünmüştü. Gülsüm çok sevindi. Zaten elinden geldiğince hizmet içinde olmaya çalışıyordu ama böylece hem valideyle daha çok vakit geçirebilecek hem de Allah yolunda daha çok hizmetlerde bulunabilecekti. Dilnişin Hatun'la, ablası Habibe Esra da ona yardım edeceklerdi.

Çınarlı ile cevizliğin bağışlanmasından sonra, Dilnişin Hatun da kızı gibi bilfiil hizmette bulunmak istiyordu. Yola çıkmadan, hizmetlilere bir sepet yiyecek hazırlatmıştı. Bugün, validenin yapacağı toplantıdan sonra ikram edilmesini istiyordu. Dilnişin Hatun, Hacı İlbey'in ardından o rüyayı görünce daha çok hayır

yapmaya karar verdi ve gariptir bu kararı verdiği andan itibaren kendini çok iyi hissetmeye başladı.

Ayşe ile Elif de toplantıya katılacaktı. Elif bir gün önceden biraz yemek yapmıştı. Her zaman olduğu gibi dergâhın olduğu sokağın başında arabadan indiler. Durmuş geri dönerken onlar yemek çıkınlarıyla bahçe kapısından girdiklerinde, Ayşe ilk olarak ilerideki iğde ağacına baktı. Tuğrul gelen gidene görünmemek için sabahtan arkası kapıya dönük olarak oturup ağaca yaslanmıştı. Kapıdan bakınca Tuğrul görünmüyordu. Ayşe göremeyince başını yere eğdi. Elif onun haline bakıp “Bu kız tanımadığı bu meczuba sevdalandı mı yoksa?” diye düşünerek tedirgin oldu. İkişi hiç konuşmadan, bahçe duvarının dibinden yürüyerek misafirhaneye vardılar.

Toplantı misafirhanenin büyük salonunda yapılacaktı. Kadınlar birer ikişer gelip toplandılar. Gülmahi gelince hepsi ayağa kalktı. Gülmahi bütün kadınlar ve genç kızlarla görüşüp hatırlarını sorduktan sonra geçip yerine oturdu. Ev sahibi olarak ilk konuşmayı kendi yaptı.

- Allah razı olsun Bacılar! Söze Peygamber Efendi'mizin Bir hadisiyle başlamak isteriz. “Sizden birinizin Cenab-ı Allah (c.c.)'ın yolunda çalışıp, gayret etmesi evinde oturup yetmiş sene namaz kılmasından daha efdaldir. Allah'ın sizi bağışlamasını ve cennete koymasını istemez misiniz? O halde Allah yolunda hizmet ediniz. Kim devenin sağılacağı bir vakit kadar Allah yolunda hizmet ederse, cennet ona vacip olur.” Asr-

ı Saadet döneminde başta Peygamberimiz'in eşleri ve akrabaları olmak üzere, hanımlar da her zaman Allah yolunda hizmet için çalıştılar. Yeri geldi Peygamber Efendimiz'in ikinci hanımı olan Hazreti Sevede gibi Uhud Savaşı'na katılıp mücahidlere su taşıdı, onların yaralarını sardı, yeri geldi mübarek kızları gibi İslamiyet'i yaymak ve yaşamak uğrunda, Peygamberimiz'in yanında türlü işkencelere maruz kaldılar. Hizmet demin zikrettiğim hadis- i şerifte de belirtildiği gibi başta Peygamberimiz olmak üzere, ashab ve bütün evliyaullah tarafından övülmüştür. Bizlerin de bundan mahrum kalmamamız için Efendi Hazretleri, hizmet yolunda daha çok yer almamızı istiyor. Malumunuz olduğu üzere burada dokunan halı ve kilimlere, elhamdülillah Efendimin de himmetiyle hemen alıcı çıkıyor. Rahmetli Hacı İlbey'in bağışladığı Çınarlı'ya bedesten yapılacağını duyup çok bahtiyar olduk. Bu demek oluyor ki, bedesten yapıldığında bir tarafta halılarımız ve kilimlerimizi, ipeklilerimizi dokurken bir tarafta hemen satabileceğiz. İnşallah camimizin temeli atıldığında bir taraftan kazanç için dokumalarımızı yaparken bir büyük tezgâhı da camimin halıları için ayıracağız. Bunun için iplerin boyanması işini Gülizar Bacının üstlenmesini istiyoruz.

Gülmahi Gülizar Bacıya döndü:

- Bacı bize kendini bir tanıt bakalım. Bir camiye döşeyecek kadar halının ipini ve boyanmasını ortaya çıkarırken bizden nasıl bir yardım bekliyorsun?

Gülizar Bacı, kırk beş yaşlarında ama yaşını hiç göstermeyen hafif topluca bir hanımdı. Altı çocuk

anasıydı. Çocuklardan beşini evermiş, evde kalan tek oğlu medrese eğitimi almak için Bursa'ya gitmişti. Kocası çok varlıklıydı. Dergâha pek yolu uğramazdı ama Gülizar'ın gidip hizmet etmesine de karışmazdı. Yalnız çok disiplinli olduğu için evinde her şeyi dört dörtlük yapmadan dışarı çıkmazdı. İp eğirip boyamayı da nenesinden öğrenmişti. Çocuklarıyla Aksaray'ın bağlık bahçelik yerlerinden, çay kenarlarından topladıkları çiçeklerden, otlardan kaynatıp boya haline getirir ve eğirdiği yünleri onlarla boyardı. Gülizar bunu yapmayı öyle severdi ki, çiçekler kaynarken renklerini salıp suyun boyanmasını hayranlıkla izlerdi. Onun tutturduğu renklere kimse tutturamıyordu. Hele bir ceviz yeşili çıkarıyordu ki, görenler hayran kalıyordu.

Gülizar:

- Validem ve uzaktan yakından teşrif eden güzel bacılarım! Bu acizden böyle bir hizmeti beklemekle, beni şereflyap ettiniz. Validem halının deseni konusunda bize akıl versin ben yünü de eğiririm, ipleri de boyarım.

Gülmahi:

- Gülizar Bacı bugün aramıza katılan Dilnişin Bacının bağışladığı 30 koyun ağılda duruyor. Onların kırpılmasıyla epey yünümüz olur.

Dilnişin Hatun:

- Validem bizim ikizlere derim, çiftlikteki koyunların onunu daha kırpar getirirler. Gülizar Bacıya boyamada ben de yardım ederim. Anamla çocukluğumda çok yün boyadık. Haddim olmayarak derim ki; Gülizar Bacı ile

ailesini birkaç gün bizim çiftliğe davet edelim. Ben de giderim. Orada dağ bayır çiçek ve ağaç dolu. Neredeyse göğe ulaşan cevizlerimiz var. Şimdi tam da zamanı. Hep birlikte yünleri eğirir boyamasını yaparız. Hem çiftlik çalışanları da yardım eder.

Gülmahi, Dilnişin Hatun’un henüz bugün aralarına katılıp hemen uyum sağlamasından memnun olarak gülümsedi.

- Gülizar Bacının efendisi “He.” derse niye olmasın? Hem de çok güzel olur.

Gülizar Bacı şimdiden kaç koyundan ne kadar yün çıkacağını hesaplamaya başlamıştı bile.

Gülmahi:

- Çınarlı’ya bedesten yapınca dükkânlardan bir kısmını ihtiyaç sahibi kadınlarımız bir araya gelerek işletecek. İşlikte dokunanlar burada satılırken hem hayır işlerimize gelir olacak hem de hanımlarımız aile geçimlerine daha çok müdahil olacak. Buradaki tezgâhlarda dokunanları eskiden olduğu gibi, alıcısı hazır olduğu için yine çarşıdaki dükkânlara vermeye devam edeceğiz. Yalnız Efendi Hazretleri’nin arzusu ve yardımlarıyla iki tane daha ipek tezgâhımız olacak. Böylece daha çok ipek kilim ve halı dokuyabileceğiz. Aksaray’ın hatunlarının dokudukları halı ve ipeklilerin ünü tüm Diyar-ı Rum’a yayılmıştır. Allah’ın inayeti ve Efendi Hazretleri’nin de himmetiyle inşallah bu daha çok artacaktır. Bundan geri her usta hatun yanında bir genç kızı yetiştirip sanatını ona da belletecek.

Efendi Hazretleri der ki; sadece el sanatı öğrenmekle olmaz. Hatunlarımız ilimle de kendilerini geliştirmeli. İşte bu sebeptendir ki, camimizin temeli atılırken yanına hatunların ilim öğreneceği bir de mektep yapılacak. O vakte kadar işliğimizin bir kısmını kullanacağız ve istisnasız her kadın, günde en az bir saat burada ders görecektir.

Ders görme deyince, bazı kadınlar arasında bir hareketlenme oldu. Çok heveslenmişlerdi. Kimileri de “Mübarek bak bizi hiç erkeklerden ayırt etmiyor. Allah razı olsun ondan.” diye dua etti. Gülmahi bunu duyunca gülümsedi.

- Bacım, Efendi Hazretleri hep şu hadisi hatırlattı: “İlim; kadın, erkek her Müslüman’a farzdır.” Kadınlar imkân verilirse ilim ve el becerisinde erkeklerden hiçbir vakit geri kalmaz. Aramızda gerek aileden gerek ailelerinin tuttuğu hocalardan ders alarak yetişmiş bacılarımız var. İnşallah onlar bu mevzuda bizlere yardımcı olacak. Ben de âcizane Efendi Hazretleri’nden aldığım kadarını sizlerle paylaşacağım. Haydi, bakalım hepimize hayırlı olsun.

Büyük salonu dolduran hanımların ağızından dualara karışan “Âmin!” sesleri yükseldi. Herkesi garip bir heyecan sarmıştı. Meşguliyetleri vardı zaten ama şimdi bu meşguliyet daha da artmıştı. Hep birlikte, üstelik de aralarında Efendi Hazretleri’nin gözbebeği Gülmahi ile çalışmak çok güzel olacaktı. Sebepleri farklı olsa da, kadınların arasında belki de en heyecanlısı Dilnişin Hatun’la Ayşe’ydi. Elif Ayşe’nin gözlerinin

parlamasından, durup durup yanaklarının al al olmasından sevdaya düştüğünü anlıyor içi bir tuhaf oluyordu. Kız bu kadar büyümüş müydü? Üstelik de sevdaya düştüğü oğlan kimdir, neyin nesidir bilmiyordu. Divane gibi iğde ağacının dibinde, günlerdir iki gözü iki çeşme oturuyordu. Derin bir iç çekerek “Allah sonumuzu hayreylesin.” dedi. Ayşe eğilip

- Bir şey mi dedin teyzem diye sorunca kendini toparlayarak:

- Yok yavrum. Hayırlı bir iş bu hizmet işi diyorum.

SEYYİD İLİ

Li-me’a llah bezmidür şığmaz yöri

Ne veli vü ne adü ne şeyh u şab

- Saliha Teyzem iyi ki sen de buradasın. Hem görmeyeli bir de oğlun olmuş ne güzel.

Saliha Kadın Yusuf ve diğer çocuklarla koşup oynayan Ali’ye bakıp gülümsedi.

- He ya dünya güzeli bir oğlum oldu. Şimdi biraz Aksaray’ı daha doğrusu Efendi Hazretleri’ni anlat bakalım. Mübareği nasıl da göresim geldi.

- Anlatacağım da önce önemli bir mevzu var. Baba, dergâhın önündeki büyük bahçe vardı bildin mi?

- He oğul bildim.

- İşte oraya cami inşaatı başlayacak. Ben diyorum ki Emirşah ve Kahraman’la birlikte gidip o inşaatta çalışalım. Hazır önümüze böyle bir devlet çıkmış. Zaten yakında temeli de atılacak ama önce ben mimarı

götüreceğim.

- Oğul dur biraz. Belli ki gönlün coşmuş.

Esme Hatun gülümsedi.

- Nasıl coşmasın ki Ağa? Görmez misin, Efendi Hazretleri der, hizmet der. Selim Nadir coşmasın da ne etsin?

Ailede Selim Nadir’in geldiğini duyan bütün gelinler, oğlanlar toplanmış onu dinliyordu. Esme Hatun böyle konuşunca, hepsi birden gülmeye başladı. Seyyid Ağa:

- Oğul latife bir yana ben anladım seni. Yalnız hazır böyle bir fırsat çıkmış ben durur muyum sanki? Gider bir ay da ben çalışırım. Benim sizlerden ne eksikim var ki?

Esme Hatun her zamanki gibi yine son noktayı koydu:

- Ağa iznin olursa Selim Nadir, Emirşah, Kahraman hatta sen giderken Saliha Bacımla biz de gelelim. Hem bizim Yunus da gelir bizimle. Biz birkaç gün kalır torunla döneriz. Siz de kalır istediğiniz kadar çalışırsınız. Bir günlük yol nasıl olsa.

- Hay benim hakikatli bacım! Ne bildin benim de gitmek istediğimi de böyle konuşursun.

- Ne bileceğim bacım. Kendimden tabi. Aynı hasretlik benim gönlümde de var elbet.

- Yalnız ana, bizim sabah çıkmamız gerektir yola. Daha mimarı alacağız. Siz de bir birkaç güne gelirsiniz inşallah. Allah’tan mimar, birkaç ay önce geldiğinde inşaatın nasıl yapılacağını çizmeye başlamış.

- Haydi, o vakit siz şimdi dağılın. Selim Nadir, sen

gardaşlarına kovanlara nasıl bakacaklarını bir iyice bellet. Sonra hanende çoluk çocuğunla hasret gider. Daha uzun zaman burada olmayacaksın anlaşılır.

Esmе Hatun:

- Gelin kızlarımla o kadar yemek yaptık. Durun yemeden dağılmayın. Haydi, kızlar hemen sofraları getirin. Saliha Bacım da aş pişirdi. Hadi hemen el çabukluğu edin.

Sofrada Emirşah Tuğrul’u sordu.

- Hiç sorma gardaş. Efendi Hazretleri’ni bir gördü divane oldu. Bahçede bir iğde ağacı var ya, tam Devlethanenin karşısında, Efendi Hazretleri’nin odasının baktığı tarafta. İşte onun altında boynu bükük gözü yaşlı oturup durur. Efendi Camiye giderken başı yerde peşinden gider, gelirken yine aynı ama iğde ağacından bir adım öte tarafa geçmez. Belli bir derdi var hem de büyük bir derdi ama...

- O kadar birlikte yolculuk ettiniz hiç açılmadı mı sana?

Saliha Kadın Esmе Hatun’a eğilip sordu:

- Tuğrul kim kız?

- Hani sana bizim kömbelerden getiren var ya işte o.

- Ha o mu? Abdullah’ımın babası.

Ali, baba lafını duyunca gözleri parladı.

- Baba! Babam nerede nene?

- İnşallah yakında babana gideceğiz yavrum.

Selim Nadir şaşkın:

- Abdullah'ın babası mı? O zaman niye yanında değil? Çocuğu senin kapıya bırakmış.

O sırada Ali de, yanında oturan Emirşah'a iyice yaslanarak yemeği onun yedirmesini bekledi. Emirşah gülümseyerek bir kaşık aş verdi. Çocuk keyifle çiğnemeye başladı. Onları gören Yusuf da ağzını açtı. Emirşah bir kaşık da ona verdi. İki çocuk birbiriyle yarışırçasına yemeklerini yerken, onları izleyen Seyyid Ağa yine bütün vücuduna ateş bastığını hissetti. Bu işte bir iş vardı ve hem Emirşah hem de Tuğrul çok önceden birbirini tanıyor olmalıydılar. Tuğrul, Emirşah'ı ilk gördüğünde nasıl da sararmıştı. O zaman hastalığına yormuştu ama yok mutlaka ikisinin arasında bir bağ vardı.

Düşüncelerinden Esmeye Hatun'un yavaşça dürtmesiyle ayrıldı.

- Seyyid'im daldın yine. Haydi, bak çocuklar kalkmak için izin istiyor.

- Yok hatun ne dalacağım. Sevindim hep beraber gideceğiz diye. Haydi, ben de kalkayım da Selim Nadir'le kovanlara bakayım bir.

DEVLETHANE

Vardı gönül eldenkanı candan haberüm yok

Bilmem neyem iy can can ki cihandan haberüm yok

Dürriye Hatun o gece heyecandan uyuyamadı. Yola çıkacakları için hem seviniyor hem de biraz tedirginlik duyuyordu. Huzursuzluğuna sebep hep o umuttu. “Ya ben yokken Gevherim döner de nenesini bulamadığı için

üzülürse...” Bu düşüncelerle, oğulları ve gelinleriyle vedalaşırken, Gevher Banu dönerse üzülmemesini kendisinin çabuk döneceğini söylemeleri için sıkı sıkı tembihledi. Namazdan bir saat önce İrfan Hoca ile Emine geldi. Arabanın sesini duyunca Dürriye Hatun hazırladığı çıkını ile hediye olarak götüreceği bir sepet kokulu üzümleri aldı ve onları bekletmeden hemen çıktı. Gözlerinde yaş vardı. Sanki torunlarını burada bırakıyormuş gibi hissediyordu. Emine Kadın arabadan atladı ve gülümseyerek yanına geldi.

- Bacım hazır mısın? Haydi, ver sepetini de hoca arabaya yerleştirsin.

- Sağ ol bacım. Kötü günlerimde beni hiç bırakmadın bu güne kadar. Şimdi de bu yolculuk. Valla ne etsem hakkınızı ödeyemem.

Emine Kadın kolunu arkadaşının omzuna atıp şefkatle sıktı.

- Asıl bizim sana minnet duymamız lazım bacım. Sayende Efendi Hazretleri’ni ziyarete gidiyoruz. Haydi, hava serin biraz, hemen arabaya binelim de ince bir yorgan koymuştum onu örtelim dizlerimize. Yoksa gitmeden hasta oluruz maazallah.

İrfan Hoca:

- Haydi, hanım sultanlar, yolcu yolunda gerek. Sabah namazına aşağı köye ulaşalım.

Emine Kadın arabaya atladı. Dürriye Hatun’un binmesi için de elini uzattı. Dürriye Hatun takıldı.

- Bacım ne oldu bir gecede yeni gelin gibi sekiyorsun?

- Sorma bacım bu yola çıkınca sanki on yaş, yirmi yaş genceliyorum. Başka bir şey bu. Anlatması çok zor.

Atlar hareket edince İrfan Hoca neşeyle bağırdı:

- Hadi uğur ola!

Kadınlar da aynı neşeyle karşılık verdiler.

- Uğurumuz hayırlı ola!

...

Tuğrul çok karışık duygular içindeydi. Önce, geldiğinin hemen ertesi günü buradan ayrılıp Emirşah’a her şeyi anlatmak istedi. Lakin buradan ayrılırsa, sanki bir daha gelemeyecekmiş gibi bir korkuyla vazgeçti. Öte yandan içindeki vicdan azabı, Efendiyi her gördüğünde duyduğu hem muhabbet hem utanç, ondan bir hareket bekleme ve aynı zamanda yüzüne bile bakmasını istememe gibi tezat duygular içinde kıvranıyordu. Bu duygularla gece sabaha kadar gözünü kırpmadan ateşler içinde yanıyor ve sabaha karşı iyice kararını veriyor ama Efendi Hazretleri’ni gördüğü anda vazgeçiyordu. Sonra bir başına kaldığı anda, yine aynı azap gelip gönlünü yakıyor ruhunu daraltıyordu. Bir an gidip onun eşliğine yatmayı istiyor. İstiyor ki Efendi Hazretleri çıkarken ayağının altına yol olsun. Sonra hemen “Sen ona layık mısın ki?” diyerek vazgeçiyordu. Bazen de, içindeki acıya bir çare olması için onunla konuşup her şeyi anlatmak istiyor sonra kendi kendine “Hangi yüzle?” diye kızıyordu.

Tuğrul bu kapıda muhabbeti tanımıştı. Önceleri Gevher’e olan aşkını çok büyük sanırdı. Kavuşamayınca

içini kinle dolduran ve ona bu büyük kötülüğü yaptıran şey neyse aşk olamaz diye düşünmeye başladı. Şimdi ise, Baba Yusuf’un kapısında adını koyamasa da muhabbetle yani gerçek aşkla karşılaştı. İçini yakan ve ökseye tutulmuş bir kuş gibi kaçmak istediği fakat yerinden kımıldayamadığı bir aşk. Gevher’e âşıkken kendini âlemde sultan gibi görürdü. Şimdi ise sevgilinin kapısında bir zerre olmaya bile layık görmüyordu. Düşüncelerinde bile, ığde ağacından eşikliğe bir adım atamayan aciz ve hakir bir yaratık gibi hissediyordu.

Yine gece olmuştu ve Tuğrul leyl ü nehar bilmeden her gece olduğu gibi bu düşüncelerle boğuşuyordu. Birden kuvvetli bir yağmur yağmaya başladı. ığde ağacının yapraklarının arasından sızan sular, onu baştan ayağa ıslatmıştı. Bahçenin yan tarafında bulunan ağılın çatısı yağmurun şiddetinden çöktü. İçeriden gürültüyü duyan Safiyuddin ile Evhaddun dışarı çıkmak istedi. Efendi Hazretleri onları durdurdu. Tuğrul aralıklarla aydınlanan havada, ağılın bu halini gördüğü anda “Efendimin koyunları telef olacak!” diye söylenerek telaşla koştu. Koyunlar korkudan etrafa dağılmıştı. Tuğrul hızlı yağın yağmur altında etrafa koşarak, kırk koyunu tek tek kucağında taşıyıp işliğin sundurmasının altına getirdi. Koyunlara bir şey olacak diye telaştan yorgunluk da gelmiyordu aklına. Sonra işlikte bulduğu kalın bir çulla hepsini tek tek kuruladı. Tekrar dışarı çıktı. Çöken ağılın kalasları ile halat ve taşlarını, yağın yağmurun şiddetinden sürüklenmesinler diye işliğin sundurmasının altına taşıdı. O sırada gayrıdan biri görse haline gülerik

“Bre şaşkın! Haydi, kalasları taşıyorsun da taşları niye taşıyorsun?” derdi.

Tuğrul'un bunu düşünecek hali yoktu elbet. Tek düşüncesi dergâhta tek bir zerre bile zarar görmesindi.

Acele etmekten ayağı kaydı ve kucağındaki taşlarla birlikte boylu boyunca yere kapaklandı. Taşların biri karnına batmış, açtığı yara kanamaya başlamıştı. Başından ayakucuna kadar, bütün vücudu çamur olmuştu. Yarasından akan kan bu çamura karışıyordu. Tuğrul kalkmak yerine “Baba Yusuf Dergâhının çamuru. Bütün zerrelerim sana gömülse beni temizler misin?” diye katıla katıla ağlamaya başladı. Yağmur mu daha hızlı yağıyor, Tuğrul mu daha çok ağlıyor belli değildi. Biraz sonra yağmur onunla yarışmaktan vazgeçip dindi. Doğmaya başlayan güneşle birlikte etrafa mis gibi toprak kokusu yayıldı. Bütün eşcar u nebat sanki hep birden yeryüzüne fıskırmış gibi, sarhoş edici bir canlılık hâkim oldu etrafa.

Tuğrul ağlamaktan yorgun düşmüştü. Ayağa kalktığında üzerindeki şalvarı ile yeleği, göyneği ıslak çamurla bir kat daha ağırlaşmıştı. İleride duvarın dibinde kol genişliğinde akan pınarın yanına gitti. Yeleğini çıkarıp altında ovalayarak yıkadı. Sonra da şalvarı ile gömleğini suyun altında temizlemeye çalıştı. Belindeki peşkiri çıkarıp karnındaki yaranın üzerine koydu ve kuşağı ile sıkıca sardı. Yırtık şeklinde olan bu yara çok derin olmasa da, çok acıyor olmalıydı ama Tuğrul zaten o kadar derin acılar içindeydi ki, bunu hissetmiyordu bile. Başındaki takkeyi ve çarıklarını da yıkadıktan sonra başını eğip soğuk pınar suyunda saçlarının bütün çamurlarını

temizledi. Mademki Baba Yusuf’un kapısında bir zerre olmayı istiyordu temiz olmalıydı. Böyle düşününce gözlerine yaş hücum etti. Birden takatten kesilip olduğu yere çöktü. “Temiz olmak.” Zahirde dışını yıkamışsın ne fayda! Meğerki içindeki kötülükler, karalar, pislikler yıkansın.” diye söylenip tekrar ağlamaya başladı. “Ah divane Tuğrul! Cürmün büyük ki, bir türlü diyetini ödeyemiyorsun. Bu halinle bu kapıda işin ne? Ne demeye daha burada durup, hangi cüretle affedilmeyi bekliyorsun. Zaten Zümrüt-ü Anka’n, bir kez dahi yüzüne mi bakıyor ki, bir umudun olsun. Şimdi hemen gitmelisin buradan. Gidip bir daha da bu mübarek insana yük olmamalısın.” Gitme düşüncesiyle daha çok ağlamaya başladı. Belki de işlediği cürmünün cezası bu kapıdan gitmekti. Ah! Her şeye dayanırdı da buna dayanamazdı. Burada olmadan, bu havayı solumadan...

Başı iki elinin arasında oturduğu yerde perişan bir halde, bir süre bu düşünceler içinde kaldı. Sonra, darağacına giden mahkûmların teslimiyeti içinde kalktı. Ayakları birbirine dolanarak iğde ağacının altına geldi. Ağaça vedalaşmadan daha doğrusu Efendi’nin penceresine son bir kez bakmadan, buradan gidemeyecekti.

Ağacın altına geldi. Her zaman oturduğu yerde kuru bir şalvar, göynek, yelek ve çorap vardı. Ağaca yaslanmış bir de kürek ile kazma görünce sevinçten dizlerinin bağı çözüldü. “Baba Yusuf’um! Babam! Efendim! Zümrüt-ü Ankam.” diye bir süre ağladı. Sonra kürek ile kazmayı ve esvapları alıp sundurmaya gitti. Arka tarafa geçip üzerini

değiştirdi. Esvapların her biri yoğun şekilde gül kokuyordu. Tuğrul kokuyu içine çekti. Sanki bu kokuyla bütün yorgunluğu geçmiş gibiydi. Çünkü bu koku, hâlâ Baba Yusuf’un kapısında olduğunu hatırlatıyor ve hâlâ onun için bir umut vesilesi oluyordu.

Koyunları otlanmaları için etrafa dağıttı. Sonra da “Gönlümün necati.” diyerek kazma ile küreği öptü, bağrına bastı ve yıkılan ağılın yerini kazmaya başladı.

ENGÜRÜ

Kudretile ta ki bizi yoğiken var itdi Hak

Derdine işkun bu resme bil giriftar itdi Hak

Halil Taybi Hazretleri’yle annesi Necmiye Sultan, Darende'den yola çıkarken çok heyecanlıydılar. Çocukları ve eşiyle vedalaşırken, Halil Taybi'nin gözleri doldu. Necmiye Sultan da onlardan ilk kez ayrıldığı için biraz ağladı ama her ikisi de Yusuf Hakiki Hazretleri ve ailesini görecekleri için çok mutluydu. Halil Taybi nce Engürü'ye uğramak istiyordu. Hacı Bayram Veli Hazretleri’ni çok özlemişti ve onu görmeden yola devam etmeyi de uygun görmüyordu.

Necmiye Sultan seksenine gelmişti. Yaşına göre bayağı dinî ve sağlıklıydı. Halil Taybi, yolda yorulmasın diye araba almak istemiş ama o ısrarla at ile yolculuk yapabileceğini söylemişti. Yol boyunca denk gelen yerdeki kervansaraylarda kaldılar. Çok rahat bir yolculuk yapıyorlardı. Namaz için mola verdiklerinde, hem dinleniyor hem de bir şeyler yiyip içiyorlardı.

Kasabalardan geçerken namaz vakti olduğunda camide kılıyorlar, oranın halkı bunları yabancı gördüğü için ağırlamak istiyorlardı. Zaten Halil Taybi Hazretleri'nin halinde bir başkalık olduğu hemen anlaşılıyordu. Annesiyle birlikte ağırlamak için birbirleriyle yarışıyorlardı. Bir defasında bir köyde düğüne denk geldiler. Köylünün ısrarı üzerine düğüne katılıp sonra yollarına devam ettiler. Yola çıkarken atlarına içi yiyecek dolu birer tane sepetin asılı olduğunu görünce çok duygulandılar. Halil Taybi annesine dönerek:

- İnsanımız ne kadar konuksever, dedi.

Necmiye Sultan:

- Baban da hep derdi; “Bizim insanımızın cömertliği, başka hiçbir millette yok.” diye.

Necmiye Sultan gördüğü her şehri, köyü, kasabayı merakla inceliyordu. Darende'ye geldiklerinden beri, çevre köylerin dışında bu kadar uzağa gitmemişti. Bu seyahat şimdiden çok hoşuna gitmişti.

Halil Taybi de Hacı Bayram Veli Hazretleri'ni, abisi Yusuf Hakiki ile yeğenlerini göreceği için çok mutluydu. Tek sıkıntısı vardı ki annesini bu yolculukta rahat ettirememek. Atını hemen yanından sürüyor ve sık sık hatırını soruyordu. Bu şekilde Engürü'ye vardılar.

Dergâhta, Hacı Bayram Veli Hazretleri birkaç gündür çok hastaydı. Sık sık ateşi çıkıyor ve çoğunlukla halsiz bir şekilde yatıyordu. Akşemseddin Hazretleri yanındaydı ve ona hazırladığı ilaçlardan veriyordu ama pek fayda ettiği

de söylenemezdi.

Yolda gördükleri birine, dergâhı sordular. Adamın yaptığı tarife göre giderek dergâha vardılar. Uzaktan dergâh görününce attan inip yaya olarak devam ettiler. O sırada Akşemseddin Hazretleri, dergâhın kapısında, Hazret’i ziyarete gelen eşraftan birkaç kişiyi yolcu ediyordu. Halil Taybi Hazretleri’ni görünce gülümseyerek kucakladı onu:

- Sizi burada görmek ne büyük bahtiyarlık. Kaç gündür hüznüle gönlümüz titrerken sizi görünce biraz ferahladık.

Halil Taybi Hazretleri de aynı şekilde mukabele ederek:

- Efendi Hazretleri’ni çok göreceğimiz gelmişti. Biz bu ziyaret için heyecanlanırken sizin de burada olmanız bizi ziyadesiyle mutlu etti. Yalnız hüznü dediniz de...

Akşemseddin gözleri dolarak:

- Hocam birkaç gündür rahatsız. İlaç yapıp, biiznillah çare olmaya çalışırız ama nafile...

Her ikisi de çok üzüldü. Akşemseddin Hazretleri, Necmiye Sultan’a da hoş geldin ettikten sonra: “Yol yorgunusunuz. Buyurun geçelim içeri. Hocam da sevinir sizi görünce.” dedi.

Bahçeye girdiklerinde, Hacı Bayram ile eşinin biraz ileride gülümseyerek kendilerine baktıklarını gördüler. Hacı Bayram Veli Hazretleri ayakta zor duruyordu ama şeyhinin mahdumunu ayakta karşılamak istiyordu.

Halil Taybi onu görünce gözleri doldu. Babasının has

talebesiydi. Şücaaddin'le birlikte bir bayram sabahı Kayseri'deki evlerine geldiğinde, ne kadar heyecanlıydı ve o zamanlar Kara Medrese'nin meşhur Müderris Numan'ı, dost yolunda her şeyden vazgeçip Bayram olarak yeniden doğuyordu. Babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri onun manevî eğitimine çok önem vermişti. Babasından, onun bu yolda çok kıymetli bir Allah Dostu olduğunu birçok kez duymuştu.

Halil Taybi hasretle Hacı Bayram Veli Hazretleri'ne sarılırken, Hazret de gözyaşlarını tutamadı ve “Bana şeyhimin kokusunu getirdiniz. Allah razı olsun sizden.” dedi.

Nefise Hatun da, Necmiye Sultan'ı saygıyla kucaklayarak “Geldiğiniz yollara, bastığınız taşlara kurban. Hanemizi şereflendirdiniz. Buyurun, safalar getirdiniz.” dedi.

Necmiye Sultan da onları gördüğüne çok sevinmişti. Birlikte içeri geçtiler. Necmiye Sultan'ın biraz dinlenmesi için ayrı odaya aldılar. Nefise Sultan hemen mutfak tarafına geçerek, yemek hazırlığı yapan gelinlere sevinçle müjdeyi verdi. Onlar da geçip “Hoş geldin.” etmek istediler ama Safiye Hatun ikaz etti.

- Necmiye Sultan yol yorgunu. Biraz dinlensin, sonra hem hoş geldin edersiniz hem de sofraları kurarız. Mübarek ne güzel bir hatun. Sanki gönlünün ve soyunun güzelliği yüzüne vurmuş da ay gibi parlamakta...

İçerde ise üç sultan birlikte güzel ir sohbeta başladılar. Bir ara Hacı Bayram gözlerinin içi gülerek Halil Taybi'ye döndü:

- Size bir muştumuz var; abiniz Aksaray'ımızın Baba Yusuf'u da yakında buraya gelecek.

- Hocam bu çok güzel bir haber. Validem de çok sevinecek.

- Yusuf Hakiki de çok sevinecektir. Hepimiz Aksaray'dan ayrılırken çok bedbaht olmuştu ama “Sözün şahı tutulandır.” diyerek teslimiyet göstermişti. Darende'den buraya dönerken de çok müteessirdi ama yine aynı teslimiyet duygusu ve omuzlarına yüklenen vazifenin ağırlığı ve önemiyle, biiznillah, kısa zamanda çok yol aldı. Şimdi Aksaray ve bütün Diyar-ı Rum'un sevdiği bir Baba Yusuf oldu.

- Belî efendim. Biz de duyarız Darende'de. İnsanların Baba Yusuf sevgisi Darende'ye kadar gelmiştir. Allah sizlerden ve ondan razı olsun.

- Âmin.

KAVAKLI

*Virdüm hele ben kamu varlığımı kamu bu ışka
Ne hal ise ger sud u ziyandan haberüm yok*

Günün ilk ışıklarıyla yola çıkmışlardı. Kızılırmak boyunca yol alırken, Gevher Banu'nun yüreği heyecandan hızlı hızlı çarpıyordu. Hasene Kadın arabanın yarısını yiyeceklerle doldurmuştu. Bunların bir kısmını dergâha hediye olarak almış, bir kısmı da yolluktu. Gevher'in yorulunca yatması için bir kat da yatak almıştı. Önlerinde uzun bir yol vardı ama onların hiç gözüne gelmiyordu. Yola çıkmaya karar verdikleri anda, Yusuf Hakiki

Hazretleri'nin kapısına gitmiş gibi heyecan içindeydiler. Gevher özellikle rüyasında gördüğü dervişin, Yusuf Hakiki Hazretleri olup olmadığını çok merak ediyordu. Hem o olsun ya da olmasın, yüreğinde o kapıya gidince bütün dertlerinin biteceğine dair kuvvetli bir ümit besliyordu. Tozlu yolda araba ilerledikçe, Gevher Banu daha da hafiflediğini hissediyordu. Hasene Kadın birkaç saatte bir yemek hazırlıyor, Gevher'in rahat etmesi için beline yanına minderler koyuyordu.

Günün yarısı geçince Gevher, Bekir Çavuş'un yanına gidip:

- Dede, Haydi, biraz sen dinlen ben arabayı sürerim.

Bekir Çavuş şaşırıldı.

- Sen daha önce araba kullandın mı hiç?

- Benim gardaşım ya da babam olmadığından, çocukluğumda alıştım araba kullanmaya. Şimdi bu iki atlı. Ben emmimlerin dört atlısını bile kullandım. Emmim çok meraklıdır da atlara arabalara. Birlikte Nevşehir'e gitmiştik, yolun yarısını bana kullandırmıştı.

Bekir Çavuş dizginleri verirken:

- Haydi, al bakalım şu dizginleri de, bir görelim acar sürücüyü. Yalnız yolu nasıl bileceksin sonra Aksaray diye Kayseri'den çıkmayalım!

- Dede sen çok yaşa e mi. Böyle dümdüz gidiyorsun işte. Yol ayrımı gelirse ben sana sorarım.

- İyi o vakit. Haydi, biz de bir torun günü görelim.

Gevher Banu dizginleri aldığı anda atları hızla koşturmaya başladı. Hasene Kadın gülümseyerek:

- Bak gençle yaşlının arasındaki farkı görüyor musun?
Torun nasıl da hızlı.

Bekir Çavuş karısının yavaşça sırtına vurarak:

- Sen yani bana şimdi yaşlı mı diyorsun avrat? Ben, sen korkmayasın diye usul usul sürüyordum.

- Tamam, peki öyle olsun. Sen tek kızma da.

Bekir çavuş karısının koyduğu üzüm ve cevizlerden birer tane ağzına attı, alınmış gibi dudağını sarkıtarak boynunu büktü.

- Yok, ne kızacağım. Yaşlı deyince işte...

Hasene Kadın elini sevgiyle eşinin dizine koydu:

- Çavuş'um ben senden çok memnunum. Gevher Banu'yu bulup getirerek, bu yaşımda bana torun sevgisini yeniden yaşattın. Allah senden razı olsun. Hem yaşlı da değilsin. Biliyorsun ki ben böyle latife ederim. Sadece seni sevdiğimden. Yalnız gün geçtikçe gönlümü daha çok daraltan bir şey var.

- Bilirim ben neye sıkıntılı olduğumu. Gevher Banu ailesine kavuşup da bizi bırakırsa diye korkarsın.

Hasene Kadın şaşkın:

- Sen korkmaz mısın?

- Hanım biz şimdi nereye gidiyoruz?

- Yusuf Hakiki Hazretleri'nin kapısına.

- Ee o zaman neden korkarsın bilmem ki? Cenab-ı Allah'ın izniyle, Efendi Hazretleri hepimiz için uygun olan bir yol gösterecektir. O ne derse boynumuz kıldan incedir. Tek Gevher kızımız erine, yavrusuna kavuşsun, nenesinin yanına varsın da biz her şeye katlanıriz.

Hasene Kadın'ın gözleri doldu.

- Çavuş Efendi, artık torunum nereye biz de oraya. Şurada ahir ömrümü onsuz geçiremem. Değil mi ki bize “Nene” ile “Dede” dedi, bize torun sevgisini yeniden yaşattı. Artık onun ailesi bizim de ailemiz. Ayrılmaya hiç niyetim yok. Efendim de bilir ondan ayrılmayacağımızı.

- Neyse kadını ben ayrılalım demiyorum zaten. Haydi, şimdi bunları düşünmenin hiç sırası değil. Ben ikindiye kadar azıcık uzanayım. Sonra Gevher'den alırım dizginleri. Bekir Çavuş yarı oturur bir şekilde gözlerini kapattı. Hasene Kadın Kızılırmak'a bakarak inceden bir ilahî söylemeye başladı.

*Tarikat sırrına vakıf olanlar
Makam-ı sırda bil akif olanlar
Bulurlar lezzetini derd-i 'ışkun
Bilürler rağbetini derd-i 'ışkun
Ki ta men kulı vü kurbanı oldum
Hanum 'âşıkların viranı oldum
Muhabbet gencinün oldur definem
Ne lezzet virdi gör bu sözi sinem
Yanaram yakuluram derd ile men
Hanum hem-rah olalı merd ile men
Gel imdi derd ile hem rah olursan
Bugün pür-derd ü suz ah olursan
Gel imdi dem dürür ger âşık isen
Mahabbet yolun asen layık isen
Gel imdi dem dürür sen sadık isen
Bu derde sen tabib-i hazık isen*

Gel imdi dem dürür gel hem-dem isen

Ki bu mecruh ruha merhem isen

Bekir Çavuş hanımı ilahîye başlayınca hafifçe doğruldu. Gözleri yarı kapalı onu dinlerken yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı. Efendi Hazretleri'nin bu şiirini o da çok severdi. Bir arada çay içerken ya da havadan sudan konuşurken söz döner dolaşır mutlaka bir şekilde Efendi Hazretleri'ne gelirdi. Ondan konuştuğça muhabbetin tadına daha çok ererlerdi. Bekir Çavuş “Yarı yâd ettikçe Vasl-ı dildare erer insan.” der ve Hasene Kadın'dan bu ilahîyi okumasını isterdi. Hasene Kadın'ın sesi çok güzeldi ve torununu kaybettikten sonra, çektiği acıyla birlikte sesi daha da içlenip güzelleşmişti. Önceleri kına gecelerinde, düğünlerde ondan türkü okumalarını isterler o da kadınları kırmazdı ama ne zaman ki damen-i dildar tutup eşğine yüz sürdü artık fikri de zikri de Yusuf Hakiki Hazretleri oldu. Senede bir görmeye giderler, senede bir de Efendi Hazretleri onlara gelir ailesiyle birkaç gün kalırdı. Kalan zamanlar, Bekir Çavuş'la birlikte onun yâdıyla geçerdi. Kızılırmak'a bakan tarafta ona oda yapmışlar, ellerinden geldiğince sade ama Hasene Kadın'ın ince zevkini gösterecek şekilde döşemişlerdi. Tabana serdiği halıyı, Hasene Kadın kendi dokumuştur. Her sene yatak ve yorganın yününü döker, Kızılırmak'ın suyunda yıkar ve yeniden yapardı. Bekir Çavuş da Yusuf Hakiki Hazretleri'nin hayır işlerini örnek alarak, her ay köylüyü toplar ve hizmet noktasında yapılacakları konuşurlardı. Bu toplantılarda alınan kararların hayata geçirilmesi sonucunda, köyün

çevresinde taşlı, çorak hiçbir tarla kalmamış, hep üzerinde çalışılarak üretim yapılır hale gelmişti. Yetiştirdikleri hayvanların sayısı ve türleri artırılmış, yoksul köylülerle bağ, bahçelerin ortak kullanımını sayesinde, onların da durumunun düzelmesi sağlanmıştı. Köy mescidi büyütülüp çevresi güzelleştirilmiş, bu yakayı karşı kıyıyla birleştiren ahşap köprünün yapılması sayesinde ulaşım kolaylaşmış ve iraklar yakın olmuştu.

Bekir Çavuş, yaşına bakmadan bilfiil bütün hizmetlerin içinde olurdu. Kendi Yusuf Hakiki Hazretleri’ni örnek alıp, bu şekilde sürekli hizmet içinde olmayı isterken bazı gençlerin buna pek hevesli olmadıklarını görüp şaşırırdı. “Önlerinde böyle bir muhabbet kapısı varken, nasıl bigâne kalırlar?” diye düşünür, bazen bu düşüncesini gençlerle paylaşırdı. Gençler şaşkınlık içinde “Çavuş Dayı ne muhabbeti, ne kapısı?” diye sorarlar o da içinden “Ne kadar da sehlisiniz, yazık size.” diye geçirir fakat yüzlerine karşı gülümseyerek: “Oğul ne muhabbeti olacak? Elbette ki neftsen, benlikten, tembellikten ve dünya gailesinden kurtuluş muhabbeti...”

Gençlerle arasındaki konuşma şöyle sürüyordu: “İyi de dayı dünya gailesinden kurtuluş olmaz ki... Mademki Allah bu canı vermiş, son nefesimize kadar bu gailenin içinde olacağız, kurtuluşu yoktur bunun.” “Oğul dünya işlerini hizmetle süslersen, nefis aradan çıkar ve yaptığın her işten daha çok zevk alırsın. Zorluklar bile nefis olmadan daha kolay aşılır. Nefis ayağımıza kalın bir organla bağlı, bir büyük taş gibidir. Allah için hizmet o

urganı keser ve bizim o taştan kurtulmamızı sağlar.” “Ya dayı var ya ben hâlâ ne demek istediğini anlamadım.” “Oğul bak ne kadar anlatsam da anlamayacaksın ya gel bir hafta benim dediklerimi bir tecrübe et, o zaman bana hak verirsen eğer, hizmete devam edersin. Böyle olmaz da, hizmet sırasında çektiğin meşakkati görüp sadece yorgunluk hissedersen, o vakit şimdiki gibi aynı hal üzere devam edersin.”

Kimi Bekir Çavuş’u dinleyerek bir şeyler yapmaya başlar, yaptıkça kendini iyi hisseder ve hizmette devam eder, kimleri ise maddi bir kazanç olmadan kendini yormayı istemezdi. Bekir Çavuş bazı akşamları yorgunluktan uykusunda inlerken Hasene Kadın “Kendini hâlâ delikanlı sanıyor, ne var biraz geri dursa.” diye söylenir Bekir Çavuş gözlerini yarılayarak. “Allah “Hayırda yarışınız!” diyor hatun. Şimdi ben geri durup bütün hayrı gençlere mi bırakayım?” “Oy Efendi oyy! Tatlı uykunun arasında nerden de duyarsın böyle söylendiğimi.”

Bekir Çavuş, Hasene Kadın’ın son söylediğine cevap vermez arkasını dönüp tekrar derin bir uykuya daldı.

AKSARAY

Işkıla toluyam eger uşlu vü delüyem

Bilmen ne huluyam ko bir andan haberüm yok

Elif yemek hazırlarken bir taraftan da göz ucuyla Ayşe’yi izliyordu. Ayşe her zamankinden daha neşeli, yerinde duramaz bir haldeydi. Bazen uzun uzun dalıyor, sonra birden kalkıp neşe içinde teyzesinin boynuna

sarılıyordu. Yanakları al al olmuş yanıyordu. Ayşe sevdaya düşmüştü. Bir kez gördüğü Tuğrul’a sevdalanmıştı. Elif “Vah yavrum bu yaşında sevdaya düştün. Lakin oğlanın senden haberi bile yok. Sen burada yanıp tutuşuyorsun ama...” diye düşünüp içini çekti. Ayşe onu görececek halde değildi. Tek düşündüğü bir daha ne zaman gidip de göreceğiydi. Hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Bildiği bir şey vardı ki aklından hiç çıkmadığı ve bir an gördüğü esmer yüzünün karşısında dururken, kalbinin deli gibi çarptığıydı. Belki de aşk dedikleri bu olmalıydı. Ayşe, Tuğrul için yanıp tutuşurken, Tuğrul’un akli bir an önce yapmak istediği ağıldaydı. Bunun için var gücüyle temel çukuru kazdı. Temele ilk harcı nasıl koyacağını bilmediğinden, önce kullanacağı ağaçları ve taşları hazır etmeyi düşündü. Geldiğinden beri bir ağacın altında bağlı duran atını aldı ve Aksaray’ın dışındaki serviliğe giderken kurumuşlardan iki ağacı kesip akşama kadar atıyla taşıdı. Hava kararmadan ağaç işini halledince, taşları ayarlamayı da yarına bıraktı. Hayatında bu kadar çok çalıştığını hatırlamıyordu. Ter topuğundan çıkmıştı nerdeyse ama içinde garip bir huzur vardı. Vicdan azabının kasıp kavurduğu gönlüne yerleşen muhabbetten doğan bir huzur. Sabah perişan bir halde, bu dergâhtan ayrılmayı düşünürken, şimdi yine burada olmaktan doğan huzur. Öte yandan, gün boyunca Yusuf Hakiki Hazretleri’ni hiç görmemenin üzüntüsünü de çekiyordu. Yüzü yoktu Devlethaneye bakmaya. Öğlene doğru ormana gittiği için, Efendi’yi gerek camiye gerek hangaha giderken görme imkânı olmamıştı. Hava alacalanınca işini bırakıp, pınarın soğuk suyunda

abdestini aldı, üzerinin tozlarını silkeledi ve hemen orada akşam namazını kıldı. Surelerin birçoğunu unutmuştu fakat namazda öyle bir hal üzere oluyordu ki, bunun sureleri bilmeye de pek ilgisi yoktu sanki. Tuğrul “Allahu ekber” deyip de namaza durduğu anda, Yusuf Hakiki Hazretleri’ni gördüğü andaki utancından daha büyük bir utanç ve yeisle tere batıyor, bitirene kadar elden ayaktan kesilecek kadar kendinden geçiyordu. “Es-Selamün aleyküm ve rahmetüllâh” diyerek namazdan çıktığında, güneşin altında yüzlerce ton yük taşımış gibi bitap düşüyordu.

Gözyaşları içinde elini açıp, dua etmeye yüzü olmadan, sadece boynunu büküp bir süre öylece kaldıktan sonra kalktı. Yorgunluktan ayaklarını sürüyerek iğde ağacının altına geldi. Her halini paylaştığı iğde ağacına, gün boyunca gelemeyeceği için çok özlemişti. Bu özlemle gelip elini şefkatle gövdesinde gezdirirken, ağacın dibinde bir tepsi yemek gördü. Dün sabah yediği bir yarım bazlamanın haricinde hiçbir şey yememişti. Yemekler cennet taamı gibi güzel görünüyordu. Oturdu ve ilk defa, getirilen yemeklerin hepsini yedi. Her lokma boğazından şifa damlaları halinde midesine iniyordu. Son lokmayı yemişti ki, Yusuf Hakiki Hazretleri kapıda görüldü. Elinde bir de fener vardı. Yürüyerek avluyu geçti ve sokağın başına kadar ağır ağır yürümeye devam etti. Tuğrul onu gördüğü anda, birden özlemle yüreğinin yandığını hissetti. Gözünden akan yaşları silerek ardı sıra yürüdü ve o durunca biraz gerisinde durdu. Yusuf Hakiki Hazretleri’nin gül kokusu olduğu yere kadar gelip

onu, mest ediyordu. “Bu günahkârlığımla bile bu kokuyu alabilmem, Yusuf Hakiki Hazretleri’nin bir kerameti olmalı.”

Yarım saat kadar beklediler. Biraz sonra akşamın sessizliğini bozan, nal sesleri duyuldu. Elllerinde kandille kendilerine doğru iki atlı geliyordu. Gelenlerden biri Hacı Bayram Veli’nin oğlu Ethem, diğeri, sadık talebesi hadim-i dergâh Veli idi. Yusuf Hakiki:

- Safalar getirdiniz Efendi’mın gözbebeği Ethem Gardaşım.

- Gelmekle sefayı biz bulduk Efendim.

- Gardaşım Veli. Sizi görmekle de ayrıca bahtiyar olduk. Efendimin kokusu sinmiş üzerinize.

- O sizin güzel gönlünüz efendim. Biz de ziyadesiyle bahtiyar olduk.

Tuğrul onların hallerinden etrafa dağılan muhabbetle kendinden geçmiş öylece izliyordu.

Onlar önünden gülererek geçince arkalarından bir süre baktı. Sonra atlarını yularlarından tutup sahiplerine gösterilecek bir nezaketle çekip pınarın başına götürdü. Onları seve seve ağırlayacaktı.

Yusuf Hakiki Hazretleri, Ethem ile Veli’yi görünce şeyhini görmüş kadar sevindi.

- Hoş geldiniz tekrar. Hanemizi şereflendirdiniz. Hocam nasıl afiyettedir inşallah.

Ethem gülümsedi:

- Efendi Babam size kalbî muhabbetlerini yolladı. Sizi dergâha davet etmemiz için Veli Gardaşla bizi gönderdi.

Yusuf Hakiki, sesinde hüznü hissetti Ethem'in. Yolunda olmayan bir şeylerin olduğunu anlamıştı. Gündüz hangahta, öğle namazından sonraki yarım saatlik dinlenme sırasında odasında kitap okurken, oturduğu yerde bir ara gözleri dalmış ve rüyasında Hacı Bayram Veli Hazretleri'ni görmüştü. Ona gülümseyerek bakıyordu fakat alnında ter taneleri parlıyordu. Yusuf Hakiki'nin gözleri dolu “Efendim sizi çok göreceğimiz geldi.” deyince Hacı Bayram gülümsemiş “O vakit gel de görüşelim.” demişti. Sonra Bilal'in bir şey sormak üzere kapıyı vurmasıyla uyanmıştı. İki dakikalık bir süre içinde gördüğü düştü çok etkilenmişti. Zira şeyhi, hocası Hacı Bayram çok yorgun görünüyordu. Gülümseyen gözlerinde veda eder gibi bir ifade vardı. Hemen o gece yola çıkmaya karar verdi. Dersten sonra eve döndüğünde rüyasını ve Engürü'ye gitme kararını sofrada ailesine söyleyince Gülmahi:

- Efendim, Hüseyin Efendi de burada yok. Yalnız mı çıkacaksınız yola deyince:

- Yok, iğde ağacının dil-tengi gelir nasıl olsa ardımız sıra.

- Tecessüsümü bağışlayın lakin dil-teng ağıl için çalışmaya başlamıştı bugün.

- Başladı ya yapmış kadar olur inşallah. Gelirken yolda Vehbi Usta'yı gördüm. Sabah birkaç adamla gelip, yapacaklar. Hem cami inşaatının temeli için de yapacakları işler var. Yoldan gelecekler var. Bizim yokluğumuzda iğde ağacının müdavimi ile rast gelmeleri uygun düşmez.

Gülmahi daha fazla soru sormadı. Ne olacağını zaman gösterecekti.

Akşam yemekte, Yusuf Hakiki Hazretleri hem mutluydu gelen mübarek misafirlerinden dolayı hem de çok üzgündü çünkü hocası, şeyhi çok hastaydı ve onu çağırıyordu. Gül yüzü gözlerinin önünden gitmiyordu. Efendi Babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin acısı tazelenmişti sanki. Yusuf Hakiki Hazretleri, gönlünü sükûna kavuşturmak için, gayret sarf ediyordu ama lokmalar boğazına diziliyordu. Ethem ile Veli'nin de hali ondan farklı değildi. Yeme ile yememe arası bir iki lokma boğazlarından geçtikten sonra, Yusuf Hakiki Safiyuddin'e işaret etti kaldırmaları için. Sonra birlikte sohbet odasına geçtiler. Gönüllerindeki acıyı zikirlerine katarak, gözyaşları içinde teheccüd vaktine kadar sohbet ettiler.

Sabah namazından önce yola çıkacaklardı. Safiyuddin, babasının atını hazırlamak üzere dışarı çıktı. Tuğrul bir yere gideceklerini anlamıştı. Hemen gidip atını pınarın başına çekti. Yağlığını ıslatıp atını baştan aşağı sildi. Parmaklarını tarak gibi yapıp yelesini düzeltti. Sonra abdest alıp, atıyla beraber bahçenin dışında beklemeye başladı.

Ellerinde kandille üçü bir yola düşünce, Tuğrul da arkalarından takip etmeye başladı. Ethem'le Yusuf Hakiki yan yana at sürüyor, Veli biraz arklarından takip ediyordu. Tuğrul ise “Varlığım Efendi Hazretleri'ni rahatsız etmesin.” diye düşünerek çok geriden takip ediyordu. Elinden gelse bedenini hiç göstermeyecek, toprağın altından takip edecekti. Tuğrul'un içi yanıyordu.

Yusuf Hakiki Hazretleri bahçe kapısından çıkarken bir an yüzüne bakmış ve yüzündeki kederle Tuğrul’un da yüreği dağlanmıştı. Sebebini bilmediği bu kederle, Tuğrul gözyaşlarını tutamıyordu. Yüreği dayanmıyordu onun acı çekmesine.

...

- Ayşe! Haydi, kızım yemeğimiz yiyelim de hemen çıkalım. Bugün iş çok.

Merdivenin tahta korkuluklarına dayanan Ayşe aşağı doğru eğilerek bağırdı:

- Tamam teyze. Hemen geliyorum. Başımı bağlayım da.

- Gel yemeğini ye de sonra bağlarsın.

Ayşe küçük bir kız çocuğu gibi basamakları ikişer ikişer atlayıp koşarak aşağı indi. Yüzü al al olmuştu.

Elif gülerek:

- Deli kız. Takır takır merdivenleri yıkıyordun nerdeyse. Haydi, gel de yiyelim bir an önce, telefsideyim birden.

- Tamam, teyze ben çorbayı getireyim.

- Gel kızım gel ben getirdim. Seversin diye kaygana da yaptım. Gel Haydi, soğumasın.

- Ayy teyzem benim. Sen kadınların hasısın.

Ayşe hemen oturup çorbaları koydu. Yufka ekmeğini de bölüp, arasına bol yağlı kayganadan koydu. Çabuk hareketlerle sarıp iştahla bir lokma aldı. Çiğnerken bir taraftan da gülümsüyordu. O böyle davrandıkça Elif’in

hem hoşuna gidiyor, hem de üzülüyordu. Kimdir, neyin nesidir bilmiyorlardı. Efendi'nin bahçesindeki iğde ağacının altından başka yeri yurdu var mı onu bile bilmedikleri birine gönlünü vermişti. Bu kız aşkıandan ateşlerde yanarken, o belki de hiç farkında bile değildi.

Elif ağzını aramak için:

- Ayşe sen dün çok yoruldu. Ben derim ki bugün evde istirahat et. Yarından sonra birlikte gideriz.

Ayşe'nin ağzındaki lokma adeta boğazına tıkanı. Öksürmeye başladı. Birden o kadar çok öksürdü ki, gözlerinden yaş geldi. Yüzü kıpkırmızı oldu. Elif koşup biraz su getirdi. Çiğneyip yutarsa boğazının kaşınmasını giderir diye önce kalınca bir ekmek parçası verdi. Üzerine de su içince öksürmesi kesildi. Boğazının ağrımamasını da bahane ederek ağlamaya başladı. Elif: “Çok mu canın yandı. Şimdi geçer bir iki lokma ye. Sonra da birlikte gideriz. Nedense yalnız gitmeyi gözüm almadı birden.”

Birlikte gitme lafını duyunca, Ayşe'nin sevinçten gözleri parladı. Kayganadan bir lokma daha aldı:

- Eline sağlık teyzem benim. Sen yiyene kadar ben hazırlanayım diyerek kalktı ve koşarak yukarı çıktı. Yeni diktirdikleri pembe dokumadan çizgili şalvarını giydi. Üzerine ışık yerine, etekleri sim işlemeli fes rengi, üzeri beyaz çiçekli entarisini giydi. Beline gümüş kemeri takacaktı ama çok dikkati çeker diye vazgeçip, ipekli beyaz Halep kuşağını sardı. Yanlardan eteğin iki ucunu kaldırıp kuşağının içine soktu. Elbise bıldır bayramda dikildiği için biraz dar olmuştu. Üzerine sim ile sıyrılmış yeleğini giydi. Başının üzerine fesi oturttu. Üzerine

pembeli morlu yazmasını attı. Biraz zülûf kesip kâkülüyle birlikte fesin altından göstermek istedi ama hemen vazgeçti. Abisi: "Gelenek de olsa saç göstermek günahtır bacım." derdi hep ve kadınların saçını göstermelerine şaşırırdı. Ayşe'nin de başını örttüğü günden beri, saçlarının bir telini bile göstermesini istemezdi. Hazırlanıp aşağı indiğinde, teyzesi onu bekliyordu. Günlük halı dokumaya giderken bu kadar süslü giyinmesine çok şaşırırdı ama kızı utandırmamak için belli etmek istemedi.

- Canım benim pek güzel olmuşsun. Haydi, tez vakitte gidelim vakit epey geç oldu.

- Tamam teyze, derken Ayşe kapıdan çıkmadan üzerini bir daha kontrol etti, başını düzeltti.

Yol boyunca çok az konuştular. Ayşe sürekli iğde ağacının altında bir kez, o da göz ucuyla gördüğü Tuğrul'u düşünüyordu. İnce uzun boyu, esmer zayıf yüzüyle Ayşe en çok ondaki hüzünden etkilenmişti. Tuğrul onu fark etmemişti bile ama o gözünün önünde duran silüetini hiç kaybetmek istemiyordu. Zaten aklına düştüğü ilk anda, bütün vücudu ateşler içinde yanmaya başlarken, sırtından aşağı soğuk terler döküyordu. Yüzünde sürekli bir gülümsemeyle önündeki hayale bakarken, "Ne acayip bir hal. Hem ateşler içinde yanıyorum, hem karda üşümüş de hasta olmuş gibi soğuk soğuk terliyorum. Allah'ım teyzem fark edecek diye de ödüm kopuyor. Ne olur beni bu hallerimden dolayı âleme rüsva etme." diye de dua ediyordu.

Devlethaneye yaklaştıkça, Ayşe'nin heyecanı daha da

arttı. Bacakları ve elleri titriyor, kalbi yerinden fırlayacakmış gibi hızlı çarpıyordu. Bacakları birbirine dolanınca teyzesinin koluna girdi. Elif halini anlıyordu. Hissettirmeden yüzüne baktı ve “Ayşe sevdiğine kavuşmazsa, bu sevdıyla iflah olmaz gayrı. Adam da kimdir, necidir? Belki de evli biridir. Allah’ım ben ne yapacağım. Ablamın emaneti bu yavrucak, gözümün önünde eriyip bitecek. Cenab-ı Mevlâ’m, Baba Yusuf’umuzun yüzü suyu hürmetine bize aydınlık bir yol aç.”

Bahçe kapısından girerken, Ayşe’nin gözü hemen ilerideki iğde ağacına takıldı ve bir anda omuzları çöktü. Yüzü soldu. Bakışlarını yere indirirken, gözünden iki damla yaş düştü. Elif’in içi daha çok yandı onun bu denli üzülmesine.

- Kızım istersen eve geri dönelim. Hiç iyi görünmüyorsun.

Ayşe boğazına bir şey takılmış gibi güçlkle konuşarak:

- Yok, ben iyiyim. Biraz üşür gibi oldum. Şimdi geçer.

O gün Ayşe bir gün önce başladığı ipek bir kilime devam edecekti. Kilim duvara asılacaktı. Akşama kadar kendini bilmez bir halde, kilimi mi dokudu yoksa ilmek ilmek sevdasını yüreğine mi işledi farkında değildi.

Diğer çalışan kadınlar biraz takılacak oldu, Elif yavaşça, yeğeninin bugün rahatsız olduğunu, onunla uğraşmamalarını rica etti. Gün sonunda kilimin orta desenini bitirmişti. Ayşe tezgâhın başından kalktığında,

usta olan kadın onun yaptığı desenleri şaşkınlık içinde inceledi. Tam ortada dallarından altın iğdeler sarkan bir iğde ağacı ve ağacın dibinde boynu bükük duran kırmızı bir gül işlemiştir. Gülün yapraklarından aşağı akan damlalar, küçük bir su birikintisi oluşturmuştu. Elif kilime bakarken içi sızladı. Ayşe yüreğini işlemiştir kilime.

ENGÜRÜ

*Şerhini bu derdün yüregüm şerhalarından
Sorman ne diyem vâsf ı beyandan haberüm yok*

Yusuf Hakiki Hazretleri ve yanındakiler, o gün akşama kadar sadece namaz vakitlerinde durarak geç vakit Engürü'ye vardılar. Hatun onları kapıda karşıladı. Çok üzgündü. Hacı Bayram Velî'nin hasta yattığı bir hafta içinde o da senelerce yaşlanmış gibiydi. Yusuf Hakiki'yi karşılariken gülümsemeye çalıştı.

- Hoş geldiniz. Safalar getirdiniz. Efendim yolunuzu gözlemekte.

- Safa bulduk Validem. Biz de iştiyakla kendilerini görmek isteriz.

- Buyurun Efendim.

Yusuf Hakiki içeri girerken beyaza yakın sarı saçlı, uzun boylu güzel yüzlü Akşemseddin Hazretleri karşıladı onu. Boydan boya beyaz urbalar içinde gülümseyerek:

- Hoş geldiniz Aksaray'ın Baba Yusuf'u, diye sarıldı.

- Hoş bulduk, gönlü gibi ak Akşemseddin'imiz.

Tuğrul, Akşemseddin Hazretleri'nin adını daha önce de duyduğunu hatırladı. Çok ünlü bir hekim ve müderris

iken, gelip Hacı Bayram Veli'nin kapısında talebe olduğunu duyup çok şaşırmişti. Lakin Yusuf Hakiki Hazretleri'ni gördükten sonra, bunların hiçbirine şaşmıyordu artık. Böyle bir muhabbet uğruna insan değil mevkiden, candan bile geçerci.

Yusuf Hakiki dergâhta annesi ve gardaşını görünce çok sevindi. Onlarla hasretle kucaklaşırken gözleri dolmuştu. Yanındakiler de aynı sevinci paylaştılar.

Onlar içeri girerken, Tuğrul bahçe duvarına yakın duran heybetli bir çınar ağacının dibine oturdu. Veli içeri davet etmek istedi lakin o nazik bir şekilde “Burası bize çok bile.” diyerek geri çevirdi.

İçeride tam anlamıyla bir dervişler sofrası vardı. Hacı Bayram Veli'nin oğulları, hem damadı hem talebesi Eşrefoğlu Rumi, Akbıyık Sultan, Bıçakçı Ömer Dede, Göynüklü Uzun Selahaddin, Yazıcızade Ahmed ve Mehmed Bican Kardeşler. Yusuf Hakiki Hazretleri, Akşemseddin ve Ethem'le birlikte içeri girince hepsi birden ayağa kalktı ve tek tek görüştüler. Odaya derin bir hüznün hâkimdi.

Akşemseddin:

- Hocam sizi bekliyor. Buyurun, diyerek önden yol gösterdi. Hacı Bayram Veli Hazretleri, bir haftadır çektiği rahatsızlıktan bitkin bir halde yatıyordu. Gözlerinde her zamanki ışıltı ve yüzünde aynı, hatta her zamankinden daha güzel bir ifade vardı. Yusuf Hakiki'yi görünce birden çok duygulandı. Hocası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri geldi gözlerinin önüne. Yusuf Hakiki yine aynı uzun ve ince, sarığının altından görünen kumral saçlarıyla

daha bir güzelleşmiş ve nurlanmıştı. Gözlerinde yine hocasını hatırlatan ısıltıyla, gülümsemeye çalışarak yaklaştı. Eğilip elini öptü. Hacı Bayram gözleri yaşlı hasretle sarıldı talebesine. Akşemseddin onları yalnız bıraktı bir süre. Yusuf Hakiki, elinde hocasının eli, başı eğik onu dinledi. Yanaklarından süzülen yaşlar kısa sarıya çalan sakallarını ıslatıyordu. Hacı Bayram, talebesiyle bir süre gönül gönüle sohbet ettikten sonra, içerideki diğer dervişleri de çağırmasını istedi. Hepsiyile tek tek görüşüp helallik istedi. Vakit gece yarısını geçerken bir süre ailesiyle görüştü ve seher vaktinde, yüzünde sevdiklerine kavuşmanın verdiği huzurla ebedi âleme göçtü. Geride çok değerli talebeleri, hizmet ve muhabbetle dolu bir hayat, mükemmel bir aile ve binlerce sevenini bıraktı. O şimdi yoktu ama bıraktığı talebeleri, tavsiyeleri ve birbirinden kıymetli eserleriyle yol göstermeye devam edecekti.

Herkes çok üzgündü. Tuğrul, bu kadar insanı bir arada hiç görmemişti. Osmanlı sarayının ileri gelenleri, şehir yönetiminden insanlar, dervişler, birbirinden kıymetli halifeler ve en önemlisi binlerce gözü yaşlı insandan oluşan halk. Hepsinin gözü yaşlı ve anasını ya da babasını kaybetmiş gibi boynu büküktü. Bu kadar kalabalıktan hiç ses çıkmaması ve sadece dua edip, tekbirler getirmeleri de çok güzel bir manzara teşkil ediyordu. Kimi boynu bükük Kur'an-ı Kerim okuyor, kimi ellerini açmış dua ediyor ve kimileri de tespih ellerinde, her bir tanesini gözyaşıyla sulayarak zikir çekiyordu. Tuğrul insanları izlerken “Burası bir mektep

gibi.” diye düşündü. “Muhabbet öğretilen, muhabbet dağıtılan ve muhabbet yaşanan bir mektep. Talebe olana ne mutlu.”

DEVLETHANE

*Men niçe güman iltem ana kimsenün hiç
İrmedi yakini çü gümandan haberüm yok*

Selim Nadir’in; gardaşı Kahraman ve Emirşah’la birlikte mimarı getirmesiyle, Hüseyin’in taş ustalarını getirmesi aynı güne denk geldi. Dergâhta Yusuf Hakiki Hazretleri’ni göremeyince üzülüler. Evhaddin, onları içeri buyur ederken, Gülmahi de yemek hazırlıyordu. Sofra kurulana kadar Evhaddin olanları anlattı. Devlethane ve bahçesinde, hatta tüm Aksaray’da sanki Yusuf Hakiki Hazretleri’nin yokluğu hissediliyordu. Her bir yan boş kalmıştı.

Yemekten sonra usta ile mimarları misafirhaneye yerleştirdiler. Hüseyin, Selim Nadirleri eve götürmek istedi fakat Safiyuddin “Efendi Hazretleri de burada kalmalarını isterdi.” diyerek onların da misafirhanede kalmasını istedi. Zaten sabah erkenden çalışmaya başlayacaktı. İnşaatın temel atmaya hazır hale getirilmesi lazımdı.

Emirşah bahçeden geçerken iğde ağacına baktı.

- Gardaş, hani Tuğrul yok ağacın altında. Burada beklemekten usanıp gitti mi ola?

- Yok, Efendi Hazretleri’yle birlikte gitmiş.

- Sahi mi? Âlâ! Bizim Tuğrul’daki kısımete bak.

- Buradayken de peşinden hiç ayrılmıyordu ki... Divaneye dönmüş gibiydi. Yalnız şu ağaçtan bir adım ileri gitmedi.

- Acaba Efendi Hazretleri ne diyordu onun hakkında?

- Efendimin onunla hiç konuşmadığını biliyorum da, Tuğrul'dan bahsederken İğde Ağacının Dil-Tengi diyorlarmış.

- Demek kıymet verip bir de ad takmış. Valla imrendim Tuğrul'a. Belki de çektiği acılardan bu hale kavuştu.

- Belki başka bir hikmeti vardır, Efendi'nin yanında gitmesinin.

- Nasıl bir hikmeti olur ki?

- Onu, şimdi bilmiyorum ama Efendi peşinden gitmesine sesini çıkarmadığına göre vardır bir hikmeti.

- Neyse yine de çok güzel. Ben çok imrendim doğrusu.

- Gardeş bak biz de buradayız ve Efendimin yanında inşallah hizmete katılacağız. Sen şimdi bunu en iyi şekilde başarmayı düşün. İmrendiğin haller inşallah ardınca gelir.

- Doğru dersin. Burada olmamız bile güzel bir düşünce gibi gelir bize.

...

- Bekir Çavuş daha ne kadar yolumuz kaldı?

Bekir Çavuş bir taraftan dizginler elinde, hafifçe dönüp seslendi.

- Akşama inşallah varırız.

- Dede, Haydi, biraz da ben kullanayım. Aksaray’a yaklaşınca dizginleri veririm.

Bekir Çavuş gülümseyerek baktı Gevher’e:

- Yok desem de bir faide sağlamayacak nasıl olsa. Haydi, al bakalım dizginleri. Yalnız bak çok koşturma yazıktır hayvancağızlara.

- Koşturma ne demek dede ya? Ben de onlara kıyamam lakin koşmadan da nasıl yol alacağız? Haydi, neyse, sen nenemin yanına geçip biraz istirahat et. Hem nenemin de göresi gelmiş seni.

Bekir Çavuş memnun gülümseyerek:

- Bilmem mi? Önceleri, Hasene Kadın beni görmeden duramazdı lakin artık sevgisi bölündü. Şimdi seni görmeden de duramıyor.

- Yok dedem hep seni daha çok sever bilirsin.

- Tabi canım ne demeysin ama olsun ben de seni çok seviyorum. Torun sevgisi başka derler ya.

Gevher Banu gülümseyerek baktı arkasından. Kendisini gerçek torunu gibi kabul etmişlerdi. O da gerçekten nene ve dedesi gibi görüyordu onları. Ah bir varsalardı Aksaray’a. Ailesinin en çok da oğlunun hasretiyle yanan gönlü, Efendi’nin himmetiyle inşallah aydınlanacaktı. Bu fikre can simidi gibi asılmıştı ve gerçek olması için çok dua ediyordu.

...

- Emine Bacım daha çok mudur ki yolumuz?

- Yok bacım bugün akşama varırız inşallah.

- Bacım orada nerede kalacağız? Bir de yanınızda ben fazladan.

Emine elini sevgiyle Dürriye Hatun’un elinin üzerine koydu.

- Bacım hele bir varalım da orada kalacak yer çok bulunur. Misafirhane yetmese de o kadar ihvan var. Hiç olmadı Aksaray’ın çıkışında Sultan Hanı var oraya gideriz. Hem biz senin sayende gidiyoruz. Onun için, bir de ben çıktım, diye üzülme.

Dürriye Hatun Aksaray’a yaklaştıkça, kendini daha iyi hissediyordu. Yola ilk çıktıklarında aklı hep köyde kalmıştı. Ya Gevher Banu geri döndüğünde köyde bulamayıp üzülürse diye ama şimdi biraz daha rahattı. Yusuf Hakiki Hazretleri’ni görüp, halini arz etmeyi çok istiyordu.

...

- Esmе Bacım bak Abdullah’ım nasıl da rahat duruyor. Yolculuğu çok sevdi.

- Maşallah. Yusuf da onun mahanasına iyi durdu. Bir kez daha getirmiştik de yol boyunca sıkılıp ağlamıştı.

Saliha Kadın, Ali’nin başını okşayıp, öptükten sonra:

- Yolumuz daha çok mudur? Abdullah’ımın uykusu geldi.

- Akşama varırız inşallah. Dur uyumadan önce bir şeyler yesin yavrucağ.

Esmе Hatun yola kendini kaptırmış, bir de yüksek sesle ilahî tutturmuş keyifle arabayı süren kocasına seslendi.

- Seyyid Ağa! Az eğlen hele. Çocukların karnı acıktı.

Seyyid Ağa ancak üçüncü seslenmesinde duydu onu. Arabayı bir ağaç altına çekti. Arabadan atlayan iki çocuk, devamlı oturmaktan sıkıldıkları için çimenlerin üzerinde koşmaya başladılar. İki kadın yemeği hazırlayana kadar ter içinde kalmışlardı.

- Allah razı olsun bacım sizden. Sayenizde bu ziyareti yapabiliyoruz.

- Cümlemizden bacım. Kimin nerede nasibi olduğu bilinmez ki? Esmе Hatun iştahla dürümünü yiyen Ali’ye bakarak:

- Belki de şu sabinin yüzü suyu hürmetine gidiyoruz. Hiç bilinmez valla.

- Oğlumun babası da ordadır belki. Selim Nadir dediği ya.

“Baba” lafını duyunca Ali’nin gözleri ışıldadı.

- Nene babam mı gelecek?

Saliha Kadın, bir an Esmе Hatun’un yüzüne bakıp söyleyip söylememekte tereddüt etti. Esmе Hatun Ali’nin saçlarını okşadı.

- Tabi ya oğlumun babası ordaymış. Senin çok mu göresin geldi?

- He babamı görecekmiş değil mi nene?

Saliha Kadın çocuğu biraz daha bağına basarak cevap verdi:

- He yavrum. Göreceksin inşallah.

Bir yandan çocuğun babasına kavuşmasını istiyor bir

yandan da ondan ayrılacağı düşüncesi yüreğini daraltıyordu. Bu sıkıntısını Seyyid Ağa ve Esm Hatun’la paylaşınca, onlar da Emirşah’la ilgili kendi endişelerini anlattılar. Bir anda üçünün üzüntüsüyle ortada ağır bir hava oluştu. Esm Hatun kendini çabuk toparladı.

- Doğmamış çocuğa don biçmeyin hele. Daha ortada fol yok, yumurta yok. Hem bizi aileleri gibi görüp benimsemişlerken biz onları bıraksak bile onlar bizi bırakır mı hiç?

Hepsinin böyle bir teselliye ihtiyaçları vardı şu anda. Üzüntülerini geriye atarak gülümsediler. Her şeyden bî- haber koşup oynayan çocukları izlerken, Esm Hatun’un hazırladığı sofraya oturdular.

...

Yusuf Hakiki Hazretleri, yanında annesi Necmiye Sultan’ı gardaşı Halil Taybi, Akbıyık Sultan ve Yazıcızade Kardeşlerle birlikte yola çıktılar. Akşemseddin Hazretleri bir süre daha dergâhta Ethem'in yanında kalmak istedi.

Hepsi derin bir sessizlik içinde ağır ağır atlarını sürerken, Tuğrul da aynı sessiz haliyle onları arkalarından takip ediyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri hocasının son anlarını düşündükçe babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri geliyor gözünün önüne ve gözyaşlarını tutamıyordu. Her acıda diğer acılar da tazeleniyordu. En çok saygı duyduğu ve en çok sevdiği iki insanın acısı bir araya gelmiş gibi yüreği yanıyordu. Hüzün bulutları kaplamıştı yüreğini.

Karşı tepelerden güneş doğmaya başladı. Önce koyu bir grilik ve hemen peşinden insanın içini ısıtan bir kızılık

kapladı her yanı. Sonra ıslıl ıslıl güneş göründü tepelerin ardında yükselerek. Her taraf aydınlandı birden. Tuğrul “Efendi Hazretleri’ni gördüğüm anda karanlık dünyam da böyle aydınlanmıştı. O da aynı bu güneş gibi doğdu yüreğime.” diye düşündü.

Güneş doğduktan çok kısa bir süre sonra buluta girdi. Hava sanki hem açık hem kapalıydı. Bulutlar yağmurla doluydu fakat henüz kaderi olduğu şekilde Yaratıcı’dan “Yağ!” emrini almamışlardı. Hafiften yel esmeye başladı. Yaprakların üzerindeki çiğ taneleri bu yel ile titredi. Biraz sonra da yele karşı duramayarak hafifçe kayıp yere düştü ve toprağın üzerinde bağırını serin yere verdi. Yaprakların üzerindeki şimdi toprağa karışmıştı. Belki Allah izin verirse tekrar buharlaşıp gönülden kopan bir “Ah!” gibi tekrar gökyüzüne yükselirdi.

Engürü’den çıkmak üzereyken hafiften bir yağmur yağmaya başladı. Yusuf Hakiki dönüp yol arkadaşlarına gülümseyerek seslendi.

- Şu ilerdeki hana gidelim. Yağmur dinene kadar bekleriz. Diğerleri “Olur!” anlamında başlarını eğdiler. Tuğrul önlerine geçerek onlardan önce hana vardı ve açık olan kapıdan girip hancıyı buldu.

- Gardaş üç tane kıymetli insan geliyor. Güzel bir masa hazırlarsan...

Hancı müşteri gelmesinin sevinciyle:

- Buyursunlar efendim.

Hana girişte büyük bir salon vardı. Salonda duvarlar boyunca alçak sedir döşeli, sedirin önünde belirli

aralıklarla ahşap masalar diziliyordu. Masalardan ikisinin etrafında müşteri vardı. Hancı iki masayı bir güzel sildi, sedirin minderlerini düzeltti ve karşılamak üzere kapıya çıktı. Tuğrul da dışarıda bekliyordu.

Onlar geçip hancının gösterdiği yere otururken Tuğrul da dışarıda atlarla ilgilendi. Bir an yağın yağmur dinmişti. Atları önce suyun başına götürdü. Kuşağından peşkirini çıkardı ve Yusuf Hakiki Hazretleri'nin atından başlayarak hepsinin terini sildi. Sonra bir miktar su içmelerine izin verdi. O sırada hancının çırağı da atlar için kuru ot getirmişti. Tuğrul her birinin önüne az miktarda koydu. Tekrar yola çıkacakları için atların çok yiyip rahatsız olmalarını istemiyordu. Çırak, Tuğrul'un atlara davranışını şaşkınlıkla izliyordu. Sanki misafire ya da incitmekten korktuğu bir çocuğa davranıyor gibiydi. Tuğrul ise kendini o kadar kaptırmıştı ki çırağın kendini izlediğinin farkında bile değildi.

Hancı içeride misafirlerine hizmet ederken, onların herkesten farklı olduklarını anlamıştı. Daha içeri girdikleri anda handaki o ağır koku yok olmuş, etraf gül gibi kokmaya başlamıştı. Onları elinden geldiğince iyi ağırlamak istiyordu. Hancının bir de derdi vardı. Oğlu Kenan doğuştan özürlüydü. On beş yaşında olduğu halde, aklı üç yaşındaki bir çocuğunki kadar gelişmişti. Hancı, insanlar alay ederler diye onu odasından hiç çıkarmıyordu. Sürekli odada kapalı tutuyor, sadece yemek vakitlerinde ya da başka ihtiyacı olduğunda yanına gidiyorlardı. Karısı onun bu huyundan hiç memnun değildi. Oğlunun vahşi bir yaratık gibi kilit altında tutulmasına çok üzülmüyordu ama elinden bir şey

gelmiyordu. Çocuk ise devamlı kapalı kalmaktan, tuhaf hareketler yapıyordu. İki insan gördüğünde, ya korkup bir kenara sınıyor, ya da saldırganlaşıp onlara zarar verecek hareketler yapıyordu.

Hancı izin isteyerek Kenan'ı getirmeye gitti. Biraz sonra Kenan'ı getirirken, çocuk gelmemek için kendini yerden yere atıyordu. Tam Yusuf Hakiki Hazretleri'nin karşısına gelince durdu ve daha önceden tanıyormuş gibi gülümsedi. Sonra da hancının şaşkın bakışları altında Yusuf Hakiki Hazretleri'nin gösterdiği yere oturdu. Yusuf Hakiki şefkatle başını okşadı ve hancıya dönüp:

- Allahu Teâlâ malımız ve evlatlarımızla bizi imtihan eder. Çocuğu odaya kilitlemeyin. Bırak insan içine çıksın. İnsanlara alışsın. Bahçeye çıksın koşup oynasın. Çocuğun bir meşgale ile uğraşmasını sağla. Bunun için, lazım gelirse bir hoca tut. Bak boyu posu yerinde, eli ayağı düzgün elhamdülillah. Sen çaba gösterirsen, eyvallah akı da gelişir. Sen çocuğun için uğraşırken can u gönülden dua da et ve sürekli onun hayrına Allah için infak et.

Hancı sevinçten nasıl teşekkür edeceğini bilemedi. Eğilip Hazret'in elini öpmek istedi ama o sırtını sıvazlayarak: “Eksik olma. Haydi, yolcu yolunda gerek. Aksaray'a da bekleriz.” dedi.

Tuğrul kapıdan olanları şaşkınlık içinde izlerken “Bir anlık yağmur ve bu hana gelmemizin hikmeti buymuş demek ki. Mübarek ayak bastığı her yeri ve baktığı her gönlü abad ediyor.” diye düşündü. Onlar gözden kaybolana kadar, Kenan arkalarından baktı.

...

- Hüseyin hayırdır bu vakitte?

- Hayır teyzem, hayır. Efendi Hazretleri bu akşam gelir diye bekliyorum. Ben karşılamak için Aksaray'ın dışına çıkacağım da. İsterseniz sizi önce, Devlethaneye bırakayım. Validenin yardıma ihtiyacı olur belki.

- Eksik olma oğul. İyi düşünmüşsün. Dur bacına sesleneyim de hemen çıkalım.

Ayşe yukarıdan duymuş hemen hazırlanmıştı bile. Elif sesleneceği anda onu başını bağlamış aşağı inerken görünce çok şaşırıldı.

- Kızım ne çabuk hazırlandın. Dur ben de örtümü alayım hemen çıkalım. Ha dur, Ayşe ışikten gelince yaptığım saç böreği ile kalburabastı ve arabaşını da hemen çıkın yap da götürelim. Yarın işliğe götürecektim ama kismet bugüneymiş.

- Baş üstüne teyze. Haydi, sen de çabuk ol. Abimi bekletmeyelim.

Ayşe yol boyunca yüreği kıpır kıpır devamlı gülümsüyordu. Elif onu izlerken “Kız tekrar cana geldi.” diye düşündü.

Hüseyin de Efendi Hazretleri'ni karşılayacağı için çok heyecanlıydı. Kaç gündür hasretiyle perişan olmuştu. “Ah Efendim gelişinizle Aksaray da cana gelecek inşallah.” diyerek hafiften bir ilahî tutturdu:

Avareler avareler gelün gelün 'ışka şala

Dil haste vü bi-çareler gelün gelün 'ışka şala

Avare niçe kalasız gurbette mahcub olasız

Ta canda yarı bulasız gelün gelün 'ışka şala

V'allahu yed' ü camını alun sürün dil kamını
Kon bu alayık damını gelün gelün'ışka şala
Ta Nur-ı yehdi men yaşa' gönüle hakdan irişe
Yardan ırağ olmak nişe gelün gelün'ışka şala
Endişe boynun buralum didara karşu turalum
Şahula'ışret sürelüm gelün gelün 'ışka şala
Feok- i felekde varalum biz çetr-i şahi kuralum
Hem tabl-i şazi uralum gelün gelün'ışka şala
Sud eylemez yarın nedem erlik demidür dem-be-dem
Can farkına başup kadem gelün gelün'ışka şala
Gönildi gider karüban bağladı mahmil saruban
Can u gönül oldu revan gelün gelün 'ışka şala
Hay kon bu sufli menzili terk eylen ol gamgin dili
'Ulvide tutun mahfili gelün gelün 'ışka şala
Ger oldunuzsa ehl- i din hâsil idün nur-ı yakın
Hay nişe girür kibr ü gelün gelün ışka şala
'İşk odı nefse kam 'olur canda gönülde şem ' olur
Hem Nur-ı cem 'e'l-cem' olur gelün gelün ışka şala
'İşkdur ere gönül gözi 'ışk oldı gören ol yüzi
'İşk iledür ana bizi gelün gelün ışka şala
Oldun Hakiki 'ışka kul ger ider olursa kabül
Şükrane virüp can gönül gelün gelün ışka şala

Hüseyin mest olmuş bir şekilde ilahîyi okurken Ayşe de her aşk sözünde kalbinin yerinden fırlayacakmış gibi çarptığını hissediyordu. Bu çarpıntıyla gözlerinden yağmur gibi yaş aktı. Elif de gözyaşlarını tutamıyordu. İlahinin sözleri öyle güzeldi ki, dinlerken kendini Efendi Hazretleri'nin manevî huzurunda sohbet gibi

hissediyordu.

İlahî bittiğinde gözlerini silerken içini çekti ve:

- İşte böyle. Dışarıdan gören bizi arabanın arkasına oturmuş gidiyor sanır ama biz sohbetin en âlâsındayız. Sohbetin vakti ve mekânı olmaz diye boşuna dememişler. Oğlum, Allah senden de razı olsun. Ne güzel okudun.

Hüseyin gülümseyerek arkasını döndü:

- Yazan güzel yazmış teyzem bende ne var ki?

...

Yusuf Hakiki ve yanındakiler, Aksaray'ın dışında Hüseyin'in beklediğini görünce çok memnun oldular. Hüseyin yanında soğuk şerbet de getirmişti. Yusuf Hakiki, Hüseyin'in koyduğu şerbetleri misafirlerine ikram ederken:

- Birbirinden kıymetli misafirlerimizi, Aksaray'ımızın nar şerbetiyle karşılaman bizi ziyadesiyle memnun etti. Berhüdar ol.

Hüseyin “Hasretiniz gönlümüzü yakmıştı. Teşrifinizle ihya olduk efendim.” derken Hazret'in yüzüne baktı. Üzüntüden süzölmüşü yüzü. İçini çekerek “Ah! Elimden gelse de, Efendi Hazretleri'nin yerine her acıyı ben çeksem.” diye düşündü.

Akbıyık Sultan onun ne düşündüğünü anlamış gibi

- Hüseyin Gardaş, hocamızın ebedi âleme irtihali hepimizi derinden sarstı.

- Allah başka acı keder göstermesin efendim.

- Eksik olma gardaş. Araban da pek rahat görünüyor.

Atları bağlayalım da bir an önce yola çıkalım.

Onlar geçip arabaya otururken Tuğrul da atları bağladı. Kendi de peşlerinden takip ederken, tekrar Aksaray’a gelmenin mutluluğunu yaşıyordu. Birden içinde yine derin bir huzursuzluk hissetti. Sebep olduğu felaketler, yine yüreğini ezercesine çöktü içine. Hemen sabah çıkmalıydı yola. Önce Emirşah’a her şeyi anlatıp onu Ali’ye götürmeli, sonra hep birlikte köye dönmeliydiler. Sonra da hemen Gevher Banu’yu aramaya çıkacaktı. Artık onu öldürseler de, aşağılayıp buralardan sürseler de bunu yapacaktı. Hiçbir şey vicdanın yükü kadar ağır gelmiyordu ona. Ondan sonra belki biraz yüzü olurdu bu kapıya gelmeye ve eşiginde bir zerre toz olmaya.

Başı eğik bunları düşünürken Aksaray’a girmişlerdi. Devlethane ileriden görünüyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri misafirlerine dönüp:

- Birkaç gün misafirimiz olun. Biiznillah camimizin ve fakirler için yaptıracağımız evlerin ve kârgâhların temellerinde, sizin de harcınızın bulunmasını isteriz. Sonra yurtlarınıza varıncaya dek, refakat ederiz inşallah.

Akbiyık Sultan, Yusuf Hakiki Hazretleri’ne şefkatle gülümsedi. Bursa’ya geldiklerinde yeni evli çok genç bir delikanlıydı. Şimdi omuzlarındaki büyük sorumlulukla, babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin izinden gidiyordu. Gözleri ile konuşması ne kadar benziyordu babasına. Elini muhabbetle omzuna koyarak:

- Somuncu Baba’mızın kıymetli yadigârı! Bursa biraz daha bekleyebilir. Sizinle gelip, hizmet halkasında

bulunmaktan çok memnun olacağız inşallah.

Bican Kardeşler de memnuniyetle geleceklerini belirtince, Yusuf Hakiki çok sevindi.

Selim Nadir uzaktan at sesleri duyunca, Emirşah ve Kahraman’la birlikte sokağın başına kadar gitti. Tuğrul kandilin zayıf ışığında, Emirşah’ın yüzünü görünce yine eli ayağı buz kesti. Midesi bulanıyordu. Birden ağız dolusu kusup içindeki bütün vicdan acısını boşaltmak istedi. Sonra “Hey gafil! Bu kadar kolay mı?” diyerek acı acı güldü kendine.

Devlethanede sanki bir bayram havası vardı. Yusuf Hakiki Hazretleri, biraz dinlenmeleri için, misafirlerini odaya aldıktan sonra, annesiyle birlikte yemek hazırlıklarını sormak için sofaya geçti. Gülmahi hiç beklemediği bir anda Necmiye Sultan’ı karşısında görünce, şaşkınlıktan önce ne diyeceğini bilemedi. Necmiye Sultan gülümseyerek:

- Canım gelinim! Seni ne kadar çok göresim gelmiş, diyerek kollarını açtı.

- Benim da anacığım benim de, diyerek hasretle sarıldı. İkisi de ağlayarak bir süre bu şekilde kaldılar. Sonra Gülmahi kendini toplayarak eşine baktı ve:

- Siz de hoş geldiniz efendim. Hanemiz ve gönlümüz şenlendi Yokluğunuzla dört bir yan mahzun olmuştu.

- Eksik olma hanım. Herkes afiyettedir inşallah?

- Elhamdülillah yaramaz bir şey yok. Bize çok kıymetli bir hediye getirdiniz. Allah razı olsun sizden. Bu arada, misafirhaneye taş ustalarıyla mimarlar, bir de

Seyyidler İlinden gelen üç gardaş yerleşti. Şimdi birazdan yemeğe çağırır Safiyuddin.

- Âlâ hanım. Yalnız bir mimar gelmedi mi?

- Mimarın iki kıymetli talebesi varmış. Böyle hayırlı bir işte çalışmak için gönüllü olmuşlar. Mimar da çok memnun olmuş. Şimdi hem kârgâhlarla evleri, hem de camiye birlikte yapacaklar inşallah.

Yusuf Hakiki, bunu duyunca daha çok memnun oldu. Elini şefkatle eşinin omzuna koyarak:

- İşte bu aliyyülâlâ hatun... Yolda iki araba daha var buraya gelen. Onları da misafirhaneye yerleştirirsiniz. Arabaların biri birazdan gelir, biri yarın öğlene doğru inşallah. Yarın çok işimiz olacak inşallah. Bazı düğümler çözülecek, bazı hasretliler kavuşacak. Ertesi gün de biiznillah temellerimizi atarız. Mutfakta yardımcın var mı?

Necmiye Sultan gülümseyerek:

- Ben varım ya oğul. Eski günlerdeki gibi birlikte yaparız her şeyi.

Gülmahi eşinin kendisini düşünmesinden memnun gülümseyerek kayınvalidesine bir kez daha sarıldı.

- Oy gurban olayım sana anacığım. Sen yol yorgunusun şimdi. Biraz dinlen, daha çok birlikte iş yaparız inşallah. Hem Serrmende ile anam burada. Ayşe ile Elif Bacım da geldiler.

Yusuf Hakiki Hazretleri ikisinin birbirine olan sevgisini memnun memnun izlerken:

- Onları bu gece salma, bizde kalsınlar. Yarın da

yardım ederler. Ben misafirleri bekletmeyim. Sofraları hazırlayın, sonra da sohbet odasına Bican Kardeşlerin, benim çalışma odama da Akbıyık Sultanımızın yatağını hazırlayın.

- Baş üstüne efendim. Başımızla bereaber.

Mutfakta başta Gülmahi'nin annesi olmak üzere diğerleri, Necmiye Sultan'a büyük bir hürmet ve sevgiyle “Hoş geldin.” etti. Hepsi onu görmekten çok memnun olmuşlardı.

Yusuf Hakiki Hazretleri, tekrar evinde üstelik gardaşı, validesi ve dostlarıyla birlikte olmaktan çok memnundu. Lakin hocasını kaybetmenin acısı da hiç durarak bilmeden gönlünü yakmaya devam ediyordu. Bu acıyla birlikte yine de mimarlar ve taş ustalarıyla tek tek ilgilenip hatırlarını sordu. Misafirleriyle tanıştırdı. Bu arada sofralar kurulmaya başlandı.

Bahçede ise Emirşah:

- Tuğrul Gardaş seni göremeyince merak ettik. Hocamızla gittiğini duyunca da doğrusu çok imrendik.

Tuğrul onun yüzüne bakmadan:

- Eksik olma gardaş. Seyyid Ağa ile Esmе Ana da afiyettedir inşallah?

- Afiyetler elhamdülillah. Hem birazdan sen gözlerinle görürsün. Buraya geliyorlar. Hem biliyor musun, oğlun Abdullah ile Saliha Kadın da onlarla geliyor.

Tuğrul birden başından aşağı kaynar su dökülmüş gibi hissetti. Kekeleyerek:

- Oğlum mu? Ali mi?

- Adı Ali mi? Saliha Teyze “Abdullah” dediği ya.

Tuğrul “Tesadüfün bu kadarı. Demek Emirşah oğlunu gördü ve yine hafsalası düzelmedi. Vah garibim. Ben ne ettim size. Nasıl ettim bunca kötülüğü.” diye içi içini yerken birden ani bir kararla:

- Emirşah Gardaş biliyor musun, Ali var ya...

Tuğrul sözünü tamamlayamadı. Kapıdan gelenleri karşılamak üzere Emirşah yanından ayrılmıştı bile. Tuğrul kapıda onları görünce, hemen oradan uzaklaşıp iğde ağacının arkasına geçti. Karşlarına çıkmak istemiyordu.

Mutfakta ise, Ayşe heyecandan yerinde duramıyordu. Perdenin kenarından bahçeye iğde ağacının olduğu yere bakmak istiyor fakat yanlış olacağını düşünerek vazgeçiyordu. Öte yandan, iğde ağacının müdavimini görmeyi de çok istiyordu. “Bir kez daha görsem daha ne isterim. Lakin Efendi Hazretleri’nin evinde... Yok, bu doğru değil. Aklını başına al Ayşe.” diye düşünerek kendini işe veriyor, sonra yine dayanamayıp “Hiç tanımadığını diyorsun da, daha tanıyacağın mı kalmış. Adam gelip, ta yüreğinin ortasına yerleşmiş. Daha ne tanınması?” diye zıt duygularla cebelleşiyor, sonunda bir kez bile olsa bakmanın doğru olamayacağına kanaat getirip, pencereden uzak duruyordu. Elif, onun bütün içinden geçenleri okuyor gibi yüzüne baktı. Sonra pencerenin yanına gidip, kenardan açık olan kısmını tamamen kapattı. Şimdi dışarısı hiç görünmüyordu. Ayşe başı eğik, yüzü solarak yaptığı işe devam etmek istedi fakat eli ayağı kesilmiş gibi olduğu yerden

kımıldayamadı. O anda biri dikkatle baksa heyecandan göğsünün hızla inip kalktığını görürdü. Hissettiği tüm bu duygularla gücü tükenmişti sanki. Zaten aşkından geceleri gözüne uyku girmiyor, sofralardan hep aç kalkıyordu. Teyzesi ince hastalığa tutulup ölmesinden kokuyordu. Şimdi de onu bu halde görünce, birden ne yapacağını şaşırdı. Sonra gülümseyerek yaklaşıp düşmemesi için iki koluyla sardı ve bir taraftan da:

- Yavrurum! Ben sana dedim değil mi, evden çıkmadan iki lokma bir şey ye diye? Bak halden kesildin, diyerek, karşı koymasına fırsat vermeden götürüp divana oturttu. Gülmahi:

- Teyzenin hakkı var Ayşe. Zaten dal gibisin. Bir de yemek yemezsen hasta olur kalırsın. Sermende canım, sen anamın yaptığı ekmeklerden bir tabağa koy, bir bardak sütle getir de Ayşe'miz yesin.

Ayşe:

- İyiyim validem bir şeyim yok diyerek yekindi ama teyzesi omuzlarından tutarak kalkmasına engel oldu.

- Kuzum, sen de bilirsin ki sözün şahı tutulandır. Şimdi validemi dinle de, bir iki lokma ye.

Ayşe, Sermende'nin elinden tepsiyi alırken:

- Sağ ol abla. Sana da zahmet verdim.

- Ne zahmeti canım. Haydi, ekmekleri soğutmadan ye. Yine kalkar bize yardım edersin. Biliyorsun ki burada iş bitmez.

Ayşe sıcak ekmekten bir parça kopardı, taze peynirle çiğnerken “O bir şey yedi mi acaba?” diye düşünmekten

kendini alamadı. Sonra zayıf yüzü geldi gözlerinin önüne. “O benden de zayıf. Belli ki büyük bir derdi var. Derdinin benim gibi olmasını ne kadar isterdim ama o benim farkımda bile değil.” Gözlerinde biriken yaşları silerken teyzesi gördü. Yeğenin çektığı acının farkındaydı, fakat elinden bir şey gelmiyordu. Sıkıntıyla içini çekerken, göz ucuyla dışarı baktı. İğde ağacının altında görünmüyordu ama Elif onun ağacın diğer tarafında olduğunu biliyordu. Başı öne eğik yine kendi âlemine öylece dalıp gitmişti mutlaka. Ayşe ise güçlülükle bir iki lokma yiyip sütü içerken “Görmedim ama hiç değilse orada olduğunu biliyorum. Bu da yeter bana.” diye düşünüyordu.

...

Seyyid Ağalar, Devlethanenin sokağına varınca, birden vatanına kavuşan azat bir köle gibi sevindiler. Gelmedikleri aylar boyunca, hep gözlerinin önünde olan sokağın her bir karesine, yol boyunca uzanan duvara, kandilin ışığında bir iyice baktılar. Devlethaneye yaklaşınca attan indiler. Selim Nadir onları bekliyordu. Kısa bir hoşbeşten sonra Selim Nadir:

- Siz geçin ben bunları bahçeye sokmadan arkadan dolandırırım. Efendimin misafirleri de var gürültü olmasın.

- Tamam oğul. Haydi, Esmeye Hatun. Aha bak Emirşah’la Kahraman da geliyor. “Hay aslanlar!” diyerek Seyyid Ağa onların elini öpmesine fırsat vermeden, ikisine de sarıldı. O sırada çocuklar da, Emirşah’ı görerek, ikisi birden koşarak üzerine atladılar. Emirşah ikisi kucağında yaklaşmış, Esmeye Anasıyla Saliha Kadın’ın elini

öptü ve Saliha Kadın’a eğilip yavaşça:

- Abdullah’ın da babası burada. Çocuğun adı Ali miymiş ne?

Saliha Kadın birden çocuk elinden alınmış gibi kötü hissetti.

- Burada mı? Bir şey dedi mi çocuğu alacağım, gibi falan.

Emirşah, Tuğrul’u görmek için etrafına bakınırken:

- Yok teyze. Hem nereye kaybolduysa bak yine yok ortada. Belki de babası değildir sen ne biliyorsun? Boşuna kaygılanma bence.

Esmе Hatun da koluna girerek:

- Emirşah’ım doğru diyor. Belki boşuna kaygılanıyorsun. Hem bak Efendi Hazretleri geliyor. Susun şimdi.

Salona iki büyük sofrа kurulmuştu. Yusuf Hakiki Hazretleri, başlamadan önce misafirlerinden müsaade isteyerek kalktı ve dışarı çıktı. Tuğrul kapıda onu görünce hemen ayağa fırladı. Efendi Hazretleri şöyle bir baktı ve eliyle yavaşça “Dur!” işareti yaptı. Sonra gülümseyerek Seyyid Ağaları karşıladı. Seyyid Ağa elini öperken Efendi Hazretleri’ni ne çok özlediğini fark etti. Burası gerçek vatanı, Efendi Hazretleri de vatanındaki hasretini çektiğiydi.

Efendi Hazretleri, hepsinin tek tek hatırını sorduktan sonra Seyyid Ağa’ya döndü:

- Seyyid Ağa, siz bizimle gelin. Sofra hazır. Hanımlar da misafirhaneye buyursun. Emirşah, sizinkilerden başka

hanım yok henüz. Sen götürüp yerleştir. Sonra da Safiyüddin'le birlikte sofraya götürün.

- Baş üstüne Efendim.

Seyyid Ağa, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin ardı sıra yürürken “Mübarek bu görmemde daha bir güzelleşip nurlanmış. Allah nazarlardan korusun.” diye dua etti. İçeri girdiklerinde, Halil Taybi Hazretleri, Akşemseddin ve Bican Kardeşleri görünce “Sultanlar sofrasına gelmişiz de haberimiz yokmuş.” diye çok sevindiler. Hüseyin ayağa kalkıp Seyyid Ağa'ya yer verdi. Kendi de kapıya yakın bir yere oturdu. Sofranın etrafında oturan herkes, orada bulunmaktan çok memnundu. Gerçekten “Sultanlar Sofrası” gibiydi. Hepsi de büyük bir muhabbetle hazırlanmış birbirinden lezzetli yemekleri yerken, bu anın bitmesini hiç istemiyor gibiydiler.

Yusuf Hakiki Hazretleri'yle Akbıyık Sultan'ın birbirine şefkat ve büyük bir ihtiram ile hareket etmeleri, Bican Kardeşlerin güler yüzlü ve insana çok yakın halleri diğerlerini çok etkilemişti. Seyyid Ağa yemekten çok onları izlemeye doyamıyordu.

Özellikle hepsinden küçük olduğu halde, Halil Taybi'ye gösterdikleri azami hürmet, sevgi ve Halil Taybi'nin abisine bakışlarındaki muhabbet Seyyid Ağa'yı çok etkilemişti. “Bu gönül sultanları ne kadar başka insanlar.

Buldukları ortamlarda hemen hava değişiyor. İnsanın gönlüne dolan bu hava ile sanki tüm sıkıntı ve kederlerinden kurtuluyor. Allah'ım ne güzel insanlar yaratmışsın! Lakin içlerinde en güzeli de benim şeyhim.” diye düşünürken kendi kendine gülümsedi.

Yusuf Hakiki Hazretleri de ona gülümseyerek:

- Seyyid Ağa güzel bakan güzel görür; dedi. Sonra da babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'ne ait olan şu şiiri okudu:

*Biz ol uşşak-ı serbâzuz
Akl-ı rüşd bize yâr olmaz
Mey- i aşk ile sermestiz
Bize hergiz humâr olmaz
Diriyiz dâim, ölmeyiz
Karânularda kalmayız
Çürüyüp toprak olmayız
Bize leyl ü nehâr olmaz
Bizim illerde ay ü gün
Sebât üzre durur dâim
Televvün erişip âna
Gehi bedr ü hilâl olmaz
Bizim gülşendeki güller
Dururlar tâze solmazlar
Hazân olup dökülmezler
Zemistân ü bahâr olmaz
Şarâb- ı aşkıçün içtik
Feragât mülküne göçtük
Yanıp aşkınlı tutuştuk
Bize tahrîk ü târ olmaz
Ereliden şems nuruna
Vüçudum zerreden katre
Ne katre ayn-i bahar oldu
Âna k'ar ü kenâr olmaz*

*Bırak ey Hamida vâri
Görem desen sen ol yârı
Göricek ol tecellâyı
Ândan özge kemâl olmaz*

Seyyid Ağa gözlerinin içi gülerek:

- Elhamdülillah efendim. Bu yolun, bu kapının sayesinde kavuştuk cümlesine.

Sofrada bulunan diğerleri, Yusuf Hakiki ile Seyyid Ağa arasında bir gönül köprüsü kurulduğunu anlamış, gülümseyerek izliyorlardı. Yusuf Hakiki Hazretleri, Seyyid Ağa'ya gülümseyerek devam etti:

- Seyyid Ağa, Seyyid İli sizden başka kaç aileye daha yurt olabilir?

- Sizin gönlünüzden geçen kadar efendim.

- Âlâ. O halde, gönlümüzden geçene topraklarınız yeterli mi? Yurt edinen diğerleri için de geçimlik olur mu?

- Allah'ın izni Peygamber Efendimiz'in şefaati, dildarımızın himmetiyle en âlâsından olur efendim.

- Âlâ Seyyid. Aile efradın buna razı gelir mi?

- Başımızla beraber efendim.

Yusuf Hakiki Hazretleri gülümsedi ve başka bir şey demedi. Seyyid Ağa'yı bir heyecan sarmıştı. Nihayet Efendi Hazretleri'nin yıllar önce işaret ettiği günler geliyordu herhalde. Seyyid İli'nin gerçekten bir il olması çok yakın görünüyordu.

...

Misafirhanenin kadınlar kısmında, önceden yataklar

hazırlanmış üst üste konmuştu.

İki duvar boyunca yatak diziliydi. İçerisi mis gibi sabun kokuyordu. Bütün yatak yüzleri ve çarşaf lar yeni yıkanmış ve yastıklar kabartılmış ve bir duvarda yerden tavana kadar dizilmişti. Yatakların yanında o dönemin en güzel naht örneğinden biri olan ceviz bir dolap vardı. Dolabı Yusuf Hakiki Hazretleri'nin bir talebesi yapıp, hediye etmişti. Sandıktaki oymaları gören hiç tereddütsüz “Bunu yapan sanatçı mutlaka âşıktır. Sanki burada aşk ile yanan bir gönül var.” derdi. Ceviz ağacından yapılmış dolabın iki kapağının tam ortasında bir “vav” harfi vardı. Biri vahdet- i vücudu, diğeri, aşkın “vav” halini anlatmak ister gibiydi. Kandiller yakılmış karşılıklı iki duvara asılmıştı. Emirşah onlara yolu gösterdikten sonra arabaya gitti. Birkaç kez dönerek, onların eşyalarıyla, Devlethane için getirdikleri hediyeleri taşıdı.

- Ana siz yerleşin, ben Devlethanenin hediyelerini götürüyüm. Sonra da sofraları getiririm.

- Tamam oğul. Eşyaları taşımaya ben de yardım edeyim mi?

- Kurban olayım ana ne yardımı? Siz yol yorgunusunuz. Haydi, biraz istirahat buyurun.

- Ah oğul! Keşke her yorgunluk böyle olsa! Tek hep gelelim şeyhimizi ziyarete de, ben yalın ayak dağlar aşmaya razıyım.

Saliha Kadın da içini çekerek:

- Çok doğru dersin bacım. Allah sizden de razı olsun. Sayenizde hem ben geldim hem Abdullah'ımı getirdim.

- Cümlemizden bacım. Belki biz senin sayende gelmişizdir ne belli.

Eymen’le Safiyüddin, Emirşah’ı Devlethanenin kapısında karşıladı. Elindekileri alıp içeri götürürken, Emirşah merakla iğde ağacına baktı. Tuğrul görünmüyordu. Ağacın arkasına bakmak için yanına gidip gitmemekte kararsız kaldı. Eymen’le Safiyüddin’in elinde yemek tepsileriyle kendine doğru geldiklerini görünce vazgeçti.

Teheccüd vaktine kadar, Yusuf Hakiki ile Halil Taybi, Akbıyık Sultan ve Bican Kardeşler birlikte sohbet ettiler. Hepsinin de omuzlarında zaten irşad vazifesi vardı fakat Hacı Bayram Veli Hazretleri, dünyasını değiştirençe şimdi sorumlulukları daha çok artmıştı. Önce vazifeleriyle ilgili, yaptıkları ilmî çalışmalar ve diğer hizmetler hakkında konuşup görüş alışverişinde bulundular. Akbıyık Sultan dedi ki:

- Hakiki Gardaşım, çok büyük bir hizmete niyetlenmişsiniz. Hem mescit hem etrafının külliyesi, merkezde kârgâhlar ve fakirler için evler. Yani hem kalacakları hem çalışıp hayatlarını idame ettirecekleri yerler. Hakiki Yusuf’um, Allah yardımcın olsun. İnşallah tez zamanda bitirirsiniz.

Ahmed Bican:

- Eee hocam halis niyetle yola çıkınca inşallah neticesi de âlâ olur.

Muhammed Bican gülerek:

- Âlâ ne demek gardaş aliyyül âlâ olur biiznillah.

Halil Taybi muhabbetle abisinin gözlerinin içine bakarak:

- Babamız Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri sizi burada bırakırken hüznü bir gonca gül gibiydiniz. Şimdi o gül açılmış ve kokusu tüm Diyar-ı Rum’a yayılmış. Bundan nasiplenilenler ne bahtlı insanlar! Allah sizden razı olsun efendim.

Yusuf Hakiki yanında oturan gardaşının sırtını bir baba şefkatiyle sıvazladı.

- Eksik olmayın hepiniz. Allah razı olsun cümlelizden, dedi ve gözlerinde biriken yaşları sildi.

Hep böyle olurdu. Yeni bir işe başlarken çok heyecanlanır ve bir an önce hayata geçirilmesi için canla başla çalışırdı. Şimdi yanında çok sevip saydığı yakınları da vardı. Bu gönül sultanlarıyla yapacağı iş daha bir heyecan kazandırıyor ona. Aksaray, onun rehberliğinde günden güne hem maddi hem manevî abad oluyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde ise, gönül sohbeti yaptılar. Aslında sessiz duruyorlardı ama gönüllerindeki muhabbet çağlayanları ile Allah’a o kadar yakındılar ki, hiçbir söz bunun lezzetini anlatmaya kâfi gelmezdi. Yusuf Hakiki, misafirleri istirahate çekildiğinde, muhabbetle bir şiir yazdı:

Görüldi rayet-i nasrun minellah

Yine fethün karib ile çü billâh

Dahu meks eylemedi Allah Allah

Ki derler buna es-seyrü me-Allah

Bugün çek devlet ile leşker- i din

Bugün meydan senün i server-i din

Ne bakun var avamun levlevinden
Ne gam sana kilabun av'avından
Yüce şadrun kim irgürür safia el
Ne derdün var uzadurlarsa dil gel
Yine hey kanda gitdün bulamazuz
Nireye iz şapıtdun bilemezüz
Ne dildür söyledigün kimse bilmez
Ne yüzde gizlenürsin kimse bulmaz
Aceb bu nice gizlembeç oyunu
Ki kimse anlayamaz hiç oyunu
Atarsın oku gizlersin yayını
Yaşı dursun yüzün bizden yayını
Meger seyl- i mahabbet geldi yitdi
Seni virmege garka aldı gitdi
Anı kim garka virdi mevc-i derya
İder mi ol dahu dirlik temenna
Egerçi mevc-i ışkun virdi garka
Velikin saçdı dürrin garba şarka
Huruşıdur bu ol derya-yışkun
Ne söz cuşıdur ol derya-yışkun

Tuğrul, o geceyi gözünü hiç kırpmadan geçirdi. Sabah Ali'yi babasına teslim edecek, bütün olanları anlatacak, onca yaptıklarına rağmen hâlâ canını sağ bırakırlarsa buradan ayrılacaktı. Gevher Banu'yu bulup eşiyile kavuşturmak için ayrılacaktı. Eyvah ki bu kapıdan ayrılacaktı! Eyvah ki Efendi Hazretleri'ni göremeyecekti! Hem de, o henüz bir kez bile gülümseyerek yüzüne bakmamışken buradan ayrılacaktı. Bu işde ağacının

altında bütün hayatı boyunca dökmediği kadar gözyaşı dökmüştü. Buradan hayatı görmüştü. Buradan kendine bakmıştı. Buradan Efendi Hazretleri’ni görmüş ve dünyanın bütün güzelliklerini sanki bir anda yaşamıştı. Ağacın her dalı ve yaprağı onun bütün hallerine şahit olmuştu. Yüreğinin içini görmüştü bu iğde ağacı. Şimdi bundan da ayrılmak zorundaydı. Taşma toprağına kurban olduğu Aksaray, ne kutlu bir belde, insanları ne kadar bahtiyardı. Yusuf Hakiki Hazretleri gibi bir büyük Allah Dostu yaşıyordu burada. Her nefes alışıyla sanki Diyar-ı Rum’a Allah’ın rahmeti ve bereketi yağıyordu. Her ayağının bastığı yerde yediveren gülleri bitiyordu. Sadece gönül gözüne sahip olanların göreceği yediveren gülleri... Ağlasam dolu dolu. Lâkin ab-ı didelerim de hufre-i gönle dolup, gönlü esir alan necisten pak eylese. Orada sadece, Efendi Hazretleri’nin nigahıyla cana açtığı yaralar kalsa. O yaralar kanadıkça ben daha çok yansam muhabbetle. Efendi’nin nigahı üzerimden hiç eksik olmasa. Bu nigah ile bâb-ı devletinde dem be dem derban olsam. Ah Tuğrul! Sen bu güzelliklerin hepsini bırakıp buralardan yine nefsin ve vicdanının karanlığına mı gideceksin? Zaten sen layık mıydın ki bu güzellikleri görmeye. Yusuf Hakiki Hazretleri’nin bir kerameti olmalıydı bu. Yoksa sen değil bahçeden bu yana Aksaray’dan içeri giremezdin. Ne kadar süreceği belli olmayan bir ayrılıkla yüreğim dağlanacak ama gördüğüm günü devlet sayıp bağırma taş basıp gitmeliyim buradan. İki senenin vicdan yükünden kurtulmam ancak böyle mümkün olacaktır.

Tuğrul böyle düşünürken kendi kendine, kâh hep

Yusuf Hakiki Hazretleri'nin kapısında sürekli kalacağına inanıp umutlanıyor, kâh bir daha onu göremeyeceği düşüncesiyle bedbaht oluyordu.

Geceyi uykusuz ağlayarak, geçirenlerden biri de Ayşe'ydi. Onun iğde ağacının altında olduğunu biliyordu. Hatta mutfakta bahsi bile geçmişti “İğde ağacının müdavimi” diye ama o bir kez bile görememişti. Üstelik teyzesi de perdeyi sıkıca kapatmıştı. “Ya bir daha göremezsem... Ah şu anda onu görebilmeyi ne çok isterim. İsterim ki çeşm-i dildarın tutiyası olsam. Ah ben neler diyorum. Günaha giriyor muyum onu düşünmekle? Ah! Aşk. Nasıl da esir aldı gönlümü? Ben her anımı bir kez gördüğüm o esmer yüzün hayali ile geçirirken, o kim bilir nerelerde? Gelip Yusuf Hakiki Hazretleri'nin bahçesindeki iğde ağacının müdavimiyken, dönüp de bana mı bakacak? Ah Ayşe hüsnün dillere destan olsa da ne fayda! Yeri yurdu garip bir ağaç altı olan o müdavim dönüp de bakmazsa ne fayda? Onun aşkıyla didelerimden kanlı yaş akarken o bir kez göz ucuyla bile bakmazsa... İşte o zaman bu can nasıl dayanır bu sevdanın yüküne?”

Ayşe bu düşünceler içinde, seher vaktine kadar yatağının içinde ağladı. Bu geceye kadar ağlamak hiç bu kadar güzel gelmemişti ona. Döktüğü her gözyaşında sanki onu görür gibi oluyordu. Bir an gördüğü yüzünü hayalinde, daha bir şekillendirip güzelleştiriyordu. Akçakaya'nın Küvez Tuğrul'u, güzelliği dillere destan Ayşe'yi bilmeden de olsa bir âşık-ı divanesi etmişti.

...

Sabahın ilk ışıklarıyla Devlethanede yine yoğun bir gün başlamıştı. Eymen'le Emirşah erkenden çarşıya gittiler. Misafirler için pide alacaklardı. Yusuf Hakiki, caminin yapılacağı büyük boş alanın üzerine biri kadınlara biri erkeklere olmak üzere iki sofraya kurdu.

Hüseyin de, Efendi Hazretleri'nin isteği üzerine, evine gitmeyip diğer misafirlerle birlikte misafirhanede kaldı. Yusuf Hakiki Hazretleri onun mimarlar ve taş ustalarıyla yakından ilgilenmesini, ağırlanmaları noktasında, hiçbir şeyin eksik kalmamasını istiyordu.

Eymen'le Emirşah çarşıya vardıklarında, Asım'la Naht Ramazan'ı gördüler uzaktan. İki de dükkânlarına kilitlemekle meşguldü. Yüzlerinden düşen bin parçaydı. Yanından geçen iki kişi kendi aralarında ama sanki bilhassa etrafa duyurmak ister gibi konuşarak geçtiler.

- Ne olacak, bir veliye iftira atmanın sonu bu işte.

- Bırak veliyi sıradan bir insana bile iftira atma hakkında bir sürü ayet ve hadis var.

- Kapılarına kara boya sürülmüş he mi?

- He ya. Ahali razı gelmedi Yusuf Hakiki Hazretleri'ne ve talebesi Hüseyin'e böyle kötü niyet beslemelerine.

- Gardaş iftiraya, Allah da razı gelmez kul da.

- Değil bir Allah dostuna, eşiğindeki tozuna bile yan gözle bakılması büyük vebaldir. Bu ikisi neyine güvendi bilmem ki?

- Neyse Aksaray'ımız kurtuluyor bunlardan. Durmuş'un dediğine göre köyelerine döneceklermiş.

- Kârgâhlarını kime sattılar ola?

- Kim alır onların kârgâhını? Gördün ya işte kilit vurdular. Yine de yüzüzlükle Hüseyin’den rica etmişler, bir alıcı çıkarsa ilgilenmesi için.

- Hüseyin kabul etmiş mi?

- Etmez mi? Değil mi ki Allah (c.c.) ayet-i kerimede “... ve bir şey isteyen sakın azarlama” diyor. Hüseyin kayıtsız kalır mı? O kimin talebesi, kimin terbiyesinde yetişti?

Adamlar böyle kendi aralarında konuşurken, Eymen’le Emirşah fırına yöneldiler. Asım’la Naht Ramazan’ın haline üzölmüşlerdi.

Dönerken Eymen:

- Ben onların yerinde olsam, Efendi Hazretleri’nin rızasını almak için gece gündüz eşiginde yüzümü yol ederim. Bunlar ne akılsız insanlar. Kapınıza siyah boya süröldüyse sürölsün. Bir hata yaptıysanız, sonuçlarına da katlanacaksınız. Yine toplum içinde kalıp onların her türlü hakaretine sabretmeleri lazım gelirdi. İğde ağacının müdavimine bak. Belli ki, çok büyük bir günahı var ama o hiç bu kapıdan ayrılıyor mu? Ayrılmaz tabi. Gidecek başka kapı mı var ki? Aman Ya Rabbi n’olur bizi nefsimize bırakıp da Efendi’nin gözünden düşürme.

- Âmin ağam. İğde ağacının müdavimi olan Tuğrul Gardaşı canına kıymak üzereyken buldum. O kadar perişandı ki, şimdiki halini görüyorum da dergâhın kapısı ona bir şifa olmuş.

Eymen çok şaşırdı.

- Canına mı kıyıyordu? Ne kadar da yiğit bir görünüşü var. Lakin yüzüne bakınca insan anlıyor, çok büyük bir derdi olmalı ya da bir suçu.

- Valla suçlu olabilir ama ağam çok acı çektiği de belli. Belki o acıları, o suçuna kefaret olur kim bilir?

- Orasını biz bilemeyiz ama hâlâ Efendi Hazretleri'nin kapısında, üstelik de o mübarek iğde ağacının altında olduğuna göre vardır bir hikmeti.

- Mübarek iğde ağacı mı dedin abi?

- He ya. Ben de çocuktum o zaman kıt hatırıma geliyor; bu ağacı efendimin babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri dikmişti. O ağacın altında çok muhabbetli seher sohbetleri yapılmıştır. Müdavim çok bahtlıymış ki, o ağacın altını mekân tutmuş. Kimse de karışmamış.

- Seni dinleyince gardaş, ben de imrendim şimdi bizim Tuğrul'a. Tevekkeli değil bir geldi yerleşti buraya, bir daha ayrılmadı.

- Ağacın muhabbeti, ona da bulaştı sanki. Kaç kez onu orada ağlarken gördüm. Gözyaşlarıyla toprak ıslanmıştı sanki.

- Acılarını muhabbetle yıkaması ne güzel.

- Eee burası, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin kapısı. Dertlilerin çaresazı, sahib-i ah u zârın ümit kapısı.

- Elhamdülillah gardaş. Ne kadar şükretsek az.

Sohbet ederek dergâha geldiler. Hüseyin onları kapıda karşılayıp, Efendi Hazretleri'nin sohbet odasında beklediğini söyledi. Pideleri mutfağa bırakıp sohbet odasına geçtiler. Halil Taybi, Akbıyık Sultan ve Bican

Kardeşler de oturmuş, birlikte sohbet ediyorlardı. Yusuf Hakiki onları görünce başıyla oturmaları için işaret etti.

Ayşe sabah kalktığında, göz ucuyla iğde ağacına baktı. Görünmüyordu. “Gitmiş!” dedi inleyerek. Sabaha kadar onun hayali karşısında gözyaşı dökmüştü. Görmeye dair bütün umudu boşa çıkınca, Ayşe’nin gözleri doldu yine. Ağladığı fark edilmesin diye birkaç kez gözlerini kapayıp açtı. Nezle olmuş gibi burnunu çekti. Derin nefes aldı. Yok. Hiç biri çare olmadı. Gözyaşlarına hâkim olamıyordu. Kuşağından mendilini çıkardı, gözlerini sildi.

Elif ne halde olduğunu anlıyordu. Önce ağladığını fark etmemiş gibi yaptı fakat daha fazla lakayt kalamadı.

- Kızım iyi değilsen dışarı çıkalım biraz.

Ayşe gözünü silerken:

- İyiyim de teyzem. Gözüme toz kaçtı zahir. Biraz soluklanırsam, hemen geçer.

Ayşe onun için ateşler içinde yanıp acı ile kıvrılırken, Tuğrul hiçbir şeyden habersiz dışarıdan gelip mutfağa geçenlerin görmemesi için ağacın arkasına geçmişti. Zaten iştahsızlıktan daha çok incelmmişti

...

İrfan Hocalarla Bekir Çavuşlar, aynı zamanda Aksaray’ın iki farklı noktasından girdiler. Farklı sokaklardan farklı arabalarda, geçerken Gevher Banu ve Dürriye Hatun aynı şaşkınlıkla etrafı izlemeye başladılar. İlk defa bir şehir görüyorlardı. Burada evler de sokaklar da büyüktü ve çok farklıydı. İnsanların giyimleri de değişikti. Erkeklerin şalvarlarının yanları işlemeli bazıları

da uzun entariliydi. Bazıları entarinin üzerine cübbe de giymişti. Dürriye Hatun, ilgiyle dışarıyı izlerken Emine Kadın seslendi:

- Sokakları görüyor musun bacım ne kadar temiz.

- Ya ben de onu düşünüyordum. İnsanın içi açılıyor. Hele havadaki şu koku yok mu, mest oldum valla.

- Eee Yusuf Hakiki Hazretleri'nin ili burası. Az kaldı. Bak devlethaneye yaklaştıkça etraf daha da temiz görünmeye başladı. Ağaçların yeşili bile farklı. Kurban olduğum Efendimin güzelliği var her bir yanda.

Gevher Banu da, nenesi gibi çok heyecanlıydı. Efendi Hazretleri Bilal'i aşağı tarafa göndermişti onları karşılaması için. Arabadan inip de devlethaneye doğru yürürken, Gevher Banu heyecandan kalbinin dışarı fırlayacağını hissetti. Devlethanenin dış duvarı rüyasında gördüğü yerdı. O mübarek zat, bu duvarın dibinde durmuş, ona gülümseyerek: “Kişi sevdiği ile beraber!” hadisini söylemişti. Hasene Kadın'la Bekir Çavuş'un gözlerinde garip bir ışıltıyla dillerinden düşürmedikleri Yusuf Hakiki Hazretleri'ni de çok merak ediyordu. Rüyasında gördüğü zat olmasını da çok istiyordu.

Hüseyin de, Efendi Hazretleri'nin isteği üzerine sokağın diğer başında bekliyordu. İrfan Hoca önceki geldiğinde tanışmıştı. Onu görünce yüzü sevinçle aydınlandı.

- Oo gardaşım Hüseyin! Geleceğimizi nerden bildin?

- Hocam Safalar getirdiniz. Ben aciz nereden bilecek geleceğinizi. Efendim gönderdi gelenleri karşılamam için.

- Vay mübarek. Feraset sahibi olmak, böyle bir şey işte. Hatunlar, Haydi, çabuk olun. Bir an önce varalım. Kalmadı sabr u kararım...

Hüseyin atları çekip, devlethanenin ardından dolandırarak diğerlerinin yanına götürdü. Sonra da, Yusuf Hakiki Hazretleri'nin tembihlemesi üzerine, İrfan Hocaları misafirhaneye bıraktı. Dürriye Hatun'un içini, derin bir heyecan kaplamıştı. Gördüğü her şeyi hayretle temaşa ediyordu. Hüseyin'in ardı sıra giden atlar bile, hiç ses çıkarmadan yürüyordu. Etrafın gül kokusu, gönlündeki hüznün adına ne varsa hepsini silip süpürmek ister gibi içine doluyordu. Her yer, insana ferahlık vermek için sözleşmiş gibiydi.

Misafirhanede ise Saliha Kadın ile Esmeye Hatun yatakları toplamış, dışarı çıkmadan önce üstlerine çekidüzen veriyorlardı. Yusuf'la Ali, odanın ortasında birbirlerini kovalıyordu. Emine Kadın'la Dürriye Hatun içeri girerken, Ali takılıp tam da Dürriye Hatun'un ayağının dibine düştü. Dürriye Hatun ani bir hareketle:

- Oyy kurban, diyerek çocuğu kaldırıp kucağına aldı. Ali neye uğradığını şaşırılmıştı. Tanınmadığı bu kadına dikkatlice baktı sonra gülümseyerek kucağından indi. Dürriye Hatun'un içi bir hoş olmuştu. Saliha Kadın:“Abdullah'ım bir yerin acıdı mı?” diye gelip onu kucağına alınca Dürriye Hatun acı acı gülümsedi.

- Adı Abdullah'muş. Benim torunum da bu kadar olmuştur.

Emine Kadın Dürriye Hatun'un fena olduğunu anlamıştı. Koluna girdi.

- Gel bacım yol yorgunusun. Geç otur biraz şöyle. Sonra da kendilerine gülümseyerek bakıp, hoş geldin etmek için yanlarına gelen Esmе Hatun ve Saliha Kadın’la görüştü.

Onlar Dürriye Hatun’la da görüşürken “Bacım, nasıl biraz daha iyice misin?” diye sordular.

Dürriye Hatun gülümsedi.

- Elhamdülillah iyim. Bacımın dediği gibi, yol yorgunuyuz herhalde.

Saliha Kadın Ali kucagında yanına oturdu ve sordu:

- Çok mu uzaktan geldiniz bacım?

Dürriye Hatun, Saliha Kadın’a döndü:

- Bacım üç gün oldu mu biz yola çıkalı?

- Valla aslında yol üç gün ama biz ihtiyarlar ancak dört günde gelebildik.

Ali, Saliha Kadın’ın kucagından indi, tekrar Yusuf’la koşmaya başladılar. Esmе Hatun:

- Sizin yolunuz irakmış bacım. Yorulmakta yerden göğe kadar haklısınız. Biz de akşam geldik ama bizimki bir günlük yol.

- Yok bacım yorulmadık. Yorulduysak bile, Aksaray’a girdiğimiz anda geçti. Efendimin güzelliği sinmiş her bir tarafa.

Sonra elini incitmekten korkar gibi yavaşça Dürriye Hatun’un dizine koydu.

- Bacımın ilk gelişi ama maşallah hiç zorlanmadı.

- İnsanın sizin gibi yol arkadaşları olursa... Hem

buraya gelmenin heyecanıyla vaktin nasıl geçtiğini anlamadık. Atlar bile buraya geleceğimizi bilmiş gibi hiç huysuzluk etmeden, durmayı istemeden geldiler. Dürriye Hatun sözünün burasında Emine Kadın’a dönüp şefkatle:

- Bacımın hakkını ödeyemem. İyi ki gelmem için ısrar etmiş. Allah razı olsun, dedi.

- Cümlemizden Dürriye Hatun cümlemizden...

Saliha Kadın ayağa kalktı.

- Çocuklar! Yeter gayrı koştuğunuz. Çok terlediniz, diyerek onlara doğru giderken Ayşe geldi.

- Buyurun bahçedeki sofrada bekliyorlar.

Dürriye Hatun ile Emine Kadın, Ayşe’nin güzelliğine hayran oldular. Esmeye Hatun gülümseyerek:

- Ayşe! Esmeye Teyzeni tanımadın mı, diye yanına vardı. Ayşe de:

- Kusura kalma Esmeye Teyze. Hiç bakmadım ki size doğru dürüst. Nasılsın, diyerek elini öptü ve ardından da ekledi: “Çok memnun oldum teyzem sizi gördüğüme. Sizler de hoş gelmişsiniz. Lakin sonra görüşsek daha iyi olacak. Zira Efendimle diğer misafirler birazdan teşrif edecek. Bekletmeyelim.”

Bilal de Bekir Çavuşları, büyük sofraların yanına götürdü.

- Siz burada oturun, birazdan herkes toplanacak.

Sofralarda sanki bir kuş sütü eksikti. Çeşit çeşit peynirler, taze yeşillikler, henüz köpüğü üzerinde taze yağlar ve kimi altın sarısı kimi koyu renkli kara kovan balları. Pideler, kömbeler ve cızlamalar. Görenin iştahını

kabartan bu sofrada, henüz sadece Bekir Çavuş, Hasene Kadın ve Gevher Banu oturuyordu.

- Hacı Hatun görüyor musun sofralar bile hazırlanmış. Etrafın güzelliğine bak.

- He ya. Maşallah her bir yan, cennetten bir köşe sanki. Bir de Efendi Hazretleri’ni görseydik.

Etrafı hayranlıkla izleyen Gevher Banu minnettar bir eda ile söze karıştı:

- Allah razı olsun sizden nenem. Burası gerçekten cennetten bir köşe. Her bir yandan ab-ı hayat fışkırıyor sanki. Gözümüz gönlümüz açıldı valla. Efendi Hazretleri buraya gelir mi ola?

- Gelir, niye gelmesin.

O anda Bekir Çavuş heyecanlanarak ayağa kalktı.

- Kalkın Hacı Hatun! Bak geliyor mübarek. Yanındakiler de ne mübarek insanlar. Allah’ım sana binlerce şükürler olsun. Efendimi dünya gözüyle bir kez daha gördüm ya. Artık ölsem de gam yemem.

Gevher Banu uzaktan, Yusuf Hakiki Hazretleri’ni gördüğü anda kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpmaya başladı. Aynı düşündeki gibi ince uzun, hafif sarışın ve güler yüzlü. Yusuf Hakiki bu gün baştanbaşa beyaz giymişti. Onlarla beraber mutfaktan, misafirhaneden ve evden başka insanlar çıkıp, sofralara doğru gelmeye başladılar. Gevher Banu’nun gözleri, Yusuf Hakiki Hazretleri’nden gayrısını görmüyordu. Erkekler hanımların sofrasına arkaları dönük oturdular. Hanımlar da gelip kendileri için hazırlanmış sofralara oturdular.

Sadece Yusuf Hakiki Hazretleri ayakta ydı ve bütün konuklarına gülümsüyordu.

Yusuf Hakiki Hazretleri herkese hoş geldin ettikten sonra: “Sizi hep bir araya toplamamızın bir sebebi var elbet. Öncelikle uzaktan yakından bizi saymış, buraya kadar ziyarete gelmiş bütün misafirlerimiz hoş gelmiş, safa gelmiş. Şimdi size, bir süredir iğde ağacımızın altını mekân tutmuş birini tanıtacağız. Önce onu dinlemenizi rica ediyoruz sizden. Sonrası ise...” Sözü burasında biraz durakladı ve gülümseyerek devam etti: Sonrası ise Allah Kerim!

Herkes merakla beklemeye başladı. Yusuf Hakiki Hazretleri'nin işareti üzerine, Hüseyin iğde ağacının altına gitti. Tuğrul başını önüne eğmiş hareketsiz bir şekilde duruyordu. Hüseyin ürkütme kten korkar gibi yavaşça omzuna dokundu ve kısık bir sesle:

- Gardaş gel. Efendi Hazretleri çağırıyor.

Hüseyin “Efendi Hazretleri çağırıyor.” deyince, Tuğrul bir an ne diyeceğini şaşırıldı. Sabahtan beri Efendi Hazretleri'ni ve Emirşah'ı görmüş olsaydı, şimdiye buradan ayrılmış olacaktı. Kapıdan misafirleriyle beraber çıkarken görüp ayağa kalkmıştı heyecanla. Yusuf Hakiki sağ elini yavaşça sallayarak “Dur!” işareti yapınca boynunu bükmüş ve yerinden kıvıldamamıştı. Şimdi Efendi Hazretleri çağırıyor onu. Hem de o kadar kalabalığın önüne. Çaresiz itaat edecekti.

- Baş üstüne gardaş, diyerek kalktı ve cezasını çekmek üzere giden bir mahkûm gibi, yorgun bir hüznle Hüseyin'i takip etti. İnsanlar onu görünce pek bir tepki

vermediler. Biri çocuk altı kişi dışında. Çocuk Ali’ydi doğal olarak. Tuğrul’u görünce gözleri ışıdayarak neşeyle “Baba!” diye bağırmişti. Saliha Kadın, çocuğu ellerinden almalarından korkar gibi daha bir kuvvetle bastırdı göğsüne.

Ayşe, heyecanla sevdiğine bir kez baktı gözleri dolu dolu. Sonra, edebinden başını yere eğdi. Kalbi göğüs kafesini delip çıkacakmış gibi çarpıyordu. Sanki buna engel olmak ister gibi elini kuvvetlice göğsüne bastırdı. Dürriye Hatun, Gevher Banu ve Emine Kadın’la İrfan Hoca gelene şaşkınlıkla bakıyorlardı. Küvez’e benziyordu sanki ama bu ondan çok daha güzel ve masum görünüşlüydü. O Küvez karalığı da yoktu yüzünde. Hem burada, Yusuf Hakiki dergâhında ne iş olurdu Küvez’in. Köyde divane gibi bir şeydi.

Tuğrul ise kalabalıkta kimsenin yüzüne bakmadan, sadece Emirşah’a gözlerini dikerek o geceden önce, Tilki ve Sansarla yaptıkları sinsilikten başladı konuşmaya ve daha sonra Ali’yi Saliha Kadın’ın kapısına bıraktığından bu zamana kadar geçen zamanı anlattı gözyaşları içinde. Sanki nefesi tükenircesine pişman ve utanç içinde Emirşah’a baktı ve son olarak şu cümleleri söyledi:

- Ben o geceden bu yana, bu kutlu beldeye gelip Yusuf Hakiki Hazretleri’ni görene kadar yaşamıyordum sanki. Bu mübarek insanların ve bilhassa Yusuf Hakiki Hazretleri’nin huzurunda Allah şahidimdir ki, yaptıklarımdan ziyadesiyle pişmanım. Mübarek iğde ağacının altında yaşadığım geceler ve günler boyu gözyaşlarım, yaptığım tevbeler ve hele ki Yusuf Hakiki

Hazretleri'nin varlığı yaşattı beni. Hakkını helal et, diyemem lakin bu andan sonra sana oğlunu verip, yüreğimi burada bırakarak, hanımın Gevher Banu'yu aramaya çıkacağım. Ancak onu sana ve oğluna kavuşturduktan sonra, gönül rahatlığı ile beni affetmenizi isteyebilirim sizden. Affetmeseniz de ben her türlü cezaya razıyım. Boynumu vursanız kanım helaldir size. Bunu evvelden hak ettim. Bir daha bu dergâha giremesem de, Yusuf Hakiki dergâhında iğde ağacının altında geçirdiğim gün ve geceler gönlümde her zaman yoldaş olacak bana.

Tuğrul böyle konuşurken Ayşe'nin yüreği ağzına geldi. Ölmekten ya da gitmekten söz ediyordu. Her ikisi de Ayşe için ölümdü. “O olmadıktan sonra yaşasam ne ki...” diye düşündü gözyaşlarını silerken. Elif de gözünü Ayşe'den ayırmadan dinliyordu Tuğrul'u. Yeğeni üzülürken o daha büyük bir acı çekiyordu. “Allah'ım sen sonumuzu hayır eyle.” diye dua etti içini çekerek.

İnsanlar, özellikle Emirşah ve diğer altı kişi şaşkınlıkla dinliyordu onu. Gevher Banu ile Dürriye Hatun'un duygularını anlatmaya kelimeler yetmezdi. Emirşah ise, Tuğrul anlattıkça kafasındaki gölgelerin gerçek halini aldığını gördükçe, değişik duygular içinde çok seviniyordu.

Kalabalıkta ilk hareketlenen Saliha Kadın oldu. Kucağında Ali ile kalktı, Emirşah'a doğru giderek çocuğu ona uzattı:

- Emirşah! Bilmeden senin oğluna bakıp büyütmişüm. Bilesin ki torunum olsa ancak bu kadar severdim. Tuğrul da en az benim kadar sevip kolladı.

İkimiz bir olup, ona ana ve babasının yokluğunu aratmamaya çalıştık. Şimdi emanetini teslim ediyorum lakin bu yaştan sonra Abdullah’ımdan ayrılırsam, bil ki ben de artık yaşamam.

Emirşah, Ali’yi kucaklarken ilk doğduğu gün kucağına aldığı anı hatırladı. Aynı bugünkü gibi kokuyordu. Başını çocuğun sarı saçlarına gömerken, gözlerinde yağmur gibi yaş akıyordu. Doyasıya koklayıp öptü oğlunu. Çektiği tüm acıları yok etmek istercesine. Sonra Saliha Kadın’a döndü:

- Saliha Teyzem benim! Allah razı olsun senden. Sen gitsen de ben bırakır mıyım artık seni. Bundan sonra başımın tacısın.

Dürriye Hatun’la Gevher Banu’nun sevincine diyecek yoktu. Henüz birbirlerini görmemişlerdi. İlk Gevher Banu kalktı, onu arkadan gören Dürriye Hatun edebinden fazla ses çıkarmamaya gayret ederek Emine Kadın’ın elini tuttu ve heyecanla:

- Bacım gördün mü bak hepsi oradalar. Gevher’im, torunum, damadım. Yusuf Hakiki dergâhı bizim kavuşma yerimiz oldu.

- Gördüm bacım gördüm. Haydi, ne duruyorsun, git kavuş onlara. Sarıl hasret gider.

Dürriye Hatun kalktı. Hızlı adımlarla yanlarına giderken bacakları titriyordu. Hem onların, hem de seyredenlerin de mutluluğuna diyecek yoktu. Tuğrul onları o halde bırakıp oradan uzaklaşmak istedi. Arkasını dönüp gidecekken Ayşe gördü. Bu defa da korkudan

kendinden geçer gibi oldu. İner gibi “Gitme!” dedi
“Gitme n’ olur!”

Tuğrul bir iki adım attı. Sonra aniden durup geri döndü. Şimdi giderse bir daha bu kapıya dönmeye yüzü olmazdı. Durup Efendi Hazretleri’nin kararını beklemeyi uygun gördü. Biraz sonra Yusuf Hakiki Hazretleri tekrar konuşmaya başladı:

- Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem: “Her insan hata yapar Hata edenlerin en hayırlıları tevbe edenlerdir.” buyurmuştur. Bizim müdavim de gönülden ağlayıp tevbe etti.

Sonra Emirşah’a dönerek:

- Şimdi iş sizin onu bağışlayıp hakkınızı helal etmenize kaldı. Ancak o zaman bu vicdan azabından kurtulacaktır.

Ne Gevher Banu’nun ne de nenesi ile kocasının, Tuğrul’dan hesap sorma gibi bir niyetleri yoktu. Yusuf Hakiki Hazretleri’nin toprağında, onunla aynı havayı teneffüs ederken, insanın içinde kin ve nefret barınmazdı. Değil mi ki Tuğrul da buraya gelmiş sığınmış ve onun nazarına mazhar olmuş, artık onlara bir laf söylemek düşmezdi. Hem oğulları da onu baba olarak görüp sevmiş o da ona gerçekten bir baba gibi sahip çıkmıştı.

Emirşah başını eğerek edeple:

- Sizin varlığınızın olduğu yerde kin barınmaz efendim dedi.

Dürriye Hatun, Gevher Banu, Emirşah ve Ali

kavuşmuştu. Sevinçten ağlayarak sarıldılar birbirlerine. Seyyid Ağa, akşam Yusuf Hakiki Hazretleri'yle konuştuklarını hatırladı. Seyyid İli gerçek bir il olmak üzereydi. Seyyid Ağa çok mutluydu. Bu mutlulukla oğluna baktı. O da aynı şeyleri düşünüyor olmalıydı. Efendi Hazretleri'ne bakarken gülümsüyordu. Seyyid Ağa'nın gözünün önüne Seyyid İli geldi. Evler yapılıyor, tarlalar açılıyor ve ekilip dikiliyor. Verimli otlaklarda besili inekler koyunlar otlanıyor. Arılar en şifalı en kokulu ballarını yapıyor. Yusuf Hakiki Hazretleri ailesiyle birlikte onları ziyarete geliyor. Seyyid İli mutlu büyük bir belde oluyor.

Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Bugün burada hepimizin sevinci bir oldu. Dergâhımızda bayram havası yaşıyoruz. Bu sevinci hizmetle pekiştirelim inşallah. Aramızda çok kıymetli ustalarımız ve mimarlarımız var.

Sonra dönüp, gardaşı Halil Taybi'ye, Akbıyık Sultan'la Bican Kardeşlere bakıp gülümsedi:

- Cümlemizin gayret ve dualarıyla inşallah camimizin yapımına başlayalım bir an önce Daha sırada biiznillah Çınarlı'nın abadı var. Böylece Hacı İlbey'in arzusu da yerine gelmiş olur.

Dilnişin Hatun'la ikizler de, o sabah oradaydı. Hepsi de bu buluşmaya tanık oldukları için çok mutluydu. Yusuf Hakiki Hazretleri'nin bu kadar uzun süre huzurunda bulunmak, onu dinlemek ve onun eliyle hizmete dâhil olmak fevkalade bir hadiseydi. Dilnişin Hatun, Hacı İlbey'in bir gece sohbetten döndüğünde

gölümseyerek söylediği bir sözü hatırladı. Mevlâna Hazretleri diyordu ki: “Bir keçi sağımı süre içinde bir evliyanın huzurunda bulunmak yıllarca nafîle ibadet etmekten evladır.”

Yemekten sonra kadınlar misafirhaneye geçtiler. Gevher Banu, Ali’yi kucacığında indirmiyordu. Devamlı bağrına basıp “Anan kurban!” diyerek öpüp kokluyordu. En çok da, hilal şeklindeki kahverengi doğum lekesini öpüyordu. Çocuk “Ana” sözünü ilk o gün duyup öğrenmişti. Dürriye Hatun’un da hali ondan farklı değildi. Gevher Banu’ya uzun uzun baktıktan sonra, hasretle kucaklıyordu. Çektikleri tüm acıları unutmşlar, sadece bu anın güzelliğini yaşıyorlardı. Hasene Kadın gözleri yaşlı:

- Nene kurban, gözün aydın olsun.

Gevher Banu, Ali kucacığında olduğu halde kalktı ve eğilip Hasene Kadın’ın elini öptükten sonra boylu boyunca sarıldı:

- Aydınlık içinde olasın nenem. Bak bir ben vardım bir torunun daha oldu.

- Ya elhamdülillah, hem de sümme elhamdülillah.

Dürriye Hatun, Hasene Kadın’ın eline vardı, minnetle gözlerinin içine bakarak:

- Bacım Allah gani gani razı olsun senden ve beyinden. Gevher’imi bulup sahip çıkmışsınız. Oğlumdan teberik, o benim canımdır. Size bundan gayrı bir can borcum var.

- Yok bacım o nasıl söz. Gevher’i bizden önce, Yusuf

Hakiki Hazretleri bulup kollamış. Yol göstermiş ona. Sonra da evelallah'ın iziniyle, bizi ona kavuşturdu. Çavuş'um onu getirdiği günden beri, Gevher'im asıl benim kurtuluşum oldu. Onda kaybettiğim torunumun sevgisini buldum. Torunuma yeniden kavuşmuş gibi sevindim bahtiyar oldum.

Gevher Banu sonra Esm'e Hatun ile Saliha Kadın'ın yanına vardı. Her ikisinin de elini öptükten sonra, gözyaşları içinde teşekkür etti. Esm'e Hatun:

- Yavrum, Emirşah bize öz oğlumuzdan yakın oldu. İki senedir tam anlamıyla yüzü bugün güldü. Gayrı biz ondan ayrılamayız. Efendim bir yol gösterecektir elbet.

Gevher Banu yüzünde kocaman bir gülümsemeye Ali'yi Saliha Kadın'ın kucağına verdi ve Esm'e Hatun ile Saliha Kadın'a sarıldı:

- Kocaman bir aile olduk. Bundan kelli birimiz diğerinden ayrılamaz. Allah izin verirse hep beraber yaşar gideriz.

Herkes bir ağızdan “İnşallah!” derken içlerinden de Allah'a şükrediyorlardı.

İçeride kadınlar halleşirken, dışarıda ise büyük bir faaliyet vardı. Yusuf Hakiki Hazretleri kazmayı Akbıyık Sultan'a uzatarak, ilk kazmayı vurmasını istedi. Akbıyık Sultan kısa bir dua etti ve “Ya Allah!” diyerek besmele çekti ve çevik bir hareketle ilk kazmayı vurdu. Daha sonra Bican Kardeşler, Halil Taybi ve Yusuf Hakiki Hazretleri de birer kez kazma vurdular. Onlar içeri geçerken, mimarın gösterdiği şekilde, Selim Nadir,

Kahraman, Emirşah, ikizler ve yaşlarına bakmadan Seyyid Ağa, Bekir Çavuş ve İrfan Hoca temeli kazmaya devam ettiler.

Herkes bir bayram havası içinde, kazmayı vurdukça toprağa, sanki gönüllerinde ne kadar hüzmün, sıkıntı, endişe varsa, vurup yok ediyor gibi hafifliyordu. Kaslarının her hareketinde, Şirin’in aşkıyla dağları delen Ferhat’ı daha iyi anlıyorlardı. Değil mi ki bir gönle bir Şirin mihman olmuş, işte o vakit onun uğruna dağları delmekten çekinmezdi. Şirin’e kavuşmanın yolu da meğer kazma sallamaktan, taş taşımaktan geçiyormuş, Ferhat için bundan başka güzellik olabilir miydi?

Yusuf Hakiki Hazretleri Safiyuddin’i sohbet odasında oturan misafirlerle ilgilenmesi için gönderdi, kendi de Tuğrul’u yanına çağırıldı. Tuğrul gönlü şen ama hâlâ çok mahcub bir halde Efendi Hazretleri’nin yanına vardı. Eğilip elini öpmek istedi ama tereddüt içindeydi. Her hareketinde hatta her düşüncesinde çok büyük bir tedirginlik yaşıyordu: Yusuf Hakiki Hazretleri’ni rahatsız etme korkusundan doğan bir tedirginlik... Onu gördüğü ilk anda, bu duyguyla hareket etmeye başlamıştı. Efendi Hazretleri onun bu halini görüp gülümsedi ve neşeli bir sesle:

- Gel bakalım iğde ağacının müdavimi. O ağacı Efendi Babamız Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri dikmişti. O günden sonra ağaç biiznillah, muhabbetin membaı dertlilerin, çaresizlerin sığınağı oldu.

Tuğrul, Efendi Hazretleri’nin güler yüzle konuşmasından cesaret alarak edeple yaklaştı ve elini

öptü. Yusuf Hakiki Hazretleri'nin yanında, ondan etrafa dağılan gül kokusunu içine çekerken tüm dünya silindi gözünden. Ne halde olduğunun farkına değildi. Sadece Yusuf Hakiki Hazretleri ve ondan bir şifa halinde etrafa dağılan gül kokusu vardı. Gönlü yanıyordu ve bu yanma hafif bir esinti halinde bu gül kokusu ile hafifliyordu.

Yusuf Hakiki Hazretleri:

- Bu günden tezi yok yola çık ve köyüne var. Ananın, babanın elini öp. Rızaları olursa geri gelir yuvanı da burada kurarsın. Lakin önce onların rızalarını almak gerektir.

Tuğrul “Baş üstüne efendim!” derken üzüntü ve sevinci aynı anda yaşadı. Önce dergâhtan sürüldüğünü sandı ama “Geri gelir, yuvanı burada kurarsın.” dediğinde içi umutla doldu. Ne yapıp edip, onların rızalarını almalı ve buraya gelmeye ikna etmeliydi. Yola çıkmadan önce, yapması gereken bir işi daha vardı. Misafirhaneye doğru yürürken, Emirşah uzaktan gördü onu. Hemen temel çukurundan çıktı. Koşarken bir taraftan da alnında biriken terini sildi. Tuğrul, misafirhanenin açık olan kapısına varmadan Emirşah yetişti. Tuğrul onu görünce biraz geri durdu ve yüzünü yerden kaldırmadan:

- Efendi Hazretleri bugün yola çıkmamı istedi, köye varacağım, lakin önce Dürriye Nene'nin bir helalligini almak gerektir. Ali'ye çok iyi baktığı için Saliha Kadın'ın da...

Emirşah gülümseyerek cevap verdi:

- Seni ilk gördüğümde, daha önceden tanıdığımı bilmeyerek “Gardaş!” dedim. O günden bu yana gardaşlığa kabul ettim. Öyleyken, niye hâlâ yüzüme bakmazsın. Bu kapıya geldik, eşliğine yüz sürdük ya bir kez, gayrı ne kin ne de düşmanlık barınır içimizde. Hem oğlum sana “Baba” diyor. Belli ki ona iyi babalık etmişsin. Gardaş kaldır artık başını da yüzüme bak.

Emirşah’ın sesini duyan Saliha Kadın, Dürriye Hatun ve Gevher Banu kapıya çıktı. Ali annesinin kucağındaydı. Tuğrul’u görünce yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı ve “Baba!” diye bağırarak ona doğru atıldı. Emirşah’la Gevher göz göze geldiler. Ali küçük bir kuzu gibi başını onun omzuna koyarken, Tuğrul’un da gözlerinden ip gibi yaşlar süzülüyordu. Saliha Kadın:

- Abdullah’ımın şey aman neyse, Ali’min artık iki babası bir sürü nenesi var. Oğlumdan zengini yok bu dünyada.

Tuğrul Dürriye Hatun’a yöneldi ve tam konuşacaktı ki Dürriye Hatun araya girdi:

- Oğul biz bütün meseleyi, Efendi Hazretleri’nin huzurunda bu sabah hallettik. Daha üzerinde konuşmak lazım değildir. Kabul edersen, sen de artık benim bir oğlumsun. Değil mi ki bu kapıya kabul edilmişsin, hem de torunum seni baba bilmiş bize de gayrısını unutmak düşer.

Tuğrul bir şey diyemedi. Sadece gözyaşları içinde yüzüne baktı kısa bir an sonra atını almak üzere arka tarafa doğru yürüdü.

Mutfakta ise Gülmahi, Sermende, Safiye Sultan, Elif ve Ayşe hemen yemek hazırlığına girmişlerdi. Necmiye Sultan da yardım etmek istiyor ama başta Gülmahi kıyamıyorlardı ona. Necmiye Sultan'ın içi içine sığmıyordu. Oğlunun halk içindeki sevgisini biliyordu ama bu sabah gözleriyle görmüştü ahalinin ona sevgisini. Onda babası Şeyh Hamid-i Veli'nin vakarı ve ferasetini görmek, insanların ona bakışlarındaki muhabbeti ve bunca hizmetin başını çekmek. Aynı babası ve ecdadı gibi. Necmiye Sultan bu sevinçle gözleri dolarak, sürekli içinden Rabbine şükrediyordu.

Bundan sonra daha çok yemek yapılacak, inşaatta çalışanlara yemek verilecekti. Ayşe sevinçten yerinde duramıyordu. Verilen her işi çabucak yapıyor, hemen yeni bir işe girişiyordu. Sevinmesi için çok haklı sebepleri vardı. Sevdası için bir umut doğmuştu Allah'ın izniyle. Elif onun gözündeki bu neşeyi gördükçe seviniyor, ama hayal kırıklığına uğramasından da korkuyordu. İçini çekerek “Sen bilirsin Ya Rabbi. Bizi korktuğumuza uğratma!” diye dua etti.

...

Ertesi günü Yusuf Hakiki Hazretleri misafirleri, Akbıyık Sultan'la Bican Kardeşleri uğurlarken, Aksaray'ın dışına kadar refakat etmeleri için Hüseyin'le Bilal'i de verdi yanlarına. Gülmahi yolluk olarak birer çıkın hazırlamıştı.

Akbıyık Sultan, Yusuf Hakiki Hazretleri'ne muhabbetle sarıldı ve gülümseyerek gözlerinin içine baktı:

- Kıymetli hocamın has talebesi. Siz bize kıymetli hocalarım Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'yle, Hacı Bayram Veli Hazretleri'nden bir hediyesiniz. Aksaray ve tüm Anadolu'muz için de bir hazinesiniz. Yaptığınız ve niyetli olduğunuz tüm hizmetlerinizde Allah ü Zül- celal Hazretleri yardımcınız olsun.

- Allah razı olsun efendim. Bizleri unutmayın.

Bican Kardeşler de aynı dileklerde bulunup atlarına bindiler. Onlar ağır ağır ilerlerken Yusuf Hakiki Hazretleri arkalarından ezan- ı Muhammedi okudu.

Halil Taybi Hazretleri'yle, Necmiye Sultan birkaç hafta daha kaldılar Aksaray'da. Bu süre zarfında, gerek Yusuf Hakiki Hazretleri bizzat, gerek oğullarını yanlarına vererek onlara Aksaray ve çevresini gezdirdi. Necmiye Sultan oğlu, gelini ve torunlarıyla bol bol hasret giderdi. Gidecekleri güne gelindiğinde hepsi çok hüznüydü. Yol uzaktı ve Allah bilir, bir daha ne zaman görüşebileceklerdi. Uzun süren bir vedadan sonra, büyük bir kalabalık eşliğinde yola çıktılar. Yalnız bu defa atları Hüseyin'in hediyesi olan Bursa işi bir arabaya bağladılar. Hüseyin; şeyhinin annesinin rahat bir yolculuk yapması için almıştı. Hediye olunca, bu defa karşı çıkamadı Necmiye Sultan. Gülmahi yolculukları boyunca yetecek kadar yiyecek ve Darendeye götürmeleri için çeşitli hediyeler hazırladı.

Yusuf Hakiki Hazretleri arkalarından Ezan-ı Muhammedi okudu. İnsanlar Aksaray'dan çıktıktan sonra bile, saatlerce peşlerinden gittiler.

...

Kış gelmeden caminin temeli atıldı ve yaza kadar beklemeye bırakıldı. Bu arada Seyyid İlinde büyük bir faaliyet vardı. Evler, ağıllar yapılıyor, tarlalar açılıyor, herkes kış gelmeden yerleşmenin telaşı içinde lakin çok mutlu, gece gündüz çalışıyordu. Seyyid Ağa ilk olarak etrafa haber salmış ve işinin ehli adamlar tutmuştu. Nadir külliyeinin tasarısını yapan mimarlardan rica etmiş, oradaki işleri bitince Efendi Hazretleri'nin de izniyle gelip, birkaç gün Seyyid İlinde kalmışlardı. Seyyid ili, mademki gerçekten il oluyordu, evi, bahçesi, sokakları ve tarlalarıyla, Yusuf Hakiki Hazretleri'ne layık bir güzellikte olmalıydı. Adını o koymuştu ve her köşesiyle bu yolun güzelliğini anlatabilmeliydi.

AKÇAKÖY

Mürde dillere hayat-ı sermedi bahş eyledi

Can ki bu ıskı odına yahdı bimar etdi bak

Tuğrul'un annesi, bir akşamüstü oğlunu karşısında görünce sevinçten olduğu yerde kalakalmıştı. Aylardır ondan haber almayınca, artık hayatından umudu kesip, yüreklerini yakan evlat acısıyla kavrulmuşlardı. Şimdi oğlu tam karşısındaydı. Çok zayıflamıştı ama gözlerinin içi gülüyordu. Hasretle sarılırken, gözlerinden yağmur gibi yaş boşaldı. Tuğrul da ağlıyordu. Biraz sonra içeriden gelen babası, abisi de aynı şaşkınlığı yaşadı.

Bir süre hasret giderdikten sonra, Tuğrul en başından bütün olanları anlattı. Anlatırken Yusuf Hakiki Hazretleri'nin sözü geçtiğinde heyecanlanıyor, garip bir neşe içinde gözlerinden yaş süzülüyordu. Ailesi ondaki

bu değişikliğe, en az geri dönmesi kadar şaşırmuş ve sevinmişlerdi. Tuğrul sözlerini şöyle bağlıyordu:

- Efendi Hazretleri “Bu günden tezi yok yola çık ve köyüne var. Ananın, babanın elini öp. Rızaları olursa geri gelir yuvanı da burada kurarsın. Lakin önce onların rızalarını alman gerektir.” dedi. Tuğrul sonra annesinin ellerini avuçları içine aldı ve “Ana, Peygamber Efendimiz ‘Allah'ın velileri öyle kimselerdir ki görüldüklerinde Allah hatırlanır.’ demiştir. İşte Yusuf Hakiki Hazretleri de muhabbetiyle, beni Allah ve Peygamber sevgisine kavuşturdu. O benim için kutuptur. Kerem gösterdi, Devlethanenin bahçesindeki iğde ağacının altında kalmama izin verdi. O ağacın altında, aşkı, muhabbeti, teslimiyeti tanıdım. Yüreğim bu zamana kadar yaptıklarımın duyduğum pişmanlıkla yanarken, gönlüm aşk ile doldu. Efendi Hazretleri’nden bir an ayrı kalmak, kör kuyulara düşmüşüm gibi perişan etti. Yolumu onunla buldum. Şimdi, onun isteği üzerine, sizin izninizi almaya geldim. Gayrı benim vatanım onun yanındır. Şimdi izin verin, bir an önce döneyim Aksaray’a. Efendi Hazretleri’nin hasreti, yola çıktığım andan beri yüreğimi yakmakta, diyerek ellerini öptü.”

Sıcak gözyaşları annesinin ellerini ıslatmıştı. Anası da ağlıyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri’ne duyduğu muhabbetle bir kat güzelleşen oğlunun yüzünü avuçları içine alarak, çocukluğundaki gibi öptü kokladı ve sınıksı sarıldı oğluna. O da ağlıyordu ama bu sevinç, mutluluk ve şükür ağlamasıydı. O anda birçok güzel duyguyu bir anda yaşıyor ve içinden sürekli Allah'a şükrediyordu.

Odada bulunan babasıyla, abisi de aynı duygular içindeydiler ve gözleri dolarak hiç kıınıldamadan ana-oğlu izliyordardı.

Bir süre bu halde kaldıktan sonra, annesi:

- Oğul ne demek izin. Mademki dergâhın kapısında yeniden doğdun, bize gayrı seninle olmak düşer. Allah razı olsun Yusuf Hakiki Hazretleri’nden. Evvel Allah bize oğlumuzu geri verdi. Yarından tezi yok yola çıkalım hep beraber. Gayrı bizim ona bir can borcumuz vardır. Varıp eşiğine yüz sürelim.

Tuğrul sevinçten gözleri yaşlı babasına döndü. Babası gülümseyerek yavaşça başını salladı.

Tuğrul aylardan sonra ilk kez yatağında yatarken Efendi Hazretleri’ni ne çok özlediğini düşündü. İğde ağacını mekân tutmuşken, gözü hep devlethanedeydi. Efendi Hazretleri’nin orada olduğunu bilmek ayrı bir huzur veriyordu ona. Ağacın altında sert toprağın üzerinde otururken, ne kadar rahat olduğunu düşündü. Şimdi yumuşak yatağı ona batıyordu sanki. Kalktı, ses çıkarmamaya çalışarak bahçeye çıktı. Bahçelerindeki pınarın buz gibi suyundan abdest aldı. Onun sesini duyan annesi de kalkmış, önceden yaptığı gibi yine aniden gider diye korkarak izliyordu oğlunu.

Tuğrul çardakta duran annesinin seccadesini serdi ve huşu içinde teheccüd namazını kıldı. Dosta kavuşmanın hazzıyla gözlerinden ip gibi yaşlar süzülüyordu. Namazını kıldıktan sonra boynunu büktü ve gözlerini dünyaya kapayıp, gönlüne açarak, Efendi Hazretleri’nin manevî huzurunda zikre başladı. Zaman mekân silinmiş,

sadece dost ile yâr vardı. Tuğrul her “Allah!” deyişinde yâr elinden dosta kavuşmanın hazzını yaşıyordu. Sabah ezanları okunana kadar bu halde kaldı. Annesi kapıdan onu izlerken ellerini açmış gözyaşları içinde Allah'a şükreliyordu. Ezanlar okunurken babası Nail Efendi de kalktı. Hanımına “Ne yapıyorsun böyle kapı ağzında?” diye sorarken o “Sus!” işareti yaptı ve Tuğrul’u gösterdi. “Oğlumuz, olmuş, bey! Yusuf Hakiki Hazretleri’nin kapısında, olmuş.” dedi.

AKSARAY

Gülşen-i raz itdi gönlin bil hakiki işkmun

Cemre-i nar ile can ki anı gülzar itdi bak

Baharda çiçekler açarken cami inşaatıyla birlikte düğün hazırlıkları başladı. Ayşe sevinçten yerinde duramıyordu. Tuğrul’un anası babası ve abisi gelip Ayşe’yi istemek için Efendi Hazretleri’nin huzuruna çıktıklarında, dergâhın kapısından ayrılmayan oğullarını daha iyi anlamışlardı. Efendi Hazretleri’nin nazarının değdiği her yer güllük gülistanlık oluyordu. Huzurunda bulunmanın hazzıyla söyleyeceklerini unutmuş, kızı istemeden öylece sükût etmişlerdi. Yemekler yendikten sonra Efendi Hazretleri gülümseyerek: “Bizim Hüseyin’in bacısı ile iğde ağacının sakini Allah’ın izniyle birbirine münasıptir. Sizler de büyükleri olarak rıza gösterirseniz, düğünümüzü tez zamanda yaparız inşallah.” dedi.

Nail Efendi başını öne eğik edeple: “Başımızla beraber. Allah razı olsun efendim.” dedi.

Nail Efendi, Aksaray ve çevresinde yapılan hizmetleri

görünce, kendi de bu hizmetin içinde olmayı çok istedi. Yanında düğün masrafları ve oğlunun evini kurmasında harcayacağı paradan başka yoktu ama düğünden hemen sonra köyüne gidip en kısa zamanda geri gelmeye karar verdi.

Elif'in ricası üzerine, düğünden sonra birlikte oturmaya karar verdiler. Zaten Tuğrul her zaman hayır hizmetlerinin içinde olmayı tasarlıyordu. Nail Efendi şimdiye kadar hiç çalışmayan oğlunun, ev bark sahibi olduktan sonra bir iş tutması gerektiğini düşünüyordu. Hüseyin, evlilik hazırlıkları boyunca Nail Efendileri evinde ağırladı. Bir akşam yemekten sonra otururlarken Nail Efendi: “Hüseyin Gardaş, siz de benim bir oğlum sayılırsınız. Tuğrul'a sahip çıkıp, kolladınız. Şimdi de hıssım oluyoruz inşallah. Yalnız bir mesele var ki, bu konuyu size danışmam gerekiyor. Şimdi bizim oğlan evlenip yuvasını kurunca, Aksaray'da kalacak nasipse. Burada geçimini sağlayacak bir iş lazım elbette. Çarşıda var mı böyle bir dükkân, alıp onun çalıştıracağı hale getirelim. Sen de abisi olarak önyak olsan da...” Hüseyin onu rahatlatıcı bir eda ile cevapladı:

- Orası kolay Nail Efendi. Tuğrul Gardaşla ortak olur işimizi büyütürüz. Hemen yanımızda iki dükkân var. Sahipleri köylerine döndü. Zaten sanmıyorum ki, Tuğrul Gardaş dergâhtan ayrılıp sabahtan akşama işin başında dursun. Tutarız işten anlayan iki kişi, ben de başlarında olurum, geçinir gideriz Allah'ın izniyle.

Nail Efendi üzerinden yük kalkmış gibi rahatlayıp sevindi.

- Hay Allah razı olsun senden. O vakit hemen yarın bakalım olur mu? Hemen olmasa da ben gereken parayı bırakırım sen halledersin bir zahmet.

- Ne demek Nail Efendi. Siz hiç merak etmeyin. Tuğrul Gardaşım ile da konuşur hallederiz inşallah.

Tuğrul yine devlethanenin bahçesindeki iğde ağacının altında kalıyordu. Orası kuştüyü yataklardan daha rahat geliyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri'ne yakın olmak velev ki kuru toprağın üzerinde başında çatı olmadan yaşasın, onun için, bütün dünya hazinelerine bedeldi.

SEYYİD İLİ

Gark oldugumu anlaram ol bahre hakiki

Likin ne olur hadd ü kerandan haberim yok

Tuğrul, düğüne bir hafta kala, Emirhan'ları çağırarak için Seyyid İline gitti. Seyyid İli bir güzelin nazarına uğramış gibi, kutlu bir belde olma yolundaydı. Her bir yanda arı gibi çalışan, gülümseyen mutlu insanlar, neşe içinde koşup oynayan çocuklar, bereketli tarlalar, oğul veren arılar. Kızılırmak'ın suyu bile artmış daha bir kuvvetle çağlar olmuştu. Seyyid İli levhasını geçip bir süre gittikten sonra, Emirhan, Ali ve Yusuf'la karşılaştı. Emirhan çocuklara küçük birer taya binmeyi öğretiyordu. Tuğrul atından inip bir süre izledi onları. Üçünün de mutluluğu yüzlerinden belli oluyordu. Yusuf bir ara hayvandan düşecek oldu “Baba kurtar!” diye bağıırken Emirhan “Baba kurban!” diyerek çocuğu kucakladı. Yusuf da Emirhan'a “Baba” diyordu. “Ne güzel. Yetim Yusuf'a da bir baba sıcaklığı bir gardaş vermişler.”

Biraz sonra, Gevher Banu göründü uzaktan. Bir elinde azık çıkını, diğer elinde ayran testisi vardı. Gevher Banu ağır ağır yürüyordu. Gayri ihtiyarı dikkat edince Tuğrul onun bebek beklediğini anladı. Sanki kendi çocuğu olacaktı gibi sevindi. Onlar birbirlerine kavuşmuş, Tuğrul’un da üzerinden vicdan yükü kalkmıştı. Yusuf Hakiki Hazretleri geldi gözlerinin önüne. Sanki karşındaymış gibi, heyecanla gözleri doldu. Önünden duran hayale gülümsedi ve “Allah razı olsun sizden Efendim. Bu âcizi, bu yüzü karayı eşiginizden kovmadınız. Sayenizde büyük bir yükten kurtulduk. Sayenizde tevbeyle erdik. Sayenizde muhabbet deryasına kavuştuk. Ah Efendim! Bin canım olsa da feda etsem hepsini yolunuza. Yine de bu yaptıklarınızın bir zerresini bile ödeyemem.”

Tuğrul bu düşünceler içinde dalmışken çocukların “Anam geliyor. Bize azık getirmiş!” diye bağırarak kendine geldi. İkisi bir koşarken, Ali’nin ayağı takıldı yere düşerken Tuğrul “Oğlum!” diye heyecanla bağırarak öne doğru atıldı. Koşup düştüğü yerden kaldırıırken Ali’nin sevinçten gözleri parladı.

- Baba! Sen bizi görmeye mi geldin, diye bağırarak boynuna sarıldı. Diğerleri de çok şaşırılmışlardı. Tuğrul “Bana hâlâ baba diyor.” diye gözyaşlarını tutamadı.

Emirhan Yusuf’u kucığına aldı ve neşe içinde:

- Gardaş hoş geldin. Ne iyi ettin de geldin. Bize Efendi’min kokusunu getirdin, diyerek yanına geldi.

İkisi hasret ve muhabbetle kucaklaştılar.

Ali Tuğrul’un elini bırakmıyordu. Tuğrul, iki çocuğu da arka arkaya kendi atına bindirdi.

- Haydi, bakalım, gördüm ki usta binici olmuşsunuz. Seyyid Ağa’ya gidene kadar siz sürün rüzgârı.

Çocuklar o kadar mutlu olmuşlardı ki bir ağızdan sevinç çılgınlıkları attılar.

- Gardeş buralar ne güzel olmuş. Ab-ı hayat fışkırıyor her bir yandan.

- Efendim zamanında Seyyid Baba’ya demiş: “Buradan ayrılma! Horantan artar çoğalırınız. Burası gerçekten bir il olur.” diye. Eee mübareklerin, bir an nazarı dokunsun yeter ki, biiznillah ab-ı hayat fışkırıp cennete döner dört bir yan.

Akşam herkes, Tuğrul’u görmek için, Seyyid Baba’nın bahçesinde toplandı. Seyyid Baba horantası artınca, bahçeyi de bir misli büyütmüştü. Tuğrul, Efendi Hazretleri’nin selamını söyleyip, hepsini düğüne davet edince, bir anda bahçede bir bayram havası esti. Seyyid Baba elini Tuğrul’un omzuna koydu.

- Bize bu kutlu selamı getirdin ya oğul, dünyanın bütün hazinelerini getirip şuraya yığsaydın yine de bu kadar bahtiyar olmazdık. Allah senden razı olsun. Düğününüz de şimdiden hayırlı olsun. Çok iyi bir yere damat oluyorsun oğul. Elif Bacı ile Hüseyin eşi menendi bulunmaz insanlar. Bizim üzerimize düşen bir vazife olursa çekinme.

- Yok dayı eksik olma. Babamlar da geldi, Allah’ın inayetiyle her bir şey hazır. Sağ olsun Hüseyin Aşam da

bize hiç iş bırakmadı. İnşallah, ben de sabah erken yola çıkacağım zaten. Siz de bir iki güne gelirsiniz.

- Biiznillah geliriz elbet oğul. Selim Nadir’le beraber çıkın yola. Belki bir işe faydası olur. Biz de Emirhan’la toparlarız herkesi, ertesi gün çıkarız yola inşallah.

O akşam çoluk çocuk uykusu gelen dağıldıktan sonra Seyyid Ağa, Emirhan, Selim Nadir, Tuğrul kalkıp Kızılırmak’ın kıyısındaki salkım söğüdün dibine oturdular. Seher vaktine kadar gönül sohbeti yaptılar. Kızılırmak en güzel “Hayy!” sesiyle onlara eşlik etti. Seher vakti bülbüller aşk ile ötüp güle nazireler dizmeye başladı. Ay tepeden tüm aydınlığını yayarak Kızılırmak’ı aydınlattı.

Selim Nadir yanık sesiyle söylemeye başladı:

Der- nasihat nümuden-i 'alamet-i kizb-i müdde' iyan

Salike merdanalık gerek bugün merdanalık

Yolda hem çabüklük ü sabıklık u bi-ganalık

Meclisi ki anda cemali la-yezalidür çirag

Degme canun mı nasibidür ana pervanalık

Mest-i inküntüm tuhibbun rutbetidür ser-dihi

Sagar-ı yuhbibkümu 'llah birle hem peymanalık

Halveti ki ana mahrem olmaya mürsel nebi

Hiç ola mı ki ola mahrem ana bi-ganalık

Kıla mı cevher-şinans-ı din olan katında ya

Kadr bulup iy 'aceb har-mühre di dürdanalık

Varlığın rahtın harabat-ı fenada sen yüri

Komamışsın dür girü satma bize mestanalık

Çek hakiki varlığın satrına hat ser-defter ol

Yine divan-ı melametde gel it divanalık

AKSARAY

*Bir dahı ola mı acaba hüsn i ittifak
Bu derdümend ü bi-dile hâsıl ola telak*

Yusuf Hakiki Hazretleri, sabah hangâha gitmeden önce inşaat alanlarını geziyor, çalışan işçilerin ustaların hatırını soruyor, yapılan işler hakkında bilgiler alıyordu. Çalışanlardan gerek evinden, gerek başka bir şeyden sıkıntısı olanların önce o meselelerin halledilmesini istiyordu. İşçilerin bu tür halleriyle ilgilenme vazifesini Hüseyin'e vermişti. Hüseyin bu vazifeyi aldığı gün sabaha kadar sevinçten uyuyamadı. “Efendim değer verip bizi hizmete layık gördü.” diyor ve kendi kendine gülümseyerek gözyaşı döküyordu. Sabah kahvaltı etmeden çıkıp çarşıya gitti. Çarşıdan işçilere yetecek kadar pide yaptırıp en güzel peynir çeşitleriyle, yağ ve bal aldı. Devlethane için aldıklarını ayrı paket yaptırırdı. Devlethane'ye vardığında, işçiler yeni geliyorlardı. Hüseyin, Efendi Hazretleri devlethaneden çıkmadan sofrayı hazırladı. Efendi Hazretleri gülümseyerek yaklaşırken kalkıp yanına vardı. Eğilip elini öperken gözlerinde biriken yaşlar akmasını diye gözlerini kıstı. Efendi Hazretleri sırtını sıvazladı.

- Hüseyin her zamanki gibi, vazifene sıkı sıkı sarılmışsın. İki evladın vardı; şimdi yirmi yedi evladın daha oldu. Haydi, bakalım Allah yardımcın olsun!

- Allah razı olsun efendim. Himmetinizle inşallah.

Hüseyin o günden sonra, her gün işe gitmeden ya da işten eve gitmeden bir kez inşaata uğrayıp, işçilerin hatırını soruyor bazı rahatsız olanları hekime götürüyor, o iyileşene kadar yerine kendisi çalışıyordu. Çoğunun yaşı Hüseyin’den büyüktü ama o her birini Efendi’nin emaneti olarak görüp değerli bir hazine gibi koruyup kolluyordu. İşçiler de kendilerine bu kadar değer verildiğini görüp iltifat gösterildikçe, daha bir şevkle çalışıyordu. Artık iki günde yapılacak işi bir günde çıkarıyorlardı.

Yusuf Hakiki Hazretleri de, külliyeinin inşaatının bu kadar çabuk ilerlediğini gördükçe çok seviniyordu. Hacı İlbey’in bağısladığı Çınarlı’da da bedesten ile evlerin yapımı hızla ilerliyordu. Hacı İlbey’in ikizleri, Bahadır ile Cihangir de Çınarlı’daki hizmet halkasına katılmayı talep ederek her işle bizzat ilgilenmeye başlamışlardı. Dilnişin Hatun, Habibe Esra ile yemek işini ele almışlardı. Mürsel de onlara yardım ediyordu. Konağın mutfağında, Çınarlı’da çalışan yirmi işçinin yemeği pişip, her gün öğlende ve akşam iş bitmeden önce işçilere dağıtılıyordu. Aksaray’da Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri’nin ayak bastığı günden başlayan hizmet halkası, suya atılan küçük bir taşın genişleyerek yayılan halkaları gibi, gönüllerde yerini bulmuştu. Hizmet âşiklarının hepsi, genç yaşlı demeden bu halkanın içinde olmak için yarışır oldular. Yusuf Hakiki Hazretleri’nin rehberliğinde Aksaray abad oluyor ama en çok da Aksaraylılar abad oluyordu.

...

- Efendim çok yorulduunuz. Artık biraz istirahat etseniz.

- Siz sanki yorulmadınız mı Hacı Hanım? Kaç gündür doğumdu, misafirdi...

Gülmahi yorgun, gülümsedi.

- Safyuddinim baba oldu ya bu bütün yorgunluklara değer değil mi efendim?

- Doğru dersin Hacı Hanım. Bebek de pek güzel maşallah. Geçin odaya biraz dinlenin. Haydi, kalan işleri de yarın yaparsınız.

- Siz efendim, siz ne yapacaksınız?

- Bu gece çok mühimdir. Sultan Mehmet Han, evvelallah Peygamber Efendimiz'in duasına mazhar olmak, din-i mübini yaymak için, Konstantinopolis üzerine seferde. Hocamın da işaret buyurduğu gibi, fetih müyesser olacak inşallah. Gönlümüz elli iki gündür süren bu seferde. Sultan Mehmet ve ordularının muzaffer olması için dua ediyoruz.

- Anladım efendim. Günlerdir bedeniniz yatak görmedi. İnşallah zafer çok yakında müyesser olur. Bunu biz de çok isteriz.

- İnşallah hanım. Haydi, siz biraz istirahat edin, dedi ve Yusuf Hakiki Hazretleri bahçeye çıktı. Yirmi sekizi yirmi dokuza bağlayan bu güzel mayıs gecesinde serin bir hava yüzüne çarptı. Akşemseddin Hazretleri, Sultan Mehmet'in hocası olarak hep yanındaydı. Aynı zamanda babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri'nin de talebeleri olan Akbıyık Sultan, Kızılca Bedreddin ile Uzun Bedreddin'ler de bu kutlu fethi katılmışlardı. Yusuf Hakiki Hazretleri de tüm gönül erleri gibi manen oradaydı ama zahiren de

Sultan Mehmet Han'ın yanında olup fethe katılmayı çok isterdi.

...

Yusuf Hakiki Hazretleri, gece gündüz murakabe halinde dua ediyordu. İnşallah fetih yakındı. Bu gecede bir başkalık bir coşku vardı. Ay gökyüzünü sanki gündüz gibi aydınlatıyordu. Bu gecede bir muştu saklı gibiydi. Yusuf Hakiki Hazretleri de, tüm zerrelere bir başkalık hissediyor, kâinatın zikrine katıldıkça tüm vücudu bu muhabbetullah ile sarsılıyordu. Sanki babasının diğer talebeleriyle birlikte fetih alanında, Akşemseddin Hazretleri'nin yanındaydı. Babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri ve hocası Hacı Bayram Veli de bir taraftan onlara gülümsüyor ve dua ediyordu. Yusuf Hakiki Hazretleri elli iki gecedir olduğu gibi, bu gece de yatağına gitmeden ibadet ve dua ile bedeni Aksaray'da ruhu ve gönlü Sultan Mehmet'in yanında sabaha erdi. Sabahın erken saatlerinde kalkan Gülmahi eşini rahatsız etmemek için yavaş hareketlerle kahvaltı hazırlamaya başladı. Her sabah olduğu, gibi kalkınca ilk olarak annesinin yanına gelen oğulları:

- Babam odadan hâlâ çıkmadı mı diye sorunca Gülmahi

- Henüz çıkmadı ama kurban olayım biraz sessiz olalım. Belki biraz uyumuştur da dinlenir. Elli üç gündür sırtı yatak görmedi.

- Doğru dersin validem. Hanım kahvaltı hazırladı. İstersen gel bize geçelim. Hem babam da biraz istirahat eder belki.

- Eksik olma oğul. Ben şimdi gelmeyim. Zaten kahvaltı da hazır. Hem babanın bir ihtiyacı olursa hemen bakmak isterim.

Onlar böyle konuşurken, Yusuf Hakiki Hazretleri gülümseyerek geldi yanlarına. Saat sekizi gösteriyordu. Yorgun ama çok huzurlu bir ifade vardı yüzünde. Gelip tam karşılarında durdu ve sesinden taşan bir neşe ile konuştu:

- Sultan Mehmet Han'a, zafer müyesser oldu. Hazreti Peygamberimiz'in duasına mazhar oldu elhamdülillah.

Bu çok kutlu bir haberdir. Konstantinopolis'in fetih haberi, kısa sürede tüm Osmanlı topraklarına ve bütün İslâm âlemine dağıldı. Haber her yerde, büyük bir coşkuyla kutlandı.

...

Yusuf Hakiki Hazretleri başta Aksaray olmak üzere, bütün Anadolu'da çok sevilen, sayılan bir Allah Dostuydu. İnsanlara gerek bilfiil hizmetlerde bulunarak hal diliyle, gerek yazdığı şiirleri ve yaptığı sohbetlerle Allah ve Rasûl'üne giden muhabbet yolunu öğretti. Talebeleri ve sevenleri onun aynası olup, gittiği her yerde, bu yolu en güzel haliyle gösterip, örnek oldular. Her zaman Anadolu'nun birlik ve beraberliği yolunda hizmet eden, Baba Yusuf', 1476 da Aksaray, Osmanlılar tarafından fetholunduğunda, Aksaray Hangâhı'nın şeyhi olarak, büyük bir memnuniyetle anahtarını teslim etti. Osmanlı'da bu gönül sultanlarımızın da katkısıyla, merhamet, adalet, muhabbet ve özellikle de Hak sevgisi ve cihad aşkıyla yoğrulmuş bir devlet olarak yüzyıllarca hayatta kaldı.

KIYAM

YUSUF HAKİKİ BABA

— ROMAN —

Yusuf Hakiki'nin gönlündeki muhabbetullah çağlayarak Hacı Bayram'ın gönlündeki ummana kavuşmuştu ya önemli olan buydu.

Gönlünü hem yakan hem ferahlatıp genişleten bu ummanın adı "aşk"tı. Bu aşkla da kiminin küfrü imana yetecek, kimi derdine derman bulacak, kimi pervane olup ateş-i suzana düşecekti. Yusuf Hakiki bu aşkla, manası Hak huzurunda "Kıyam" olan hizmet halkasına dâhil olacaktı. O zaten babası Şeyh Hamid-i Veli Hazretlerinden aldığı mana ile hep hizmetteydi ama şimdi Hacı Bayram'dan irşad etme görevini almış bir Allah Dostu olarak, yoluna devam edecekti.

ISBN: 978-9944-774-44-4

9 789944 774444

